

mielőtt szó
közönséges
rel, kompakt
elűzetendő.

dó

egész országban
k. Akinek meg
aja, vegyen 10
Híradó lemezt
des gyári áron
és mi ingyen
l egy pompás

ga

a rendszert so-
már. Másból is
pat, ha 10 kü-
v. sz., Dacapo,
adal stb., mely-
gy nálunk is 2
darabja. Tehát
onába kerül és
aba egy óska
azorban nem
lemezeket.

egjobb

koronás lemezt
ért az ingyen
Tegyen egy
Mi kotelezőleg
y a pénz szon-
lú, ha nincs
gépvel vagy a
kérje azonnal

mez

ingyen rend-
tussal együtt.
kezdve lrod-
gunket

12. szám

e helyezték át,
lotával szomben.
LÓ INTÉZET,
Álné-utca 16. sz.

ésben

s különféle
ott be, melyek
el olvashatók
s Pályázati
Ingeny mu-
IX., Üllői-ut
József-körút

nyiség+

eredmény-
házi szer a
Jartleylanar
rotáp-pora.
tartós, szép
mokat nyer-
gyek remek
hét alatt 20
odásért jót
szegénység,
idegesség
gyomor-bajo-
külözhöhet-
Kitüntetve:
rlin, London
n. Köszönő
den ország-
nként 1 fnt
ználati uta-
braktár Ba-
l. Budapest,
-ut 11. II/I.
156-80.

kádak

szab. fűtessel
ok, foteuil és
lak kaphatók

Adolf

47. Podma-
arok. Telefon
28793

beteg

k, nők

csak a valódi
hírű Laričin
tól (dr. Klein)
atnak meg a
abban. — Több
o orvosi bizo-
tanszokdik o
r kiváló hatá-
apható utánvét
izárólag a ké-
K 50 f.-ért lles
egyszerűtában,
KA. Budapesti
s: Nyilassy
gyógyász
Fehérvári-ut.
tól óvakodjunk.

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatársa
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 790.

De kár megvénülni.

Budapest, június 17.

... Kilenczvenhat esztendő korában Madarász apó megint elment egyszer a képviselőházba. Mindenki tudja róla, hogy mint a távollevők követe, már a pozsonyi diétának is tagja volt, de amikor ma megjelent a képviselőház ülésében, az elnök is ijedten kapkodott a képviselők jegyzéke után, hogy meggyőződjék róla, igazán képviselő-e az öreg ur még mindig, vagy csak hetvennyolczvan esztendő megszokásból jött el az ülésbe? Pedig hát Madarász apó csakugyan képviselő most is. Kilenczvenhat esztendő korában még mindig képviselő. Sőt — szép magyar csoda emberek és kerületek hűségéről — időtlen-idők óta ugyanannak a kerületnek képviselője. És ő, aki népe bizalmából fölemelhette szavát már a pozsonyi diétán is, fölemelhette volna ma is, mikor a parlament nem Pozsonyban, hanem Budapesten (vagy talán Pozsonyhoz közelebb, Bécsben) intézi az ország sorsát.

De ne csináljunk legendát az öreg ur mai megjelenéséből. Nem jött agg Toldi Miklós módjára, hogy megmentse az ország becsületét, melyet más megmenteni nem tud, vagy nem akar. Anynyira koczkan az ország becsülete nincsen és az igazat megvallva, az öreg ur ifjú legénykorában se volt Toldi Miklós. Sőt kuriózumképen van róla följegyezve, hogy fiatalos hevüléssel éppen ő volt leghangosabb ellenzéke még Kossuth Lajosnak is. Hogy aztán kilenczvenhat esztendő fejjel tudja-e még az emer a saját lelkében fölvetni a kérdést, hogy milyen bombákkal kellene öneki a mai kormánynak opponálnia, öneki, aki opponált egykor Kossuth Lajosnak? — azt talán hiába is kérdeznék Madarász apótól. Amde, ha tud az ember kilenczvenhat esztendő korában még bizonyos összehasonlításokat tenni s ha tudja legalább a nagyon szembeszökő különbségeket megfigyelni, akkor igazán kíváncsiak lehetnénk, hogy mit érez és mit gondol ez az életben maradt szemtanu az egykori és a mai parlamentről, az egykori és a mai parlament munkáról.

Mert ha tud még és akart is megfigyeléseket tenni, éppen ma is volt rá alkalm.

Hiszen ma történt meg, hogy a parlament elnöke bemutatta Kossuth Ferencz levelét, melyben egészségi állapotának helyreállítása céljából két hónapi szabadságot kér. A Ház ezt a szabadságot persze megadta, de hiszen megadja mindenkinek, aki kéri s meg-

adja mindenkor anélkül, hogy bárkitől orvosi bizonyítványt kérne. Ami azt illeti, az ilyen szabadságolásokat a parlament nem szokta nagyon szigorúan venni s megadja főuraknak, akik köztudomás szerint oroszlanvadászatra mennek Afrikába, megadja másoknak is, akikről tudvalevő, hogy csak uri paszsiók után mennek. Sőt éppen most van folyamatban, jóformán a nagy nyilvánosság szeme alatt, az a különös procezesszus, amelylyel az országos munkapárt magát turnusokra osztja, hogy egyharmad itthon maradjon a határozatképesség biztosítása céljából, két-harmad pedig, nyári időszak lévén, szabadságra mehessen. És ezen nem ütközik meg senki, ezt természetesnek találja mindenki. Hát milyen jogzime tagadhatnák meg a kivánt szabadságot Kossuth Ferencztől, akinek betegágya mellől még egy héttel ezelőtt is aggódva lesték a híreket szerte az egész országban, talán az ország határain kívül is? Kossuth Ferencz már nem egészen fiatal ember, maga is hetven esztendő, ami legfőlegb a Madarász apó szemében jelent alacsony életkort. Mindenki tudja róla, hogy amióta hontalanságából hazajött, mindig husz ember helyett dolgozott, mikor pedig az ország érdeke miniszteri munkát követelt tőle, beteg is ő volt a vezér s száz minisztertanács közül nyolczvanat ott kellett megtartani az ő ágya mellett, mert ő beteg volt, de beteg is vezetett. Mióta visszakerült ellenzéki sorba, dolgozik mint ellenzéki vezér, szóval is, sokat is. Nem buvik ki kötelességei alól, sőt megduplázza magát, hogy nemcsak a parlamentben, de a sajtóban is teljesítse kötelességét. És vissza-visszatérő betegsége mindent megcsappanthatott, csak egyet nem: kötelességtudását. Hiszen még tegnap is irányító cikket írt az „Egyetértés”-ben, holott a véderőjavaslatok még nincsenek s igazán szőnyegen s mint pártvezér, váhatott volna. De beszél, ír és irányít éppen ezért, mert nem tudhatja, hogy betegsége melyik pillanatban szegezi ismét az ágyhoz. Mikor pedig mindenki tudja róla, hogy milyen nagy betegségen ment most keresztül és mikor minden valamirevaló magyar ember azt kívánja, hogy Kossuth Ferencz a nemzet érdekében szerezze vissza egészségét: ő nem megy el gyógyulni szó nélkül, ahogy más száz tenné az ő helyében, hanem még nagybetegen is tartja magát a parlamenti formákhoz: szabadságot kér. Ez ugyan csak forma, mert aki szabadságot kér élvezheti ezt a szabadságot, de nem köteles vele élni s ha úgy fordul a parlament engedelme dacára is megjelen-

het, hogy kötelességét teljesítse. És a szabadságot Kossuth is helyén lesz, ha szükség volna rá. De — megfigyelte-e vajjon a kilenczvenhat esztendő Madarász apó ezt a szégyenletes változást? — még a Kossuth Ferencz szabadságot kérő leveléhez is hozzámerészkedett az aljas gyanúsítás. Hogy Kossuth a véderőjavaslatok tárgyalása elől akar elutazni! Arra a Kossuthra, akinek betegágyához tapadt még a mult héten a mai gyanúsítók aggodó szeme is, ma már szabad ilyen piszkosélű megjegyzést tenni! (Lám, ilyen ér meg az ember, ha kilenczvenhat esztendő lesz — mondta talán magában Madarász apó. De mit mondjon a világ?).

És megfigyelhetett az öreg ur, ha tudott és akart megfigyelni, egyebet is. Egy tehetetlenül Európán kívül és alól eső kultuszvita végén folytak ma még apró utócsatározások. És az öreg ur hallhatott valamit, amit kivételesen és tüneményesen hosszú parlamenti szereplése alatt soha sem hallott. Fállhatta egymással való agyarkodását, katholicusoknak, zsidóknak és volt zsidóknak. Hallhatta hogy az ország parlamentjének többségével szemben ül egy ellenzék mely a kulturvonal gözösköt gyűlölettel fűti, megfélekedzik nemcsak a közös ellenfélről, a többségről és a kormányról, hanem megfélekedzik a kulturáról, sőt az egyszerű társasági izlésről is. Azon a napon, mikor olyan fülek voltak az ülésben, melyek egykor hallották Deák Ferenczet, Kossuth Lajost, Nyáry Pált, Wesselényit, Eötvös Józsefet kulturáról és magyar kulturérdekekről beszélni: ez a mai parlament azzal kedveskedett az utolsó hetven esztendő eleven parlamenti krónikásának, hogy a kultuszvitában kikeresztelkedett zsidók fogyatékosabb jogáról, a kritikai megjegyzések „közönséges szemtelenkedés” voltáról mondott izléses megjegyzéseket. És kedveskedett az öreg urnak még azzal is, hogy az európacusufoló kultuszvita hegyébe egész stilszerűen egy kis lovagias komédiát is rendezett. Egy lovagias ügybe kifutó kultuszvita: ez csakugyan olyan pikáns rendezés, aminőt csak perversus agyvelő gondolhat ki egy kilenczvenhat esztendő látogató tiszteletére. Mint ha egy antialkoholista világkongresszusba részegen bukának be a magyar delegátusok. Mintha a legszebb iskola megayítására füttyökösökkel vonulnának ki az iskolaszék tagjai. Hát vajjon, ha tud és akar még gondolkozni, mit kellett gondolnia annak az öreg urnak, aki jelen volt a jobbagyfelszabadítást kimondó, a vallások egyenjoguságát kihirdető és — már nagyon fehér fejjel — az egyházpo-

litikai reformokat megalkotó parlamentek nagy történelmi munkájánál? Vajjon, ha tud és akar még gondolkozni, mit kellett gondolnia annak az öreg urnak, akinek azok a régi nagy parlamentek se voltak elég liberálisok, elég magasztosak, elég népbarátok és népnevelők? Vajjon, nem az kíván-e legjobbat a kilenczvenhat esztendő öreg urnak, aki azt kívánja neki, hogy az a gondviselés, mely életét ilyen kivételesen kinyújtotta, ne tette légyen ugyanazt ítélő és emlékező képességével? Mert nem tudjuk, hogy miképpen érez egy kilenczvenhat esztendő ember, ha önmagát, az utána hömpölygő generációkat és a multnak és jelennek összehozódó történetét figyeli, de ha ebben a kivételes korban az ember tud még itélni, érezni, következtetéseket vonni: akkor Madarász apó mumia-kezei ma ökölbe gyürődtek és nem volt ma boldogtalanabb ember önála. Ha van még étvágya: ma nem volt. Ha ninasenek már könnyei: ma megjöttek. A feltámadott Ádám lehetne csak ilyen boldogtalan, pedig az evett az almából és tethet róla, hogy szűrünket kitették a paradicsomból.

Hazugságok a közéletben, rágalmak a levegőben, gonosz izléstelenségek mindenütt: ez volna a mai Magyarország? Nem tudjuk, szokott-e Madarász apó még olvasni vagy magának felolvastatni. De ha igen, akkor ma hazamenet azt mondhatta a legkisebbik délnokájának:

— Vedd elő a könyvespolcra Jókainak azt a regényét, melynek czime: „De kár megvénülni”.

Budapest, június 17.

A képviselőház ülése. A képviselőház hétfőn, 19-én, tartja legközelebbi ülését, amelyen folytatja a kultusz-tárcza költségvetésének részletes tárgyalását s ha ezzel végez,

az igazságügyi tárcza költségvetését veszi tárgyalás alá.

A miniszterelnök Bécsben. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma este öt órakor titkára, dr. Bárczy István kíséretében Bécsbe utazott neje látogatására, aki közel két hét óta ott időzik. A miniszterelnök hétfőn tér vissza Budapestre. Nincs kizárva, hogy gróf Hédegrády érintkezésbe lép osztrák kollégájával, báró Bienerth Richárddal s vele az új osztrák helyzetre való tekintettel megbeszélést folytat a véderőreform tárgyalása dolgában.

A honvédelmi miniszter utja. Hazai Samu honvédelmi miniszter tegnap délután Bécsbe utazott, ahonnan ma délután ismét visszatért Budapestre.

Báró Burián a királynál. Bécsből jelentik, hogy a király báró Burián István közös pénzügyminisztert ma délelőtt a laínzi kastélyban háromnegyed óra hosszáig tartó kihallgatáson fogadta.

A parlamenti helyzet. A kultusz-tárcza költségvetésének tárgyalása hosszú vita után ma a végéhez jutott, úgy hogy a Ház a hétfői ülésen az utolsó részleteit is meg fogja szavazni. Hétfőn már az igazságügyi tárcza költségvetését is tárgyalás alá veszi a Ház, s utána az utolsó tárczának, a pénzügynek, tárgyalása következik. Egyik tárczának anyaga sem nagyon alkalmas a mostani viszonyok között arra, hogy nagyobb vitát idézzon fel, s igen valószínű, hogy a jövő héten a Ház végzet is mind a két tárczával. Ezután az appropriáció következik s így megtörténhetik, hogy a kormánynak nem lesz szüksége harmadizben is az indennitásra, hanem enélkül is elkerülheti az exeret. Mindamellét a kormány a jövő hét elején be fogja terjeszteni a legutóbbi minisztertanács elhatározott egyhavi indennitást, de alkalmasint ha meggyőződik arról, hogy a költségvetés július elseje előtt törvénybe iktatható, tárgyalatás nélkül vissza is fogja vonni. A munkapárt vezetősége felhívja most a párt tagjait, hogy siessenek nyaralni, van még rá idő, mert a véderő-vita csak július közepe táján fog kezdődni. A költségvetés után még a híres Pool-szerződést és egyéb kisebb javaslatokat szándékozik a kormány tárgyalatani, de azért siettetni a véderőreformot is, ami abból látszik, hogy a véderőbizottság az első ülésén meg-

állapított heti négy ülésezést már megváltoztatta, s hétfőre is ülést hirdetett.

Eötvös Károly nyílt levele. Eötvös Károly a következő nyílt levelet intézte dr. Balassa Árminhoz, a szegedi I. kerület volt Bánffy- és Eötvös-párt elnökéhez:

Tisztelt Barátom! A két nap előtti választás nekünk külső alaki győzelmet nem hozott; pártunk kisebbségben maradt, győzött a báró Gerliczy-féle kormánypárt. Én nagy lelki nyugalommal láttam az eredményt. Nem érzem már a törvényhozásnak most különösen hőbortos hadjáratába keveredés élénk vágyát. Szébb és jobb dolgok özőne vár rám. Láttam, mily buzgó és mily bölcsen vezetted pártunk szervezését és választási harcát. Lelkes barátságod és fáradhatatlan hazafi buzgalmad édes emléke mélyen és melegen él szívem mélyén. Há-lám és köszönetem buzog ezért Hozzád, amíg élek. Azt tetted értem is, amit dicső emlékü barátunk és nemzetvezérünk, Bánffy Dezsőért, a halhatatlan nagy magyarért tettél. Fogadd hálás köszönetemet. Egész szívem, egész lelkem, egész tiszta magyar érzésem benne van e kijelentésben. Nemcsak magamért, hanem ifju dicső városunkért, Szegedért is buzog az én hálás lelkem. A hazafiak ama lelkes taborára, amely lobogók mellé seregelt, szüntelen forró érzéssel gondolok. Minden tiszteletünkre egészen méltó tábor ez ugy egészében, mint egyes hőseiben. Nem ismertük egymást, csak a választás előtt két nappal találkozhattunk, egymástól nem félhettünk és egymásnak semmit sem nyujthatunk, nem is ígérhettünk s egyetlen hazafias szavadra mégis közel ezer hazafi seregelt lobogók alá. S mindegyiket nemes, tiszta hazafiság s megfontolt meggyőződése vonzotta oda az igazi hazaszeretet arany fonálával. Szemben állott velünk igen kevés kivétellel az óriási város egész tisztikara, szemben állott az államnak és a királynak a kormányzásra és igazgatásra megbízott minden férfia s a kormány egész hatalma s mind az az erő és nyomaték, melyet a választásoknál szomorú szokás szerint a nagy vagyon, nagy pénz és a hatalomra és haszonra irányuló vágy képvisel. A mi táborunknak ezekkel szemben nem volt egyéb ereje, mint a honfiézés buzgósa és nemessége s a népünk jólétének s oly sok oldalról ostromolt nemzetünk nagyságának és dicsőségének emelésére irányuló lankadatlan buzgósa. Mégis hatalmas lett táborunk. Elvesztettük a esatát, de megnyertük a honfiézésüket. Az erkölcsi diadal a miénk. Mi a szabadelvű haladás hiányos intézményeinek gyökereit javítását, a nép jogainak komoly, általános, egyetemes és egyenlő biztosítását s a nép elviselhetetlen terheinek könnyítését akartuk és akarjuk is; sikeresen utját akarjuk állani nemcsak a korona, hanem az egyház, a születési előjog s a nagybirtok jogbitorlásainak is, amennyiben alkotmányunk és törvényeink igaz parancsival s a józan ész és szabad fejlődés okos törvényeivel nem ellen-

Oliva-illat.

Irta: Hevesi József.

(Utánnemés tilos.)

I.

Gabrielle Merveilleux levele Sophie Labellehez.

Antibes, június 16.

Kedves Zsófikám!

Ne csodálkozzál, hogy czeruzával írom ezt az én hosszú leveletem. De képzeld csak, nincs a nyaralómban egy gyűszűnyi tinta sem. A tintatartóm be vagyon száradva — hiszen nem írok a világon senkinek! — de mivelhogy hamarosan akarok neked írni, hát nekiülök az írásnak, az ágy szélén, czeruzával, kusza vonásokkal, sebbel-lobbal.

Igen, sietek az írással, amíg lelkemben el nem mosódnak a tegnapi események szenzációi, melyek még most is izgalomban tartják egész lényemet.

Pedig én azért jöttem ide, ebbe a csendes, elhagyatott meleg katlanba, hogy minden izgalomtól távol tartsam magamat és hogy fölszívjam vérembe a nap perzselő melegét.

És én meg is tartottam mindaddig tudós doktorom parancsoló rendelkezését. Nem írtam senkinek, nem néztem senkire, nem beszéltem senkivel. Miglen tegnap bele nem lopta magát a lelkembe egy most bomladozó fiatal olajfa bódító illata.

Ez az olajfa egészen elkábított az ő édes,

hízsergő, csiklandozó illatával, szilaj vágyakat gerjesztett a véremben, mintha puha bürösnyos ujjak futottak volna a bőrömön végig. Azt a bizonyos hangzsisibongást éreztem minden tagomban és készséget mutattam volna minden estobaságra.

Szerencsére szent és ájtatos cselekvésre csábított az olajfa ingerlő lehellete.

A dolog úgy történt, hogy mikor a kora reggeli órákban — mert most versenyt kelek a nappal és versenyt is fekszem vele — az ablakomban kikönyökölttem és szinte részegre ittam magamat az oliva édes szagával, melytől szinte kábító volt a levegő: hát egyszerre csak áhitatos szolozsmák esendültek meg a levegőben. Szent, imádságos énekek, miket kis leány koromból olyan jól ismertem és melyek életem legtisztább, legmeghatóbb ártatlan napjait juttatták eszembe. Bucsusok jöttek az országuton valahonnan Cannesból, áhitatos jámbor hívők, színes, szent lobogókkal, hajadon fővel, szemükben a tiszta hitnek megható lobogásával és lelkük mélyéből imádkozva zengték azokat az áhitatos szolozsmákat.

És megható buzgósa, nagy és lélekre markoló jámbor hívésük szinte esodás szuggeszcióval szakadt rá a lelkemre és ellenállhatatlan erővel vonzott közéjük.

És én, Gabrielle Merveilleux, akit Franciaország legünnepeltebb courtesanejának tartanak, egyszerre csak odapenderültem a bucsusok közé. Ugy amint voltam. Reggeli köntösben. Csomóba esavart, kőczos hajammal. Papucsban. Meztláb. És valami megmagyarázhatatlan erőnek a bűvölete alatt

mentem, mentem közéjük és versenyt énkelttem velük a szent szolozsmákat, a gyermekkorom áhitatos imádságait.

A nap melegen tüzött, de én rám az ő ragyogó sugarai úgy hatottak, mintha menyeyei képekben fürödném. A hosszú fehér országuton az egyszerű paraszti nép között lelki gyönyörűség volt zarándokolni. Alattunk a csillogó tenger, felettünk a ragyogó kékségű, azurban tiündöklő szelid mennybolt. Minden olyan fenséges, olyan tiszta, olyan megható.

A szent piros lobogók csak úgy égtek a napsugárban és mint angyalszárnyak intergettek felém. Én meg csak az ő intésüket láttam, követtem, sok, sok órán keresztül, úgy, ahogy voltam, reggeli köntösben, papucsban, meztláb, csomóba esavart, kőczos hajjal. És nem éreztem fáradtságot, kimerültséget, meleget... A nap sugarai úgy fogtak körül, mint egy édes, tüzes ölelés.

És engem szinte perzsel a gyönyörűség. A többi áhitatos hívek nagy szemeket meresztettek felém, de én ügyet sem vettem reájuk.

Velük tartottam és velük imádkoztam. Gyönyörű látvány lehetett, mit szólás hozzá?

Gabrielle Merveilleux a Laghetbe zarándokló bucsusok között! Mi?

Egyszer aztán... egyszer aztán beállott a reakció. Előtt értem az ördög. Az ördög, aki a karmai között tart, amióta a gyermekleány evett vala a jó és gonosz tudása fájának gyümölcséből.

Amint ugyanis már jóval Cimiez fölött

gyáltozta, s
Károly a
Armin.
és Eötvös-

tti választás
zott; pártunk
Gerliczy-féle
mmal láttam
vényhozásnak
a keveredés
őne vár rám.
vezetted pár-
t. Lelkes ba-
galmad édes
mélyén. Há-
d, amíg élek.
kü barátunk
ért, a halha-
hálás köszö-
egész tiszta
semmben. Nem-
sunkért, Sze-
hazafiak ama
seregelt, szin-
tisztelőnkre
a, mint egyes
k a választás
ymástól nem
nyujthat.
hazafias sza-
lobogók alá.
g s megfon-
igazi hazasze-
t velünk igen
sz tisztikara,
állynak a kor-
minden férfa
az az erő és
zomorú szokás
a hatalomra
A mi tábo-
egyéb ereje,
essége s a né-
romolt nemze-
melésére ír-
hatalmas lett
megnyertük a
mienk. Mi a
yeinek gyöke-
ly, általános,
a nép elvisel-
ük és akarjuk
nemcsak a ko-
őjog s a nagy-
ben alkotmá-
ival s a józan
vel nem ellen-

ersenyt éne-
kat, a gyer-

őn rám az ő
mintha meny-
szu fehér or-
nép között
kolni. Alat-
k a ragyogó
l mennybolt,
szista, olyan

ugy égték a
árnyak inte-
ő intésüket
n keresztül,
tősből. Pa-
vart, közös
ot, kimerült.
i úgy fogtak
és.

gyönyörűség.
gy szemeket
t sem vetet-

ádkoztam
mit szőlez

aghetbe

zian beállott
g. Az ördög,
a gyermek-
dása fájának

Cimiez fölött

kezik. S Szeged városának, I. Kerületének férfias bátorsága megmutatta a korhadó erkölcsökben sanyalódó mai nemzedéknek: milyen legyen a magyar lélek, ha szabad akar lenni, ha hazafiságban független ország mezején akar magának boldog és dicső jövőt, biztosítani. Áldjon meg Téged, tisztelt Barátom, a Mindenható s részesítse teljes áldásában édes, szép családot s Szeged városának tiszta hazafiságu nemes pelegait is. Ezentul is maradok Budapest, 1911. június 16-án igaz és jó hived: *Eötvös Károly.*

A reprezentancia megalakulása. A május 15-én megválasztott fiunei új reprezentancia ma rendkívüli ülést tartott Prodam János korelnök elnöklésével. Az igazolási bizottságok jegyzőkönyveinek és a kormányzóknak az ülést összehívó leirata felolvasása után két tanácsost megbiztak, hogy a podesztai teremben várakozó gróf Wickenburg István kormányzót az ülésre hívják meg. A küldöttség elindulása előtt Corossac Ferenc az autonóm-párt nevében örömet fejezte ki, hogy a kormányzó a város jogát elismerve, megjelent a reprezentancia-ban, tiltakozik azonban az új reprezentancia mai megalakulása ellen. Indítványozza az eljárás felfüggesztését. Corossac szavait a többség heves kiáltozással többször megszakította. Dr. Friedrich Antal Corossac szavait ezáfolva, indítványozza a kormányzó meghívását. A szavazásnál Corossac indítványát elvetették. A diszragyarába ültözött kormányzót az ülésterembe való lépésekor a többség és a karzat nagy lelkesedéssel és éljenzéssel fogadta. Gróf Wickenburg a podesztai elnöki emelvény melletti kormányzói széket elfoglalva, olaszul mondta el székfoglaló beszédét. A programot a többség zajos éljenzéssel kísérte. Következett az új reprezentanták esküvétele. Dr. Rudan Dino az autonóm-párt nevében tiltakozik az esküvétele ellen, mert a felelősségi határidő nem járt le. Nagy zajban felolvassa a kisebbség tiltakozó nyilatkozatát, amire Vio Antal képviselő kijelenti, hogy a régi reprezentancia tagjaiból álló delegáció alaptalanul fölébített a közigazgatási bírósághoz. A beadványnak nincs felfüggesztő hatása, mire indítványára Rudan tiltakozását elvetik. A kormányzó elfoglalván az elnöki széket, elrendeli az esküvétele. A felolvasott esküformát mindnyájan elmondják. Végül gróf Wickenburg az egyes reprezentantákkal beszélgetett és kezét fogott velük. Áttérve a podesztaválasztásra, 45 szavazat közül 43-at dr. Vio Ferenc volt polgármester nyert el. Két szavazó-lap üres volt s az autonóm-párt tartózkodott a szavazástól. Vio megválasztását megköszönve, hangoztatja a kormány és a város közti összhang fontos-ságát és az olaszág és magyarság testvériesülését. Első alpolgármesterré Mohovich Donátot, második-polgármesterré Ossoinac Andrászt választották meg.

jártunk, közel Laghethoz, ahol a csodatevő szüzet imádják, a hosszú gyaloglástól (Niz-zában alig pihentünk egy órát) kimerülve, kissé elgyöngültem. Egy kis karfához támaszkodva, néztem körül és olyan ismerősnek tetszett nekem a tájék. Istenem, honnan emlékezem én erre a vidékre? Lássuk csak! Jobban szemügyre vettem az egész milieut és emlékezni kezdtem. Hohó, hiszen én itt már jártam. Nagyon sűrűn jártam. Egyszer... igen, igen öt-hat esztendővel ezelőtt. Mindennapos látogatója voltam én a Sembola-erdőnek, annak a szép olajerdőnek, mely ott integert felém, főm a magasban.

Itt jártam — Monte-Carlóból felrucczanva — napsugaras reggeleken egy szép, daliás, ostoba parasztleánygyal. A Tatiu-vel. Talán említettem is neked? Olyan sugár-szép, szenvedélytől duzzadó tudatlan fickó volt, aki... aki nem tudott semmit sem az élet nagy mistériumáról, ahogy az írók a szerelmet nevezik. Nem tudott semmit, a kis bambu. És én aztán elvezettem őt minden reggel a Sembola-erdőbe. És csak láttad volna, hogy átalakult ez a falusi ártatlanság Nap, nap mellett ott lesett rám kis házi-kőjük kerti kapujában és nagy égő szemekben ott lobogott az imádat lángja, mely őt rahommá tette.

Persze ez nem tarthatott sokáig. Monte-Carlóban figyelmesek lettek az én reggeli kirándulásaimra és véget kellett szakítanom az erdei idillnek a kis Tatiuvel.

Most jut eszembe, hogy elmondtam már neked egyszer azt a nagy meglepetést, ami Monte-Carlóban reám várt, amikor déli óra-

Kijózanodás Ausztriában.

Budapest, június 17.

Egy nagy erkölctelenség hiúsult meg Bécsben azzal, hogy Bienerth erőlködése dacára sem sikerült a liberálisokat rábeszélui arra, hogy a pótválasztásokon a keresztény-szocialistákra szavazzanak. Bienerth a régi, elkoptatott frázist alkalmazta s a „polgári pártok“ összetartásának szükségéről szónokolt „a közös ellenség“, a szociáldemokrácia ellen. De a ravaszkodás nem használt s a bécsi liberálisok központi bizottsága kimondta, hogy a liberálisoknak és Ausztriának első sorban nem a szociáldemokraták, hanem a keresztényszocialisták az ellenségei s hogy ezekkel éppen ezért semmiféle választási kompromisszumot kötni nem hajlandó, sőt, hogy egyenesen szövetezik a liberális párt a szociáldemokratákkal, hogy a keresztényszocialistákat egyesült erővel tönkre verjék. Ezer, meg ezer oka van annak, hogy Bécs népe meggyűlölte a keresztény-szocialistákat. A megélhetési viszonyok borzasztó sulylyal nehezdednek a középosztályra, tehát éppen az államfentartó osztályra. A keresztényszocialista uralom az oka annak, hogy a lakás, a kenyér, hus és minden, ami a megélhetésre kell, horribilis módon megrágtat s Bécs kiuzsorázott népe nagyon természetesen nem támogathatja azt a pártot a pótválasztásokon, amely mindezt előidézte. Ez volt az oka annak, hogy a nép eddig nem tapasztalt lelkesedéssel ment a választási harcba Bécs mostani urai ellen s a liberálisok önmaguk ellen vétkeztek volna, ha most paktumot kötöttek volna a keresztényszocialista párt megmentésére.

Pedig Bienerth még egy jelszót dobott a tömeg közé. Olyan jelszót, mely eddig mindig megtette a hatását, csak éppen most hagyta hidegen a bécsit népét. Arra utalt, hogy a keresztényszocialista párt német párt, míg a szociáldemokrata párt nem az, hogy tehát a németiség érdeke az, hogy a ha-

talmas szláv blokkal szemben ne gyengüljön a németek ereje azáltal, hogy az eddigi keresztényszocialista mandátumok egy része a szociáldemokraták zsákmánya lesz. Semmi sem mutatja jobban azt az elkésereledést, melyet a bécsi nép a keresztény-szocialisták ellen érez, hogy még a nemzetiségi kérdés hánytorgatásával sem lehetett a keresztény-szocialisták részére megnyerni. „Az igazi német csak liberális lehet“, mondja a liberális pártvezetőség, s „a liberális ujjáébredés egyuttal a németiségnek is ujjáébredése.“

És most jön az igazi komikum. A keresztény-szocialista párt úgy akar boszút állani a liberálisokon azért, hogy nem kötöttek vele paktumot a pótválasztásokra, hogy azokban a kerületekben, melyekben a liberálisok a szociáldemokratákkal állanak szemben, a szociáldemokratákra akar szavazni. Igazán még csak ez volna hátra, hogy a keresztény-szocialista párt a bukásán felül még nevétségessé is tegye magát, s Lueger megfordul a sírjában, ha ez be fog következni.

Most, mikor a keresztény-szocialistákat ilyen sulyos vereség érte, nem éreketlen rámutatni arra, hogy a gazdasági és szociális okokon felül még egyéb körülmény is közrejátszott, hogy a választásoknak az legyen az eredménye, ami tényleg lett. És ez a körülmény a szavazási kényszerben áll, azaz abban, hogy az osztrák választási törvény büntetés terhe mellett kötelez mindegyik választót arra, hogy leszavazzon. Ez az intézkedés az eredeti javaslatban nem volt benn, hanem abba pótlólag vétetett bele egyenesen Gessmannak, a keresztény-szocialisták vezérkari főnökének indítványára. Gessmann akkor azt hitte, hogy ezzel az intézkedéssel legyőzhetelenné tette a keresztény-szocialista pártot. Gessmann számítása az volt, hogy Alsó-Ausztriában és Bécsben csak két igazi párt van, mely a hatalomért versenyezhet, és pedig a keresztény-szocialista és a szociáldemokrata párt. Minthogy pedig a szociáldemokrata párt hatalmas agitációjánál és még hatalmasabb szervezeténél fogva minden emberét a választási urnához fogja hozni, a vá-

ban a Casino előtt ezernyi embernek a szeme láttára egy paraszt-fickó leborult a lábaim elé és hangosan zokogni kezdett.

Szegény Tatiu lekergette hozzám a vágy és a kétségbeesés a hegyek közül. És én... elég kegyetlen voltam és azt mondtam rá, hogy örült.

Hát hogy most ott mint bűnbánó Magdolna, a hidhoz támaszkodva, megpillantottam a Sembola-erdőt, egyszerre, csak tarkón esipett az ördög én én ott hagyva az ájtatos híveket, a piros zászlókat és mindent, mint az eszeveszett kezdtem rohanni fölfelé, fölfelé, a Sembola-erdő olajfái közé. A hajam fölbomlott és lobogva lengett a vállaimon, a felpapuesom lemaradt a lábamról, a ruhámat, japáni kimonó-pongyolámat megtépdeste az ut bozótja, de én ügyet sem vetve senkire, semmire, rohantam fölfelé. Tatiu jól ismert házikója irányában.

És amint lihegve kapaszkodtam a hegynek, egyre azon töprenkedtem, vajjon megvan-e még Tatiu? És tényleg megörült-e az utánam való szerelemben? Vagy megvigasztalódott-e? És vajjon...

Eh, mit, tudom én, mi minden kérdés tödült föl a lelkemben, mikor az olajfák közé jutottam, melyek annyi esőknak voltak a tami és melyekből most is csak egy áradt a bódítóan édes, részegítő, meleg, szerelmes illat.

Végre ott voltam. A Tatiu házikója előtt. No lám, milyen esinos, milyen rendes, milyen takaros. Azelőtt olyan keshedt volt, megrogygiant, szájalmat ébresztő.

És most!... Vajjon mi történhetett?

Benyitottam a kis kerti ajtón.

Két hanczurozó gyerek — fiu mind a kettő — fogadott, nagy fekete csodálkozó karbankulus-szemekkel, melyekben az ártatlanság menyországa szunnyadt.

Abbahagyták a hanczurozást és beszaladtak a szobába.

És egy kis gömbölyű menyecske lépett ki az ajtón. Napbarnította arca maga a klasszikus szépség. Egy baszk madonna. A szeméből csak úgy sugárzik a jóság.

Meg volt lepődve, mikor megpillantott. Eleinte azt hittem, hogy rendetlen öltözködésesen akadt fönn. A fölbomlott hajamon, meg a póre lábamon.

Hanem aztán kiderült, hogy... egész más volt okozója az ő arczpíró meglepetésének.

Ez a nő megismert engem.

— Tatiu keresem — szóltam kissé lihegő hangon.

— Mindjárt itt lesz, mindjárt itt lesz...

Aztán a nagyobb fiúnak szólt:

— Michou, szaladj csak, hívd el az apádat, Siess, Szaporán!

No lám, no lám. Ezek tehát Tatiu gyermekei. Ez a szép, kívánatos, lobogó szemű asszony meg a felesége.

Most már hát láttam, hogy Tatiu bizony nem nagyon bolondult meg az én hűtlenségem miatt.

Az asszony nagyon kedvesen mosolygott reám.

És aztán megszólalt:

— Tatiu tetszik keresni? Bizony már rég nem járt itt, madame.

lasztóknak az a része, amely otthon maradna és nem szavazna le, semmi esetre sem a szociáldemokraták közül kerülne ki. A kötelező szavazással tehát Gessmann azt akarta elérni, hogy ez az indifferens, és épp azért konzervatív hajlamú tömeg a keresztényszocialista táborba legyen terelhető. De Gessmann elszámította magát, mert a skandalumoknak az a szakadatlan láncolata, mely a keresztényszocialista pártot Lueger halála óta népszerűtlenné tette, azt eredményezte, hogy ez az indifferens választótömeg, mely a kötelező szavazás folytán kénytelen volt lezavazni, a keresztényszocialisták ellen foglalt állást, s részint a szabadelvűekkel, részint a szociáldemokratákkal szavazott. És a keddi pótválasztásokban lehetnek meglepetések, de a keresztényszocialista párt három vezérének, Liechtenstein hercegének, Pattai képviselőházi elnöknek és Weisskirchner kereskedelemügyi miniszternek bukása kétségtelen.

Budapest, június 17.

Megzavart beszámoló. Podolinból jelentik: Beszki Antal néppárti képviselő Bartos János népszövetségi titkár kíséretében most járja be választókerületét beszámoló körúton. Kis-Lomniczon Urovsky ólublói szolgabíró rendeletére csendőrök a választókat puskatussal kiszorították a népszövetség helyiségeiből; az utcán feltűzött szuronyral kergették szét őket, Beszki képviselőt pedig megakadályozták beszámolója elmondásában s kikísérték a faluból. Alsó-Zugon szintén háborgatták a képviselőt s benyomultak utána az iskolába.

A képviselőház alkalmazottainak pragmatikája. A képviselőház gazdasági bizottsága f. hó 17-én délelőtt Berzeviczy Albert elnöklésével, Dessewffy Arisztid elnöki tanácsos részvételével tartott ülésén végleg megállapította az új szolgálati szabályzatot, amelyet legközelebb a képviselőház elé fog terejsteni.

Utmosterek fizetésjavítása. Az Utmosterek Országos Szövetsége legutóbb küldöttségileg tisztelegtek Kálmán Gusztáv kereskedelemügyi államtitkárnál a királyi utmosterek helyzetének javítása végett. Az államtitkár most a küldöttség vezetőjét értesítette, hogy az utmosterek részére kért fizetésjavítás céljára a magasabb illetmények a költségvetésbe részben már be vannak állítva és hogy

gondoskodás történik arról, hogy a képzett és kiválóan hasznavehető utmosterek magasabb fizetésben részesüljenek. Az államtitkár az utmosterek helyzetének javítását szíven viseli és a fizetésemelés további fokozatos fejlesztéséről gondoskodott, amennyiben e célra az 1912. évi költségvetési előirányzatba nagyobb összeget állított be amaz összegén kívül, mely a jövő évtől kezdve a királyi utmosterek mellékilletményeinek felemelésével járó jelentékeny költség-többlet fedezésére fog szolgálni.

Ujabb kultur-botrány.

— Kelemen Samu és Polónyiék. —

A képviselőház ülése.

Budapest, június 17.

A Ház ma tovább folytatta a közoktatási költségvetés részletes tárgyalását s ennek során ismét fölmerült az az áldatlan bontó szellem, amely a kultusz-tárcza általános vitáját is elsötétítette. Ezuttal az öreg Polónyi helyére az ifjú Polónyi Dezső ugrott be a főszerepbe s olyan hangot használt, amely az amugysem magas parlamenti színvonalat egyáltalán nem emelte. Kapott ugyan elnöki rendreutasítást, megrögtta keményen Justh Gyula is, amire ő később sajnálkozását fejezte ki az általa használt *imparlamentaris* kitételért, de mindez csak a legékebb bizonyíték az ő felesleges heveskedése ellen.

Eleinte egész csendben kezdődött a tanácskozás, azonban egyszerre megélenkült a kép, amikor Kelemen Samu emelkedett szólásra a középiskolák tételénél. A nagyesszi, ötletes és temperamentumos Justh-párti képviselő mindenekelőtt Béla Henriknek válaszolt, aki azt vetette a multkor a szemére, hogy „rosszul választotta meg kedves papáját”, amennyiben a kongregációk felett akar kritikát gyakorolni. Kelemen ezt az aposztrofálást annál inkább visezautasította, mert kiderítette, hogy felekezeti szempontból Béla Henrik sem választotta meg jól az atyját, aki tudvalevően tiszteletre méltó zsidó ember volt.

— De annál jobban választotta meg a keresztapját, — vágott közbe Hock János.

A szatmári követ ezután odasuhintott a néppárt vezérének, Rakovszky Istvánnak odamondván neki, hogy az ő feléje dobott keztyűjét otthagya, ahová való, az utszélen.

Majd a főantiszemítát, Polónyi Gézáat kőszítette ki, de olyan alaposan, hogy szinte még

Hock Jánost is fölhümulta. E közben tört ki a legfrissebb kultur-botrány. Kelemen több találó karakterisztikon bemutatása során azt is odavetette Polónyiról, hogy bizonyára akkor informálódott a zsidó hitéletről, amikor az izraelita bárónó, a nagy Schönberger Róza, a magyar Monna Vanna köpenyének redőit maga igazította, mielőtt az osztrák Princivale sátrába elküldötte volna.

E tréfás szatira általános derültséget keltett, de éppenséggel nem tetszett Polónyi Dezsőnek, aki indulatosan kifakadt:

— Ez közönséges szemtelenség!

A néppárt természetesen szintén fölláborodott s kórusban sivitott Kelemen felé:

— Ez kabaré! Rendre! Rendre! Eláll!

Justh Gyula azonban más véleményen volt s daczosan ismételte:

— Halljuk! Halljuk!

— Ez nem a parlament elé való! — republikáns Polónyi.

— Izléstelenység, hogy párttagok így aposztrofálják egymást! — leczkértette meg erre az ifju Polónyit Justh.

— Már pedig én azt nem türhetem, hogy az apámat így kikezdik. Fogok én annak ráig „erősebb” érveket is a fejéhez vágni, aki az apámat bántja! — önértzeteskedett az ifju óriás.

— Intézd el a dolgot az apáddal otthon, a képviselőtársaidal a pártkörben, de ha itt támadod a párttagokat, akkor velem találod magadat szemben! — torkolta le Justh a fiatal sást, aki erre el is hallgatott.

Kelemen e végtelenül kínos incidens után folytatta beszédét s a klerikálisok kelletlenkedése között ismét kegyetlenül ostorozta a kongregációk fekete aknamunkáját s az erről való adatait fölkinálta a kultuszminiszternek is.

Ezután Béla Henrik személyes kérdésben kimagyarázta multkori, Kelemenre érintő megjegyzését, majd az elnöklő Návay Lajos utólagosan rendreutasította Polónyi Dezsőt sértő közbeszólásáért. Időközben Kelemen Samu el küldte Beck Lajost és Tagányi Sándort az ifju Polónyihoz, akivel ezek abban állapodtak meg, hogy egy a felük, mint ő a Ház színe előtt kölcsönös kijelentésekkel fogják elintézni a köztük felmerült affért, ami később csakugyan meg is történt.

Volt még egy érdekes epizód a középiskolák tételénél. Kovácsy Kálmán, a kiváló protestáns pap, a Kossuth-párt izzig-érig liberális tagja kérlelhetetlen kritikával sujtotta a

Most én pirultam el nyakig, vagy talán még tovább is.

— Hogyan, jó asszony, hát ön ismer engem?

— Már hogyne ismerném, madame? Nagyon sokat meglestem én magukat, mikor Tatiennel, az urammal, az erdőben sétálgattak... kettesben... minden reggel.

Milyen naiv jóssággal mondta mindezeket ez a kívánatos, szép, egészségtől duzzadó asszony.

Édes Sophiekám, mondhatom neked, hogy én szinte szégyenkezve állottam előtte. Én a nagyvilági hölgy, a mondaine.

— Jaj, de megörül majd Tatienu, ha önt viszont fogja látni, madame.

Semmi guny sem volt ezekben a szavakban, de semmi mellékgondolat sem. Ugy értette, ahogy mondotta.

Éppenséggel nem érezte velem, hogy — legalább Tatienu illetőleg — őt illeti meg a diadal.

Maga az őszinteség trónolt az arcán. Ugy beszélt, mint aki egészen nyugodt, egészen biztos a maga dolgában. Mint akinek nincs semmi félni valója. Sem tőlem, sem senkitől ezen a világon.

Hogy megkopott ennek a nőnek a nagysága, hogy megszégyenített az ő fonséges, tiszta, nemes nyugalma. Én a mult voltam a férje életében, ő a jelen. A mult eltűnt, nincs mit félni tőle. A jelen uralkodik.

Aztán elhalmozott gyöngédségével, igazi, őszinte, egy cseppet sem tettetett gyöngédségével, narancsesal kínált meg és tükröt nyújtott felém, hogy hozzam rendbe a fejemet.

Igazán megszégyenített ez az asszony. Ez az asszony, akinek a házába jöttem, hogy az urának régi érzéseit felkavarjam; ez az asszony, aki tudta rólam, hogy én, hogy én a férjével sétáltam minden reggel a Sembola-erdőben...

Mi nagyvárosi, párisi mondainek, vajjon tudnánk-e ilyen magaslatra emelkedni?

Nagyon szégyenlettem magamat. És szemrehányást tettem a hitványságomnak: mi az ördögöt keresek én itt ebben a házban? Hogy merem én magamat összemérni ezzel a gyönyörű, becsületes, tisztaelkű asszonynyal?!

Jaj, de szerettem volna továszökni, elillanni.

De már késő volt.

Tatienu megérkezett.

Micsoda mesés férfi lett abból a nyápicz — az igaz, hogy sokat ígérő — legénykéből. Antinous. Vagy hogy is hívták azt a római férfiszépséget?

Az élet boldogsága ragyogott az arcán. A megelégedettség, az önmagába vetett bizalom. Erő és egészség.

A felesége lelkesen kiáltott eléje:

— Nézd, nézd csak Tatienu, milyen kedves vendég jött a házhoz. Nézd csak meg jól.

Tatienu végigmért a tekintetével. Hej mi volt ebben a tekintetben! Egy szemernyi melankólia, egy szemernyi fájdalom, egy szemernyi büszkeség, gőg, boszu, megvetés... mit tudom én még, mi minden volt ebben a tekintetében?!

Végigmért tetőtől talpig — (hej, hogy

égett most testem minden pórusal!) és aztán így szólt:

— Én nem ismerem ezt a hölgyet.

A felesége most rászólt:

— De Tatienu...

Én azonban nem vártam be a folytatást. Szégyeltem magamat. Szörnyen szégyeltem magamat. Ugyanazt a megaláztatást éreztem, amit Tatienu érezhetett, mikor Montecarlóban a kaszinó előtt ezernyi ember szemé láttára letérdepelt előttem és én azt mondtam rá, hogy örült.

Hát igazán úgy rohantam el tőlük, mint egy örült.

És a Sembola-erdő olajfái felém ontották édes, izgató illatukat, amint rohantam, lefelé a fogaskerekű felé.

És ez az oliva-illat egy bűbájosan szép tavaszi idyllről beszélt nekem.

Egy idyllről, melynek gyönyörű emlékeit egész éjjel sirattam és mely most is izzalomban tartja pihenésre vágyó, nyugalomra szoruló lelkemet.

Mit ér most már nekem ezek után az antibes-i csönd, mikor egész lényem föl van izgatva? Az oliva-illat, melytől itt a levegő ittas, folyvást azzal a gyönyörű idylllel izgatja a lelkemet.

És most megint vége az én nyugalomnak.

Édes Sophiem, vajjon fog-e még téged valamikor egészséges, vidám, jó kedvvel ölelni a te hűséges, hü barátinéd

Gabrielle.

kongregációkat és segítőitársakat, Barkóczyt meg a néppártot, végül pedig határozati javaslatot nyújtott be, amely szerint a középiskolákban felekezeti jellegű egyesületet ne engedélyezzenek. A kultuszminiszter válasza után azonban elvetették a határozati javaslatot. A szavazás előtt a munkapártból többen kimennek a folyosóra, így Herczeg Ferenc, Sándor Pál, Várady Zsigmond, Mártonffy Márton és mások.

Több tétel elfogadása után megszakították a kultusz-vitát s következett Rakovszky Béla interpellációja az albán-kérdésről. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök tájékoztató feleletét úgy az interpelláló, mint a Ház is tudomásul vette.

Részletes tudósításunk a következő:

Jelentések.

Náray Lajos alelnök az ülést egynegyed tizenegy órakor megnyitja.

A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja Kossuth Ferenc levelét, a melyben két hónapi szabadságot kér.

A Ház a kért szabadságot megadja.

Elnök bemutatja a kir Kuria átiratát, melyben értesíti a Házat, hogy Kun Béla mandátuma ellen beadott kérvényt visszavonták s ennek következtében az eljárást megszüntették.

Következik a kultusz-tárca költségvetésének részletes tárgyalása.

A kultusz-tárca tételei.

A felső oktatás tételénél

Kelemen Béla sürgeti az egyetemek szaporítását annál is inkább, mert a két egyetem túlszűkült. Az első új egyetem helyül legalkalmasabbnak Szegedet tartja, azután Debreczen, Kassa, Pécs és Pozsony város jöhetne számításba. A tételt elfogadják.

A tételt a Ház is elfogadja.

Az orvosi intézetek tételénél

Ilosvay Lajos a Pasteur-intézet nagyobb támogatását sürgeti. A tételt elfogadják.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszternek van tudomása a Pasteur-intézetben levő bajokról. Megígéri, hogy foglalkozik a kolozsvári Pasteur-intézet felállításával.

A tételt elfogadják.

A jogakadémia tételénél

Ostffy Lajos a jogakadémiai tanárok fizetésének és viszonyainak rendezését kéri. Szász Károly azt kívánja, hogy a felekezeti jogakadémia eltöltött osztályba való előlépésnél, azaz a VI. fizetési osztályba való előlépésnél.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter megígéri, hogy az ügyet a kívánságok értelmében rendezni fogja.

A tételt elfogadják.

Kelemen Samu a feketék ellen.

Kelemen Samu szólal fel. Nem akart külön foglalkozni az öt ért személyes támadásokkal, de amennyire elkerülhetetlen, még is meg kell lennie. Ehez kéri a Ház engedélyét. (Halljuk! Halljuk!) Elsősorban Béla Henriknek válaszol: Béla ugyanis kétségbevonva szólónak azt a jogát, hogy a kongregációkról szólhasson. Ez a tilalmi-rendszer a középkorban állt fenn, de hála Istennek, Béla Henrik öröme is megszünt már. (Élénk derűtség.) Nem tudja, hogy milyen czímen illette őt szemrehányással Béla Henrik. Talán mint hitsorsos? Erről a jogáról Béla Henrik önként lemondott.

Hock János: Te nem jól választottad meg az apádat, de ő jól választotta meg a keresztapját! Kelemen Samu: Ami pedig azt illeti, hogy én nem jól választottam meg az édesapámat, egyszerűen utalok arra, hogy Béla Henrik édesapja, a felette tiszteltreméltó Nute Chaim Bernstein, az ő kedves fiát bizonyára nem választotta meg jól. (Derűtség.) Legyen szabad még megjegyeznem, hogy Béla Henriknek a cinizmus határait érintő nyilatkozata (Mozgás.) a legkevésbé sem illik hozzá, aki fölényes hangon oktatja ki a t. Házat, mint aki nyilvánvalóan arra pályázik, hogy ő legyen a parlament ténce és illetanára.

Egy hang a jobboldalon: Tegnapp a katolikusok ették egymást, ma a zsidók!

Kelemen Samu: Ami Rakovszky István személyes támadását illeti, a feléje dobott keztyűt otthagynia, ahová való, az utszélen. (Tetszés.) Válaszólnia kell azonban Polónyi Géza személyes támadásaira. Polónyi saját szavai szerint azzal kezdte pályáját, hogy maga tisztított a csizmáját, most tisztá fekete néppárti fényemzt használ. De azért a régi rendszer szerint pucolja a csizmáit. Előbb belekőp a szubiekba s csak azután fog a tisztításhoz. (Élénk derűtség.) Polónyi is úgy járt, mint azok, akik vagyunkkal nem bántak elég gondosan s utolsó menedék-

helyül Montecarlót keresik fel. Épp úgy azok az allamférfiak, kik közpályájuk politikai tőkájével nem gazdálkodtak jól, kikerülhetetlen végzet-szerűséggel jutnak el ahoz a politikai Montecarlóhoz, hol népszerűségüknek utolsó maradványait az antiszemizmussal roulette-asztalára teszik föl. Egy fényesen indult közpályának ilyen siralmas elhanyaglása nem okozhat örömet, legföljebb a néppárton. Polónyi az antiszemizmussal látószögéből szemrehányást tesz a zsidóságnak, amiért nem mutatkozott hálásnak a recepcióért. Tény, hogy a mult század derekán a nemzet jól felfogott érdekeitől indítatva, a nemzet megszüntette a történelmi igazságtalanságokat, szét-törte a magyar parasztság jobbágy-bilincseit és leszakította a magyar zsidóság hátáról a sárga foltot.

Hock János: Helyes!

Kelemen Samu: De én soha nem hallottam, hogy ezért bárki is a magyar parasztság számára külön hála-köszönetet irt volna elő! A parasztság is, a zsidóság is részesévé vált a nemzet jogainak, de egyúttal a nemzeti kötelességnek is. Természetes, hogy mindnyájunk szívében kiolthatatlanul él a hálának érzete azok iránt a nagy férfiak iránt, akik ezt az eszmeáramlatot megindították volt, akik e nagy alkotásokat létesítették. De szólónak nincs tudomása arról, hogy Polónyi Géza ezeknek akár lemenő, akár oldalági rokona, akár jogutóda volna s így csodálatos, hogy e nagy jogászoknak óriási alkotásaiért Polónyi állítja ki a költségjegyzéket s prezentálja azt a magyar zsidóságnak kifizetés végett. Erre nem vagyunk hajlandók. Polónyi a magyar zsidóság belső életéből különleges dolgokat hozott föl; beszélt a rituálékról, a fürdőkről, a tartózkodási parancsairól, még pedig oly alaposággal, hogy ezeket az adatokat nem kaphatta máshonnan, mint attól a Budapestről pár év előtt kitiltott híthű izraelita bárónótól, akivel néhány esztendő előtt közös bánatba vonultak a nemzet sorsa felett, akiknek Polónyi Géza a Monna Vanna szerepét szánta (Derűtség), mielőtt az osztrák Princivalle sárba elküldte volna. Polónyi maga rendezte a reddőt, hogy annál biztosabban győzhesse le... (Tetszés.)

Polónyi Dezső: Ez közönséges szemtelenség!

Felkiáltás a néppárton: Kabaré! (Zaj a szélsőbaloldalon.) Rendre!

Polónyi Dezső: Ez nem való a parlament elé!

Kelemen Samu: Nem engedhetjük meg, hogy a közoktatásügy nagy nemzeti feladatai fölé bármely egyháznak lobogóját is kitűzzék abból a célból, hogy ezeket a kérdéseket elvonjuk a parlament ellenőrzése és bírálata alól. A kongregációkról szólva, foglalkoznia kell gróf Apponyi Albertnek azzal a kijelentésével, hogy a kongregációk semmiféle felekezeti nem érintenek és czéljuk nem más, mint a hitélet meélyítése. A pannonhalmi kongregáció hivatalos jelentésében az erénygyakorlatok közt szó szerint fel van sorolva a buzdítás a keresztény czegeknek való vásárlásra. Hogy szabad ezt az ifjuság számára erénygyakorlatokként felállítani? A nagyszombati kongregáció pedig a középiskolai ifjuságból utcazi biztosokat szervezett arra, hogy az Uj Lap-nak és az Alkotmány-nak előfizeteket gyűjtsenek.

Felkiáltások: Hallatlan! Így dolgoznak!

Kelemen Samu: Amit mondtam, szóról-szóra igaz. Ime, átadom! Ez egy véletlen baleset. (Derűtség.) Elhiszem, hogy ez jó üzlet az Alkotmány-nak, mert az így szerzett előfizetők után még ügynöki díjat sem fizet. De a vallásos érzelmek bármely spekulatív üzleti czelokra való kihasználása megengedhetetlen, ezt nem kell bővebben magyarázni.

Szmrecsányi György: Ez nem ide való!

Kelemen Samu: Ne csinálják meg az életben, akkor a törvényhozás sem foglalkozik vele. Felolvas ezután egy felhívást és minden tagadással szemben fényesen bizonyítja, hogy a középiskolákból kiküldött ifjakat a kongregációkba való belépésre csábítják s a tanárokkal szemben a szülői beleegyezés persze nem válhat kétségessé. A viszonyok annyira elfarjultak már, hogy a székesfehérvári állami főreáliskolában a zsidó és a keresztény tanároknak külön tanári szobája van. Zomborban a kongreganista diák nem ül a nem kongreganista mellé! Ezek az esetek páratlanul állanak Európa kulturálmájában! Hiszen már a középiskolai tanáregyesület felterjesztéssel fordult a kormányhoz, hogy szüntesse meg ezeket az áldatlan állapotokat, amelyek megbotlották a békét, mint farkast a farkassal állították szembe a tanárokat és tanulókat egyaránt. Ezeket tétlenül nézni nem lehet! Polemizál ezután gróf Andrassy Gyula beszédével, amelyet aláír, de gyakorlati következtetéseit nem teszi magáévá, mert azok nem gyakorlatiak. Az ifjusági kongregációkkal szemben utal a régi, becsületos önképzőkörökre, amelyekben szépen megfért a középiskolának egész ifjusága és az irodalom és a hazafias feladatok teljesítésében látta hivatását. (Élénk helyeslés.) amelyet majd az életben követnie kell. Nem fogadja el Zichy miniszternek azt az álláspontját, hogy a liberálistizmus elvénél fogva nem avatkozhat a dolgokba. Közismert tapintatlanságok történtek a vezetők

részéről, egész sereg adatot sorolt föl, vegre ezeket figyelembe a miniszter.

Béla Henrik védekezik.

Béla Henrik személyes kérdésben kér szót. Kelemen Samu egy egészen tréfás megjegyzésemet tettem szóvá...

Justh Gyula: Amely nagyon izléstelen volt!

Béla Henrik: Erre nem válaszolok, mert olyat mondanék, amit aztán megbánhatnék. Az izlésem tiltja, hogy hasonló fegyverrel éljek. (Zaj a szélsőbaloldalon.) Abba a tréfás megjegyzésbe belefoglaltam önmagamat is.

Kelemen Samu: Csak hogy azt nem lehetett látni.

Béla Henrik: Azzal kezdtem a frázist, hogy nem mindnyájan születünk ilhete, ez annyit jelent, hogy magamat sem tartom illetékesnek arra, hogy a Jézus társaságbeli atyák írásait és a katolikus hitágazatok tartalmát magyarázzam. Erre használtam a közkeletű frázist, amelynek nincs az a jelentősége, amelyet a szótár ad az egyes szavaknak. Megjegyzéseimnek semmiféle személyes éle nem volt s ezt megmondtam privátim Kelemennek is. A rossz viccz históriájával vérezhetnék is, de Kelemen támadó élt adott felszólalásnak és leleplezett engem. De csalódik, ha azt hiszi, hogy gondosan őrzött titkot fedezett fel, ezeket a dolgokat mindenki tudja, aki engem ismer és ezek olvashatók is több repulci életrajzban, lexikonban, stb. Mikor Kelemen Samuról van szó, ő a Mímóza szerepét játszza és a szende szüz érzékenységeivel lép föl, aki nem türi az ártatlan tréfát sem. Az antiszemizmussal vádját elutasítom magamtól, mert az antiszemizmus távol áll az én emberszeretemtől és izlésemtől, mert soha sem felejttem el, mivel tartozom annak a fajnak, amelyből lettem, elhalt szülőimnek, akik életet adtak és annak a vallásnak, amelyben első fiatalságomat töltöttem.

Elnök: A naplóból most vett tudomást arról a sértő közbeszólásról, amelyet Polónyi Dezső használt Kelemennel szemben. Ezért Polónyit rendre utasítja. (Helyeslés.)

A kongregációs aknamunka.

Várady Zsigmond is a kongregációk ellen foglal állást. A középiskolákból kiküszöbölendők tartja a kongregációkat s minden vallásos egyesületet. Nem hiszi, hogy a miniszternek sikerülne a kongregációk felekezeti izgatását megszüntetni. Miniszteri rendelettel kellene véget vetni annak a balhítnek, hogy a kongregációs működés lépcső lehet az előlépésre.

Haller István néppárti szerint nem lehet úgy a felekezeti békét helyreállítani, hogy mindig a katolikus vallás ellen támadnak. Mesterségesen kizsárolják, hogy felekezeti világnag van, mikor nincs. Ha avatatlan kezek nem nyulnak más vallások ügyeibe, békésen megférnek itt a felekezetek. A középiskolai vallásos egyesületek nem lehetnek gátjai semmiféle haladásnak.

Kovácsy Kálmán Kossuth-párti volt a következő felszólaló. Soha senkivel felekezeti viszálykodásban nem volt, sőt a szomszédos katolikus papokkal is komaságot tartott. (Zajos derűtség.) Nemcsak a nemzetiségi, de a felekezeti izgatást is veszedelmesnek tartja. Nagycsb veszedelmet el se tud képzélni, hogy ezt a szegény, amugy is demoralizált nemzetet még felekezeti szerint is szójjel-tépjük. Ma már ott vagyunk, hogy az a párt, amely nem tudja, milyen jogczímen, néppártnak nevezi magát, minden kérdést, állatényesztést, pénziáryt felekezeti szempontból mérlel. A kongregációkat ki kellene zárni a középiskolákból. Határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy az iskolákban csakis olyan egyesületek legyenek alakíthatók, amelyekbe az intézet minden növendéke beléphet. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Szmrecsányi György csak azért szólal föl, hogy tiltakozzék az ellen, mintha a néppárt akár a Házban, akár a Házon kívül a felekezetek ellen izgatott volna. (Derűtség.) A néppárt az egész vonalon a keresztény világnézet érvényesülését hirdeti. Ebbe a vitába se a néppárt dobta bele a felekezeti kérdést, hanem Várady Zsigmond!

Egy hang: Polónyi koma csinálta!

Szmrecsányi György a tételt nem fogadja el.

Elnök: Több szónok nem lévén, a vitát be-zárja.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter feleslegesnek tartja a világnézetek között való vitatkozást, hisz úgy se lehet azokat össze-egyeztetni. Tegnapp is mondtotta, hogy a közeputon fog haladni és a vallási és lelki szabadság tisztelete fogja vezetni. Örködni fog azon, hogy a felekezeti tendenzia sehoval ne fészkelje be magát, mert igazságos akar lenni és reméli hogy neki senki szemrehányást nem fog tenni. (Helyeslés.) Senkinek érzékenységet sérteni nem akarja, azért arra az álláspontra helyezkedik, amelyre gróf Andrassy Gyula, akinek szabadelvűségéhez szó sem fér s aki azt mondtotta a minap, hogy meg

kell engedni a középiskolákban a vallásos egyesületek alakítását. Ezért kéri Kovácsy határozati javaslatának mellőzését.

Kovácsy Kálmán személyes kérdésben való felszólalása után a Ház többsége a tételt változatlanul elfogadja, Kovácsy határozati javaslatát pedig elveti.

A további vita.

A kormányképviselek kiküldésének tételénél Szász Károly kérte, hogy a felekezeti iskolákhoz érettségi vizsgálobiztosokul ne fiatal középiskolai tanárokat küldjenek ki.

A népiskolák tételénél Herczeg Ferenc kifogásolja, hogy a nem állami népiskolák tanítói korpótlék dolgában hátrányban vannak az államiakkal szemben. Csatiakozik gróf Apponyi Albert álláspontjához s kéri a minisztert, emelje föl a nem állami tanítók korpótlékát.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelenti, hogy azon lesz, hogy a fölhozott kívánság teljesüljön.

Hock János Herczeg Ferenc szavainak kiegészítésül rámutat arra, hogy még egy és ugyanazon iskolánál működő tanítók sem részesülnek egyforma elbánásban, mert a felekezeti iskolától állami iskolába kerülő tanítóknál nem számítják be azt az időt, amit felekezeti iskolánál töltöttek. Kéri ennek az anomáliának a megszüntetését.

A tételt elfogadják.

A polgári iskolák tételénél

Hock János kifogásolja, hogy az állami és nem állami polgári iskolai tanítók fizetése között igen nagy a különbség. A társulati tanítók vannak különösen méltánytalan helyzetben. Kéri a minisztert, hogy az iskolafőntartókkal rendezze a nem állami polgári iskolai tanítók lakásbérét és kötelezze a miniszter az iskolafőntartókat a korlátok megadására.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelenti, hogy a kérdést az 1912—13-iki költségvetésben fokozatosan fogja megoldani. Tekintélyét latba veti a társulati polgári iskolák tanítóinak érdekében is. (Helyeslés.)

A tételt elfogadják.

A tanítóképzők tételénél

Lengyel Zoltán fontos kérdésnek tartja a tanítóképzést, mert hazafias tanítók képzésével a nemzetiségi kérdést is megoldhatjuk. Kéri a zilahi tanítóképző visszaállítását.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter megígéri, hogy tárgyalást folytat Szilágy megye közönségével a zilahi tanítóképző visszaállítására nézve, amit fontos dolognak tart a magyarság szempontjából.

Elnök a vitát félbeszakítja. Kelemen Samuak és Polónyi Dezsőnek megadja a szót.

Az elintéztett affér.

Kelemen Samu: Ma délelőtti felszólalásom folyamán közöttem és Polónyi Dezső képviselő ur között félreértés keletkezett. E félreértésnek eloszlatására kijelentem, hogy én Polónyi Gézának politikai eszlekedeteit bíráltam; természetes tehát, hogy őt személyében bántani nem akartam és így ezavalhoz ily értelmezést fizni, vagy azokba ily értelmet belemagyarázni nem lehet.

Polónyi Dezső: Tekintettel arra, hogy Kelemen Samu képviselő ur ezen ügynek általam szupponált előzményeit kellő értékére szálította le, a magam részére őszintén sajnálom, hogy az alkalmazott imparlamentáris kifejezést használtam. (Helyeslés.)

Következett az interpelláció.

Az albán-kérdés.

Rakovszky Béla mondotta el ezután az albán kérdésre vonatkozó interpellációját. Rámutat arra a veszedelemre, amely az albán forrongásból Törökországra származhatik. Ez már nem Törökország belügye, mert ez nemzetközi bonyodalmakat is vonhat magá után. Nagy figyelemmel kell tehát kísérnünk a balkán-eseményeket, különösen ha számba vesszük azokat a titkos erőket, amelyek saját érdekében egyre szítják a zavarokat. Nem látja rózsás színben Törökország állapotát, de meleg szimpátiával nézi alkotmányos küzdelmeit, ezért csak örül annak, hogy külügyi képviseletünknek Törökország érdekében való közbelépése eddig is sikerrel járt. Kérde a miniszterelnöktől, hajlandó-e külügyi képviseletünk odahatni, hogy az albán jogos igények kielégítésével Törökország belső békéje helyreálljon s hajlandó-e odahatni, hogy Montenegró tartózkodjék olyan lépésektől, amelyek a belső béke megteremtésének gátat vetni alkalmasak.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök nyomban válaszolt az interpellációra. Általánosságban jelzi, hogy külügyi hivatalunk és a két kormány teljes egyetértésben van az iránt, hogy

Törökország békéjének helyreállításán munkálkodjék, mert ez a saját érdekünkben is kívánatos. Törökország belügyeibe nem akarunk beleavatkozni, de a barátságos viszonyról fogva, amelyben Törökországgal vagyunk, amikor alkalom nyílik rá, fölkeressük olyan tanácsot, amely növeli a lehetőségét annak, hogy az országnak általunk is kívánt megerősödését előmozdítsuk. Ilyen értelemben mentek barátságos tanácsok a török kormányhoz, amelyeknek ő igyekezett is eleget tenni. Nemcsak őszintén óhajtja a török birodalomnak a mai általunk kitöltött formájában való megerősödését, de bizik is abban, hogy ez az új rezsim sikerül is. Bár némelykor nehézségek állanak a fejlődés útjában, de ez nem akadályoz meg bennünket abban, hogy az ilyen zavaró körülményekkel szembe is szálljunk. Külügyi képviseletünk Montenegróhoz is fordult s többször figyelmeztette a semlegességre s onnari biztosítást is kapott a külügyi kormány, hogy megfelelnek ennek a kötelezettségnek. Reméljük, hogy ez így is lesz. Ha pedig nem teljesítenék ezt az ígéretet, újból megismételjük a főlzólítást. Az eddigi eljárás eredménynyel járt, hiszen az utóbbi napok eseményei örvendetes kilátást nyújtanak arra, hogy Törökország integritásán nem esik sérelem s az annyira óhajtott béke ugy Törökország, mint a magunk érdekében is helyreáll. Mindenesetre éber figyelemmel kísérjük a Törökországban történőket s azokat a jelenségeket, amelyek esetleg káros hatással lehetnek a béke helyreállítására s minden legkisebb nehézséget igyekezünk eltávolítani. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Rakovszky Béla tudomásul veszi a választ.

A Ház színtén.

Elnök három órákor berekeszti az ülést.

KÜLFÖLD.

A belgár király és miniszterelnöke. Szófiából jelentik: Nagy feltűnést kelt egy kínos jelenet, amely Ferdinánd király és Gesov miniszterelnök között történt. Gesov azt mondta a királynak, hogy a bécsi udvarnál tett látogatása Konstantinápolyban rossz hatást keltett s arra kérte őt, hogy jövőben több figyelemmel legyen a porta iránt. Ferdinánd király erre izgatottan válaszolt és sértő megjegyzést tett Gesovnak, aki azonnal összehívta a miniszteri tanácsot és jelentést tett a dolgról.

Diaz Európában. Londonból jelentik: Diaz exelnök az Esperanda hajón tegnap este 8 órákor Corunnába érkezett, ahol a kormányzó és a katonai parancsnok üdvözölte. Alaptalan az a hír, hogy a volt elnök családjával San-Sebastianban akar megszállani. Az a terve, hogy Havreba megy és ott megpihen, aztán Svájc valamely kisebb helységében a világ zajától elvonulva akar pihenni.

A perzsa miniszterelnök. Teheránból jelentik: Sipahdar miniszterelnök, aki tegnap nagy sietéssel elhagyta a várost, állítólag, hogy Európába utazzon, a régenshez és a medliszhez intézett levelében kijelentette, hogy az országot egzségi okokból kell elhagynia. A miniszterelnök ezen lépését elítélően kommentálják. Azt hiszik, hogy elutazásának oka az, hogy Sipahdar tudatában van annak, hogy a medlisz támogatását elvesztette és nem akarja, hogy pénzügyi gazdálkodását újból éles ellenőrzésnek vessék alá. A medlisz tegnapi ülésén a miniszterelnök javaslatát a régens civillistája dolgában egyhangulag elvetették.

A félelmetes Castro. Londonból jelentik: Washingtonból táviratozzák, hogy a kormány hírt kapott arról, hogy Castro nincs a Consul Crotus hajón, de ezzel még nem érte be, hanem utasította konzuljait, hogy kísérjék figyelemmel az exelnököt s lehetőleg akadályozzák meg Venezuelába való visszatérését, mert különben könnyen megeshetik, hogy Venezuelában polgárláboru tör ki.

Az „EGYETÉRTÉS“

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Szezon végén.

— Párisi levelezőnkől. —

Páris, június 16.

Juniussal a párisi színházi Szezon véget ér. A társulatok elmennek vidékre, külföldre, Amerikába vendégszerepelni s a közönség is elhagyja Páris utnak indul nyaralni a tenger felé, a hegyek közé. Mivel azonban ez a vándorlás nem jelenti azt, hogy Páris falai üresen maradnának, azért éppen úgy nem jelenti azt sem, hogy a színházak kapui végleg bezárulnának. A tengerre, hegyekre utazott párisiak helyét elfoglalják az ezrével érkező idegenek s a vendégszereplésre indult francia társulatok helyét felváltják a külföldről érkezett truppok.

Most is megérkeztek május végével egymásután a Saisons internationales-ok különböző társulatai: a Saison Italienne, d'Annunzio Szent Sebestyénjével a Chatelet-színházba; a Saison Russe, az orosz opera- és ballet-társulat a Théâtre Sarah Bernhardt, a Saison Belge, egy brüsszeli trupp az Ambigu-be, a Saison Viennoise, a bécsi és pesti operett-társulat a Vaudeville-be s a Saison Anglaise, a Londonban frenetikus sikert aratott Quaker Girl-lel az Apolloba.

Ezeknek a Saison-oknak azonban semmi közük sincs természetesen Párishoz, mert amint a társulatok, a darabok s a színészek idegenek, ép úgy a közönségük is az idegenek között toborzódik össze. Irdekesebbnek ígérkezik tehát az idény zárultával röviden visszajpillantani a lezajlott párisi színi évad eseményeire, már csak annál is inkább, mert otthoni közönségünk előtt ezek az események távolról sem idegenek, tekintve, hogy nincs olyan párisi darab, amely negyven-ötven sikeres előadás után Budapesten is bemutatásra ne kerülne.

Ha visszamenőleg végigtekintünk az elmúlt év színieseményein, mindenekelőtt azt vesszük észre, hogy ezekben az eseményekben semmi rendkívüli, semmi szenzációs nem fordult elő. Ebben az esztendőben Rostand daczosan hallgatott s Chantecler-nek nem akadt az idén vetélytársa. Az egyetlen mozgalmasabb événement, Henry Bernstein Aprés Moi-jának merész színrehozatala volt a nemzeti színházban, azonban ez a kísérlet is abba maradt, még mielőtt a darab körül a vérontásra került volna a sor. Egy kis pikantériával, egy kis meglepetéssel kezdődött a szezon, mikor is az összes a Comédie Française elutasította az ujonnan „halhatatlanná“ választott Brioux legutolsó darabját. Rossz idők jártak különben az idén az összes ünnepelebbi auteur dramatique-okra; így Alfred Capus legutóbbi darabja az Avanturier hatalmas four (bukás) lett a Theatre de la Porte saint Martin-ban s mikor ugyanez a színház Henry Bataille-tól kért egy új darabot a Capus baleset ellensúlyozására — Bataille darabja, az Enfant de l'Amour — még tökéletesebb fiaskót adott.

Szegény öreg Sarah Bernard, aki örökös nyomora miatt még ma is kénytelen játszani, de akiknek fájdalmas, tehetetlen erőlködéseit Párisban már csak mély részvétellel tudják kísélni, itthon, a saját színházában nem is próbálkozott meg többé, hanem elment Amerikába s ott vendégszerepelt egész éven át.

Rejane, akinek hasonlóképen saját színháza van s aki hasonlóképen ijjesztően öregszik, az idén hasonlóképen anyagi mizériákkal küzdött. Hogy megmentse színházát a hitelezők karmai közül, egy utolsó kísérletképpen s minden pénzt rászenteelve, színrehozta a Maeterlinck Oiteau Bleu-jét, amely azonban tulságosan magas volt a párisiaknak, elannyira, hogy Madame Rejane utolsó kísérlete föltötte balul ütött ki s színháza ma már zár alatt van.

A legnagyobb szerencséje még, a Budapesten is színe került Mariage de Mlle. Beulemansnak volt. Ez a szerény kis bohózat, amelyet tavaly ilyentájban csak olyan nyári „hőség-darabnak“ szántak, hihetetlen sikert ért el, kihuzta az egész évet, szüntelenül játszották a mai napig s bár már az ötszázadik előadáson is túl van, senki sem tudja, hol fog diadalmas karrierében megállani.

Havas Zoltán.

Bécsből Budapest felé repülőgépen.

— Bier főhadnagy startolt. — Meggyúlt a gépe. — Csak hétfőn jön Budapestre. — Halálos baleset a rákosi repülőtéren. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 17

Míg külföldön egyik briliáns eredményű távrepülés a másikat követi, a két szomszédos világváros, Bécs és Budapest, csak most közelkedik ahhoz az időhöz, amikor olyan légiutvonal kösse egymáshoz, mint amilyen által Páris Londonnal, Madriddal, Rómával vonatkozásba került. A nálunk lassan fejlődő aviatikának csak most nyílik alkalmja, hogy fejlődése stádiumát nagyobb távolságu versenyrepülés formájában bemutassa. A *Zeit* által hirdettet s már oly sokszor megkezdni vélt légi verseny előtt ma lehullottak azok a láthatatlan sörömpök, amelyek miatt a távrepülés késedelmet szenvedett. *Bier* főhadnagy megelőzte a már régebben jelentkezett *Miller* főhadnagyot, ma reggel elindult a Bécs mellett levő *Simmering*-ről, hogy a verseny feltételei szerint magaválasztotta utirányban tegye meg a légiutat Budapestig, a Rákosi mezejére.

Reggel öt óra 48 perczkor szállott fel *Bier* és el is jutott Nagymegyerrig. *Bier* főhadnagy a levegőben katasztrófális helyzetbe került. A benzintartója hirtelen kigyuladt, úgy hogy a lángok már a szárnyakat kezdték nyaldosni. Hirtelen leszállott és megérült gépe javításához fogott, miután azonban szakemberre van szükség, *Bier* nem is érkezett meg Budapestre, hanem csak hétfőn jön — ha addig gépe repülőképes lesz. A pesti várakozók ismét csalódva oszlottak széjjel a rákosi mező forró gyeperől.

De azok előtt, akik ott maradtak, hogy kárpótlásképpen *Bier* főhadnagy elmaradásáért a magyar aviatikusok gurulásában gyönyörködjenek, azok előtt emlékezetes lesz a mai nap. *Prodan* Guidó gyógyszerész, aki *Horváth* tanár gépével kísérletezett, agyongázolt a gép légszavarával egy leányt, aki épp olyan sérüléseket kapott, mint *Berteaux* miniszter *Issy* lex *Montineaux*-ban és ő is behalt sebeibe.

A mai mozgalmas aviatikai napról a következő tudósításaink szólnak:

Bécsből—Nagymegyerrig.

Az Oesterreichischer Aero Club elnöke, báró *Economo* személyesen jelentette, hogy *Bier* főhadnagy 65 lóerős *Etrich*-monoplánon 5 óra 46 perczkor *Simmering*-ben abszolút szélesedben felszállt azzal a kijelentéssel, hogy ha az idő mindvégig kedvező lesz és szerencsésen megérkezik Budapestre, még a mai nap folyamán visszaindul Bécsbe. A klub egyuttal tudatta, hogy a jövő hét folyamán a június 25-iki versenyzárlat előtt még többen fognak indulni.

Magyaróvárról háromnegyed 7 órakor jelentették, hogy *Bier* főhadnagy aeroplánjával a város fölött 6 óra 40 perczkor átrepült. 7 óra 38 perczkor a győri telefonközpont jelentette, hogy miután a jelentések szerint *Bier* nek már meg kellett érkeznie, a városban nagy volt a nyugtalanság, annál is inkább, mert a közbeeső községekből — *Lébény*, *Hédervár*, *Öttevény* — telefonkérdezősködése az a válasz jött, hogy senkit sem láttak elrepülni. Kilenc órakor újabb jelentés jött Győrből, hogy *Bier* Moson felett átrepült és a Moson és Győr közti felező távolságban levő *Kimle*-puszta felett is látták az emberek s jól hallották a gép zakatolását. Azután *Bier* főhadnagyot *Ósvány* felé látták repülni, *Bécs* körül 8 órakor repült. Onnan *Patos* és *Feketeerdő*-sor felé vette útját. Minthogy a moson-bécsi irány a budapesti iránytól erősen északkelet felé tér el, *Bier* vagy irányt tévesztett, vagy pedig azzal a szándékkal repül arra, hogy a Győr után következő hegyes utzakaszt (*Gerencse*- és *Pilis*-hegy-csoportok) kikerülje.

10 óra 3 perczkor elentik, hogy *Bier* *Patos* mellett simán leszállt, mert gépén égés folytán baj esett. Leszálláskor a lakosság szimpatikusan fogadta és segítségére volt. Személyesen ment be Nagyme-

gyerre és telefonált Bécsbe. Nagymegyerről gépészt vitt ki magával a javításban való segédkezésre.

Bier a balesetről.

Patos községtől három kilométernyire, de már *Komárom*-megye területén, Nagymegyertől nyolcz kilométernyire leszállott *Bier* főhadnagy. *Zsombékos* mezőn ereszkedett le, de azért baj nélkül ért földet. Egy ott dolgozó parasztagyda sietett segítségére. A főhadnagy a következőket mondotta el utjáról és balesetéről:

— *Pompásan* ment minden. Hátsó széllal indultam és az első negyven kilométert tízpercz alatt tettem meg. Ezzel a sebességgel 1 és háromnegyed óra alatt eljutottam volna Budapestre. Azonban sajnos, eltévedtem a levegőben. Háromnegyed hét óra felé észrevettem, hogy Magyaróvár fölött repülök, ami nagyon kiesett az utamból.

Erre irányt változtattam s most már kedvetlenül széllal északkeletnek fordultam. Hédervárt elhagyva, *Ásvány*-nál átrepültem a *Dunán*, majd elérve *Bécs* községet, *Komárom*-megyébe igyekeztem, hogy a *Duna* völgyébe jussak. Háromnegyed kilenczkor, talán kétszáz méternyi magasságban szálltam, észrevettem, hogy baj van. Benzintartóm megrepedt s a kifolyó benzín meggyuladt. Ha csak egy szempillantásig késedelmeskedem az ellátározásban, én és a gépem szénné égve zuhanunk le felé. Hirtelen elállítottam a motort és siklórepüléssel leereszkedtem. Bár *Zsombékos* volt a talaj, mégis baj nélkül kikötöttem. A következő pillanatban sikerült elotlanom a fűzet, mielőtt még a monoplán szárnya lángra lobbant volna. Meg voltam mentve. Egy paraszt ember sietett segítségemre. Most a gözmalom két gépészével a benzintartó beforrasztásán dolgoztam. Ha automobilon nem is jönnek segítségemre szerelők Bécsből, délután három órára mégis kijavítom a gépet s újra felszállhatok. Remélem, hogy innen másfél óra alatt Budapestre repülök.

Mint azonban utóbb kiderült, a monoplán sérülései sokkal súlyosabbak voltak, semmint a finom mechanikai munkához nem értő uradalmi gépészek segíteni tudtak volna rajta. *Bier* főhadnagy ma éjszakára egy nagymegyeri földbirtokos vendége s vasárnap elutazik Bécsbe, hogy szakmunkásokkal hozzon. Ha holnap estig elkészülnek a javítási munkálatokkal, akkor *Bier* hétfőn reggel folytatja útját Budapest felé.

Ügyeletes utiszolgálat.

Bier főhadnagy felszállásánál, mint Bécsből táviratozzák, jelek voltak az osztrák automobilklub funkcionáriusai *Fassbaender* vezértitkár vezetésével, továbbá báró *Economo*, az osztrák aeroklub elnöke és a bécsújhegyi pilóták javarésze: *Petróczy* százasos, *Müller* főhadnagy, *Illner*, a két *Warchalonszki* és *Etrich*, aki *Bier* gépét konstruálta. Bécsből két automobil indult el *Bier* után. Az egyikben báró *Economo* ült, a másikban *Bier* főhadnagy három tisztjárja. Csak hogy ezek az automobilon csak hamar szem elől tévesztették *Bier* repülőgépét és a délelőtt folyamán úgy látszik nem is találták rá.

Magyarország területén Pozsonytól Győrig *Palugyay* Antal pozsonyi nagybirtokos ajánlkozott a repülőgépeknek automobilon való kísérésére. Győrtől Budapestig meg dr. *Petz* Jenő győri főorvosnak kellett volna kísérnie automobilon a repülőgépet. A hírszolgálatot *Moson* és *Győr*-megye területén voltaképpen dr. *Petz* szervezte, az ő közreműködése nélkül talán még délben sem tudták volna Budapestben, hol van tulajdonképpen *Bier*. Amikor reggel 9 óra tájban *Bier*-ről semmiféle hír sem érkezett, *Petz* Győrből sorra telefonált az összes környékbeli községekre és csak így tudta felfedezni *Bier* hollétét. Automobilon azután nyomban *Patosra* sietett és szerelőket is vitt magával.

A repülőtéren.

Tekintettel arra a többszöri csalódásra, amely a fővárosi közönséget a bécsi aviatikusokra való várakozások közepette érte, *Bier* főhadnagy kilátásba helyezett megérkezésének csak kevés ember akart szemtanuja lenni. Alig néhány százan állodáltak a kis köépület előtt ahol *Pivny* titkár és *Macsányi* Ernő időmérő képviselték a Magyar Aero-Klubot.

Joggal idegeskedtek a közönséggel együtt a rossz hírszolgálat miatt. Folyton zaklatták őket újabb hírekért, viszont a vidék fukaron bánt a telefon és távirati értesítésekkel. Egész délelőtt mindössze két jelentéktelen értesítés került a hirdetési táblára.

Csak délben tájékozódott a megszaporodott nézőközönség *Bier* balesetéről és miután érkezését a késő délutánnál előbb amugy sem várhatták, megürült a repülőtér és a *Pausi* Emil rendőrfelügyelő vezetése alatt álló 20 lovas- és 40 gyalogosrendőr okosabb dolog hijján a hangárok árnyékába húzódott meg a forró nap elől.

Ott lobogott a vörös zászló a kora délutáni szel-
lőben, amely kissé elviselhetővé tette a nyári me-
get. Négy óra után — annak hírére, hogy ebben az
időben fog felszállani *Bier* Nagymegyeren — ismét
telni kezdett a repülőtér. Javarészen munkátlan
emberek heveredtek a gyeperre. Csak öt óra
után jött szállingózva egy-egy urismer. Azután
jöttek a fotografusok, a mozgófényképek felvevői,
majd a hadügyminisztérium kiküldöttjei is, csupa
magasrangú tiszt, négy töfőgő automobilon. Az-
után megjött a Daimler-automobil is, amely az
utvonárról jött, de nem hozott híreket. Automobi-
lon érkezett ki gróf *Szapáry* Pál és az Aero Club
néhány tagja.

A rendőroket újabb csapatok váltották fel s
megtették az előkészületeket arra nézve, hogy ha
Bier csakugyan startol, semmi hiba se legyen a
leszállás megkönnyítése körül. A lovasrendőroket
szétosztották a pályán, a gyalogosok pedig a beke-
rített részre szorították a másfélezerre felnöveke-
dett közönséget. A gyakorlótéren két egymástól öt-
száz méter távolságban lévő, husz méter átmérőjű
kört festettek, hogy az érkező aviatikus a két kört
összekötő egyenes vonalban szálljon le.

Fél hatkor még mindig nem jött értesítés,
startol-e *Bier* vagy sem. A közönség elunta a vá-
rakozást és ellátogatott a hangárokb, ahol a ma-
gyar aviatikusok serényen dolgoztattak, javít-
gattak a gépeiken.

Háromnegyed hét óra lehetett, amikor meg-
érkezett Nagymegyerről a híradás, hogy *Bier* hol-
nap bécsi mechanikusokkal javíttatja ki a gépét
és csak hétfőn folytatja az útját Budapestre. Ek-
kor a közönség egy része bosszusan odahagyta a
nézőteret, a másik része azonban ott maradt, hogy
végignézze a magyar aviatikusok kísérleteit. Akik
ott maradtak azok végzetes aviatikai balesetnek
voltak szemtanui.

Halálos aviatikai baleset.

A közönség oszladozásakor elvonultak a
lovasrendőroket is, alig néhány száz gyalogos
rendőr maradt a repülőtéren. Hogy mennyire
vétkes könnyelműség volt a még mindig te-
kintélyes tömeg mellé csak néhány gyalogos
rendőrt kivezénelni, azt a következmények
igazolták be. Éppen a napokban tartott anké-
tet a rendőrség, az Aero-klub és a pilótákkal
abban a kérdésben, hogy miként kell az avia-
tikai baleseteket megakadályozni, s ime, ma
már intést kaptak az illetékesek, hogy semmi-
esetre meg úgy, hogy az aviatikusok elegendő
rendőri őrködés hijján végezzék kísérleteiket.

Miután *Bier* nem érkezett meg, a pálya
szabad volt s egymás után jöttek elő a magyar
aviatikusok, hogy repülési próbáikat folytas-
sák. Elsőben gróf *Teleki* Tibor karosu mo-
noplánja jelent meg a 8. számú hangáról. A
fiatal gróf szép, de alacsony repüléseket vég-
zett. Utána *Takács* Lajos guruló-próbákat ren-
dezett, majd *Horváth* Ernő tanár monoplánját
vontatták ki a hangáról.

A közönség bután és rakonezátlanul vi-
selkedett. Hiába könyörögtek a mechanikusok,
hogy menjenek a gép mellől, hátra a vonalra,
alig lehetett a tolokodókat kellő távolságban
tartani. Mindössze két-három rendőr intézke-
dett, de mire az egyik részén hátratólták a kö-
zönséget, a másik oldalon előretolokodott
ismét a tömeg. Gróf *Telekit* annyira elked-
vetlenítette ez a gyerekes eljárás, hogy vissza-
vonatta a gépét s lemondott a további felszál-
lásról.

A bámészkodók L alakban állottak fel. A
vizzintes vonal az Aero-klub épülete előtt hu-

zódott el, a merőleges a hangárok előtt, fel a kukoriczásig. Horváth tanár gépőse Prodan Guidó francia gyógyszerész ült bele. Mint az aviatika legújabb híve már eddig is szép repüléseket végzett s ma a kintrekedt embereknek akarta bemutatni képességét. Nagynehezen sikerült annyi helyet kiereszkölni a monoplán számára, hogy akadálytalanul nekilendülhetett.

Prodan vagy negyven méternyi gurulás után, mintegy három méternyi magasságra röpiült a föld felett, behajtott a vasuti sínek felé, majd megfordult, hogy visszarepüljön felszállása helyére. Az L betű alakban álló nézők a felsővégén éppen a fordulásban levő gép felé tolokodtak. Hiába volt minden kérés, kiabálás, nyomultak előre. Közben a berregő monoplán ijesztő sebességgel közeledett az emberek felé.

Prodan Guidó látta, hogy ha gyorsan nem segít magán, beleszalad a közönségbe. Integritására nem sokat adtak, csak mentek feléje. Prodan erre hirtelen felemelte a magassági kormányt és átröpült a csöcselék feje felett. Már szerencsésen kikerülte az egyik veszedelmét, amikor egy másikba botlott be. Ugyanis átröpülés után, Prodan le akart ereszkedni. Ekkor egy Madai Erzsébet nevű 14 éves leány át akart szaladni a gép előtt.

Izonyu koppanás hallatszott. A légszavart felkapta a leányt és miután a levegőben megforgatta, bedobta a kukoriczásba. Prodan kigugrott a gépből és a leány keresésére indult. Ott találta véresen, eszméletlenül. Karját reticetesen kicsavarta a gyorsan forgott propeller. Arcát, fejét, mellét, hátát összevágta a légszavart, amelynek egyik szára eltörött, a másik pedig végigrepedt. Madai Mária ugyszólván egy forgó gillotin alá került, amely reticetesen végzett vele.

A szerencsétlenség hírére a színhelyet előzőnlötte a nép. A borzasztó sérüléseket szenvedett leányt a mentők vették ápolás alá és automobilon vitték be a Rókus-kórházba, ahol egy fél órai kintlódás után meghalt.

Madai Mária egy szegény napszámos árva, a kolozsvári-ut 14. szám alatt lakott öreg édes anyjával. A kíváncsiság vitte ki a Rákos mezejére, ahol a végzetes katasztrófa érte. Anyja megőrült, amikor leánya sorsáról értesítették.

A szerencsétlen kezű pilóta ellen a rendőrség megindította az eljárást. Hihetőleg a mai gyászos eset után szigorubb intézkedések fognak történni a közönség biztonsága érdekében.

EGYHÁZAK.

— (Ötvenéves papi jubileum.) Ignác Károly bánffyhungyadi református lelkész ez évben tölti be papi működésének ötvenedik évét. Ötven év egy emberéletben nagy idő. Mint onnét jelentik: az egyházmegyei református lelkészek nagy ünnepe keretében fogják az érdemes lelkészt jubilálni. Az ünnepeken, mely e hónap 18-án, vasárnap lesz, dr. Kenessey Béla református püspök is részt vesz s beszéddel fogja az ősz lelképástort üdvözölni. Lelkésztársai és az egyházmegye képviselőiben Biró András református esperes fogja a jubilánst köszönteni. Az ünnepeken Kolozsvárról is számosan részt vesznek.

— (A karlóczai kongresszus.) Karlóczáról jelentik: Dr. Peles Dusan alelnök napirendre tűzi a kongresszus választmányának 1907. évtől bezárólag 1909. évi munkálkodásáról szóló jelentés felváltó vita folytatását. Dr. Babics Milivoj radikális ellenindítványozó végzavában kéri tegnap benyújtott indítványának elfogadását, amelyben kéri, hogy a munkálkodásról szóló jelentés ne tárgyalassék és hogy a jelentés fölött az a kongresszus mondjon ítéletet, amely törvényesen lesz megválasztva. Budiszavljevics Bude végzavában kéri saját indítványának elfogadását. A kongresszus többsége felállással az előadó indítványát fogadja el, amely szerint a kongresszus a régi választmányának a munkálkodásáról szóló jelentést, kivéve ennek számadási részét, amely fölött a számvizsgáló bizottság tesz indítványt, nem veszi tudomásul. Az elnök 2 óraker félóraker szünetet rendelt el. Szünet után az elnök napirendre tűzi a szerb nemzeti iskolai tanácsnak az 1907—1909. évig terjedő időre vonatkozó munkálkodásáról

szóló jelentés tárgyalását. Orescsánin Joco, az indítványokat tevő bizottság előadója indítványozza, hogy a bizottság azt ne fogadja el. Klicin Mita (radikális) védelmébe veszi a régi iskolai tanácsot és kijelenti, hogy az iskolai tanács minden alkalommal szem előtt tartotta a szerb iskolák és a tanítóság érdekeit. Vrhovác Radivoj és Budiszavljevics Milán önálló pártiak felszólalásaikban az előadó indítványát pártolják. Az indítványozók zár szava után a kongresszusi többség az előadó indítványát elfogadja. Az elnök az ülést hét óraker bekezeszti és folytatását hétfő délelőttre tűzi ki.

— (A győri installáció.) Várady L. Árpád győri megyéspüspök beiktatási ünnepe máj 12-én kezdődött. Várady püspök már szerdán érkezett meg székvárosába teljes csöndben és szűk körű látogatásokat tett a hatóságok fejeinél és a káptalan tagjainál. Holnapi beiktatását megelőzőleg már ma fogadta a különböző küldöttségeket. Az ünnepeken alkalmából az egész város ünnepe díszit öltött, a házakat lobogók ékesítik, kivált a pályaudvar környékén és a székesegyház felé vezető utvonalon láthatók nagyszámmal nemzeti színű és kép-piros színű lobogók. A küldöttségek fogadása ma délután félnégykor vette kezdetét. Este a várost a püspök tiszteletére fényesen kivilágították. Kilenc óraker a helyőrség zenekara szerenádot adott a püspökvár udvarán s lampionos menet járta be a város utcáit.

— (A főpapság köréből.) A király a vallás-és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Pirhalla Márton szepesi székesegyházi kanonoknak a Szent Benedekről nevezett sámsoni címzetes prépostságot és dr. Rolny Frigyes szepesi székesegyházi kanonoknak a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett cikadori címzetes apátságot adományozta.

— (Urnai körmenetek.) A budai és pesti oldal plébánia-templomaiban, a Mátyás-templomot, a belvárosi főplébánia-templomot és a szerzetesrendek templomát kivéve, holnap, vasárnap tartják meg az ünnepélyes urnai körmeneteket.

Szlavóniai képek.

Szerbek és magyarok. —

Budapest, június 17.

Harangoznak piros pünkösöd második napjára. A maradéki reformátusoknak még nincsen harangjuk. A régi egyházak toronylábán csilingel a magyar pénzén öntött horvát harang; de mélabus hangjával megteszi a figyelmeztető szolgálatot a református magyaroknak is.

— Gyerünk. Már harmadjára harangoznak, — mondja az egyik barátunk. És elmenénk a maradéki első magyar templomba. Az iskola fehér meszelt nagy terme ez, az iromba deszkapadokkal, falán Európa és Magyarország nagy térképeivel. Most az ünnep második napján nem lesz predikáció, a tiszteletes már kora hajnalban kocsiá ült és elmene magyar ígét hirdetni, Urvacsorát osztani az uraság egy távoli pusztájára, ahol sok száz főnyi magyar cseléd, ha református, ha katolikus, epedezik a magyar istentiszteletért.

Az iskola-templomban felbug a fiszharmonium feláll a gyülekezet. Férfiak, nők, gyermekek egy fiatal tanító vezetésével, aki helybeli gazdaembernek a fia, énekelni kezdik a püskösti öreg református éneket. Az én nyitott szőlőromban összefutnak a betűk. Mintha csak a hatalmas Kupa vezér, Vata vezér kérlelhetetlen magyar lelkét érezném magam körül. Inkább a csatamezőn feláldozták magukat, népiüket a magyar Istenért, az aranypalástos olasz, német, görög papok idegenajku czerimóniázásával nem kellett nekik a kereszties üdvözülés sem . . .

A maradéki magyarok között legidősebb férfiú Sárossy József kurátornak az édes apja. 90 és még jó egynehány esztendő az öreg gazda. A 80-dik esztendőjét már betöltötte ez az öreg magyar, midőn megösmerte és hitre fogadta a magyar evangéliomot. Az ő életének lemenő napsugara már a fahegyen reszket, a nemes öreg mégis meselozta áldozatát az ő magyarságáért. Megható ez.

Maradék főutezóján a községházánál sorban a legszebb, legértékesebb helyen sorakoznak egymás mellett a református paplak, református iskola, közbül a templomhely telkével, Ozveg

György és más magyar gazdák méltóságos szép házai. Ez az utcaszél a faluháza, a református egyház épületei, az Özveg-porta előtt több méter szélesen téglával van kirakva. Sáros időben ez a téglával kirakott utcaresz a vasárnapi sétahelye a százas magyar legényeknek és lányoknak.

A maradéki református magyar Orosz Pál urammal is ezen a kongós téglajárón történt meg a kedvesen jellemző eset. Amikor a magyar egyháznak tanyaföldet vásároltak, Orosz Pál uram is beköszöntött a tiszteletes ur dolgozó szobájába.

— Tiszteendő uram, — mondotta Pál gazda, — én napszámos ember vagyok, nekem nincsen jószágom az egyház földjének a munkáltatásához, hanem itt van husz korona, szívesen adom a munkáltatási költségekre.

Azután elmene Orosz Pál. Örömben mindjárt áldomást is tartott az egyik vendégfogadóhelyen. Midőn pedig hazafelé térült, nemcsak a kalapja billent félre a balszemén, a téglával kirakott magyar egyház soron hangos szóval csúfította a lépést is Pál. Büszkén odakocogtatta a patkós eszimesarkot minden téglához:

— Ez is a miénk! Ez is a miénk! — billegtében így beszélgetett Pál.

És a maradéki Saulusok seregéből megszaporodának a Pálok. Midőn lent jártam és a magyar részen sétálgattunk, a barátaim sok takaros fehér házról mondták:

— Ez is a mi házunk, ez is református gazda háza.

Pedig kezdetben a magyar hitre térés előtt csupán három református család lakott Maradékon, az Ács, Kiss, Bézi családok. Ma több száz főből áll a magyar egyház lelkes tábora. Sárossy, Özveg, Csepregi, Füredi, Koroknai, Báró, Nagy s több ilyen törzsekös magyarhangzásu család neveket viselő mellett nemkevesebb jó magyar reformátusok a Beckert, Vránesevits, a többi idegenes magyarok tük is.

Valamikor egy régi módi professzor barátom mondta volt nekem, hogy minden magyar házában diófával rámázva a főhelyre kellene kifüggeszteni Magyarország térképét; mert a magyar nemzet életének bibliás könyve az ilyen térkép. Odalent a vétegekben különösen átéreztem az én régi módi professzor barátomnak az igazságát, ha a magyar politikuskok és a magyarok annak idején a térkép tanulmányait jobban ösmerték és becsülték volna, lehetetlennek tartom, hogy Magyarország térképének egyik leggyönyörűbb részletét oly vétkes könnyelműséggel kimetszették volna és százezernyi pompás magyar népevel, rizksását megtermő dús földjével — Szlavóniát — így odaajándékozták volna a gyűlölködő, hálátlan, félval horvátoknak.

A magyar politikuskok ezen szörnyű bűnét ösztönszerűleg igyekeznek helyreigazítani azok a csodáslelkű földműves magyarok, akik üldöztetéseknél, elnyomatásoknak, megcsufoltatásoknak kiszolgáltatva, nemzetüktől majdnem teljesen felejtette, hívő lélekkel szaporítják a magyar barázdákat, újraépitgetik a magyar templomokat. És ha ösmernék mi nagymagyarországi álmos magyarok a hazai térkép jelbetüinek, helyneveinek a titkát, büszkén dobana fel a szívünk. Maradi, Nyikince, Herkóce, Kórógy, Satrince, Vinkovec, Placitevo, Vrednik és a többi más hasonlatos furcsa nevű helységek küzdve-küzdő magyarjai szeretünk a melegt és erejét másként éreznék.

Kényelmes padon kint ültünk a magyar paplak előtt. A széles utca tulsó felén egy vendégfogadóból szerb legények, lányok duródtak ki. A lányok selymes ruhákban páváskodtak. Nyakukról vegyönterő aranypéncz-füzér ragyogott. A vinyogó hangu tamburiczkák méla zenéje mellett elindult a festői csoport. Némelyik legény még az utczán is bokázta a szerbes táncot.

— Hat ezekhez ugyan mi jutott? — kérdeztem én.

— Most mennek a szerb paphoz a májusfát kitáncozolni — felelte az egyik barátom.

Itt még divatozik a májusfa-állítás. A legények május éjszakán ültetik a megtisztelt községi clököltség háza elé a zöldlevelés májusfa törzset.

Azután alkalmas időben, megfelelő ünnepi napon a legények, lányok tamburás muzsika mellett kísérték, hejesebben kitanácsolják a lehervadt májusfát, amidőn is a megtisztelt gazda borralóval, vagy étel-itallal kedveskedik a tánczos legénylányok seregnek.

Ezt a kedves népszokást a magyar legények is gyakorolják. A magyar papnak is állították májusfát; sőt most pünkösdkor a külső ablakok sarokvasai is utcahosszant zöld levélágacsokkal voltak feldisztve. A virágokat szereti a nép.

Maradék község alatt forrásvezékben gazdag, buja fűnővéses, vadvirágoktól illatos völgy nyúzódik mélyen. „Szilvásnak“ nevezik ezt a kedves helyet nemes szilvafa erdőcskéiről. Elmosódó távolból ideintéget a krusedoli hegy a híres kalugyer kolostorral, melynek templom-kriptájában nyugszik a szerencsétlen sorsu, őszinte magyarbarát Milán király. A szerbség talán még ma sem tudja, később saját romlásukon rájönnek, hogy ez a kalandosnak kikiáltott király volt az egyedüli nagyemberük, aki Nyugat kulturájába és haladásába be tudta volna kapcsolni őket... Szegény Milán király.

A szilvás-völgyben egy korszerűen berendezett gőzmalom hirdeti a falu jólétét. Ennek a kis gőzmalomnak igazi remek a felszerelése, egyszersmind az egymást megértő szerb-magyar testvériséget is jelképezi, ugyanis e gőzmalomnak Báró magyar református gazda és egy szerb birtokos a tulajdonosai.

A malom melletti gyöpes, lombos ligetben egy érdekes karaván tartott pihenőt. Portékával rakott talyigáik négy szamarát nem számítva, több daróc-nadrágos barna férfi, szőtt ingvállas nő alkotta a tarka karavánt. Éppen egy nagy vasbogrács körül szorgoskodtak. Az országban mindenfelé üsmert székelyföldi házaló-kereskedők voltak ezek, akik a székely háziszóttas vászon és szőnyegholmikkal járták fel az ország legfélreesebb zugolyait is. Ime Maradékra is jutott belőlük. Magyarul beszéltek s köszöntek hozzánk.

— Ezek itt székely reformátusoknak mondják magukat nálam. — szolt Kozma tiszteletes ur.

— Inkább székely cigányok. — feleltem én. Azoknak is bizonyultak, mert midőn a meredek, ugynevezett szuszogó-uton felkapaszkodtunk a szerb községrészre és a templomnál temetéshez harangoztatott az érdekes fejű, derék szál pápa, néhány állítólagos székely felebarátunk ugyanekkor érkezett fel. Somfordáló Mptekkel keresztet vetettek, süvegüket alázatosan emelték le a kevélytartású pápa előtt, akinek egyébként a jószívét dicsérték a magyar reformátusok is.

Alapjában nem is rosszindulatúak a szerbek Hanem felette szeretik a szilaj mulatozásokat, Élvágók. Pompahajhászók. A komoly munka hamar kifárasztja, visszariasztja őket. A sok gyermek sem fér össze asszonynepeik cziczomás, danás életmódjával. A csöndes pusztulás, elhanyagoltság bár szilárdan épült öreg házaik omlatag külsejéről szomorítóan ritt le.

Az egyik református gazda azt mondta a tornyos rácztemplomnál:

— A mi templomunk is lesz majd legalább ilyen nagy.

— Annak nagyobbak, magasabbnak kell lenni, — felelte rá egy másik kemény magyar, a kinek az a hite, hogy a magyarnak minden tekintetben különbnek kell lenni.

Immár elkövetkezett az éjszaka is. A mezőkről hűszárnyu szellők lengedeztek. A magyar diófák lombjait körül-körültánczolta a szél. Illatos sóhajások támadtak a szent diófákról. Messze távolról tamburicza-hangok sóhajtoztak elhalón. A délvidéki sötétlők égről fényes sugárszálakat eresztgetett lefelé a holdvilág. A holdsugarak selymét szinte érezte az arezom. Békés szép és csöndes volt a falu. Az ablakvédő táblákat szétnyitottam. Még az ágyból is sokáig élveztem a holdfénytűtött falu fehér képét. Azután mintha ismét gyermek lettem volna s a boldogult édesanyám eső-

kolta volna le szememet, a maradéki magyar pap házában elaludtam tisztán, szeliden.

Nótázásra ébredtem fel. Kora hajnalban kedves nótahangok hallatszottak az utcáról. Talán vidám legények fejezték be a pünkösdi mulatozást egy szelid melódiával? Vagy talán egy fiatal munkáscsapat vonult ki a mezőre nótászóval? Kedves magyar testvéreim ott a végeken, fel a fejjel! A viszontlátásig — Isten veletek!

Móricz Pál.

Nyomdászok sztrájkja Berlinben.

— Kizárják az összes nyomdászokat. —

— Saját tudósítónktól. —

Berlin, június 17.

A német birodalom fővárosának újságolvasói ma kellemetlen meglepetésre ébredtek. Éppen a legolvasottabb lapjaikat, a „Morgenpost“-ot, a „Berliner Tageblatt“-ot és a „Lokalanzeiger“-t nem kapták meg. Eleinte azt hitték, hogy az itt se szokatlan kifordói rendtelenségről van szó, de amikor sem a rikkansoknál, sem az újságáruboltokban nem kaphatták meg, kezdtek komoly okot sejteni.

Ez a komoly ok abból állt, hogy a Scherl Ágost lapkiadócég gépmesterei beszüntették a munkát, minek következtében már az esti kiadások a „Tag“, a „Berliner Abendzeitung“ és a „Lokalanzeiger“ nem jelenhetett meg.

A három lap a következő körlevelet tette közzé:

A Scherl Ágost cég újság-rotációs gépmestereinek munkabeszüntetése következtében tegnap este sem a „Berliner Lokalanzeiger“, sem a nevezett kiadó többi lapja nem jelenhetett meg. A munkabeszüntetés nem bérdifferentiák miatt következett be, hanem két gépmester elbocsátása folytán, amit a német könyvnyomdászok döntő ítélőbírósága, melyben főnökök és segédek paritásosan foglalnak helyet, ítélete alapján történt. Mosse Rudolf és Ullstein és Comp. üzeme, kölcsönös megállapodás erejével, késznek nyilatkozott a kiségitésre. De a két nevezett cég személyzete, a saját szervezőfőnöke ismételt felszólítása ellenére, megtagadta a munka végzését. Ennek folytán a három cég lapján ma reggel nem jelenhettek meg. A munkabeszüntetés a „Lokalanzeiger“, a „Tag“, a „Berliner Abendzeitung“, a „Berliner Tageblatt“, a „Mittagszeitung“, a „Morgenzeitung“, a „Morgenpost“, a „Berliner Allgemeine Zeitung“ és a „Berliner Abendpost“ című lapokat érinti.

Berlin összes újságkiadói és tulajdonosai, valamint a német nyomdászok és nyomdai segéd-munkásai szövetségének szociáldemokrata bizalmi férfiai tanácskozássra ültek össze, hogy valami megoldást találjanak.

Az eset annál érdekesebb s elvi szempontból is annyival inkább fontos jelentőségű, mert a gépmesterek a saját, magukválasztotta bizalmi-férfiai ellen lázadtak föl, úgy hogy ezáltal az egész szervezet alapjában meggingott. A mi a Scherl-házban történt, — nevezetesen a két gépmester elbocsátása — a munkások által választott bizalmi-férfiak rendelkezésének folyamánya.

A bizalmi-férfiak nem régiben egy munkatervet dolgoztak ki, melyet a munkások elvben elfogadtak. Amikor aztán arra került a sor, hogy ezt a munkatervet gyakorlatban végrehajtsák, a gépmesterek vonakodtak ezt megtenni. A munkások bizalmi-férfiai elmulasztották embereiknek eljárásuk törvénytelenységét megmagyarázni, mire a nyomdászövetség döntő-bizottsága — tehát maguk is munkások — kimondta, hogy a Scherl-ház eme bizalmi-férfiai nem teljesítették kötelességüket, s ezért elbocsátandók. — Erre a gépmesterek kijelentették, hogy addig nem dolgoznak, míg két elbocsátott társukat vissza nem fogadják. Megeshetik, hogy ez a konfliktus az összes berlini üzemekben foglalkoztatott nyomdai alkalmazottak kizárását vonja maga után. A munkabeszüntetés által sújtott lapok egyelőre ma délben kisebb alakban jelentek meg.

A vitás lapokon kívül a német nyomdászok szövetsége is nyilatkozatot adott ki az esetről. — Közben folytak a békéltető tárgyalások, amelyek azonban nem vezettek eredményre. Nem sikerültek a békéltető-tárgyalások az Ullstein, Mossa és Scherl lapkiadó cégek műszaki személyzetével. A berlini lapkiadók ma külön gyűlést is tartottak és szóba-került az újságnyomdák technikai személyzetének teljes kizárása, azonban döntés még nem esett.

Alszik a tábor,

vagy

jól kezdődik a nyaralás.

A család holnap reggel Balaton-Eicskásra fog utazni, hogy az enyhe telet, amelyhez most szerencsénk van, békésen töltsék. A lakásban a naftalin vette át a lakó szerepét, csak egy szobában élnek emberek, akik egy kicsit összezusfolva töltik az utolsó éjszakát. A család fő a földön szendereg, a fejét egy hegedütokra nyugtatva, az anya az ágyban kapott helyet, a gyerekek szanaszét különféle zugokban bördöndök és csomagok közt. Éjjel utáni két óra.

Sándorka (nyöszörög): Apuska, szeretnék fölkelni ...

Az apa: Aludj, éjszaka van ...

Sándorka: Nem tudok, a lábam mindig odáig valami hideghez ...

Az apa: Told el ... (Nagy csőrömpölés.)

Az anya (fölríad): Szent Isten, mi történt?

Sándorka: A papa mondta, hogy rugjam el ...

Lajoska (röhög): A vázába rugott, amit az Ilona nénitől kaptunk ...

Az anya: Um Gotteswillen ...

Sándorka: A papa mondta ...

Az apa: Az ördög vigye azt a vázát ... Aludjatok ... (Nagy csattanás hallatszik.)

Az anya: Jaj istenem ...

Az apa: Csak ne ijedez ... A nagy koffer teje csapódott le ...

Az anya (sikolt): A Mariska a kofferbe szorult ... Oda ágyaztam neki az este ...

Az apa: A kofferbe? ... (Fölgrik és a gyertyát keresi.) Hol a gyertya?

Mariska (a kofferből): Mama kérem, ki akarok menni ...

Az apa: Várj egy kicsit ...

Az anya: Az isten szerelméért, az a gyerek megfullad abban a kofferben ...

Az apa: Hol a gyertya?

Sándorka: Én megtaláltam a gyufát.

(Végigránt egy szálát a dobozon, azután ráejti a szalmazsákra. Ez szelid lánggal égni kezd.) Az anya (kiugrik az ágyból): Mit csinálsz, te szerencsétlen?

Mariska (a kofferből, sirva): Mama kérem, ki akarok menni ...

Az apa (fölrántja a koffer tetejét és kivonsolja a gyereket.): Mama, lépj bele abba tűzbe ...

Az anya (a férje egyetlen kéznél levő kabátját a tűzre dobja): Már nem ég ...

Az apa: Most ég a kabátom ... Mibe utazom reggel?

Lajoska (fölkap egy palaczkot és a tartalmát ráönti a kabátra.)

Az anya (az apához): Üsd pofon, a mindenit annak a kölyöknek ... Kiöntötte a kávé, amit reggelire bekészítettem.

Az apa: Egész nap a fejem fog fájni, mert nem reggeliztem ...

Az anya: Mindig a hasadra gondolsz ...

Az apa (dühösen): Kiére gondoljak?

Lajoska: Papa, milyen mély a Balaton?

Az apa: Maradj már veszteg ... Mindjárt reggel lesz és nem aludtunk egy szemet se ...

Mariska: Mama kérem, már nem kell kimenni, Sándorka (ezihelődik).

Az anya: Mit mozgolódsz ...?

Sándorka: Itt nem lehet maradni. Egy ilyen kis lány miért nem alszik a dadával?

Lajoska (csöndesen vihog).

Az apa: Ne vihogj, mert megjáród.

Lajoska: Muszáj nevetni ...

Az apa (a sötétben odadobja a cipőjét. (Óriási csörömpölés.)

Az anya (fölríad): Szellemeik járnak itt!

Az apa: Mit csináltál, te lóköltő?

Lajoska: Én semmit . . . de a . . . papa . . . a cipő . . . a tükörbe . . . (belefurja fejét a párnákba.)

Az anya (dühösen): Te vén számár . . . te . . . to . . .

Az apa: Ha fölkelek, úgy megverlek Lajos . . .

Lajoska: De ne kelj föl, mert csupa üveg a szoba . . .

(Kívülről csöngetés hallatszik.)

Az anya: A szemetes . . . És még nem aludtunk semmit.

Az apa: A ménkü csapjon az egész nyaralásba.

Lassankint elpihen a család. A nehéz éjszaka után mély álomba merülnek. Ezalatt a vonatjuk vígan rohog Balaton-Bicskás felé.

Ray.

TÁVIRATOK.

Az albániai konfliktus.

Cettinje, június 17.

A montenegrói kormány tegnap panaszos előterjesztést tett a hatalmak képviselőinél a miatt, hogy Törökország közvetlenül a montenegrói határ közelében egyre nagyobb csapatlétszámokat von össze. Montenegró, ha a porta ezt így folytatja, a csapatkoncentrációt kénytelen lenne fenyegetésnek tekinteni és ha a porta intézkedéseit a határon idejében meg nem változtatja, a háború elkerülhetlenné válik.

Cettinje, június 17.

A király tegnap előbb az orosz és aztán az orosz követet fogadta, akiknek panaszkodott a török fegyverkezések miatt.

Scutari, június 17.

Tegnapelőtt egy török páncéloshajó és egy ezirkáló érkezett tizenkét tábortáborral San Giovanni di Medua közelébe, hová a legközelebbi napokban negyvenezer ember megérkezését várják. A szultán elutazása után a most Kossovóban lévő csapatok is bevonulnak Albániába.

Bécs, június 17.

A „Fremdenblatt“ jelentése szerint báró Gieszl cettinjei osztrák-magyar követ figyelmeztette a montenegrói kormányt, hogy az albán menekülteket igyekezzenek a hazájukba való visszatérésre rábírni, továbbá, hogy nyugalmra intse őket.

Prisztina, június 17.

A szultán tegnap Murad szultán sírjához ment és ott imádkozott. Ez a szelamlík mintegy 100.000 albán jelenlétében folyt le. Az ünnepély óriási hatást tett az albánokra és a lelkesedés még fokozódott, amikor a szelamlík után a nagyvezír kihirdette az általános amnesztiát.

A szultán kiáltványa lényegében a következő:

„A múlt évben mélyen megszorított, hogy itt testvérek között vérontás folyt. Miután azonban hűségükre meg voltam győződve, az eseményeket egyes agitátorok izgatásainak tulajdonítottam. A hűség nyilvánításai, amelyeket utam folyamán tapasztaltam, megmutatták, hogy nem csalódtam. A törvény határozatai alapján kihirdetem a a legutóbbi események miatt elítélt és vád alatt álló összes egyének megkegyelmezését és aláírom azon törvényt, mely a harczoknak véget vet és a vérdíjak kiegyenlítésére szükséges pénzeszközöket megadja. Remélem, az albánok el fogják ismerni, hogy boldogulásuk a törvény iránti engedelmeségen alapul, hogy azoknak, akik őket a törvény ellen izgatják, nem fognak hitelt adni, hogy a vérboszútól elállanak, jogait a seriatius, valamint a törvények keretein belül fogják keresni és akaratomat követni fogják.“

A kiáltványt albán nyelvre is lefordították. A török lapok jelentése szerint a megkegyelmezett albánok száma 200.

Üszküib, június 17.

A török csendőrség Köprülü mellett egy erdőben több szófiai főiskolai hallgatót fogott el, akik, mint bevallották, hogy Gesov bandájához tartoznak. A főiskolai hallgatóknál számos fegyvert és 24 dinamitbombát találtak, amelyekkel merénylőket akartak elkövetni a köprülü-pristinai vasuti pályán. A letartóztatottak vallomása kínos hatást keltett. Halil bei a koszovói és Dzavid pasa, az üszküibi hadtestparancsnok nyomban a helyszínre utaztak, hogy a szükséges intézkedéseket megtegyék. A lakosság mélyen elítéli, hogy a bulgár bandák garázdálkodása még a szultán utazása alkalmával sem szünetel. Különben pedig Kumánovo mellett. Kucarnovo és Gradisto között is összeütközés volt a török csendőrségnek Trifun bulgár bandájával. Trifunnak egy embere a harcban elesett.

Szaloniki, június 17.

Miután a szultán az üszküibi tartózkodás, a pristinai utazás és a szelamlík következtében fáradtnak érzi magát, Monasztirba csak szerdán indul el és ma este ismét Szaloniki-ba érkezik. A szerb küldöttség tiszteletére holnap itt disztribúció lesz.

Cettinje, június 17.

(Saját tudósítónktól.) A Klementi, heti, grüdi és kastrati törzseknek sikerült a török seregek elől elmenekülniük, viszont a salja és a scsi törzsek a török hadsereg mögött operálnak. Törökország és Montenegró között egyre feszültebb a viszony.

Szaloniki, június 17.

A szultán ma Üszküiből ideérkezett. Lelkes óvációkban részesítették, miközben a hercegekkel a konakba hajtatott. A szultán nagy meglepetéssel szolt albániai utjáról.

Konstantinápoly, június 17.

Az albánok lapja mai számában utalva azokra a nagy érdemekre, amelyeket az albánok szereztek az alkotmány helyreállítása körül, kifejti, hogy hála a monarchia közbelépésének, a malissorok kérdését rendezni fogják. Remélhető, hogy ezután az albánokat nem tekintik többé idegeneknek, örájuk is fognak állami hivatalokat ruházni és támogatni fogják az albán oktatást.

Portakörökből származó hírek szerint a török kormány kész a montenegróik kívánsága szerint a Jezero hegyn lévő megerősített őrházat lebontani.

A portugál köztársaság.

Lisszabon, június 17.

Hétfőn, a hónap 19-én ül össze az alkotmányozó gyűlés és ki fogja hirdetni a köztársaságot. Az erre vonatkozó törvényt, amely a Braqanza-dinasztia száműzését fogja kijelenteni, haladéktalanul kihirdetik és falragaszokon hozzák a lakosság tudomására.

Lisszabon, június 17.

A „Capitel“ című lap szerint a kormánynak biztos tudomása van arról, hogy a royalisták betörést terveznek és erre a célra az északi határt szemelték ki. Conciers kapitány és Continko őrnagy vezetése alatt nagy csapatban vonultak Chaves városa felé, de miután a kormány csapatokat küldött oda, elkanyarodtak a Serra de Laronco-hegység felé és Braga város felé indultak, miután megtudták, hogy ez a leggyöngébben védett hely. A kormány azonban oda is gyorsan csapatokat küldött és a hegyoldalakat gyorstüzelő ágyúkkal rakta meg. A hadügyminiszter, miután megsemmisítette a határt, visszatért Lisszabonba. A portugál kormány kérésére a spanyol kormány elrendelte több portugál royalista vezér elfogatását. Campos Abel nyugalmazott tábornokot a köztársaság ellen szőtt összeesküvés gyanúja miatt letartóztatták.

Páris, június 17.

Madridi forrásból az a jelentés érkezett Párisba, hogy Trazos Montes észak-partugáliai tartományban megkezdődött az ellenforradalom. E jelentések szerint Chaves város helyőrsége meggyilkolta a köztársasági érzelmi tábornokot és

behatolt az ottani köztársasági napilap szerkesztőségének helyiségeibe és ott mindent elpusztítottak. A chavesi fölkélok biztosították összeköttetésüket a közeli spanyol határral, ahonnan erősítéseket és fegyvereket kapnak.

London, június 17.

(Saját tudósítónktól.) Lisszabonból táviratozák: Az a hír járja, hogy Manuel volt király nagy hadikincsét gyűjtötte. Százhatvan millió márkáról beszélnek, amelyet a volt király külföldön szerzett, hogy sereget toborozhasson és visszaszerezze trónját. Ebből az összegből a szárnyra kelt hírek szerint Manuel exkirály Conceironak 800.000 márkát küldött. A kormány ma letartóztatta Campos nyugalmazott tábornokot, aki szintén a monarchistákkal tart. Azt is beszélnek, hogy Canalejas miniszterelnök a spanyol kamarában egy hozzá intézett kérdésre nyíltan megerősítette, hogy a spanyol-portugál határon tényleg portugál monarchista összeesküvők tartózkodnak.

Madrid, június 17.

A madridi portugál követ egy Canalejashoz intézett jegyzékében azzal vádolja meg az orentei spanyol püspököt, hogy ez a portugál összeesküvőket támogatja. A spanyol kormány a volt portugál kormány tagjait Paivat és Chagát, akik csapatuktól megszöktek, elfogatta, mert az illetők spanyolokból szabadcsapatot szervezvé, a jelenlegi uralom ellen gyűjtöttek fegyveres haderőt.

Lisszabon, június 17.

Lamos volt tábornokot mint a portugál köztársaság ellen operáló kémét itt letartóztatták.

A marokkói helyzet.

Páris, június 17.

A Havas-ügynökség jelenti Fezből: Muley Hafid szultán tiltakozva Larrasnak a spanyolok által történt megszállása ellen, kijelentette, hogy a szerződések ezen megsértéséért az algezirasi szerződés aláíró hatalmaikhoz fog fordulni és a megszállás ideje alatt az 1910. évben Madridban kötött spanyol-marokkói egyezmény egyetlen rendelkezését sem fogja végrehajtani.

Páris, június 17.

(Saját tudósítónktól.) A kormány félbeszakította a tárgyalásokat a spanyol kabinettel, amire a spanyol memorandum fenhájázó hangja adott okot.

Madrid, június 17.

Canalejas miniszterelnök kijelentette, hogy Spanyolország megelégszik, ha Ceuta és Melilla biztonságát megóvjaa és semmiképpen sem gondol arra, hogy Marokkóban területet foglaljon el. Elksárba azért indultak csapatok, hogy a forradalmi mozgalmat elnyomják. Tengerészgyalogoságot és néhány lovat küldtek Elksárba és nem is gondolnak arra, hogy újabb csapatokat indítsanak el, kivéve ha a kabilok megtámadják a spanyolokat.

Tanger, június 17.

Mekinezből a hó 11-én francia csapatok indultak el északi irányban és a Monley felé vezető úton táborot ütöttek.

Páris, június 17.

A Havas-ügynökség fezi jelentése szerint Silvester ezredes 200 főnyi csapattal Elksár felé indult.

A kalkuttai összeesküvők.

Kalkutta, június 17.

Az uralkodó ellen összeesküvéssel vádolt 42 előkelő hindu ellen Daccában indított pörben ma hozták meg az ítéletet, amely az összes vádlottakat felmenti. Az indokolás kifejti, hogy a tanuk vallomása elégtelen, a roadöröké megbízhatatlan.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork		jun. 17.	jun. 16.	jun. 15.
Buza	helyben	95 $\frac{1}{4}$	95 $\frac{1}{4}$	95 $\frac{1}{4}$
	juliusra	94 $\frac{1}{8}$	94 $\frac{1}{8}$	94 $\frac{1}{8}$
	szeptemberre	93 $\frac{3}{4}$	93 $\frac{3}{4}$	93 $\frac{3}{4}$
Tengeri	juliusra	61 $\frac{1}{2}$	61 $\frac{1}{2}$	61 $\frac{1}{2}$

Chicago.

Buza szeptemberre	86 $\frac{1}{2}$ %	87 $\frac{3}{4}$ %	87 $\frac{1}{2}$ %
Tengeri júliusra	54 $\frac{1}{2}$ %	54 $\frac{1}{4}$ %	54 $\frac{1}{2}$ %

Newyork, június 17. Gyapot Newyorkban, helyben 15.50 (15.60). Gyapot júliusra 14.73 (15.09). Gyapot szeptemberre 14.59 (14.84). Gyapot New-Orleansban, helyben 15 $\frac{1}{16}$ (15 $\frac{1}{16}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.25 (7.25). Petroleum Stand white Philadelphiában 7.25 (7.25). Petroleum Refined in Cases 8.75 (8.75). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 8.50 (8.50). Zsir Rohe és Brothers 8.65 (8.65).

Chicago, június 17. Zsir júliusra 8.15 (8.12). Zsir szeptemberre 8.27 (8.27). Szalonna short clear 8.18 (8.18). Sertéshus szeptemberre 15.15 (15.17).

A kék könyv.

Jelentés a budapesti államrendőrség működéséről. —

Budapest, június 17.

Most adta ki a budapesti állami rendőrség szokásos évi jelentését, amely beszámol az elmúlt év működéséről és részletes statisztikát ad mindenről, ami a rendőrség hatáskörében egy esztendő alatt történt. Évközben, adott alkalmakkor mindig rámutattunk a rendőrség jól helyes, hoi helytelen intézkedéseire, de ezt a vaskos könyvet, a rendőrség híres kék-könyvét átanulmányozva konstatálnunk kell, hogy az elmúlt évben sok szép eredményes munka is indult ki a Zrinyi-utcai főkapitányság irodáiból.

A könyv nyolc részből áll. Az első három rész a rendőrség szervezetét és tevékenységét ismerteti általában. A negyedik a bünygyi nyilvántartó hivatal működését adja, az ötödik a közigazgatási rendszert ismerteti, amelynek külön fejezete az erkölcsrendészetről szól, a többi fejezetek a fogház- és toloncz-ügyosztály, az egészségügyi osztály és a kihágási bíráskodással foglalkozó osztály munkálkodását adja.

A jelentés Székely Vladimír, a rendőri sajtóiroda vezetőjének a munkája. Ma már a budapesti rendőrség a magasabb értelemben veit praeventívét is szolgálja minden téren, a társadalom humanitárius tevékenységében nagy segítő szerepre jut, sőt véleményét és közreműködését kodifikátori téren is kiterjesztik. Egyetlenegy visszás momentum állítja a rendőrséget sokszor akadályok s meddőségek elé: ez a létszám elégtelensége. A jelentés ismételtén mutat rá. A rendőrség szaporítása általában nem tartott lépést a követelményekkel. 1896 óta az őrszemélyzet 576 fővel szaporodott. A lakosság szaporodása pedig azóta 352.303. Ugyaneolyan szembetűnő az aránytalanság a tisztikarnál, melyet 19 esztendő óta 36 fővel szaporítottak. Többnyire kisebb javadalmazású állásokkal, úgy, hogy a rendőrtisztviselők előléptetése a többi állami tisztviselőkéhez képest a legmostohább. Az összes ügyforgalom 1.289.082 ügydarabot tett ki. Horribilis szám ez, mikor vannak egyes ügyek, melyeknek elintézése hetekig tartó fárasztó munkát vesznek igénybe. Rendkívül élénk és sok tekintetben fáradsámmunkaszámra megy a bünygyi működésről szóló referáda. A jelentés szerint a legutóbbi tíz év alatt a bünygyi rendszert illető kodifikátori újítások általában kiterjesztették a rendőrség jog- és hatáskörét. Az államrendőrség bünygyi osztálya ma a kontinens legjellegzetesebb büntető igazságszolgáltatási rendszere. Míg másutt a rendőrség a bünygyi terén alárendelt és jobbra karhatalmi visszaható tényező, addig az Budapesten a bíró hasznos és nélkülözhetetlen munkatársává vált aki erejének kimerése nélkül nemesak a bünygyi feladatok nagy munkájából veszi ki részét, hanem a bünygyi esetek zömét olyan befejezett nyomozatokat bocsát a bíróság rendelkezésére, melyek a vizsálat anyagát is betöltik. Konstatálja a jelentés, hogy az elmúlt jogi reformokban gazdag tíz év a rendőrség bünygyi rendszetének javára volt. Ezalatt a tíz év alatt nagyjelentőségű intézménynyé lett a rendőrség bünygyi osztálya, mely mind fokozottabb hatáskörrel, illetőleg a bünygyi eljárás és megalkalmazás orozlanrészét végzi. A sikeres nyomozások az össznyomozásoknak 65-70 százalékát teszik ki. A bünygyi eljárások okozta kár az elmúlt évben 10 millió koronára becsülhető. 1901-ben csak két millió korona volt.

Hosszabb fejezetet szentel a jelentés a detektívtestület működésének. A rendtartás, bünygyítés, bünygyítés legközvetlenebb, legelevenebb szerve a detektívtestület. A testület erejének kiépítésére azonban vajmi kevés történt. 130 detektive van ma

is a budapesti rendőrségnek. Tíz év óta mindössze 8 fővel szaporították. Az államrendőrség kebelében felállított országos bünygyi nyilvántartó hivatal is a kék könyv lapjain számol be tanulságos és eredményes működéséről. Szabatos is és kimerítő a közigazgatási részben az erkölcsrendészetről szóló jelentés. A rendőrség konstatálja, hogy a prostitució újabb rendezése másfél évi gyakorlat után teljesen bevált. Megvédi a közegészséget a prostitució által terjesztett veneriás kórok ellen, kellően védelembe veszi a prostitució által veszélyeztetett közszemérmiet és közérkölcsléséget, végül megvédi a prostituáltakat is a minden oldalról nyilvánuló kizsákmányolás ellen.

A fogház és tolonczügyosztályról írott részben a rendőrség az elavult tolonczszabályzat reformját sürgeti, a csavargás-ügy végleges rendezését pedig a felállítandó dologházaktól teszi függővé. Egyébként a múlt évben 21.654-en voltak a tolonczházban elzárva.

Érdekes, amit a jelentés a bérkocsikról és az eljövendő automobil-bérkocsikról mond.

Jelentős mozzanatnak kell tekintenünk — mondja a jelentés — a viteldijjelző készülék (taxaméter) kötelező használatáról szóló szabályrendeletet, melyet a főváros törvényhatósága a múlt évben fogadott el. A szabályrendelet már kormányhatósági jóváhagyást is nyert és remélhetőleg ez év második felében már használatba kerül. Teljes joggal várhatjuk, hogy a taxaméter, amelynek behozatala elé annyira nehézséget gördítettek, nálunk is beigazolja a hozzáfűzött reményeket és úgy, mint a külföldön, itt is fellendíti a bérkocsipárt, megszünteti a bérkocsisok általános panaszolt tulkapásait és minden tekintetben egészségesebb viszonyokat teremt a bérkocsiközlekedés terén. Ennél a stádiumnál azonban nem szabad megállnunk. A nyugati metropolisok mintájára egy másik mélyreható és mellőzhetetlen újításnak: az automobilbérkocsinak mielőbbi behozatalát kell sürgetnünk. A gépjárműeknek az egész világon tapasztalt rohamos terfoglalása a külföld minden nagyobb városában utat nyitott az automobilbérkocsinak. Ezek a fúrge, csinos és elég olcsó járművek a külföldön mindenütt beváltak és egyre jobban szaporodnak. Az az elmaradhatatlan következmény, hogy ezek a gépkocsik a jelenlegi lófogatú bérkocsikat háttérbe ezorítják és azok anyagi érdekeit károsan befolyásolják, nálunk sem fog elmaradni. De ezen minden reformmal velejáró jelenség semmiképp sem tarthatja fel a szóban forgó czélszerű és modern közlekedési eszköz terfoglalását és a bérkocsiparaszokra azt a feladatot hárítja, hogy ők is gondoskodjanak saját érdekeikről, amit legkönnyebben olyképp fognak elérhetni, ha ők maguk is, lehetőleg társulás útján és megfelelő módon igyekeznek foglalkozni bérkocsijukat gépkocsikká átalakítani. Az automobilbérkocsikról szóló szabályrendelet előmunkálatai már folyamatban is vannak és remélhető, hogy ez év folyamán a szabályrendelet már életbe léptethető is lesz.

A 18 ivre terjedő kékkönyv egyáltalán érdekes és értékes munka. Egy nemesak fejlődésképes, hanem már kialakult rendszerrel dolgozó testület egy évi munkáját tárja fel. Rámutat a hibákra s fogvatkösszagra is leplezetlenül, de ugyanakkor az orvoslás módjait is megadja. A legsürgősebb ezek között Kispést, Erzsébetfalva stb. rendőri idecsatolása is. A budapesti bünygyak ugyanis évek óta Budapest periferiáin helyezkedik el s onnan portyáz be a fővárosba, állandó veszedelmére a fővárosi személy- és vagyonbiztonságnak. Nagy szükség van arra, hogy minél előbb fogjon hozzá a rendőrség Budapest portáin a tisztogatás nagy munkájához.

Figyelmeztetés!

Az „Egyetértés“-re sem a Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság, sem az Általános Beszerzési és Szállítási részvénytársaság utján előfizetni nem lehet.

Ennek folytán a lapot csak azoknak küldjük, akik közvetlenül az „Egyetértés“ kiadóhivatalánál (Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 32.), akár kihordó útján, akár posta útján fizetnek elő.

UJDONSÁGOK.

Hiu ünneplések.

Sok mindenféle bolondot és okosat szamítottak már ki a statisztikusok. Hogy a bolondok közül a legbolondabb egyikét említsem, egy német tudós kiszámította, hogy az „Argo“ hajón, (amelyen az argonauták utaztak, hogy az aranygyapjat megszerzzék) hány hajószög lehetett. Természetes, hogy számításait ellenőrizni nem lehetett. Vagy elhittek neki mindent, vagy nem hittek el neki semmit. De akár az egész emberiség is elhitte volna neki, abból ugyan haszna teremtet léleknek ezen a világon nincs és nem is lehet.

De ha valaki, például valamely igen tudós statisztikai elne, a fejébe venné, hogy egy országnak tíz évi lusztrum alatt mennyibe kerülnek az ünneplések, akkor okos dologon kívül talán hasznos munkát is teljesíthetne. Fejedelmek bevonulásakor, vagy emlékünnep alkalmából tarazzkokat durrogatnak, házakat lobogóznak föl, kivilágítják a köz- és esetleg a magánépületeket, diadalkapukat állítanak föl drága pénzekben és városok rendezen nem szükkeblűek, amikor költségek megszavazására kerül a sor.

A tarazzkok tölténye füstté válik; a lobogók és drapériák elkopnak, elfakulnak, vagy eláznak, szóval: értéktelenné válnak; a diadalkapukat lerombolják. Végül pedig az egész költségből senkinek a világon semmi haszna nem volt és nincs. Legfőlebb néhány halandónak a hiúságát legyezgették.

Csodálatos dolog, hogy erre a népek nem gondoltak eddig. De messze, nagyon messze tőlünk, Montreálban történt valami, ami esetleg ezt a józan népek tudatába beleviszi. Az történt ugyanis, hogy a város a londoni koronázás ünnepére szintén nagy czeczót akart rendezni. Tüzijátékkal akarták a lakosságot gyönyörködtetni; a várost ki akarták világitani s virágokkal fel akarták díszíteni. A város óriási költséget akart erre a czélra megszavazni. De egyszerre előállt egy értelmes ember, aki azt kérdezte: minek ez? A koronázás ily költséges megünneplése senkinek hasznára nem válhatik. Ezen a költségen inkább teremtsek ingyen tejesztó helyiséget és adjanak szegény, szükölködő gyermekeknek annyi ingyen tejet, amennyire szükségük van.

Az értelmes szónak sokszor nagy a visszhangja és roppant nagy a hatása. Az emberek a homlokukra csaptak önmaguknak. Mindegyik azt mondta: igaza van. És nem lesz Montreálban tüzijáték; nem lesz kivilágítás, de igenis kapnak majd a szükölködő gyermekek ingyen tejet. Így váltotta meg Montreál a hiu ünneplést.

Vajjon nálunk, ahol a személyi kultusz és bizantinizmus oly nagyszerűen virágozik, volna-e ilyen visszhangja az értelmes szónak? Ugy látszik, csak Montreálban józanok az elmék; ez pedig messze esik tőlünk.

De ha kiszámítjuk, hogy hiu ünneplésekre idők során mennyit költöttünk, csak akkor volna fogalmunk arról, hogy mennyi hasznosat és nélkülözhetlent szerezhettünk volna meg, s hol tartanánk akkor.

(t.)

NAPIREND. Naptár: vasárnap, június 18. — Róm. kath.: A. 2. Mark. és M. — Prot.: A. I. Marczellán. — Görög-orosz: június 5. B. I. Mindszt. — Zsidó: Szivan 22. — A nap két reggel 4 óra 4 perczkor, nyugszik este 7 óra 59 perczkor. — A hold két éjjel 12 órakor, nyugszik délelöt 10 óra 6 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belepődij, kedd kivételével, 1 korona. Nyitvalelő muzeumok: Nemzeti Muzeum összes tárai 9—12-ig. — Aquincumi Muzeum 9—4-ig. — Erzsébet Muzeum 9—1-ig. — Földtani Muzeum 10—1-ig. — Fővárosi Muzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Muzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Népművészeti kiállítás az Iparművészeti Muzeumban 9—1 óráig. — Közlekedési Muzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig. — Néprajzi kiállítás az Iparcsarnokban 9—7-ig. — Tanszermuzeum 9—12-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—12-ig. — Társadalmi Muzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Vas- és fémipari kiállítás az Iparcsarnokban 9—7-ig.

Nyitvatartó könyvtárak: Fővárosi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig. — Technológiai Iparmúzeum Könyvtára 9—12-ig.

Nyitvatartó képtárak: Tavasz kiállítás a Nemzeti Szalonban Nyitva 9—2-ig. Belépődíj 1 korona. — A bécsi „Secession“ 10 tagjának kiállítása a Művészethonban. (Váci-utca 9.) Nyitva reggel 10 órától délután 2-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum összes terei. Nyitva 10—2-ig.

Hétfő, június 19. — Róm. kath.: Gyárf. és Prot. — Prot.: Gyárfás. — Görög-orosz: június 6. Thekla. zs. — Zsidó: Szivan 23. — A nap két reggel 4 óra 3 perccor, nyugszik este 7 óra 59 perccor. — A hold két éjjel 12 óra 13 perccor, nyugszik délben 12 órakor. A miniszterek nem fogadnak.

— „Képes Szalon.“ Az Egyetértés vasárnapi melléklete e héten valóságos képes album alakjában jelent meg és a következő érdekes képeket tartalmazza:

A német trónörökös pár Oroszországban,
a német trónörökös a nagyarádén,
az issy-des-moulineauxi katasztrófa,
Train aviatikus,
a versenytér,
a Zeppelin-hajó balesete,
a herékpáros család,
a pesti szudániak, akik körében
néger keresztelést tartottak,
egy pezsgőgyár pusztulása,
az új orosz balett és
Szibéria, az új orosz opera,
a pármái hercegnő gyermekkorából,
báró Gerliczy Ferencz,
báró Barkóczi Sándor, min. tanácsos,
Kanitz József királyi tanácsos,
dr. Fröhlich Izidor, az új rektor,
dr. Szinnyei József,
Smittely József és
Sipos István szerkesztők,
a repülés legújabb áldozata,
egy petroliumhajó vízrebocsátása,
szoboravatás Kispesten,
szociálisták tüntetése,
Berteaux miniszter hagyatéka,
tornászó ifjak,
a szegényházi öregek. S végül
a temesvári rablógyilkos áldozata.

— **Beteg a román király.** Sinajából táviratozzák, hogy a király udvari orvosa holnap alapos vizsgálat után fog határozni afelől, hogy meghívja-e konzultációra Noorden tanárt Bécsből. A király májkólikája súlyosbodott és az utóbbi időben a rohamok sűrűek lettek, de különben a közérzés jó.

— **Udvari tanácsosság.** A király Kőrös Albert műépítésznek, az építészet terén szerzett érdemei elismerésül az udvari tanácsosi címet adományozta.

— **A miniszterelnök a jegyzők árvaházáért.** Gróf Khuen-Hédervary Károly miniszterelnök mint belügyminiszter a következő körrendeletet intézte valamennyi vármegye alispánjához:

A községjegyzői kar nemescélú, buzgó törekvése: a nyugdíj jogosultság megszerzése előtt elhalt jegyzők árvái számára árvaház létesítése a Községi és Körjegyzők Országos Egyesülete által hozzám benyújtott kérvény szerint a megvalósulás felé közeledik. Legalább is alapos reményt nyújt erre az a körülmény, hogy az egyesület egy, a jelzett célt szolgáló, vagyis a még hiányzó építési költségek beszerzését előmozdító tárgysorsjátékra a pénzügyminiszter irtól engedélyt nyert. Az egyesület most azzal a kéressel fordul hozzám, hogy ne gördítsek akadályt az elé, hogy a községek mint erkölcsi testületek az Erzsébet-árvaház létesítéséhez a darabonként egy koronáért árusítandó sorsjegyekből anyagi erejükhez mért vásárlással hozzájáruljanak. Az árvaház létesítésének előmozdítása iránti teljes készség által áthatva, és azon jelentős feladatkörnek ismerete és értékelése által vezéreltetve, amelyet a községjegyzői kar úgy az államigazgatás gépezetében, mint a szociális teendők terén betölteni hivatva van, a magam részéről a jelzett kérelem teljesítése elé akadályt nemcsak nem gördítsek, de a sorsjegyekből anyagi erejükhez mért vásárlásra s ezáltal a szóbanforgó nemes emberbaráti cselekedetükre a községek áldozatkészségét egyenesen felhívom s a Községi és Körjegyzők Országos Egyesületének fentebb ismertetett kérelmét a községek jóindulatába a legmelegebben ajánlom.

— **Kitüntetések.** A király Koller József főszámtanácsosi címmel főruházott állami számvétségügyi irodaigazgatónak, jeles szolgálata elismerésül a *Ferencz József-rend* lovagkeresztjét adományozta. *Petsis* Márk gyakorló orvosnak, fővárosi törvényhatósági bizottsági tagnak a jótékonyág terén szerzett érdemei elismerésül ugyancsak a *Ferencz József-rend* lovagkeresztjét adományozta a király.

— **Szterényi József beteg.** Szterényi József nyugalmazott kereskedelemügyi államtitkár, mini részvételt értesülünk, betegesen fekszik svábbhegyi villájában. *Szterényi* József néhány héttel ezelőtt Erdélyben utazott. Ezalatt valami bogár megcsipte a lábát. A csipés nyomán kis seb támadt, de *Szterényi* nem tulajdonított neki valami nagy fontosságot s végezte tovább a dolgait. A seb azonban nem hogy gyógyult volna, hanem inkább növekedett, daganatot tömasztott s utóbb már igen fájdalmassá vált. *Szterényi* végre is kénytelen volt orvoshoz fordulni, hogy a kellemetlenségtől szabaduljon. Az orvos megvizsgálta a sebet, de úgy látta, nem volt biztos a maga diagnózisában, mert a kezelés során azután még több orvost is hívtak az ő tanácsára a beteghez. A seb nyomán valami veszedelmes tálvog-féle támadt. Ekkor egy hírneves sebész tanár jelent meg Szterényinél és a daganatot fölvágta. Szterényi jobban lett, de csak rövid időre, mert a seb kiújult. Ekkor azután a professzor ismét fölvágta. Sok haszonnal azonban ez az operáció sem járt, mert a betegnek megint csak néhány napra hozott megkönnyebbülést. A seb sehogysem akart gyógyulni. Az orvosoknak sok gondot okozott. Fölvágták még kétszer, de a gyógyulás csak nem következett be. Néhány nap előtt aztán nagyon rosszul lett Szterényi, úgy hogy le kellett feküdni. Az orvosok ekkor attól tartottak, hogy vérmérgezést kapott. Tegnap azonban már jelentékeny jobbulás állott be. A sebbel járó láz megviselte ugyan, de ma már tul van minden veszedelmen és nyugalomra van szüksége, hogy a kellemetlen bogár csipés okozta szenvedéstől teljesen felépüljön.

— **Törökök Budapesten.** A németeknek két évvel ezelőtt Konstantinápolyban tett látogatását viszonzandó, hatvantageg előkelő társaság indult el tegnapelőtt Konstantinápolyból, ahonnan Berlinbe utaztukban ma reggel Budapestre érkeztek. A társaság itt megszakította útját s a délelőtti folyamán megtekintette először a királyi várat, azután Gül Baba sírját látogatta meg, majd a képviselőházban jelentek meg, ahol fél óra hosszat időztek az első emeleti karzatán. Délben kihajtottak a Városligetbe s a délutáni gyorsvonattal egyenesen Berlinbe utaztak. Berlinben négy napig fognak időzni, azután pedig körutat tesznek Németországban. A társaságban, amely hatvan tagot számlál, képviselve van a török előkelő világ minden árnyalata. Közük van többek között *Hussein Jahid* bej, Konstantinápoly képviselője és a „Tanin“ főszerkesztője, *Ahmed Ibram* bej, a Servet-I-Funoun illusztrált lap főszerkesztője és tulajdonosa, *Mohiddine* ezredes, Pera kormányzója, aki résztvett a török-görög háborúban, *Kala Imidiox* bej, a „Kalem“ című élelapp szerkesztője, *Aali* bej, *Edhem* bej, *Hikmet* bej, *Aghia* bej, *Omer* bej, *Jussuf Rasi* bej, *Puad Szedad* bej miniszteri főhivatalnok, *Asszim* bej, a török képviselőház főtitkára, *Muktár* bej, a török szenátus főtitkára, *Muhid* bej, *L. Hani* bej, *Haisi* bej, *Galib* effendi, *Musif* bej, *Tanacsodorsz*, a képviselőház tagjai, továbbá a török hadsereg több főtisztje, egyetemi tanárok és nagykereskedők.

— **A mexikói exelnök Svájcban.** A mexikói forradalmárok diadalmasan megvitták a szabadságharcukat. Porfirio Diaz exelnök Európába költözött át. Madridi jelentés szerint Porfirio Diaz, Mexikó volt elnöke az „Ypiranga“ hajón a corunnai kikötőbe érkezett, ahol azonban nem szállt ki, hanem folytatta útját Havreba. Ott vonatra ül és egyenesen Svájcba utazik. Az exelnök valószínűleg Montreuxban, a genfi tó partján fogja a nyarat tölteni.

— **Tél a Felvidéken.** Kassáról jelentik: Tegnap nagy eső esett jéggel vegyesen. Az egész vidéken oly hideg van, hogy az emberek fűteni kénytelenek.

— **Nagy lányaszerencsétlenség.** Waldenburg-lól táviratozzák: A szilóziái Czézár-bányában a leomló kőtörmelék hat bányász eltemetett. Eddig hármat találtak meg, akik közül egy nemsokára hogy kimentették, meghalt. A másik hármat még nem találták meg.

— **A bécsi grafikusok Budapesten.** A Budapestben időző bécsi grafikusok ma a Kolegerszky-kioszkban reggeliztek ahol lobogódiszszel és katonazenével fogadták a vendégeket a tulajdonosok. Innen apróbb csoportokba oszolva a vas- és fémipari kiállítást, a mezőgazdasági múzeumot, a szépművészeti és közlekedési múzeumot tekintették meg. A múzeumokból egyes szakmabeli intézetek meglátogatására indultak a vendégek. Az Athenaeum nyomdájában *Emich* Gusztáv elnök és *Schwarz* Félix igazgató kalauzolták a bécsieket. A székesfőváros házinyomdájában dr. *Bárczy* István polgármester üdvözölte a megjelenteket, akiknek *Jauernik* V. Nándor mutatta be a főváros officináját. A többi intézeteknél, az Első Magyar Betűöntő Részvénytársaság műhelyében, Gottermayer Nándor könyvkötészeti műintézetében és Herbst Samu kemigrafiai intézetében a tulajdonosok szolgáltak magyaraitokkal. Délben az Andrássy-uti Bokross-féle vendéglőben találkoztak a grafikusok. Az edében megjelent a gyengélkedő *Emich* Gusztáv is, akit, bár hivatalosan az ebédnél felkösztöntök nem szerepeltek, dr. *Szalay* Mihály még szavakkal üdvözölte. A felkösztöntőre *Emich* Gusztáv meghatottan válaszolt. Beszéltek még az osztrákok részéről *Engel* Kornél, a budapesti rendező-bizottságot és dr. *Szalay* Mihályt, *Hometz* Riehöré azokat az iparosokat, akik intézeteiket bemutatták és *Gruber* K. az összes házigazdákat köszöntötte fel. Beszéltek még *Takács* M., *Grünsfeld* N. és *Moiret* F. Ödön. Az ebéd után délután három órakor a bécsi vendégek társasága az Eötvös-téri állomásról hajóval Budafokra rándult, ahol a *Lerilleux* Ch. és társa festékgyárát tekintette meg. Ezután a Louis Francois-féle pezsgőgyár látta vendégül a társaságot. A gyárban bemutatták az üzem, a raktárakat és a pincéket és gazdag buffett szolgáltak föl. Este nyolcz órakor érkezett vissza a társaság Budapestre. Holnap a város nevezetességét tekintik meg a grafikusok és délben Budapest székesfőváros díszbédjén vesznek részt a Margitszigeten. A társaság délután öt órakor utazik el nyugati pályaudvarról.

— **Szoknyaparlament.** Minden törekvés csak addig nemes és rokonszenves, amíg kellő formában és a saját maga által szabott korlátok között jut kifejezésre. Amint tulmegy azon a határon, amely a komolyságot a neveltségéstől elválasztja, csak az ellenszenv, vagy legalább is a komikum érzését kelti fel mindenkiiben. Ezért nem lehet már nagyon komolyan venni azt a mozgalmat, amely a nők választói jogának kiküzdésére irányul. A londoni szuffragettek garázdálkodásai és a világ minden részén összeülő szoknyaparlamentek tulzásba vitt vitatkozásai után ma már a legkomolyabb és legrealisabb formában is küzdhetnek a nők a maguk választói jogáért, még sem veszi őket senki komolyan. A szuffragettek ott rontották el a dolgot hogy asszonyi eszközökkel akarták kiküzdeni a maguk igazát. És eközben nevezetesség lettek. És azért bocsássanak meg most a tisztelt feminista nők, ha bizonyos gunyos, fölényes mosollyal fegadjuk azt a hirt, amely arról szól, hogy a nők Stockholmban folyó választójogi kongresszusa mai zárülésén elhatározta, hogy legközelebbi kongresszusát 1913-ban Budapesten tartja meg. A budapesti kongresszus befejeztével Bécsben politikai tüntetést rendeznek. Istenem, mi lesz itt, gondolják magukban az emberek, milyen kedves, mulatságos pótparlament lesz ez. Nesze neked szegény Budapest.

— **Ünnepelt államvasuti főfelügyelő.** Negyvenkét évi tevékeny munka után vonult vissza *Daróczy* Rezső főfelügyelő a Budapest-nyugati pályaudvar vezetésétől. Az állomás tisztikara tegnap szép és lelkes ünnepségekben részesítette a távozó főfelügyelőt. *Havár* György főellenőr mélyérzésrel áthatott hangulatos beszéd kíséretében nyújtotta át emléktárgyakat a hivatalnokoknak az arczképét, akik az utóbbi időben az ünnepelt felügyelő vezetése alatt állottak. *Vismay* Samu ellenőr a tisztikar háliját és köszönetét tolmácsolta az ünnepelt előtt. *Daróczy* főfelügyelő meghatottan mondott köszönetét a kedves meglepetésért és lelkes ünnepeltetésért. A Vasutas Újság az ünnepelt főfelügyelő arczképével külön kiadásban jelent meg, melyben dr. *Halmos* István méltatta az ünnepelt főfelügyelő eredményekben gazdag munkásságát.

— **Az elrablott német mérnök.** Szalonikiből jelentik: *Richter* mérnöktől, akit görög banditák elraboltak, ma levél érkezett ide, amelyben a jénai tudós kéri a hatóságokat, hogy tegyék le érte a váltságdíjat. Érdekes, hogy a görög banda most már nemesak 925.000 márkát, hanem 12 aranyórát és arannyal kiverett fegyvereket is követel *Richter* kiszolgáltatása ellenében.

— **Augusztia főhercegnéasszony a Weisz Alice-kórházban.** A pesti izr. nőegylet által fenntartott csepeli Weisz Alice gyermekágyas otthonnak ma magas vendége volt: Augusztia főhercegnéasszony. A főhercegnéasszonyt Herzl Antal egyeleti elnök, Neumann Frigyesné alelnök, az előjárók, valamint az egész hölgyválasztmány fogadta a kórház előcsarnokában, ahol bemutatották neki az intézet főorvosát, dr. Temesváry Rezsőt, dr. Bán Ilona gyermekorvost és dr. Hajdu Leó alorvost. Az alapítványozó családjából csepeli Weisz Alice leánya, Weisz Marianna vett részt a fogadásban és virágcsokorral kedveskedett a főhercegnéasszonynak, aki Majláty Anna grófnő kíséretében érkezett automobilon. A főhercegnéasszony a legnagyobb figyelemmel járta végig a születési termeket, majd kifejezve elismerését a látottak fölött, szívélyes kézfogással bucsuzott a hölgybizottságtól és dr. Temesváry Rezső főorvostól akinek vezetésével járta végig a kórházat. A főhercegnéasszony közel 1 óra hosszat tartózkodott az intézetben.

— **Ötvenezer asszony, száz zenekar.** Londoni jelentés szerint a szuffragettek ma délután óriási tüntelést rendeztek, amelyben ötvenezer asszony vett részt. A zajról az asszonyokon kívül száz zenekar gondoskodott. Londonból jelentik nekünk: A szuffragettek tüntető felvonulásában 30—40.000 asszony és leány vett részt és a processzió három óra hosszat tartott. Délután 3—4-ig gyülekeztek a szuffragettek s délután félhatkor indult el a menet az Albert Hallba, ahol a meetinget tartotta. A szuffragetteket „vezérkari főnökük”, mrs. Beszer vezette, mögötte haladt szintén lóháton egy hatalmas termetű asszony a zászlóval és utána ugyancsak lóháton jött miss Bryce, a washingtoni angol nagykövet unokahuga, aki az orleansi szűz jelmezébe volt öltözve.

— **A pápai kamarás ur.** Franciaországban ma elítélték egy katonaszökevényt, akiről a tárgyalás során furcsa dolgok derültek ki. A katonaszökevényt Wörth-nek hívják, igen előkelő ur, pápai titkos kamarás és prelátus, a római katolikus egyház kegyeltje és bizalmasa, aki huszonnégy évvel ezelőtt pinceszert volt és mint ilyen külföldre szökött, hogy katonai kötelezettségei elől meneküljön. Ha valamely ország legelőkelőbb kaszinójának egy tagjáról kiderül, hogy régi foglalkozása nem méltó jelenlegi magas társadalmi állásához, úgy azt az urat menten kigolyózzák. De a hasonlat még sokkal helyesebb, ha elképzeljük, hogy a valóságos belső titkos tanácsosok mit szólnának ahhoz, hogy közöttük egy volt pinceszert és katonaszökevény van. Ezzel egyáltalában nem akarjuk sérteni a becsületes, munkás pinzereket, akiknek elvégzett munkája minden méltánylást és elismerést megérdemel. De ebben az esetben olyasvalakiról van szó, aki fiatalkorában azért választotta hivatását a pinzéséri pályát, mert ez felelt meg legjobban kalandos és talán nem egészen becsületes törekvéseinek. A homályban tapogatózó törekvések idővel kialakultak, százaszszor és ezredszer megismétlődött a szerencse fiának esete, aki itt valami rejtélyes módon került az elsőrendű szélhámcsoportjából a simaképi nagyvilági kalandorok közé, helyes ösztönrel rátért az egyházi pályára, ahol pápai titkos kamarási méltóságot ért el. Mit szólnak ehhez a többi pápai titkos kamarás urak? És mit szól az egyház, amely minden megtért bűnösöt oltalmába fogad, még akkor is, ha kizengő ritter és kiderül róla, hogy katonaszökevény, akit hat hónapja fogházra ítélték.

— **Vérengzés a bálon.** Déváról jelentik: Petrenyben Dugacs Juliusz egy táncmulaiság alkalmával verekedni kezdett, amiért onnan eltávolították. A pálinkától örvénygő ember töltött fegyverrel tért vissza és a tánczélók közé lépett. A golyó Szentemérian Szianitát és a vele tánczó feleségét találta. A dühöngő ember megfélemezésére ment Gruzszk József községi bíró fia, de vesztére, mert Dugacs kést rántott és a legény nyakába döfte. Mind a három súlyosan sérültet a dévai kórházba szállították. Dugacsot a csendőrség elfogta.

— **Érdemkereszt egy koporsón.** Guinard párisi orvostanár a halála után a koporsóra kapta meg a becsületrend lovagkeresztjét. Guinard orvostanár, akire egy spanyol beteg néhány nappal ez előtt revolverből négyszer rálőtt, ma behalt sebeibe. A hivatalos lap mai számában közli Guinardnak a becsületrend tisztjévé való kinevezését. Az érdemkeresztet a koporsóárára fogják helyezni.

— **Banditák és katonák bareza.** Varsóból jelentik nekünk: Lodzban véres összeütközés volt banditák és egy csapat katona között. A katonaság bekerített egy házat, amelyben a rablók eltorlaszolták magukat és elkeseredetten védekeztek. Mind a két részen sűrű tüzeltek és a banditák golyói több katonát megsebesítettek, de közben a tüzeléstől kigyuladt a ház és teljesen leégett. Az üszkös gerendák és romok alatt a rendőrök megtalálták a három bandita megszenesedett holttestét, négy rablót menekülés közben löttek agyon a katonák, de a banda többi tagja a lángban álló házból megszökött. A megmenekült banditák egy Briezina Venczel nevű napszámost gyanúsítottak azzal, hogy elárulta őket. Éjszakánként idején visszatértek, behatoltak a napszámós lakásába és több golyóval leterítették. Javában tartott a tüzelés, mikor rendőrség érkezett és a három banditát sikerült kézrekeríteniök. A golyók nemcsak Briezínát, hanem két gyermekét is megölték s csak egy gyermek maradt életben.

— **Kirabolt ügyvivő.** Berdianskóból jelentik: A Trojan és Berdiansk közötti vasuti vonalon álarcos rablók megtámadták a Pélervári nemzetközi kereskedelmi bank ügyvivőjét, akitől harmincezer rubelt raboltak, majd elmenekültek.

— **A nagy tengerész-sztrájk.** Az angol matrózok által kezdeményezett nemzetközi tengerész-sztrájkról újabb jelentések a következők: Cardiffból jelentik: A tegnap nap nyugodtan folyt le. Az a néhány hajó, mely a kikötőből kifutott, az unióhoz nem tartozó matrózokat szerződötett tiz szillinggel nagyobb bérért. Körülbelül hétszáz matróz benyújtotta fölmondási nyilatkozatát. A Bristolhoz tartó Findhorn gőzös Greenockot nem hagyhatta el, mert nem kapott használható legénységet. A Tweed gőzös azonban ma Glasgowból elindult, hogy a Findhornnak legénységet vigyen. A Findhorn az első hajó, mely matrózhiány miatt nem hagyhatta el Clyde kikötőjét.

Amsterdami jelentés szerint a hajósok egyesületének gyűlésén az elnök közölte, miszerint a dokkmunkások elhatározták, hogy oly árukat, amelyekhez sztrájktrórk nyultak, nem továbbítanak. A sztrájkoló kilátásai rendkívül kedvezőek. Ha szükséges lesz, a szállítótársaságok munkásai is csatlakoznak hozzájuk. A nemzeti szocialista munkásszindikátus titkára közölte, hogy a szindikátusok csatlakozott összes szervezetek kézzel a hajósokat gazdasági harcukban támogatni. Egyébként tegnap este a Tellus és Flóra gőzösök Amsterdamból és a Beyerland Gmundenből elindultak. Ezek az első hajók, amelyek a kikötőt a sztrájk kitörése után toborzott legénységgel hagyják el.

— **Antwerpenből jelentik nekünk:** A sztrájkoló tengerészek száma itt 500. A hajósvállalatok német, japán és kínai matrózokat fogadtak föl. A Finnland-gőzös délután a rendőrség fedezete mellett indult Newyorkba, mert tartani lehetett attól, hogy a sztrájkoló matrózok meg fogják támadni a sztrájktrórkot. Hollandiában már nagyon érezhető a sztrájk hatása. Különösen Amsterdamban és Rotterdamban, ahol összesen ezernél több matróz sztrájkol. Hat hajóstársaságot már is súlyosan károsítja a sztrájk. — Londoni jelentés szerint Cardiffban a dolgozó tengerészek terrorizálása miatt többeket letartóztattak. — **Glasgowból jelentik:** A nagy atlanti gőzösök a sztrájkoló tengerészek helyére másokat szerződöttek. Azt hiszik, hogy Clydeből az összes gőzösök elindulhatnak. — **Newyorkból jelentik:** A Morgan hajóstársaság Monus nevű gőzöseinek legénysége, mely a nemzetközi tengerészmozgalmak tagjaiból került ki, sztrájkba lépett. Attól tartanak, hogy a sztrájk több más hajóstársaság alkalmazottai között is elterjed.

— **Méregkeverő orvos.** Az oroszországi Minszkben letartóztattak egy Návics nevű orvost, akit azal gyanúsítanak, hogy egy betegét megmérgezte. A megmérgezett beteg 25 ezer rubel erejéig biztosítva volt s a jeles orvos ezt a pénzt akarta megkaparítani.

— **Yes Porzellán-puder 3 és 5 korona.**

— **Házasság.** Stuber Ferencz eljegyezte Siska Juliskát Budapesten.

Bihari Jenő eljegyezte Siegler Arankát Budapesten.

Pabágyi Károly fényképész eljegyezte Friedl Mariskát Budapesten.

Sztanojević Boldizsár (Budapest) eljegyezte Izkovics Zsófikát. Izkovics György újvidéki nyomdatulajdonos leányát.

Dr. Gerlóczy Endre ügyvéd eljegyezte Tömörly Lillykét Budapesten.

Reiner Henrik Dombóváról e hó 25-én vezeti el a hajóhoz Tihanyi Matildot, Tihanyi Józsefnének, a Balatonkávész népszerű tulajdonosának leányát.

— **Automobil-katasztrófa.** Braunschweighből jelentik nekünk: Tegnap este Esbeck környékén Schöningen mellett borzasztó automobil-szerencsétlenség történt. Jüterborg gyártulajdonos családjával automobilon tért haza Schöningenbe, mikor az arszágoton a gépkocsi egy kilométerköbe ütközött és felborult. Jüterborg szörnnyethalt és családjának valamennyi tagja súlyosan megsebesült.

— **Az adriai orkán pusztításai.** Trieszti jelentés szerint az a kár, amelyet a cyklon a Lloyd-hajókon tett, meghaladja a százezer koronát, az Adria-társaság ellenben csak ötvenezer korona kárt szenvedett. A Dalmácia hajósvállalat tizenhét-ezer koronával számította föl kárát, az Istria-Trieszti tizenhét-ezer koronával. Rosszul járt az Andromeda hajó tulajdonosa, mert elsüllyedt gőzöse, amely ötvenezer koronát ért, nem volt biztosítva.

— **Mattia's tengerészkapitányt,** aki a vihar-katasztrófánál életét vesztette, ma délelőtt temették el a közönség óriási részvéte mellett. A sirnál több beszédet mondtak. A temetésen Hohenlohe herceg helytartó is részt vett. — Ma délelőtt 10 órakor temették el a Sanct Justa kápolnából óriási részvét mellett az orkánkatasztrófában szerencsétlenül járt olasz hajóskapitányt. A halottas kocsi követették az olasz hajó matrózai, az elhunyt néhány rokona, Hohenlohe herceg helytartó, az olasz főkonul, a podeszta, a községi képviselőtestület tagjaival számos községtanácsos, Delles tengerészeti hatósági elnök az alája tartozó hivatalnoki karral, a tengerészszervezetek képviselői, Trieszt városa, az olasz főkonul, a tengerészeti hatóság, valamint a hajósegyséletek koszorukat helyezték el a koporsón. —

Hohenlohe herceg triezsi helytartó jelentést tett az uralkodónak a tegnapi katasztrófáról, mire ő felsége magánpénztárából 10,000 koronát adományozott az áldozatok családtagjainak és a károsultak javára. — A flottaegyesület 2000 koronát adományozott a szerencsétlenül járt tengerészek hátramaradtjainak, 1000 koronát a pilóták és további 500 koronát a mentési munkálatokban kitűnt rendőrök javára. — A kikötői kapitányság ma megközelítőleg kiszámította az orkán által a járművekben és kikötői művekben okozott károkat, amennyire azok eddig megállapíthatók voltak. A mindennemű járművekben tett kárt eddig körülbelül 600—700,000 koronára lehet becsülni, de a számadatok még nem véglegesek, mert több járművet még elő kell keresni és pontosabban megvizsgálni. Ha ezek menthetlenül elvesztek, úgy a kár sokkal magasabb lesz. A vizsgálat még sok tekintetben kiegészítésre szorul és több magántulajdonos sem jelentette be eddig kárát. A kikötői művekben okozott károkat körülbelül 800,000 koronára lehet becsülni. De itt is még alaposabban kell megvizsgálni az egyes objektumokat, különösen a vízvezeték alatt. — Triesztből jelentik: Ma délelőtt három daruval sikerült a Molo di Sanita közelében elsüllyedt Andromeda gőzöst kimenteni, mire azt a világitó toronyhoz vontatták, ahol megkezdték a víz kiszivattyuzását. A legutóbbi zivatar alkalmával zátonyra jutott Aristeo gőzös tisztjei és legénysége, ma érkezett jelentések szerint megmenekültek.

— **A fegyenez a koporsóban.** Rómából jelentik nekünk: Az itteni fogházban raboskodott egy Vojnow nevű bandita, aki a múlt éjszaka rendkívüli körülmények között szökött meg. Belópodzott a halottasházba, mert megtudta, hogy egy fegyenczet koporsóba tetek. Vojnow befeküdt a koporsóba a halott fölé, magára terítette a szemfedőt és reggelig maradt így, reggel pedig megugrott.

— **A szőlhámos.** A rendőrség letartóztatta Feldmann Jenő huszonhárom éves biztosítási alkalmazottat, akit a Budapesti büntetőtörvényszék sikkasztás büntette miatt körözött. Feldmann Jenő tavalý még úgy szerepelt, mint a Magyar Szemle közgazdasági rovatvezetője, de tulajdonképpen hirdelési ügynöke volt. A lap részére szolgálkat veti fel és az egyiknek az óvadékát elsikkasztotta. Azonkívül kicsalt egy gázgyári munkás feleségétől kétszáz koronát azzal, hogy házmesternek szerződött az urát. A szőlhámos ügyeköt ma Budapestben elfogták.

— **Letartóztatott pederasztja.** Kassáról jelentik: Szabadi György urasági inast fiatal gyermekek ellen elkövetett természetellenes merényletek miatt letartóztaták és az ügyészség fogházába szállították. Szabadi tettét a vizsgálóbíró előtt is bevallotta.

— **Tűz a józsefvárosi pályaudvaron.** Ma hajnalban a józsefvárosi pályaudvaron lévő Fuchs József-féle zab- és takarmányraktár teljesen leégett. A tüzet a VIII. kerületi és központi tűzoltóság lokalizálta, úgy hogy a közeli fa- és szénraktárakat megmentették. A kár 70.000 korona, amelynek csak egy kis része térül meg biztosítás útján.

— **Alaptalan kolerahír.** Kassáról jelentik: Egy kassai lapban egy hír jelent meg, amely szerint Gagybátorban egy asszony koleragyanus tünetek között megbetegedett. A vármegye alispánja vizsgálatot indított, amelynek során megállapítást nyert az, hogy az asszony már régóta szenved gyomorbetegséggel, s abban is halt meg. A koleráról szóló hír teljesen alaptalan.

— **Brassói kulturbotrány.** Brassóban egy példátlan kulturbotrány izgatja a polgárság békéjét. Az ottani polgári leányiskola katolikus hitoktatója rá akarta kényszeríteni a negyedik osztály növendékeit, hogy irjanak alá egy ívet, amelyben fogadalmat tesznek arra, hogy vallásukat soha el nem hagyják és nem mennek nőül más férfihez, csak katolikushoz. A városban gyorsan híre terjedt a vakbuzgó hitoktató eljárásának és a felzúdulásnak egész vihára kélt a hír nyomában. Mindenféle mint a liberális ellen elkövetett merényletről, megbotránkozva beszélt az esetről. Az intézet igazgatója Krékőné Liber Etel megakadályozta, hogy a hitoktató tovább is folytassa eljárását és a növendékeknek megtiltotta, hogy aláírják a nyilatkozatot.

— **Rigó Janesi a hercegnőjéről.** A párisi újságok ismét foglalkoznak a hírhedt Rigó Janesival. Egy szemfüles riporter felfedezte, hogy a párisiak kedves kirándulóhelyén, Saint Cloudban, az egyik előkelő kávéházban dolgozik ezidő szerint Rigó. És mert a párisiak sem feledték még el egészen a szőke hercegnő és a fekete primás kalandos szerelmét, az újságíró beszámol róla, mi van ezidő szerint a „fant-ux Tzigane“-nal. Elsősorban megállapítja róla, hogy Rigó bizony nagyot öregedett és korántsem az már, ami volt pár év előtt, amikor a szépséges Chimay hercegnő így nyilatkozott róla:

— Janesi, az egy nagy gyerek. Ahány aranyórát veszek neki, mind elveszi... Janesi azóta jobban vigyáz az aranyra, akár óra formájában, akár más alakban jut hozzá. És két eszterházi között, mialatt pihenette a vonót, magyarázta az újságíróknak:

— Boldog vagyok, hogy újra Franciaországban lehetek, ahol értik és szeretik a zenét. Sajnos, itt mindenki szörnyen féltékeny rám. A kollégáim nem akarják a szerzeményeimet játszani, pedig van egész sereg, szebbnél-szebb...

— És mi van a hercegnővel?

— Oh, már hat év óta vége köztünk mindennek. Azt se tudom, merre jár. Néha még kapok tőle képeslapokat, mindig azt írja, hogy gondol rám... Jó asszony volt az, igazán... És ezzel a melancholikus sóhajással Rigó újra visszatért a dobogóra, előre állt a zenekarriak és játszott, de nem a maga szerzeményéből, hanem csak egy — Mendelssohn-szimfóniát.

— **Munkágyűlések a fővárosban.** A főkapitányság címkei osztályának a következő munkágyűléseket jelentették be: A budapesti Koesigyártómunkások vasárnap délelőtt 10 órakor a Böhm-féle vendéglőben (Práter-utca 26.) gyűlést tartanak a következő napirenddel: A mozgalomról szóló jelentéstétel és a további teendők. — Pestújhely munkássága vasárnap délután fél 4 órakor az Erzsébet-királyné-uti villamos végállomásnál gyűlésezik és innen vonul a Paula-térre, ahol „Az általános választójog és a véderreform“ napirenddel gyűlést tartanak. — A rákospalotai munkások délután fél 4 órakor az ottani Piac-téren tartják gyűlést a következő napirenddel: 1. Tiltakozás a véderreform javaslata ellen. 2. Az általános választójog. — A magántisztviselők és a kereskedelmi alkalmazottak országos szövetsége vasárnap délelőtt 11 órakor a VII. kerületi függetlenségi pártkör helyiségében (Wesselényi-utca 41.) gyűlést tart a következő napirenddel: 1. A kereskedelmi alkalmazottak helyzete. 2. A nyolcórás zárás. — Vasárnap délután 3 órakor népgyűlést tartanak Óbudán a közuti villamosvasuti közlekedés mizériái ellen. A népgyűlést a Korona-téren, rossz idő esetén a Korona-vigadó nagytérén tartják meg. A főkapitányság a bejelentéseket tudomásul vette.

— **Megfuladt részegen.** Kassáról jelentik: Alsókeked községben Sándor Mihályné felsőkekedlakos részegen ment végig a község utcáján hazafelé. Botorkálás közben beleesett a patakba és megfuladt.

— **Gyilkos apa.** Szombathelyről jelentik: Bolfán István jómódu perenyei földbirtokos költsége miatt gondnokság alatt állott és vagyonát fia kezelte. Az öreg Bolfán emiatt állandóan zsörtölődött fiával és már többször halállal is fenyegette. Tegnap este Bolfán ismét fiára támadt, aki kitért előle és a tornáczra ment. Az öreg oda is követte fiát és a sötétben hátulról vasvillával fiát keresztulzurta. Ifj. Bolfán István azonnal szörnyet halt. A gyilkos apa önként jelentkezett a szombathelyi királyi ügyészségen.

— **Fekete himlő Kölnben.** Kölnből jelentik nekünk: Egy iparosinas feketehimlőben megbetegedett. A fertőző kórházba szállították és meggyógyultak minden óvintézkedést.

— **Letartóztatott rablók.** A rendőrség ma letartóztatta Gál István, Guba Ferenc és Marton Tódor kocsisokat, akik a Hajtsár-uton egy nap-szamosleányt megtámadtak és merényletet követtek el ellene, azután megverték és tizennégy koronáját elrabolták.

— **A kutba fojtott gazdatiszt.** Karczag határában Krausz Ábrahám gazdatisztet az éjjel Stern Dezső nagybirtokos tanyájának kutyájából holtan húzták ki. Krausz az éjszaka a cselédekkel összeszólalkozott és azt hiszik, hogy *beszűből lők-ték a kutba.*

— **Revolver asszonykékben.** Ma délután dr. Stipl Károly kuriai bíró, volt törvényszéki elnök elvált neje a Thököly-uti 85. szám alatti lakásán mellbelőtte magát. A súlyosan megsebesült urhölgyet a Pajor-szanaszatóriumba vitték, ahol megállapították, hogy a golyó a tüdőt nem sértette meg és így a sebesülés nem életveszélyes. Minthogy Stiplnek a végzetes tette semmi közvetlen oka nem volt, nem hitték abban, hogy öngyilkossági kísérlet forog fenn. Ezt megerősítette Stiplné is, akit a rendőrség ma este felé a szanaszatóriumban kihallgatott. Stiplné elmondta, hogy rakosgatás közben egy régi revolvert nézegetett. Elközben az elszűt és a golyó a mellébe furódott. Stiplné néhány nap múlva elhagyhatja a szanaszatóriumot.

— **Verekedő urlovas.** A londoni Olimpia-versenyteremen versenylovaglás közben kinos incidens történt. Az egyik urlovas, akit bántott, hogy a bizottság tagjai az utat elzárták, odalovagolt a csoporthoz s az urak egyikére *ostorával többször ráshintett.* A bizottság rögtön ülésre ült össze, s a magyaról megfélemezett lovast lovával együtt önkéntes kizárta a versenyből. A lovas nevét és nemzetiségét nem tudják.

— **Elzúllott könyvelő.** A rendőrség ma letartóztatta Kertész József budapesti születésű 33 éves magánhivatalnokot, aki Kommer Ferenc szállodás kárára a Vadászúrt-szálló irodájából 363 koronát ellopozott és megszökött. Kertész a pénzlet Récsébe utazott, majd Triestbe ment és amikor a pénze elfogyott, visszatért néhány héttel ezelőtt Budapestre. Egy újságvállalatnál mint korrektort alkalmazták. Tegnap délelőtt Kommernek a könyvelője, Kormos József véletlenül találkozott a tolvaj hivatalnokkal és átadta egy rendőrnek. A főkapitányságnak Kertész beismerő vallomást tett. Az elzúllott fiatalember jó családból való és négy esztendőig jogászskodott.

— **A mérges gomba áldozatai.** Megirtuk, hogy Kaposváron Fonai Jánosné hétfőn este két kis gyermekével együtt mérges gombától súlyosan megbetegedett. Mint Kaposvárról újabban írják: szerdán délután az 5 esztendő Mariska meghalt, estefelől pedig a 6 esztendő János esett a mérgezés áldozatául. Fonainé csütörtök hajnalig kinlódott és akkor ő is követte gyermekét a halálba. A boncolás kétségtelenül megállapította, hogy Fonainé és gyermekei halálát nagyfokú gombamérgezés okozta. A mérges gomba áldozatait ma szombaton temették el nagy részvét mellett.

— **Megölték a méhek.** Iglóról jelentik: Az Igló közelében levő Schubert Károly-féle méhesbőr tegnap egy raj szállott ki és ellepelt egy embert, aki két lovával a mezőn dolgozott. A munkást eszméletlen állapotban szállították a koritniczai kórházba. Az orvosok biznak benne, hogy esetleg felgyógyul. A két ló a méhszurások következtében elpusztult.

— **Uj műsor a Jardinban.** A Jardin szenzációs programja új attrakciókkal bővült. Mascha Dignan, a kiváló előadóművész teljes sikerrel kezdte meg rövid vendégszerelését és az új német bohózat: *Bis hierher und nicht weiter*, amelyben Lucie König, Richard Godan és Sajó Géza exceilálnak, elsőrangú slágernek bizonyult. Ugyancsak végtelen sok kacagás kíséri a *Polónyi diadala* cz. magyar bohózatot, melynek folyton megújuló aktualitási nagyszerűen elmulattatják a közönséget. Lucie König új szóló műsoráról csak elragadtatással lehet beszélni, pompásak a Solti Hermin új kupléi is, a Sajó Géza gitáros nótái és aktuális stánczjai viharos tapsot aratnak. Ellie van de Wett, Ferdinand Seiler és a mulatságos magyar operett, Sándor Stefi, Kökény Ilona, Elsner Tódorné, Seress Aranka, Boross, Magyari és Kovács Lili közreműködésével szintén vonzóerő. A Tabarin nagyszerű táncprogramját is állandóan zsufolt ház nézi.

— **Merénylő szerelmes.** Nagybecskerekéről jelentik: Kerovác János pancsovai kereskedősegéd a Belgrádból Pancsovára jövő hajón megfáradta Rada Mária varrónót, kivel együtt élt, de elhagyta. A hajón kérte a leányt, hogy térjen vissza hozzá, de ez nem akart, mire Kerovác a leányt életveszélyesen összeszurkálta. A merénylőt még a hajón letartóztatták.

— **Gyilkosság a kaszával.** Zomborból egy borzalmas gyilkosság hírének jelentik: Szöllősi András szilágyi földműves tegnap este összetűzött egy legénytársával, aki, miután öt baltával fejbévágta, elrohant. Szöllősi ezért boszút forralt és magához véve kaszáját, éjszaka megleste támadóját. A sötétben összetalálkozott a támadójához hasonló Nagy Sándor földművessel, s kaszáját hasába döfte, úgy hogy a hátán jött ki. A gyilkost megvasalva a zombori ügyészség fogházába szállították.

— **A nyárnak példátlan sikere az Angol Park.** Soha Budapesten nyári mulatóhely nem jutott olyan hamar népszerűsége, mint az Angol Park. Ha szép az idő, a közönség ezerszámra keresi fel az Angol Park-ot, amely meg is érdemli ezt a pártfogást. Az Ujváry-Szinkör építését már megkezdették. Az új színház vasbetonból készül. Óriási közönsége van esténként a honvéd- és bosnyák zenekarnak, amelyek Bachó István, illetve Gedenk József karmesterek vezetése alatt művészi előadást nyújtanak. A néger faluban sok nézője van az egyiptomiak és szudániak mozgalmos életének. Az amerikai magas vasut, az alpesi falu, a csodakerék, a rodli stb. stb. pedig egyre fokozódó vonzerőt gyakorolnak. Annyi bizonyos, hogy az Angol Parkban kitűnően lehet szórakozni.

— **Vízbefutott diák.** Brassóból jelentik: Knis-tolorean Mircea rozsnói iskolaigazgató 15 éves hasonnevű fia, a brassói görög-keleti gimnázium III. oszt. növendéke tegnap délelőtt fürdés közben a Brassó mellett lévő ugynevezett Sprang-patakba fuladt. Holttestét arra járó katonák fogták ki.

— **Uj műsor a Beketow-czirkuszban.** A már ugyis óriási júniusi műsort Beketow igazgató kibővítette új, elsőrangú mutatványokkal, melyeknek a tegnapi bemutató-előadásban nagy sikerük volt. Most nyolc elsőrangú attrakció vetélkedik egymással a közönség elismeréséért, mely bőven kijut mindegyiknek. Az újak közül a 3 Reinats légtornászok, a 4 Perez egyensúlyzások a létrán és az 5 Grebnieff orosz- és turbillontánczosok tetszetek legjobban, osztozkodtak a nagy sikerben a Namba és a Mirza Golem perzsa csoport, a Klein komikus kerékpárművészek mutatványainál ismét tombolt a közönség és a taps szünni nem akart. A vasárnap délutáni előadásban megismétlik az egész műsort, gyermekek félhelyárat fizetnek.

— **Halálozás.** Tahvári Tahy Mártonné Borhy Ilona elhunyt Budapesten.

— **Ha őszül a haja, használja a Stella-vizet.** Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógyszerárban, Budapest, V., Szabadság-tér.

— **Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

— **Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme.** Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívára.

— **Általános választójog Magyarországon.** Hogy államjogilag mily fontossága van a szabad választójognak, azt leginkább akkor tapasztaljuk, ha azon körülmény megfigyelésébe mélyedünk, hogy mennyire kifejlődött minden lényében a vágy teret szerezni, amelyen az ő akarata, az ő saját egyéni ízlése érvényesülhet. — Hölgyeink a divat terén hozzák érvényre ízlésüket és akarataikat és szerencsére szabad választójogukat e tekintetben fel is használják, midőn sikkes, elegáns alakért a bécsi Schossenfabrik czéget tisztelik meg rendelvényeikkel.

— **Meg fogja ön is ismerni az Iliol sósorszesz-pasztillát.** Nem kell drága és törekény üvegeket kéznél tartani állandóan, holott a sósorszesz ma már szinte nélkülözhetetlen valami minden embernél. Az *Iliol sósorszesz-pasztilla* megoldotta ezt a problémát, mert most már bárki, bármikor megszabadulhat kínzó fájdalmaitól, ha beszerzi az Iliol-pasztillát, amely mindössze 12 fillérbe kerül és amelyből majdnem két deciziter jó minőségű sósorszesz állítható elő. Kapható mindenütt.

— **Blaha Lujzát, a nemzet eszlogányát sikerült grammofonfelvételek részére nagy áldozatok árán megnyerni.** Ezek, valamint még nagyon sok új felvételek a Czigány-szerelmből stb. darabja 240 fillér jutányos árral kaphatók eskis *Reich Aladár* műhangszerkészítőnél, Budapest, VII., Akácfa-utca 36.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

felülmúlhatatlan háziszer mindama gyomorbetegségek, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítményo kérendő. Eredeti dobozokban 2 korona.

FŐ SZÉTKÜLDÉS.

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. száll által Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.

Videki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. — A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és vésjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-FÉLE SÓSORSZESZ

a legjobb fájdalomcsillapító, házorszülés, csúz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban olommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható.

MOLL-készítmény kérendő.



x Figyelmeztetés! Kállai Lajos legjobb hírnevű motorgyárára figyelmeztetjük olvasóinkat. Kállai Lajos motorgyára, mely hírneves motor-és gépkészletei által az ország legszolidabb és elismert első tekintélyű legnagyobb vállalatjai közé tartozik, hasonló czégekkel össze nem tévesztendő. Kállai Lajos motorgyára. Címe: Budapest, VI., Gyár-utca 28.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Az európai körrepülés. Párisi jelentés szerint az az európai körrepülés, amelyet a „Le Journal” rendez, vasárnap veszi kezdetét. A verseny úgy a résztvevők számánál, mint az előírt ut hosszúságánál fogva a legnagyobb szabású lesz az eddigi tura-repülések között. A versenyre eddig 53-an jelentkeztek, 35 monoplánnal és 18 biplánnal. A névsor a következő: Tabuteau, Tétard, Védrines, Gaget, Bathiat, Kimmerling, Molla, Beaumont, Garros, Morin, Vidart, Prévost, Pascal, Legrand, Vijnmalen, d'Hespel, Bielovucis, Amerigo, Bobba, Duval, de Robillard, Denhaut, Loridan, Charlix, Renaux, Allard, Contenet, Labouret, Lesire, Barra, de Laet, Garnier, Denduyver, Le Lasseur, Barillon, de Nissolle herczeg, Weymann, Gilbert, de Francq báró, Valentine, Fersa, Morisson, de Romance márkí, Bill, Georges, Gay, Landron, Verrept, Lemartin, Kuhling, Dalger, Train, Van Meel. Az utvonala: Páris, Liege, Spa, Liege, Utrecht, Bruxelles, Roubaix, Calais, Londres, Calais és Páris. Az egész távolság körülbelül 1400 kilométer toronyirány. Minden egyes szakaszt külön díjaznak és az osztályozásnál azt is nézik, hogy ki milyen idő alatt repülte be a távot. Az aviatikusok június 18-án reggel hat órakor indulnak el Páris mellől, Vincennesből. A kiosztásra kerülő díjak összege 157.000 frank, amelyhez azok a városok is hozzájárulnak, amelyekben az aviatikusok megpihennek. A „Le Journal” maga 200.000 frankot ajánlott fel külön, amit a verseny végeztével az általános osztályozás alapján ítélnék oda. A repülések ellenőrzésére és az osztályozás megejtésére egy nemzetközi bizottságot küldtek ki, amely Franciaország, Anglia, Belgium és Hollandia képviselőiből alakult. A versenyben katonatisztek is fognak szerepelni, természetesen versenyen kívül. A katonai hatóság 10 katonatisztnak adta meg az engedélyt, hogy csatlakozzék a versenyzőkhöz. Ezek: Cheyreau, Maillols, Yence, Clavenad, Princeteau, Malherbe és Delage hadnagyok monoplánon, Blard és Ludmann hadnagyok meg Elévé kapitány biplánon. A katonai aviatikusoknak a vállalkozása még nehezebb, mint a többi versenyzőké, mert míg azokat egész sereg mechanikus követi, hogy gépét minden leszállás után rendbehozza, addig a katonák egészen magukra vannak utalva.

© A berlini repülőversenyek negyedik részlete. Hamburgból jelentik, hogy program szerint ma van a nagy repülőverseny negyedik utrészletének utolsó startja. Ez a távolság Hamburgtól Kielig mindössze 83 kilométer, de a szabályok értelmében leszállás nélkül kell átröpülni. Ma reggel öt órakor startolt Wienziens Jenő, Büchner Bruno, Lindpaintner Ottó és Schauenburg Tivadar. A délelőtti folyamán még négyen fognak startolni. Újabb kieli jelentés szerint Wienziens, Büchner, Lindpaintner és Schauenburg hat órakor egymásután simán leszállt a célnál. — Kielből jelentik nekünk: Dr. Willenstein Oszkár 7 óra 5 perczkor, Thelen Róbert Wright-gépen 7 óra 6 perczkor, Jahnow Reinhold (Marlan egysíku gép) 7 óra 22 perczkor, Laitsch Félix (Albatros biplán) ellenben Kiel előtt Ulmshornba érkezett. Egyedül ő nem ért célhoz, mert gépe elromlott. Kielben maradnak most az odaérkezett aviatikusok és holnaptól kezdve repülőversenyek lesznek egész héten június 23-ig, amely nap lesz a start a kieli-lüneburgi utrészletre.

© Léghajón Bács felett. A Stage—Mannsbath kormányozható léghajó, mint táviratban jelentik, ma délelőtti Fischamendből leröpült Bácsba, hol hosszabb ideig a város különböző részei felett czirkált. A sikerült röplést nagy közönség élvezettel nézte és tetszésének zajosan adott kifejezést.

© Németországi léghajó-közlekedések. Friedrichshavenből jelentik, miszerint a német léghajós-társaság elhatározta, hogy rendszeres léghajósi-közlekedést fog Németország nagyobb városai közt létesíteni.

Stiller dr., a nagynevű fővárosi orvos-tanár, írja: „Mindazon esetekben, melyekben enyhe, biztos és a gyomrot kimélő sós hashajtóra van szükségem, évek óta csaknem kizárólag a természetes **Ferencz József**-keserűvizet veszem alkalmazásba.”

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Budai Színkör.** „A hegyek alján”-t, D'Albert Jenő zenedrámáját telt ház hallgatta végig. **Bejczy György**, a lágú és édes kis olasz muzsikások sikerrel művelő lírai énekes ma mint hőstenor, kiváló szó eredményt ért el. Az est sikerében osztozott vele a felesége, ki Mártha nehéz szerepét nagy bravúrral énekelte és játszotta meg. Női környezete, **Haraszthy Vilma**, **Belezna Margit**, sőt **Albert Erzsé** és maga **Rossi Rosina** is csak ritkán érvényesülhettek mellette, kiket hangjának ereje néha mintha elnémitott volna. **Bálint**, a molnár-egény rövid, de hatásos szerepét csinosan énekelte meg, nemkülönbén **Mátra** a Tomasso szerepében néhány mély hangjával feltűnést keltett. **Készakarva** hagytk a végére **Szánthót**, ki a föld-birtokos szerepében szép sikert ért el erőteljes és behízelgő baritonjával. (D. Gy.)

(*) **Márkus Emma Szombathelyen.** Szombathelyről írják: Márkus Emilia, a Nemzeti Színház művésznője Szombathelyen Nádassy József színtársulatánál három estén vendég szerepelt. Hétfőn a Balga szűzben, kedden a Kaméliás hölgyben és szerdán Monna Vannában lépett fel. A művésznőt, ki Szombathely szülöttje, a színtudományi bizottság a város nevében ünnepiesen fogadta s a közönség lelkesen ünnepelte.

(*) **Mészáros igazgató Márkus Dezsőhöz.** Márkus Dezső, aki ez év szeptemberétől kezdve a Tisza Kálmán-téren épülő Népepera igazgatója lesz az Operaház kötelekéből való elbocsátását szorgalmazó kérvényére Mészáros Imre igazgatótól a következő meglehangú levelet kapta:

Igen tisztelt Karmester Ur! A folyó hó 8-án hozzám intézett becses soraira van szerencsém a következőkben válaszolni: Azt a kérését, hogy szerződését a folyó év szeptember 1-ével felbontsam, egyfelől őszinte sajnálattal, másfelől készséggel teljesítem. Sajnálattal azért mert intézetünk Önnek távozásával értékes vezetőerőt veszít, készséggel azért, mert nagyobb szabású művészi vágyainak megvalósítása érdekében elbocsátását Ön maga kívánja. Mídon tehát le kell mondanom a szerencséről, hogy Önt igen tisztelt karmester ur továbbra is munkatársamnak tekintsem, engedje meg, hogy intézetünknek vezetősége nevében halás köszönetet mondjak Önnek azokért a kiválóan értékes művészi szolgálatokért, melyeket a magyar királyi Operaháznál számos éven át folytatott működése alatt teljesíteni sziveskedett. Együttal pedig fogadják őszinte jókívánásaim kifejezését ahhoz a nagy-szerű művészi vállalkozáshoz, melynek jövővel tevékenységét szentelni kívánja. Kiváló tisztelettel Budapestben, 1911. június hó 13-án, Mészáros Imre igazgató.

(*) **Színházak műsora.** A Vigszínházban a jövő héten is a játékrund legkedveltebb darabjai töltik be a műsort, amelyet a lehető legváltozatosabban állítottak össze. Holnap, vasárnap az „Órnagy ur”, Mars és Kéroul jöjjön bohózata kerü lszínre, amelyet szerdán ismételnék. Hétfőn és jövő vasárnap este az „Ezred apját”, Mouézy-Ron és Heltai Jenő mulatságos énekes darabját adják. Kedden a „Tanító”, Brody Sándor falusi életképe, esütörtökön az „Utánam . . .”, Bernstein szenzációs színműve és szombaton a „Nincs elvámolni valója”, Hennequin és Veber mulatságos bohózata szerepel a műsoron.

A Magyar Színházban holnap, vasárnap fejezi be Biró Lajos darabjával, a Sárga liliom-mal az idei évadját. Délután lesz még egy vizsgálati előadás is, amely alkalommal Rákosi Szidi magán-színésziskolájának növendékei tartják T. Halmy Margit tanár vezetésével, rendkívül cseső helyárok mellett, Virraszt a szerelemben utolsó vizsgájukat. E hó 19-étől augusztus 18-ig színetet tart a színház. Az új évad megnyitólőadásu augusztus 18-án a Sárga liliom lesz.

A Budai Nyári Színház jövő heti ujdonsága De Lorde Andre és Binet Alfréd „A rejtélyes ember” (L'homme mysterieux) című társadalmi színműve lesz. Az ujdonság dr. Komor Gyula fordításában esütörtökön és pénteken kerül színrre. — Hétfőn Széklay Kornél vendégjátékául „A drótostól” oprette van műsoron, melyben a vendégművész híres szerepét: Pfefferkont játszza el. Kedden „A testőr”-t, szerdán pedig a „Hegyek alján” opert ismétlik meg. Szombaton a „Csóklóval” daljátékának lesz a reprise.

A Városi Színházban a jövő hét minden estéjén „Az áttatlan Zsuzsi” című opertt van műsoron Kürty Klára, Radó Nelly, Sajó Géza, Szabolcs Ernő, Szalay és Földes föléptével. Holnap délután „A sárga esikő”, jövő vasárnap délután pedig „A halhatatlan lump” című rég nem adott opertt van műsoron. Mind a két délutáni előadás Kürty Klára föléptével mérsékelt helyárok mellett tartják meg.

(*) **A stagione-társulatok.** Az Országos Színdzsegyesület tanácsa a múlt színházi évad kezdetén két stagione rendszerű színgazgatói engedély kiadását javasolta a kultuszminisztériumnak, amely e javaslat alapján az engedélyeket meg is adta. Az első stagione igazgatói lettek Hidvégi

Ernő és Könyves Jenő. Működésük az első év folyamán határozottan bevált. Az Országos Színdzsegyesület tanácsa most tárgyalta a színgazgatói koncezzsió-kérvényeket s ezek között a stagioneok dolgát is Ennek aapján úgy határozott a tanács, hogy a stagione működését lehetőleg megkönnyíti és elősegíti és a színdzsegyesület felügyelőjét felkérte, hogy kövessen el mindent arra nézve, hogy a stagionak a városokat megkapják és egyes színgazgató aknamunkája ne árthatson nekik.

(*) **Kapuzárás az Urániában.** Az Uránia-színház e hónap 16-án, pénteken zárta be kapuit és kezdetét vette a nyári szünet. Az Uránia-színház a múlt évadban nyolcz ujdonságot mutatott be a tudományok minden ágából. Azonkívül úgy az iskolák, mint a munkásság részére nagy-számú előadásokat tartott s ezzel elősegítette, illetve módot nyújtott a tanuló-ifjuságnak az iskolán kívül ismeretei gyarapítására. A nyári szünetet a színház igazgatósága a jövő szezon előkészítésére használja fel. A színház vezetőségének sikerült elő-szórangu írókat megnyerni, akik érdekesítő és vonzó témákat dolgoznak fel az Uránia számára. A színház augusztus 18-ig marad zárva.

(*) **A Nemzeti Színház pályázata.** A budapesti Nemzeti Színház igazgatósága pályázatot hirdet egész estét betöltő vígjátéokra. A pályadíj 3000 korona, amelyet Halmos Izor földbirtokos ajánlott fel. A pályadíjat nem nyert művek a pályázat kihirdetésétől számított két hét alatt a Nemzeti Színház titkári hivatalában átvethetők. További megőrzésért az igazgatóság nem vállal felelősséget. A pályázat eredményét a Nemzeti Színház igazgatósága legkésőbb 1912. június 15-én kihirdeti.

(*) **A temesvári püspöksobrok.** Temesvárról jelentik: A csanádi egyházmegye első püspökének, Szent Gellértnek Temesvárott állítandó szobrára Csernoch János kalocsai érsek 10.000 koronát adományozott. A szobor egyik monumentális főrésze lesz az Erzsébetvárosba vezető új püspökhídnak, mely az 1916-ban rendezendő temesvári kiállítás területére fog vezetni. E hid homlokzatára kerül a Szent Gellért-szobor. Köréje Lonovics József, Bonnaz Sándor és Dessewffy Sándor volt csanádi püspökök szobrai fognak sorakozni. Az elő-munkálatok folyamatban vannak és Glattfelder Gyula csanádi püspök felügyelete alatt állanak.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Az Akadémiából.** A Magyar Tudományos Akadémián e hó 19-én, hétfőn lesz az utolsó ülés a nyári szünet előtt. Délután 3 órakor a III. osztály tartja felolvasó ülését, amelyet összes ülést követ 6 órakor. Este 8 órakor a tagok barátságos lakomára gyűlnek össze a városligeti Kovács-féle vendéglőben. A nyári szünet után, október 2-án összes ülés lesz, majd az I. osztály ülésezik.

* **A Magyar Adria Egyesület szervezése.** A múlt év május havában alakult meg Budapesten a Magyar Adria Egyesület, amelynek célja a magyar tengerrel vonatkozásban levő összes tudományos és gyakorlati kérdéseknek tanulmányozása. Az egyesület elnöke Gonda Béla miniszteri tanácsos, főtítkára Szabó László, titkára pedig Leidenfrost Gyula lett. Most szervezi az egyesület egyes szakosztályait. Tegnap alakult meg az állattani szakosztály és ma délután dr. Prinz Gyula egyetemi magántanár, az ismert ázsiai-kutató elnöklöte alatt a földrajzi szakosztály.

* **A Nyugat, Ignóus, Fenyő Miksa és Osvát Ernő szerkesztésében** megjelenő szépirodalmi és kritikai folyóirat június hó 15-iki 12-ik száma a következő gazdag, érdekes tartalommal jelent meg: Szabó Dezső: Jules Laforgue. Gellért Oszkár: Fáró lány. (Vers). Tarsánszky Józsi Jerő: Híter Lajos, a hetedgimnazista. (Novella). Jancsó Károly: A megyei önkormányzat. Mórícz Zsigmond: Az isten háta mögött. (Regény. XII. Befejező közlemény). Barta Lajos: A sátorosi kocsi. (Novella). Ambrus Zoltán: Tolsztoj és kráikusai. (Befejező közlemény). Felek Gyéza: Színház. Figyelő: Lengyel Menyhért: Szent Sebestyén vértanúsága. Nagy János: Parasztok. Bálint Aladár: Révész Béla: A lárva mögött. Váray István: Somlyó Zoltán: Az átkozott költő. Megbeszélések az istennel. Lengyel Géza: Bécsi koncezzsió. Nagy János: Bánffy, a kurátor. Mórícz Miklós: A vértöréform terke.

* **Uj Idők.** A magyar családok kedvelt hetilapja, az Uj Idők e héten is gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Pekár Gyula hosszabb elbeszélést írt „A boldogság útjai” ezimnel és kiválóan még Lengyel Gézától közöl eredeti elbeszélést a lap. Az idegen írók népszerű rovatában Viellient del Isle Adamnak „Sylvabel” című szép novelláját találjuk. A cikkek közül kiemeljük Brody Sándor gyönyörű lírai elmélkedését „A buzáról”, továbbá a Shakespeare problémáról szóló érdekes cikket. Vers, apróbb cikkek, regényfolytatás stb., egészíti

még ki a gazdag szövegrészt, művészi reprodukciókban pedig bemutatja a lap Mühlbeck Károly ötletes fejléczeit az e heti aktuálításokról. Esső Erzsébet faragott butorait, amelyek a Nemzeti Szalonban vannak kiállítva, gróf Andrassy Manó fényképeit a magyar mentők konstantinápolyi látogatásáról, a Budapesten született szudáni néger keresztelődjét, a székesfehérvári Napoleon-kiállítás érdekes szobrocskáit, stb. Előzetési ára negyedévre 3 korona. Mutatványszámot díjtalanul küld a kiadóhivatal Budapest, VI. Andrassy-ut 10. szám.

* **Ország-Világ.** Igen szép és érdekes illusztrációk díszítik a dr. Váradi Antal és dr. Falk Zsigmond szerkesztette „Ország-Világ” e heti (25-ik) számát. Két beszédes képet látunk benne a magyarok legutóbbi törökországi kirándulásáról, hármát a budapesti regatta-versenyekről, négyet a veszprémi tüzoltó-kongresszusról s vagy nyolcat a vas- és fémipari kiállításról. Négy kép kolozvári jubiláris ünnepségekről ad mutatót, három pedig a régi kassai egyetem műipari tekintetben is figyelemre méltó törzskönyveit tárja fotográfiai kicsinyítésben elénk. Több zsánerkép meg egy sereg arckép is van e számban. Az utóbbiak közül megemlítjük a derék negyvennyolcas honvéd Szegedy-Maszák Hugót, Kléger Józsefet, dr. Balogh Sándort, Vírter Antalét és Greguss Lajosét és a most nemességre emelt dr. Nagy Sándor országgyűlési képviselőt, Kanczler Gyulát és feleségét. Az irodalmi részbe irtak: dr. Bányász László, Bodnár István, Csapó Gizella, Doleschall Erviné, dr. Falk Zsigmond, Gyárfás Zsigmond, Galambos András, N. Kiss Ferencz, Eötvényi Nagy Olivér, Szentkirályi B. Sz. Szigethy Vilmos, Thomée József, dr. Váradi Antal. Érdekes közleményeket találunk a következő című rovatokban is: Színház, Művészet, Irodalom, Hírek, Sport, Zene stb. — Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Hold-utca 7.). A lap ára félévre nyolc korona.

* **Vizözön és egyéb elbeszélések.** Bíró Lajosnak egyik legjellegzetesebb kötete, legragyogóbb írói tulajdonságait egyesíti magában. Az elbeszélés művészetének Moupassant-ra emlékeztető virtuozitását, az eladás megkapó egyszerűségét, a nyelv kristályos tisztaságát, Nincsen ma magyar elbeszélő, ki cselekvényeket úgy tudna tömöríteni, ki az epikában olyan drámai elevenséget tudna varázsolni. Sokszor szinte szédít az a gyorsaság, melylyel az eseményeket halmozza, melylyel egészen jelentéktelen előzményekből valóságos tragédiákat fejleszt ki. Néhány vonással plastikusan jellemez, néhány színnel megelevenít, néhány sugárral az emberi lélek legmélyeire világít. A *Vizözön* egy második világpusztulás nagyszerű víziója, mely az élet örökkévalóságának hatalmas himnuszával végződik. Egy helyen meghal az élet, máshol újra támad. Minden pusztulás nem egyéb, mint egy újabb év milliós fejlődés kiindulópontja! Milyen gigantikus rajza az egész a ma megsemmisülésének. A színeknek valóságos tobzódása a leíró művészetnek páratlan remeke. A többi elbeszélés egy-egy dióhéjba tömörített tragédia, vagy egész társadalmi osztályokat jellemző szatira, és szemmel elrejtett és megajzolt érdekes szituáció, de akármi: felfogásban, előadásban mindig tiszta, magával ragadó művészet. Minthogy emberét nem valamely irodalmi irányhoz csatlakozott ember elfogultságával nézi, hanem két világosan látó, egészséges szemmel: hősei közel állanak hozzánk, felbresszük rokonszenvüket, vagy ellenszenvüket, de akárhogyan, mindig husból és vérből álló embereknek érezzük őket. Bíró nem tendenciózusan, nem előre összeállított színekkel fest, hanem a legnagyobb elbeszélők objektivitásával. A mindnyájunk világnak mesteri rajzolója, épp azért mindnyájunk írója. Bíró új kötetét az Athenaeum nyomdáján is nagyon szépen állította ki. A boríték *Faluskának* immáron elismert finom ízlését dicséri. Ára 4 korona.

* **Emilio Salgari: A aranymező királynője.** Híres népszerű olvasóközönséget hódított magának Emilio Salgari, meggyőzően bizonyította az a részvét, mely néhány hét előtt a nagy olasz író halála alkalmával, az érzékeny közvetlenségével nyilatkozott meg az egész művelt világon. Az „Aranymező királynője” című könyvben egyik érdekfeszítő kaland a másikat követi. Közben az exotikus kalandorok művészi jellemzésével és a csodás vidék színes leírásával gyarapít a szerző olvasója nép- és földrajzi ismereteit. A nagy olvasónak azonban nemcsak a munka tartalmában van alkalma gyönyörködni, hanem *Salgari* színes nyelvén is, mert *Zigány* Árpád, a regény fordítója az eredetinek minden előadásbeli szépségét is visszatükrözteti. A regényt megkezdett Salgari ciklusa folytatásaként az Athenaeum adta ki és *Della Valle*-nak, a híres olasz illusztrátornak az eredetihez készült rajzaival díszítette. Ára gyönyörű színes borítékban 3 korona.

Találmányokat

vesz, értékesít, finanszíroz, szabadalmakat és
:: :: :: mintavédelmet készítőket :: :: ::

UNIVERSALE

szabadalmakat és találmányokat értékesítő
részvénytársaság. — Alapítke 500.000 korona.

Budapest, V., Erzsébet-tér 18. szám.

FŐVÁROS.

A Krausz Mayer-féle telkek.

— Megfelelnek a közgyűlés határozatát. —

Budapest, június 17.

A főváros tegnapi közgyűlésének határozatát nagy megütközéssel fogadta mára az egész közvélemény. Alig folyik ma egyébről szó Budapesten, mint erről a skandalózus vásárlásról.

A Krausz Mayer-féle telkek megvásárlására vonatkozó közgyűlési határozatot — biztos értesülésünk szerint — megfelelőbbek a belügyminiszterhez azok, akik a vásár megkötését ellenezték és akik még jóval többet is tudnak annál, mint amit tegnap a fórumon előadtak.

Mert csakugyan úgy áll a dolog, hogy ennek a telekvásárnak nem lett volna szabad megtörténnie. Nem lett volna szabad megtörténnie erkölcsi, de különösen anyagi okokból. E két szempont ural minden vásárt és csak sajnálattal konstatáljuk, hogy e két szempontnak a mellőzése és a vásár megtörténte visszasüllyeszti a főváros presztizsét arra a mélyeségszintre, amikor a magánérdekeket szolgáló telekspekuláció legvadabb orgiáit ulti a városházán.

Akik a telekvásár hívei, azok hivatkoznak a főváros közgyűlésének 1909. évi április 7-én hozott határozatára, mely olyan telekpolitikát jelöl meg, hogy „a tanács tegyen előterjesztést a külső részekben fekvő, alkalmas, nagyobb területek megszerzése iránt, melyek segítségével a főváros észszerű telek- és lakáspolitikát folytathat.” Ámde ugyane határozat világosan megjelöli, hogy e „megszerzendő telkek költségeinek fedezetül első sorban a *belső* fővárosi telkeknek eladásából befolyó összegek szolgálnak.” Ezzel szemben tény az, hogy a *belső* telkek (lipótvárosi telkek) eladásából mindössze 1 millió 100.000 korona folyt be eddigéig, a város pedig a Krausz Mayer-féle telkek vételárán kívül máris 4 és fél millió koronát költött külső részekben fekvő telkek megvásárlására. Ám még ennek a szempontnak figyelmen kívül való hagyása is érthető és megengedhető volna és nem volna elítélő szavunk a város mai telekpolitikájáról, ha a Krausz Mayer-féle telkek pénzügyi szempontból horribilis drágáknak nem mutatkoznának. De csak egyik legutóbbi ciklünkben — melyben az ügycztály számításait is ismertettük — kifejtettük, hogy a Krausz Mayer-féle telkekért fizetendő 14 és fél koronás egységár aránytalanul magas, a vizenyős, hepe-hupás terület ezt az árat meg nem éri és ha a város által létesítendő közmunkákat is számításba vesszük, máris 33.5 K jut egy-egy négyszögöltre. Ha most hozzáadjuk az interkaláris kamatvesztésedet — és itt nem tévesztjük szem elől, hogy ennek az óriási telekkomplexumnak mobilizálása legalább 15 évig eltart — úgy a telek négyszögölnének egységára legalább 50 koronát tesz ki, ennyit pedig a főváros által megvásárolt 400.000 négyszögöles terület legjobb része sem ér meg. Ma már különben úgy áll a dolog, hogy a telektömb vételárának túlmagassága egyáltalán nem vitás. A telekeladóbizottság egyértelműen drágálta a vételárát, *Vázsonyi* is hasonló értelemben nyilatkozott, sőt maga *Bárczy* István polgármester is koncedált annyit, hogy „lehet, hogy a telkek árat 1—2 koronával túlfizették.” Ez az egyetlen pénzügyi szempont degeszes

ok arra, hogy a közgyűlési határozat kormányhatósági jóváhagyásban ne részesüljön.

A telekvásár hívei azzal argumentálnak, hogy ha a főváros nem veszi meg a telektömböt, nem hagyják azt továbbra is parlagon heverni, hanem parcellázási engedélyt kérnek a várostól. Mint-hogy pedig ilyen irányú kívánságaikkal már két ízben elutasították, most már ék radikális eszközökhöz folyamodnának. Bevárják a törvénytörő egy évi határidőt, amely idő alatt a fővárosnak a parcellázási engedélyezése dolgában nyilatkoznia kell. Ha pedig a főváros el akarja odázni az ügy elintézését, élne a törvényadta jogokkal és kisorsolásra kényszerítenék a várost. És a naiv lelki eladók ezt fenyegetésként hangoztatták! Pedig a városnak — ha a pénzügyi szempontot szemlőlt tartja — csakugyan be kellett volna várnia az újabb parcellázási kérvényt és ha az már 1898 óta hevert a városnál, elheverhetett volna még egy esztendő és aztán — elkövetkezett volna a kisorsolási eljárás, mely balul ütött volna ki az eladók szempontjából. És a város milliókat megtakarított volna.

Az egész vásár most már a belügyminiszter kezébe van letéve. A főváros pénzügyi gazdálkodásának ő a legfőbb öre és neki, aki állandóan inti a fővárost a könnyelmű és ötletszerű pocskoldósktól, ezt a vásárt szankcionálni nem szabad és nem lehet!

(A fizetés- és státuszrendezés. Most már egészen bizonyos, hogy a székesfőváros tisztviselőinek fizetés- és státuszrendezésére vonatkozó tanácsi javaslat még a nyári szünet előtt — valószínűleg már a legközelebi közgyűlésen — elintézésre nyer. A kiküldött albizottság hétfőn fejezi be tárgyalásait, ugyanakkor a pénzügyi bizottság, szerdán pedig a jogügyi bizottság küldi ki delegátusait a vegyes bizottságba és még a jövő héten — értesülésünk szerint pénteken — ül össze a vegyes bizottság a javaslat tárgyalására. A fővárosi tisztviselői karának, valamint a tanítószemélyzetnek régi, jogos kívánságát fogja a rendezéssel a közgyűlés honorálni.)

(Az OMFGE köszönete. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület átiratban köszönetet mondott a fővárosnak azért a meleg és szíves vendéglátásért, melyben a Deutsche Landwirtschaftliche Gesellschaft Budapesti időségi tagjainak részük volt.)

(A bosnyák kereskedők köszönete. A szerajevói bosnyák és hercegovinai kereskedelmi és iparkamara ma megleghango levélben mondott köszönetet Bárczy István polgármesternek azért a lelkes fogadtatásért, amelyben a főváros a Budapestben járt bosnyák iparosokat részesítette.)

(A Ferencz József-hídi felsővezeték. A vilamos közlekedés javítása érdekében a főváros elhatározta, hogy a felsővezeték a Ferencz József-hídon a Kálvin-térig meghosszabbítja. A felsővezeték közigazgatási bejárását ma tartották meg Halászy László miniszteri osztálytanácsos elnöklésével. A bejárásról képviselve volt valamennyi érdekelt hatóság. A vállalatot Jellinek Henrik elnökgazdát képviselte. A bizottság egyhangulag hozzájárult, hogy a felsővezeték a Kálvin-térig meghosszabbítsák.)

(A műjég eladása. A főváros tanácsa a közvágóhidak igazgatóságának előterjesztésére a közvágóhidakon termelt és a főváros saját üzemi szükségleteinek fedezése után fennmaradó műjég eladási árát éppen úgy, mint a múlt évben, egy koronában állapította meg. A tanács a jég kiszolgáltatását bizonyos feltételekhez kötötte, melyek közül fontosabb az, hogy a jég első sorban hentes-kisiparosok, másodsorban mészáros kisiparosok kaphják, a még fennmaradó mennyiséget pedig más jelentkező élelmiszerkisiparosok, illetve kiskereskedők részére tartják fenn. Egy fél rendszerint legfeljebb egy métermázsa jégre tarthat igényt.)

(A két éves katonai szolgálat és a Fővárosi Könyvtár. A költségvetés tárgyalása után a katonai javaslatok kerülnek napirendre a parlamentben. Nagy pénz- és véráldozatot jelentenek ezek a reformok és esetleg erős parlamenti harcoknak lesznek megindítói. A Fővárosi Könyvtár siet megkönnyíteni a fontos kérdésben a tájékozódást azzal, hogy a hadügyről és a két éves szolgálatidőről szóló munkák válogatott irodalmi jegyzékét röpv alakjában kiadta az aktuális kérdések irodalmának sorozatában. A röpvet bárki ingyen megkaphatja a Fővárosi Könyvtárban (IV., Károly-körút 28. sz., I. em.).

(A Kálvin-tér rendezése. A főváros a református egyházközséggel egyetértve eszmei pályázatot hirdetett a Kálvin-tér déli oldalának egységes beépítésére. Az érdekes pályázatra tizenegy tervet adtak be. Pályázók: 1. Takács Béla, 2. Ifjabb Kauser József, 3. Balogh Lóránd, 4. Sztankovics Imre, 5. Leimdörfer Ármán, 6. Rerrich Béla, 7. Medgyaszay István, 8. Pirovits Aladár, Komor és Jakab, 9. Reisz Zoltán, 10. Flesch Miksa, 11. Fölk és Sándy, 12. Hajós és Villányi, 13. Heintz Béla, Melha Tibor és ifjabb Papp János, 14. Stroh Miksa. A pályaművek elbírálására kiküldött bizottság legközelebb fog dönteni a kérdésben.

TANÜGY.

= Francia kitüntetés egy magyar tanárnőnek. De Gerando Antóniát, a kolozsvári felsőbb leányiskola nagyhírű igazgatóját, szép kitüntetés érte. M. Steeg francia közoktatási miniszternek tudomására jutott az a nemes ambíció, amelyet De Gerando Antónia a francia nyelv és irodalom terjesztése körül kifejt és érdemei elismeréséül most a közoktatási érdem tiszti jelvényét adományozta a köztisztviselői álló igazgatónőnek.

= Panaszkodó néptanítók. Eperjesi jelentés szerint a sárosmegyei tanítószövetség javaslatára határozatilag kimondta, hogy:

a néptanítók anyagi helyzete türelmetlen, fizetésük kultúremberhez és kultúrelthez méltatlan;

az állami tanítók fizetés, lakbér, nyugdíj és szolgálati pragmatika tekintetében egyenlő elbánásban részesítendők a középiskolát végzett állami tisztviselőkkel;

a tanítók fizetésrendezésénél az összes szolgálati éveket számítsák be;

a magyar nyelvű iskoláknál működő nem állami tanítók egyenlő elbánásban részesüljenek az államiakkal.

A gyűlés küldöttségileg felkérte a megyei országgyűlési képviselőket, a megye törvényhatóságát és a sajtót, hogy támogassák a tanítószövetség mozgalmát.

= A Budapesti Tanító-Testület elnöksége ma sűrűn összehívott gyűlésén elhatározta, hogy a fizetésrendezés ügyében a novemberi rendkívüli közgyűlés kívánásainak teljesítését kéri meg az erre illetékes faktoroktól. Kéri tehát első sorban a szolgálati évek teljes beszámítását, a II-VII. fizetési fokozatok között 300 koronányi emelkedést, végül a hasonló fizetésű közigazgatási tisztviselőkkel egyenlő lakásbért. A tanítószövetség reméli, hogy a székesfőváros polgármestere, a kerületi vezérférfiak és a különböző bizottságok részéről irántuk eddig is megnyilatkozott jóindulat e méltányos kívánásokat tekintetbe fogja venni.

EGYESÜLETEK.

(—) A DKE margitszigeti ünnepélye. A Dunántúli Közművelődési Egyesület ma délután tartotta meg szokásos nyári ünnepélyét a Margitszigeten igen nagyszámú közönség részvételével. Már a korai délutáni órákban egymás után érkeztek az előkelő fogatok s autók, a Margit-hid gyalogjárói pedig teljesen elfoglalták a Duna mindkét partjától a sziget felé érkező közönség. Az ünnepség, mely kitünően volt rendezve, teljesen kielégítette a várakozásokat. Ugyyszólván a szórakozások minden fajta képviselve volt, kezdve a sporttól a kabaréig, sőt némileg még a játékszenvedély is kielégítést nyert. Este 7 órakor tartották meg a sorshúzást, melynek főbb eredményeit alább közöljük:

A 2000 korona értékű ponyyfogat főnyereményt 14214 szám nyerte; az 1000 koronás női ékszereket 64385; az 1000 korona értékű férfi ékszereket 51865; két 500 korona értékű zongorát 20210 19259; a 300 korona értékű ebédlőszőnyeget 56592 szám nyerte; kihuztak továbbá 33 darab egyenként 100 koronás nyereményt, 50 darab egyenként 50 koronás nyereményt, 60 darab egyenként 20 koronás nyereményt, 800 darab egyenként 40 koronás és 1000 darab egyenként 10 koronás nyereményt. A huzási jegyzéket a Dunántúli Közművelődési Egyesület (Budapest, VII., Dohány-utca 39., I. em. Telefon 82-82.) küld. A mulatság a lekedélyesebb hangulatban tartott a késő esti órákig.

(—) A tanítók árvaházának közgyűlése. A Magyarországi Tanítók Árvaházi Egyesülete ma délután tartotta rendezésű évi közgyűlését Tóth József kir. tanácsos, Pestmegye nyugalmazott tanfelügyelőjének elnöklésével. A közgyűlésen számos polgári és felsőbb iskolai igazgató és több pedagógus jelent meg. Az elnök üdvözölte a megjelenteket és örömmel jelentette, hogy az egy-

sület ebben az évben is teljesen megfelelt humanus céljainak. Ezután Rohn József pénztáros és árvaanya terjesztette elő az évi jelentést. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és az elnöknek és a pénztárosnak köszönetet mondott buzgó és eredményes működéséért.

500 drb

képeslevelezőlapot készítünk bármely beküldött arckép, látkép, vagy rajz után 10 K-ért. Magyar fénynyomdai r.-t. Képes levelezőlapok, plakátok és árjegyzékek gyára. Budapest, VIII/2. Ór-utca 9. sz.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Megtámadott mandátumok. Az élesdi kerületben megválasztott Zatureczky István képviselő mandátumát a kisebbségben maradt *Farkasházy* Zsigmond-párt petícióval támadta meg és a kir. Kuria a bizonyítást elrendelte négy abszolút semmisségi okra nézve. A vizsgálatot a nagyváradi tábla által kiküldött bíró megkezdte, időközben azonban a kérvényezők két semmisségi okra vonatkozólag visszavonták a kérelmet és az iratoknak a kir. Kuriához való felküldését kivánták. A táblabíró a már lefolytatott vizsgálat anyagát áttette a kir. Kuriához, amelynek első választási tanácsa *Sebestyén* Mihály elnökölésével ma tárgyalta ezt az ügyet. A Kuria foglalkozott egyuttal dr. *Tetélényi* Ármánakkal, a megválasztott képviselő védőjének, azzal a kérelmével is, hogy a már lefolytatott semmisségi okokra vonatkozó vizsgálatot kiegészítsék. A kir. Kuria ez utóbbi kérelemnek helyt adott és az összes ügyiratokat visszaküldte a nagyváradi kir. táblához, hogy a kiküldendő vizsgálóbíró útján a vizsgálatot egészítse ki. — A Kuria ma délután hirdette ki ítéletét *Vojnits* Sándor munkapárti képviselőnek szabadkai mandátuma ellen benyújtott petíció dolgaiban. A Kuria a bizonyított eljárás után a petíciót elutasította s a petícionálókat kilenczezeröttszáz korona költségben marasztalta el.

§ Az angol ezég család. Néhány nappal ezelőtt a rendőrség letartóztatta Kahan Henrik fonaláru ügynököt és Klein Sámuel békéscsabai kereskedőt, akik agyafurtt módon csaltak ki a Withworth Doubling Co. Ltd. rochdalei nagykereskedő cégétől 18 ezer korona értékű árut. Az angol gyár csakhamar rájött Kahan Henrik és Klein Sámuel szélhámoskodására s dr. Bedő Mór és Fabinyi Imre ügyvédek után büntető főljelentést tett Kahan Henrik és Klein Sámuel ellen, akiket a rendőrség le is tartóztatta. A letartóztatott szélhámosok előzetes letartóztatását a vizsgálóbíró is helybenhagyta. A panaszos gyár jogi képviselői bünyői zárlatot kértek a két letartóztatott összes ingóságaira s ezt a zárlatot a vizsgálóbíró el is rendelte. Tegnap fogantatosította a rendőrség ezt a bünyői zárlatot Kahan Henrik Vécsey-utczai leendő 121. kényelemmel berendezett lakásán, ahol több ezer koronát érő butorokkal, szőnyegeket vitt zár alá. Ugyanitt találtak egy 9000 koronáról kiállított takarékbetét könyvet is, amelyből azonban már 8000 koronát kivett Kahan Henrik s így már csak 1000 korona van elhelyezve rajta. Ezt a takarékbetét könyvet is lefoglalták. Egyuttal intézkedett a rendőrség után a vizsgálóbíró aziránt is, hogy a kicsalt áruk holléte kipuhatoltassék. A letartóztatott szélhámosok dr. Gál Jenő védőt bízták meg védelmükkel, aki szabadlábra helyezésük érdekében felfolyamodást jelentett be a vádtanácshoz.

§ Egy orosz mérnök kalandja. Kellemetlen kalandja volt *Holcovszky* Ernő oroszországi mérnöknek a múlt év június 12-én itt a fővárosban. Az Andrassy-úton megismerkedett két ural, akik aztán kicserélték a Triesti nőház ezimzett vendéglőbe és ott kártyajátékon rövid idő alatt kerek 4000 koronát nyertek el tőle. A mérnök másnap visszagondolva a kártyajátékra, gyanusnak találta partnereit és főljelentést tett ellenük a rendőrségnek. A megindított nyomozás kiderítette, hogy az orosz mérnököt *Olle* Rezső és *Turtel* Szigfried állítólagos kereskedők fosztották ki. Mivel mindketten külföldre menekültek, a vizsgálóbíró elfogató parancsot adott ki ellenük. *Olle* le is tartóztatták, *Turtel* azonban ünként jelentkezett. A kir. ügyészség *Olle* Rezső és *Turtel* Szigfried, valamint *Neumann* Jakab vendéglős ellen eszias büntette miatt emelt vádat. A vádirat ellen a terheltek kifogásokkal éltek. A vádtanács a beadott kifogások folytán mindhárom terhelt ellen megszüntette a további eljárást. A vádtanács megszüntető határozata ellen a kir. ügyész felfolyamodást jelentett be.

§ A hamiskártyás gróf. Berlinből jelentik, hogy hat hévi vizsgálati fogság után végtárgyalásra kerül *gróf Wolff-Metternich* Gilbert ügy. Most készült el a vádirat, amely harmincz csaláscsai hiteleresi sikkasztással vádolja az ifju gróft, míg a hamiskártyás vádját újabb tárgyalásra tartja fenn. Felsorolja a vádirat, hogy *gróf Wolff-Metternich* egy drága lovat vásárolt, mert állítólag futtatni akart és a versenylovat mindjárt eladta, az árával természetesen adós maradt. Aztán vett hitelbe egy autómobil és elköttyavetélte. Később mindenfelé árut sarozolt ki s ezt tette pénzé. A tárgyalásra negyven tanu van beidézve.

§ A posta fosztogatója. Tizennégy rendbeli lopás, csalás és okirathamítás büntetével terhelve állott tegnap a nyitrai törvényszék büntetőbírósa előtt Raicsák Mihály nagysurányi illetőségű tizennolcz éves parasztlégyény. Raicsák a nagysurányi postahivatal szolgája volt és ebben a minőségében követett el furfangos csalásokat. A törvényszéki tárgyaláson a postamester pontos és lelkiismeretes embernek mondotta Raicsákot, a kit a bíróság fiatal korának és büntetlen életének tekintetbe vételével másfél évi börtönrre ítélte. Az anyagi kárért, amely körülbelül háromezer korona, a postamestert terhelő a felelősség.

§ Felmentett merénylő. Tárnoki István hajóépítő ácsmester Ujpesten a Wekerle-utca 4. sz. alatti lakásán 1909. évi augusztus 20-án családjának tagjai és barátai társaságában névnapját ünnepelte. A társaság a nyitott verandán mulatott egy gramofon zenéje mellett. A mulatozás zaja idegessé tette a szomszédban lakó Helfgott Ármán vegyész-mérnököt s őtment Tárnokiék udvarába s ott megkérte a társaságot, hogy csendesebben mulassanak, mert más is akar pihenni. A társaság tagjai közül *Vodicska* Jenő elnézést kért a vegyész-mérnökötől s miután megnyugtatta, kikísérte a kapuajtón. Eközben a házigazda, *Tárnoki* István, aki éppen ekkor jött fel borral a pinczéből, megtudta, hogy valaki az udvarban járt s nyomban kifutott Helfgott Ármán után az utcára s ott felelősségre vonta. A hangos szóváltásból csakhamar lövés zaja hallatszott. Tárnoki István szerint a vegyész-mérnök közvetlen közelből rálőtt, de nem találta, hanem csak arca mellett haladt el s nyolcz napon belül gyógyuló surlot sérülést okozott rajta. A pestvidéki törvényszék esküdtbírósa, Bánó táblabíró elnöksége alatt. A lefolytatott tárgyalás után az esküdtek bűnösnek mondták ugyan ki Helfgott Ármánt a szándékos emberölés kísérletének büntetése miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnyűgyet a pestvidéki törvényszék esküdtbírósa, Bánó táblabíró elnöksége alatt. A lefolytatott tárgyalás után az esküdtek bűnösnek mondták ugyan ki Helfgott Ármánt a szándékos emberölés kísérletének büntetése miatt, de azt is kimondták, hogy ezt a tettét önvédelemből követte el. Ezen felmentő verdikt alapján a bíróság a vádott vegyész-mérnököt felmentette az ellene emelt vád alól. Az ítélet jogerős.

§ A Formanek-affér epilógusa. Még élénk emlékezetben él a magyar közvéleménynek az az affér, ami lovag *Zolnay* Viktor a magyarfaló *Formanek* főhadnagy és *Struchly* vadász-százados között keletkezett, amikor lovag *Zolnay* a két katonatisztet provokálta. *Zolnay* nemrégiben egy ungvári főhadnaggyal, a 66. gyalogezredben szolgáló *Lukács* Bélával akadt ügye, ami miatt rágalmazás miatt a bíróság elé került. *Zolnay* ugyanis személyes összeszólalkozás folytán provokáltatta *Lukács* Béla főhadnaggyot, ez azonban a fegyveres elégtételt megtagadta, mert szerinte *Zolnay* a bocsulati bíróság még a *Formanek*-ügyből kifolyólag párbajképtelenségét nyilvánította. Erre *Zolnay* az ungvári lapokban és egyik budapesti napilapban éles hangú nyilatkozatot tett közre és ebben „gazembernek” nevezte mindazokat, akik az ő párbajképességében kételkednek. A cikkben ezenkívül azt is állította *Lukács* Béláról, hogy az oly nyilatkozatot tett a honvédtisztokról, hogy e miatt becsületügyi eljárás is volt ellene folyamatban. *Lukács* Béla a cikket magára nézve sértőnek találta és a bíróságnál keresett elégtételt. Tegnap tárgyalta az ügyet a kassai esküdtbírószék. *Lukács* Béla képviselője azzal az indoklással kérte a bíróság kiutasítását, hogy különben „egy derék katonatiszt karrierje van veszedelemben”. A tárgyalás folyamán kitűnt, hogy az ezredparancsnokság az ügyre vonatkozó akták kiadását megtagadta és a főhadnagy is számos kérdésre megtagadta a nyilatkozatot, mivel az szerinte „az ezred belügyére vonatkozik”. Az esküdtbírószék lovag *Zolnay* a rágalmazás vétsége alól felmentette.

Parcellázás a főváros VII. kerületében, az Erzsébet királyné-ut tőszomszédságában, a villamos mentén. Igen szépen felosztott kis telkek. ELADÁS 6 ÉVI RÉSZLETTÖRLESZTÉSRE. Utcarendezés, csatornázás, víz- és gázvezeték már munkába vétetik. Bárkinek közlése és jó közlekedése miatt igen alkalmas. Bővebb felvilágosítás és térkép ingyen kapható a tulajdonosnál: **Békési József** irodájában, Budapest, VII., Almási-utca 1. Tel. 57-42.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Negyedik nap. —

Kellemetlen meglepetéssel kezdődött a mai nap, amennyiben a reás favorit *Veleszta* négyes mezőnyben utolsónak haladt át a célon, ami ugyancsak alapos formaváltozást mutat két nap alatt, amidőn ugyanis a Galifard-kanca könnyen nyert ugyanily kaliberű társaságban. Mindamellát a győztes *Akác* első helyét semmiesetre sem szabad lebecsülnünk, mert benne mindenestre charcoos ló vint a kedvelt Geist-színéket győzelemre. A *Dsidás-díj* már favorit-győzelmet hozott. Kilenyenes mezőnye volt a másfél mértföldes versenynek, de ennek dacára is csak pari pénzt kínáltak a könyvesek a Jankovich-lóra s ez meg is felelt a bizalomnak, mert könnyen hagyta maga mögött *Szepegő*-t és az elhanyagolt *Büszkét*. *Fuss* és *Orgazda* szintén mint startfavoritok nyerték versenyüket, de már *Szökevény II.* győzelme a *Sorsolási handicap*-ban némi meglepetést okozott, amin ugyan eléggé csodálkozunk, mert a kanczának eminens esélye volt kedvező sulyával. A győztest külsőben a 2426. számú sorsjegy tulajdonosa nyerte meg, mely *Altmann* Lipótné birtokában volt. A lovat természetesen még ott a helyszínén visszavásárolták tőle. A napot bezáró futam *Szemese* győzelmével ért véget. A kancza *uvy* a ringben, mint a gépeknél nagy favorit volt.

Részletes eredmény a következő:

I. *Eladók* verseny. Díj 1500 korona. Táv 1600 méter. 1. Geist G. 46 pk *Akác* 73 és fél kg (Kiss G.), 2. Gr. Orssich N. 46 pm *Ladoga* 74 kg (Harrison), 3. Br. Neimans K. 46 p *Cascadeuse* 70 és fél kg (tul.). Futott még: *Veleszta* (Krause). Könnyen négy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:26, 20:30, 53.

— Könyvfogadások: 2 reá *Veleszta*, 3 *Akác*, 4 a többi.
II. *Dsidás-díj*. Díj 1600 korona. Táv 2400 méter. 1. Jankovich-B. Gy. 36 pm *Muzsik*: 57 és fél kg (Keresztes), 2. Gr. Orssich P. 46 pk *Szepegő* 71 és fél kg (Zsivanovits), 3. Pokay D. 46 sm *Büszke* 71 kg (tul.). Futotta még: *Ákombakom* (Nádaskay), *Pata* (Morgana (Hollán), *Vladimir* (Issekutz), *Judás* (Harrison), *Sas* (Sibrik), *Grande Disease* (Krause). Könnyen öt hosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:21, 20:30, 64, 94. — Könyvfogadások: pari *Muzsikus*, 3 *Grande Disease*, 3 és fél *Vladimir*, 5 *Szepegő*, 5 *San*, 10 a többi.

III. *Földi akadályverseny*. Díj 1800 korona. Táv 3600 méter. 1. Gr. Orssich P. 46 pk *Fuss* 72 és fél kg (Koller), 2. Hodza S. 46 pk *Ljubljana* 58 és fél kg (Stocse), 3. Zsivanovits E. 66 pk *Nevevermore* 65 és fél kg (Kopitlanski). Futottak még: *Akarnok* (Maa), *Ilke* (Lázár). Biztosan két és fél hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:22, 20:26, 30. — Könyvfogadások: 1 és egyenyed *Fuss*, 1 és fél *Ljubljana*, 2 *Nevevermore*, 6 a többi.

IV. *Rodostó-gátverseny*. Díj 1600 korona. Táv 2800 méter. 1. Bartos E. 56 pm *Orgazda* 74 és fél kg (Sibrik), 2. Br. Baich P. 46 pk *Formosa* 69 kg (Fólis), 3. Jankovich-B. Gy. 66 pm *Vansittart* 68 kg (Keresztes). Futottak még: *Rodostó* (Krause), *Add ide* (Harrison). Biztosan három hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. — Könyvfogadások: 1 és háromnegyed *Orgazda*, 2 *Add ide*, 2 és fél *Formosa*, 3 a többi. Tot.: 10:27, 20:33, 38.

V. *Sorsolási handicap*. Díj 1500 korona. Táv 1200 méter. 1. Zsivanovits E. 46 sk *Szökevény II.* 62 és fél kg (tul.), 2. Issekutz Gy. 46 pk *Mácsola* 66 kg (tul.), 3. Geist G. 36 fk *Potyka* 65 kg (Kiss). Futottak még: *Searcey* (Fólis), *Azizie* (Krause), *Bor* (Sibrik), *Gertrud* (Weiss), *Gonosz* (Harrison), *Marionette* (Vidale), *Gadfly* (Stiassny). Könnyen négy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:74, 20:41, 55, 50. — Könyvfogadások: 2 *Bor*, *Gonosz*, 5 *Mácsola*, *Szökevény II.*, 8 *Potyka*, 10 a többi.

VI. *Kétéves nyeregtlenek eladóversenye*. Díj 1500 korona. Táv 1000 méter. 1. Jankovich-B. Gy. pk *Szemese* 47 és fél kg (Kozueh), 2. Péchy A. pk *Toutou* 49 és fél kg (Sinka), 3. Gr. Berchtold L. sk *Blondinka* 46 és fél kg (Novánski). Futottak még: *Nefejejs* (Játékos), *Teketória* (Tréder), *Helyes* (Weiss). Biztosan háromnegyed hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:18, 20:29, 56. — Könyvfogadások: 2 reá *Szemese*, 2 és fél *Blondinka*, 4 *Helyes*, 6 a többi.

— Ötödik nap. —

Hamarosan befejeződött az alagi meeting s így van ez jól, mert legalább nem unik bele a publikum, mint ezt tapasztalhattuk a bécsi meeting-nél, ahol erőtudatosan azon volt egy pár lelki-

ismeretlen ember, hogy egészen kifoszsa a jólismert fogadókat, amelynek következtése lett az a tény, miszerint a jeles társaság már arra szorult, hogy a rendőrnég kénytelen rájuk vigyázni, nehogy az általuk tönkretett elkeseredett emberek tettelesen kántalmazzák őket. Egy heti pihenő után azonban újra megnyílnak az alagi pálya kapui a Magyar Lovaregylet égisze alatt, ahol remélhetőleg nem fog megismélni egy Dealer-eset, mert határozottan meg vagyunk győződve, hogy a legkisebb szabálytalanság esetén a legszigorubb fogja megbüntetni a vezetőség azt, aki erre okot szolgáltat. Az utolsó nap egyes futamaira jelöltjeink ezek:

- I. *Lac-Geri-Fellengző*
- II. *Daemon-Chierlee*
- III. *Galega-Foolhardy*
- IV. *Szerény-Lady Bird-Goult*
- V. *Der Teufel-Minek-Akbar*
- VI. *Adenda-Iduna*.

() A mosoni lóversenyek. Mosonban esütörtökön délután nagy lóverseny volt, amelyen újszólván az egész megye előkelősége résztvett. Igen sok huszártiszt jött Pozsonyból, Nezsiderből, Wienből és Wiener-Neustadtból. Nagy örömet keltett *Stefánia* kir. hercegnő megjelenése, aki *Gagern* bárónő udvarhölgy kíséretében jött meg. A versenyeket megelőzőleg eső kezdett esni, mindazonáltal igen szép futamokban gyönyörködött a közönség, amelyeket a magyaróvári gazdasági egyesület, a vármegye és a társadalom néhány kiválósága rendezett. A verseny eredménye: 1000 méter síkfutás. Első *Luczenbacher* Raul, második *Strasser* Alajos. A gazlásszonyok 1000 méteres síkversenyénél első lett *Wolf* Richárd lován *Luczenbacher* második *Jeszenszky* József. A 3800 méteres gátversenyt *Hanvay* László főhadnagy nyerte el, második lett *Strasser* Alajos. Az 1800 méteres gátverseny nyertője *Wolf* Richárd lován *Luczenbacher*, második lett *Fekete* Aladár főhadnagy. A kiszagdik lovai tulajdonosainak díjakat osztottak ki. Este a kaszinóban nagy mulatság volt, melyen résztvettek *Trigyes* főherceg és *Stefánia* kir. hercegnő.

() A Delphin. Egy külföldi szabadalmi társaság felkérésére *Hajós* Henrik, az ismert sportman, június hó 20-án délután négy órakor fogja bemutatni a városligeti tervon a világszabadalmat képező *Delphin* keréklapátos esónakot hatóságok és meghívott szakértők előtt.

Nyiltér.

Erovanban kösöltékört nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Házlebontás miatt összes arany-, ezüst- és ékszeráruimat jelentékenyen lezállított árban adom el. Zirner Testvérek utóda Siszt Hugó

Budapest, Váci-utca 5. szám.
Nem összetévesztendő! Fontos cím!

MATTON/FELE
GISSHÜBLER
természetes gyógyvíz.
SAVANYÚVÍZ.

KORN ARMIN UTÓDA
REISS T.

SZABÓ ÜZLETÉT

(V. ker., Balvány-utca 2. szám alól)

BUDAPEST, VI.,

Gr. Zichy Jenő-u. 4. sz. alá helyezte

A budai Szt.-Lukácsfürdő

„Nagyszállójában” és „Thermal”-szállójában szoba teljes ellátással naponként 10 kor.-tól feljebb. Minden szoba kilitással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertetőt díjmentesen küld

Szt.-Lukácsfürdő részv.-társ.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

— Az első új rendszerű vetésjelentés. —

Budapest, június 17.

Ma tette közzé a földművelésügyi miniszter az első új rendszerű vetésjelentését, amely mintegy átmenetet képez a szóbeli és a számszerű becsülés között. Természetesen ma még korai lenne végleges bírálatot mondani az új rendszeréről; de azt, hogy az újítás számba menő osztályozások (minősítések) által megkönnyítik az áttekintést, már most megállapíthatjuk. Hogy persze az osztályozások realisak-e, azt most még megállapítani nem lehet; úgy látszik azonban, hogy ezek az osztályozások mégis megakadályozzák az olyan elgaloppolást, mint aminőben a földművelésügyi minisztérium a múlt évhen részesítette az országot, vérmes terméskilátásokkal kecsesgetvén azt. A mostani jelentés szemlátómást tartózkodik a túlzásoktól s őszintén bevallja, hogy a legutóbbi rossz időjárás sokat rontott a vetéseken. Ezt azonban a minisztérium nem tartja olyan agynak, hogy azok miatt a kilátásokat jó közepeseknek ne ítélje. Maguk a megyei biztosok általában közepes termést becsülnék; 13 megyében viszont jó buzatermést várnak. Gyenge termésről 6 megye számol be; ezek azonban nem fontos területek, Kitünő terméskilátásokkal csak Csanádmegye dicsekedhetik. Egyelőre tehát meg kell várnunk a július 1-én közzéteendő első számszerű becsülést. Ha addig a helyzet nem javul, a mai jelentések alapján 44—46 millió mm. buzatermésre van kilátásunk.

A földművelésügyi miniszter hivatalos jelentése egyébként a következő:

A hűvös esős és meleg, majd ismét hűvös és szeles napokkal váltakozó időjárás nem mindenütt kedvezett a vetések fejlődésének, mert az ország főbb gabonatermő vidékein, hol már kelleténél is több volt a csapadék, igen sok helyen megdőlvé és összekuszálva fekszenek a vetések, melyeknek alsó levélzetén erősen felfépett és terjed a rozsda. Az ország északkeleti részében pedig a hosszán tartó szárazság miatt gyöngék főleg az őszi vetések, melyek csak a legutóbbi esőzések után kezdenek magukhoz jönni.

Nem hiányoznak azonban a szépen fejlődött, sűrű és erőteljes vetések sem, úgy, hogy a lefolyt három heti időszakban bekövetkezett visszacsúszás ellenére is, országos átlagban még mindig elég jó közepes termésre nyújt kilátást mind a négy főkalásos.

A kapás-növényeknek a kerti veteményeknek és takarmányféléknek a csapadékdús időjárás nagyjára kedvezett, bár elgazosodásukat is előmozdította.

A gabonaneműekkel, tengerivel és burgonyával folyó évben bevetett terület kiterjedésére vonatkozó adatokat a m. kir. központi statisztikai hivatal összegyűjtötte és idejében rendelkezésre bocsátotta ugyan, minthogy azonban ezen adatoknak jelentékeny része oly időben küldetett be, amidőn az őszi egérkárók és a téli fagykárók folytán szükségessé vált tavaszi kiszántások csak részben vételek figyelembe és számítottak le a bevetett területből, ezen bevetett területi adatok közzétételét téves konkluziók elkerülése végett mellőzni kellett. Intézkedés történt azonban, hogy a kiszántott területre vonatkozó adatok a gazdasági tudósítók újraszervezett karának segítségével sürgősen összegyűjtessék, hogy mire július 1-én az első számszerű becsülés közzétételük, már a pontos területi adatok is rendelkezésre álljanak.

A négy főkalásos ez idő szerinti állásának

SZÉN Koks, Briket, Antracit **RADNAY KÁROLY**
szükségletét
pontos szállítás érdekében KÉSŐBB HATÁR.
IDŐKRE, MÁR MOST feladni kérem.
Budapest, Nagymező-utca 43. l. em.
Telefon 164, 75—26, 26—27. Sürgőncim: ANTRACIT Budapest.

tájékoztató megjelölése céljából a gazdasági tudósítóktól minősítő számadatok kérték be. Ezen minősítésben a kitünő terméskilátás 1, a jó 2, a közepes 3, a gyenge 4 és a rossz 5 számjeggyel jelöltetett.

A beérkezett minősítő adatok szerint az ország legnagyobb részében mind a négy gabonából tulnyomóan közepes termés várható, holott három héttel előbb még sok helyen igen jó, sőt helyenkint kitünő termést reméltek. E reményeket az időjárás rendellenessége, a tulsok csapadék következtében sokfelé beállott megdőlés és a több helyen föllépett rozsdá apasztotta le. Mindezek azonban olyan bajok, melyek kedvező időjárás esetén enyhülhetnek s így a kilátások ismét megjavulhatnak.

A beérkezett minősítő adatokat, vármegyék szerint részletezve, a következő kimutatás foglalja magában:

Vármegye	Buza őszi és tavaszi		Rozs őszi, tavaszi és két-szeres		Árpa őszi és tavaszi		Zab
	1	2	3	4	1	2	
I. Árva	3	3	3	3	3	3	3
Bars	3	3	3	3	3	3	3
Esztergom	2	2	2	2	2	2	2
Hont	3	3	3	3	3	3	3
Liptó	3	3	3	3	3	3	3
Nógrád	3	3	3	3	3	3	3
Nyitra	2	3	2	3	2	3	3
Pozsony	2	3	2	3	2	3	3
Trencsén	3	3	3	3	3	3	3
Turóc	3	4	3	3	3	3	3
Zólyom	3	3	3	3	3	3	3
II. Baranya	2	2	2	2	2	2	2
Fejér	2	3	2	3	2	3	3
Győr	2	3	3	3	3	3	3
Komárom	3	3	2	3	3	3	3
Moson	3	3	3	3	3	3	3
Somogy	3	3	3	3	3	3	3
Sopron	2	2	2	2	2	2	2
Tolna	2	3	3	3	3	3	3
Vas	2	3	3	3	3	3	3
Veszprém	3	3	2	3	3	3	3
Zala	3	3	3	3	3	3	3
III. Bácsbódog	2	2	2	2	2	2	2
Csongrád	2	2	2	2	2	2	2
Heves	2	3	3	3	3	3	3
Jásznagykunszolg	3	3	3	3	3	4	4
Pestpilissoltkiskun	3	3	3	3	3	3	3
IV. Abaujtorna	3	3	3	3	3	3	3
Bereg	4	4	3	4	3	4	4
Borsod	3	3	2	3	3	3	3
Gömör- és Kishonv	3	3	2	3	3	3	3
Sáros	3	3	2	3	3	3	3
Szepes	3	3	3	3	3	3	3
Ung	3	3	3	3	3	4	4
V. Békés	2	3	3	3	3	3	3
Bihar	3	3	3	3	3	3	3
Hajdu	3	3	3	3	3	3	3
Máramaros	3	3	3	3	3	3	3
Szabolcs	3	3	3	3	3	3	3
Szatmár	4	3	4	4	4	4	4
Szilágy	3	3	3	3	3	4	4
Ugocsa	3	3	3	3	3	3	3
VI. Arad	3	2	3	3	3	3	3
Csanád	1	1	1	1	1	2	2
Krassószörény	3	2	2	3	3	3	3
Temes	3	3	3	3	3	3	3
Torontál	3	2	2	3	3	3	3
VII. Alsófehér	3	3	3	3	3	3	3
Beszterczenaszód	3	3	3	3	3	2	2
Brassó	3	3	2	2	2	2	2
Csik	3	3	2	2	2	2	2
Fogarás	3	3	2	2	2	2	2
Háromszék	4	4	3	2	2	2	2
Ilyud	3	3	3	3	3	3	3
Kisküküllő	4	4	3	3	3	3	3
Szeben	3	3	3	3	3	3	3
Szolnokdóbo	3	3	3	3	3	3	3
Torda-aranyos	4	3	3	3	3	3	3
Udvarhely	4	3	2	3	3	3	3

Buza. A buzavetések az ország legnagyobb részében szépen kikalászoltak s elvirágoztak. Ahol az utóbbi időben sok eső járt, különösen a kötöttebb talajokon, sok a megdült vetés s ennek alsó levelzetén erősen fellépett a rozsdá. A tul buja es megdült buzatáblák mellett főleg az ország északi és Királyhágóntúli vármegyékben sok helyen látni gyenge, ritka s alacsony buzavetésekét is. Országgrészenkint a buzavetések állása a következő: A Duna balpartján most virágozik. Kalászái elég nagyok. A kövérebb vetések levelzetét nagyon ellepte a rozsdá. A Duna jobbpartján jól kikalászolt s rész-

Jegyzet. 1 = kitünő, 2 = jó, 3 = közepes, 4 = gyenge, 5 = rossz.

ben már el is virágozott. Kalásza sok helyen sokkal nagyobb a rendesnél. A bujább vetések megdültek s rozsdásak. A Duna-Tisza-közén elvirágozott, szép, magas és sűrűnövésű, de sok helyen megdült s levelei rozsdásak. Kalászái nagyobbára szépek. Jó, helyenkint közepes termést ígér. A Tisza jobbpartján nagyobbára most virágozik. A szépen fejlődött vetések mellett sok helyen szárazságtól megviselt, gyöngye, gazos és hiányos kalászu vetések is láthatók. A Tisza balpartján jól kikalászolt, részben elvirágozott, de a kövérebb talajon sok helyen megdült és rozsdás, néhol már a szára is. A Tisza-Maros szögén elvirágozott. Csanád vármegyében igen jó, a vidék többi részében csak közepes. Alsó levelzete rozsdás. A Királyhágóntúli vármegyékben kikalászolt, virágozik. A hosszas szárazság miatt visszamaradt, ritka és alacsony. Kalászái többnyire rövidek.

Rozs. A rozsvetések elvirágoztak. Szárai többnyire magasak, kalászái szép magasak, de sok helyen hibásak, mert a májusi fagy virágzásban érte őket. A rozsvetések általában ritkák, de éppen ezért sokkal kevesebb helyen dőltek meg, mint a buzavetések, rozsdá csak egyes helyeken lepte el alsó levelzetét. Országgrészenkint a rozsvetések állása a következő: A Duna balpartján részben már elvirágozott. A vetés ritka, de magas száru. A Duna jobbpartján elvirágozott, helyenkint már szürkülőfélben van. Szemképződése kielégítő. Kövérebb helyeken megdült s alsó levelei rozsdásak. A Duna-Tisza-közén elvirágozott. Kalászái szép nagyok. Több helyen igen ritka. A Tisza jobbpartján kielégítő szemképződés mellett elvirágozott. Sok helyen ritka, gazos és alacsony. Ahol a májusi fagy virágzásban érte, csorba kalászu. A Tisza balpartján elég jól kikalászolt és elvirágozott. Helyenkint ritka, a kalászkok azonban elég nagyok. A Tisza-Maros-szögén szépen elvirágozott, nagyok, szemfejlődése jó. Már szürkülni kezd. A Királyhágóntúli vármegyékben most virágozik. Szárazság miatt egyenlően fejlett, ritka és gyomos. Kalászái sokfelé kellenél ki-sebnek.

Árpa. Az őszi árpa elvirágozott. Helyenkint már erőfélben van, a tavaszi azonban csak most kalászol. Az utóbbi hűvös időjárás fejlődésében megakasztotta és az esőzések alatt sokfelé nagyon felverte a gaz, különösen a vadrepeze. Melegebb időt kíván. Országgrészenkint az árpavetések állása a következő: A Duna balpartján kikalászolt. Szalmája szép magas, néhol rozsdás. A Duna jobbpartján az őszi elvirágozott s kezd szürkülni. A tavaszi jobb az őszinél, most kalászol. A Duna-Tisza-közén az eső kedvezett az őszi árpa fejlődésének. Néhol a fagytól szenvedett. A tavaszi elég szép, bár helyenkint gazos. A Tisza jobbpartján a hűvös idő kissé visszavetette fejlődésében. Az őszi elvirágozott, a tavaszi most kalászol. A Tisza-Maros-szögén az őszi már erőfélben, a tavaszi most kalászol. Helyenkint nagyon gazos és vadrepezes. A Királyhágóntúli vármegyékben a szárazság miatt fejlődésében elmaradt, sárgás, ritka. Kikalászolt, de kalászái többnyire aprók.

Zab. A zabvetések fejlődését az utóbbi hűvös esős idő megakasztotta, többnyire még alacsonyak és sok helyen nagyon ellepte őket a gaz és vadrepeze. Zászlaja legtöbb helyen még hasban van s csak a déli vidékeken kezd már látszani. Egyes helyeken a csiga erősen megtámadta. Országgrészenkint a zabvetések állása a következő: A Duna balpartján néhol szép zöld és sűrű, másutt gazos és visszamaradt. A Duna jobbpartján szépen fejlődnek, de sok bennük a gaz és vadrepeze. A Duna-Tisza-közén a hideg miatt több helyen visszamaradt és gazos a vetés. Néhol a csiga nagyon ellepte. A Tisza jobbpartján elvéve zászlaját tolja, helyenkint a szárazság miatt fejlődésében elmaradt. Néhol a csiga károsítja, másutt pedig erősen vadrepezes. A Tisza balpartján lassan fejlődik, jobbra egyenletlen, alacsony és gazos. Enyhe esős időt kíván. A Tisza-Maros-szögén az erősebb vetés már zászlaját tolja. Jól bokrosodott. A Királyhágóntúli vármegyékben a szárazságtól szenvedett, sárgás és ritka. Az utóbbi eső után kissé megjavult.

Repeze-termés általában közepesnek mutatkozik.

A tengeri fejlődésén a májusi fagyok és derek hatása sok helyütt még ma is látható, amennyiben a hideg időjárástól megviselt növény a szenvedett károkat még nem volt képes helyrehozni, fejlődésében elmaradt; alacsony és színe sem kielégítő.

A burgonya a májusi fagyok okozta károkat többnyire helyrehozta; az elfagyott levelzet újból kibajtott s bokrok gyors fejlődésnek indultak. A kedvező kilátásokat néhol a levélfodrosodás veszélyezteti.

Cukorrépa és takarmányrépa vetések általában kielégítően állanak, több helyen azonban igen gyomosak, s ezért művelésük lassan halad előre. Egyelése nagyobbára befejeztetett és második, sőt harmadik kapálását nyeri.

Szőlő. A májusi fagyok a szőlőkben egyes vidékeken érzékeny károkat okoztak és a kedvező kilátásokat jelentékenyen csökkentették. A fagytól megkímélt szőlők mindenfelé dus fürtöket mutat-

nak, amelyek virágozni kezdenek. A második permetezést jobbra befejezték. Szőlőmoly és lisztharmanat elvétele szintén károsítja.

A Kereskedelmi Bank tőkezesaportása. A mai tőzsdén a legkeresettebb értékek egyike a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank részvényei voltak. A nagy kereslet abban leli magyarázatát, hogy a tőzsdén ma pozitív formát öltött az a hír, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a tőkezesaportás tervével foglalkozik. Ma talán még nem egészen aktuális a tőkefelemelés kérdése, de tőzsdénk, mint annyiszor, most is a jövőt eszkomptálja. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank üzletkörének folytonos emelkedése, új és új iparvállalatok affiliálása nagy tökéti igényel ugyan, de újabb tőkezesaportásra az ősz derekánál hamarabb alig kerül sor. Ma minden oldalról fokozott kereslet nyilvánult meg a bank részvényei iránt, úgy, hogy 50 koronás áremelkedést mutattak a papirosok s 4030 koronás árfolyamán zárultak.

A Bőriparosok Egyesületének közgyűlése. A Magyar Bőriparosok Országos Egyesülete tegnap tartotta meg elnöke, ujbpesti Wolfner Tivadar elnöke alatt és a tagok nagyszámu részvétele mellett ez idei rendes közgyűlést. Az évi jelentés megállapítja, hogy a múlt év is kedvezőtlen volt a bőriparra. A nyersárúk, mint nyersbőr és cserzőanyagok, ugyszintén a munkabérek is állandóan drágultak egyrészt, a készbőr-üzletben mutatkozó óriási nemzetközi versengés, másrészt nagy diszparitást okoztak a nyersáru és a készáru árai között. A legfőbb oka ennek azonban az volt, hogy minden nyersanyag kartellált kezekben van. Ezután a „Cutis“ Mészáros Termékekért Értékesítő R. T. ügye került napirendre. A „Cutis“ ugyanis újból engedélyt nyert külföldön fekvő nyersbőrök itteni árverésére. Miután ez a bőriparra káros, az egyesület erőlesen tiltakozik az ellen. Ezután a választásokot ejtették meg.

Kis részvényekből egy millió. Ami egyeseknek nem sikerül, megcsinálja a tömeg. Így van ez minden téren, még a most igen gyakori bankalapításoknál is. A vasutasokat, postásokat és hajósokat egyesítették egy bank keretében és úgy látszik ez a házasság is szerencsésnek bizonyult. Különösen jónak tartjuk azt az elvet, hogy az ily pénzintézetek oly névértékű részvényeket bocsássanak ki, melyeket mindenki nagyobb megerőltetés nélkül megszerezhet. Az „Egyesült Vasutas-, Postás- és Hajós-Bank Részvénytársaság“ 600.000 korona alapitóját 1.000.000 koronára emeli fel és 40.000 darab 20 koronás új részvényt bocsát ki. A felhívás az Egyetértés vasárnapi mellékletének a Képes Szalon-nak utolsó oldalán olvasható.

Az osztrák államvasutak bevételeinek emelkedése. Az április végén kimutatott kilencz és fél millió koronás osztrák államvasuti bevételeitől májusban körülbelül tizenhárom millióra emelkedett. A növekedés tehát mintegy három és fél millió korona, de még nagyobb lett volna, ha a kedvezőtlen időjárás nem rontja le a személyforgalom jövedelmét.

Változás a Bárdi-féle vállalat vezetésében. Megemlékeztünk már arról, hogy a Bárdi József Automobil Részvénytársaság igazgatóságának egy része a vállalat vezetésével elégedetlen s ezért, hogy a vezetésnek más irányt adjon, erősen vásároltatja a részvényeket. Hetek óta tart már a részvények öszzevásárlása s úgy látszik sikerül a csoportnak a részvények többségét megszerezni. A társaság ugyanis július 1-ére — mint értesülünk — rendkívüli közgyűlést hív egybe, amikor a jelenlegi 300.000 koronás alaptőkének felemelése is napirend tárgyát képezi. Ez az alaptőkeemelés összefüggésben áll azzal a tervvel, hogy a társaság egy teljes kerékpárgyártó üzemet óhajt meghonosítani. Nagy vitát fog előidézni báró Born Frigyes igazgatósági tagnak a közgyűlés elé terjesztendő az ügyvezetés kérdésére vonatkozó indítványa is. Új igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagokat is választ a rendkívüli közgyűlés, ami már az új fő-részvényesekkel áll összefüggésben.

A kormány az olasz életbiztosítás államosítása ellen. Az olasz kormány az életbiztosítás államosítására irányuló törekvése az európai hatalmaknál nagy visszatetszést keltett s amint azt már megirtuk, a német, a francia, az angol, sőt az amerikai kormány jegyzéket intézett az olasz kormányhoz, amelyben szóvá teszik az államosítást s az idegen biztosító-társaságokat fenyegető veszteségeket. Ehhez a diplomáciai akcióhoz csatlako-

zott a magyar kormány is, természetesen az osztrákkal együtt, a külügyminisztérium útján. A magyar kormány a magyar biztosító-társaságok érdekében határozta el magát a beavatkozásra. A magyar biztosító-társaságok közül különösen az Első Magyar Általános Biztosító-Társaságnak van, ha nem is nagyterjedelmű, de számottevő üzlete Olaszországban, amelynek bevezetési költségei nagy összegeket emésztettek fel. A magyar és osztrák biztosító-társaságoknak olaszországi üzletei mintegy 570 millió koronát tesznek ki.

Az OMGE a Pool ellen. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja, ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó bizottsága minap tartott ülésén foglalkozott a Pool-társasággal kötött szerződéssel és ezt a magyarországi kivándorlók szállítási névre létrejött szerződést sérelmesnek és károsnak ítélte. A végrehajtó-bizottság utasítására fölterjesztést intézett az egyesület a képviselőházhoz, melyben a szerződés alapos bírálata után azzal a kérelemmel fordul az országgyűléshez, hogy a szerződés első szakaszában fentartott fölmondási jogra hivatkozva, a Pool-társaságot az 1900. évi II. törvénycikk 7-ik szakaszában foglalt rendelkezésnek betartására kötelezze és ezzel megszerezze a törvényes biztosítékot arra, hogy a Pool-társaságok szabályszerű utlevéllel el nem látott magyarországi kivándorlókat egyáltalában nem fognak szállítani. Amennyiben a Pool-társaságok a törvény ezen határozott követelményének eleget nem tennének, az OMGE a szóban forgó szerződés rövid időn belül való felmondását követeli.

Uj építési vállalat. A „Dr. Lipták és Társa építési és vasbetonépítési vállalat vasszerkezeti gyár részvénytársaság” tegnap tartotta meg alakuló közgyűlését a Belvárosi Takarékpénztár R. T. helyiségeiben. A társaság kétféle millió korona alaptőkével alakult meg és átvette a hasonló nevű közkereseti társaság vállalatát. Az igazgatóság tagjaivá megválasztották Székely Ferencet (elnök), dentai Gompertz Miksát (alelnök), királykúti Bachrueli Károlyt, dr. Böszörményi Oskárt, dr. Lipták Pált, Stieglitz Imrét, Vadnai Gézát és Vas Zsigmondot, a felügyelőbizottság tagjaivá pedig Engel Ármint, dr. Kaufmann Jenőt és dr. Mandel Istvánt; a társaság jogtanácsosává dr. Eisler Zsigmondot nevezték ki.

A parcellázó-részvények emelkedése. A tőzsdén a hosszú tersedést ma a régi, eleven hangulat váltotta föl. Az egész vonalon élénk volt a kereslet, mert a vételjelentés teljesen kilégítette a várakozást. A kedvezőbbre fordult időjárás élénkítette a hozmozgalmat. Érdekes, hogy mindjárt az előtőzsdén nagy kereslet nyilvánult meg a Magyar Telepítő és Parcellázó Bank részvényeiben. A nagy kereslet hatása alatt a részvények 10 koronával emelkedtek és 470 koronás árfolyamon zárultak. A nagy keresletet a tőzsdéi spekuláció azzal magyarázta, hogy az újonnan létesített parcellázóbankok korántsem csinálnak olyan konkurrencziát a hosszú évek óta fennálló régi intézeteknek, mint eleinte gondolták, amellet kedvező üzletre is van kilátás.

Gabonabank Molnárok és Gazdák R. T. Ma tartotta meg a Gabonabank R. T. rendkívüli közgyűlést, mely kimondotta az alaptőkének 250.000 koronáról 500.000 koronára való felemelését és tekintettel a molnárok érdekeltségének bevonására, a bank címének megváltoztatását. A bank új címe: Gabonabank Molnárok és Gazdák Részvénytársasága. Az alapszabályok annyiban is módosították, hogy a bank üzletkörébe felvették a malomipar körébe vágó mindennemű szükségletek beszerzése, valamint liszt- és egyéb örlemények eladása, gabonavásárlás, azonkívül földbirtokok lérléte, parcellázása és közvetítése. A rendkívüli közgyűlés után megtartott igazgatóság új tagjaivá beavasztották: báró Csárossy Béla udvari tanácsos, nagybirtokos (alelnök), Haubert Nándor királyi tanácsos malomtulajdonos (alelnök), borosjenői Fejér Demeter földbirtokos, Pilits Mladon mérnök és Kandél Zsigmond nagykereskedő. A felügyelőbizottság új tagjai lettek: Boór Lajos takarékpénztári elnök (Nagylak), Orczy Dezső, ifj. Kubinyi Géza és Keszler Fülöp.

Báró Rothschild Lajos magyar vállalatokban. A bécsi S. M. Rothschild-bankház tudvalegőleg nemcsak osztrák vállalatoknál, hanem a Magyar Általános Hitelbank révén számos hazai vállalatnál is erős érdekeltséggel bír. A cégnek új vezetője, Rothschild Lajos báró már korábban is élénkebben érdeklődött e vállalatok iránt, de atyja éle-

tében nem érvényesíthette még erősebben és közvetlenül érdeklődését. Most azonban közvetlenül is részt óhajt venni több olyan magyarországi vállalatnak az intézésében, amelyeknél cége érdekelt és röviddel atyjának a halála után közölte már ezt a szándékát a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatójával, Ullmann Adolf főrenddel. Legelsőbb is természetesen a Magyar Általános Hitelbank igazgatóságában fogja Rothschild báró az öt méltán megillető helyet elfoglalni. Ez a beavasztás a Magyar Általános Hitelbank legközelebbi közgyűlésén meg fog történni.

A Krisztinavárosi Hitelszövetkezet közgyűlése. A Budapest-Krisztinavárosi Takaré- és Hitelszövetkezet ma tartotta dr. Barna József elnökletével évi közgyűlését. Grünwald Samu v. igazgató terjesztette elő az évi jelentést, mely szerint a kölcsönállomány 539.970 korona, takarékbetét, 153.257. Nyereségszámla 18.595 korona osztalék 5 és félszázalék. A közgyűlés az igazgatóságnak, különösen Grünwald Samu vezérigazgatónak köszönetet szavazott.

Bérházépítkezés részvénytársasági alapon. A fővárosi nagy építkezési mozgalom még mindig tart a fővárosban, sőt egyre nagyobb méreteket ölt. A bérházak és kislakások építésére alakult Belvárosi házépítő r. t. most megszerezte az Ipolyvári takarékpénztár tulajdonát képező ingatlanát, ahol bérházat fog emelni.

Uj bank Szófiában. Bolgár-Amerikai Bank cég alatt új pénzintézet alakult Szófiában 500.000 frank alaptőkével, melynek üzletköre a bank-üzletre, áruüzletre, vállalatok finanszírozására, külföldi képviselők ellátására és körutazási jegyek eladására terjed ki.

Hárommillió bank Kaposvárott. Nem első eset, hogy a vidéki pénzintézetek is a tökékoncentráció terén olyan sikeres működést tudnak felmutatni, hogy saját tőkék a millió koronán is felül vannak. Most a Somogy megyei Takarékpénztár Kaposvárott emeli fel jelenlegi 1 millió koronás alaptőkéjét 2.100.000 koronára, miáltal az intézet saját tőkéi 3 millió koronára emelkednek. A Somogy megyei Takarékpénztár egyike a legrégebb vidéki takarékpénztáraknak. 1864. évben alakult s az 1900. korona névértékű részvények mai árfolyama 2700 korona. Az alaptőkeemelés a június 29-ére összeírvott rendkívüli közgyűlés határozza el.

Uj vagonrendelések. Ez évben a hazai cukortermelés céljaira sokkal nagyobb területet foglaltak le a cukorgyárak, mint az előző években. Attól tartottak emiatt, hogy a szállítás idején nem fog annyi vagon rendelkezésükre állani, mint kellene, ezért a Budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamara beadványával fordult a kereskedelmi minisztériumhoz, melyben a helyzetet részletesen ismertette, közölve a várható cukortermelés mennyiségét és az elszállítandó cukorrépához szükséges vagonszükségletet. A minisztérium a beadványt kedvezően intézte el, amennyiben *cselkésztés új teherszállító vagonot rendelt meg, amelynek a répaszállítás idején már üzemben lesznek.*

A Vulkán cementgyár fizetéseképtelen. A fizetési zavarokkal küzdő Vulkán Cementgyár R. T. tárgyalásai az Egyesült Téglá- és Cementgyár R. T.-gal megakadtak. A Vulkánnak ugyanis körülbelül 2.200.000 korona fedezetlen passzívja van, így másfélmillió koronás alaptőkéje teljesen elveszett. A tárgyalások azon az alapon indultak meg, hogy 70 százalékos alapon egyeznek ki a gyár hitelezőivel s így a másfélmillió korona elegendő lett volna. De a gyár egy év előtt Selypen is létesített egy cementgyárat, de annak berendezése annyira nem modern és olyan kicsiny termőképességű, hogy legalább még egy millió korona beruházásra lenne szükség, hogy versenyképesen termelni tudjon. Nagyon kétséges, hogy az Egyesült Cementgyár hajlandó átvenni ilyen körülmények között a Vulkán ügyeit. Érti ezt maga a Vulkán cementgyár is és ezért már más irányban próbálkozik. A Wiener Bankvereint szeretné megnyerni helyzetének tisztázására, de ha a Wiener Bankverein is visszautasítja a megbízást, csődöt fog kérni maga ellen.

A magyar gazdasági társadalom Kecskeméten. A Magyar Gazdaszövetségnek Darányi Ignác elnökletével e hónap 21-én (szerdán) Kecskeméten tartandó nagygyűlése iránt az egész országban meglepően nagy érdeklődés nyilvánul meg a földmivelő nép körében. Agrárius körökben a gazdasági társadalom ébredésének jelét látják a Gazdaszövetség nagygyűlésére való tömeges jelentkezés-

ben. Nagy meglepetést kelt a gazdák között az is, hogy gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter személyesen vesz részt a nagygyűlésen, amelyen a belügyi kormány képviselőtében gróf Ráday Gedeon, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye főispánja jelenik meg. A nagygyűlés, mely pár év óta van szokásban, évről-évre nőtt méreteiben, de a kecskeméti nagygyűlés méretei fölülmúlnak minden várakozást. Míg az 1908-ban Parádán tartott nagygyűlésen 600, az 1909-ben Palicson tartott nagygyűlésen 2000, a múlt évi nyiregyházi nagygyűlésen 3000 gazda és gazdaköri kiküldött vett részt, addig a kecskeméti nagygyűlésre már eddig is 4200 résztvevő jelentkezett. Így a szomszédos vidék gazdáival együtt 5000-nél jóval nagyobb lesz a gyűlés résztvevőinek a száma. Kecskemét város kiváló híre, mintaszerű gazdasági intézményei erős vonzóerőt gyakorolnak az ország gazdaközönségére, mely szívesen keresi föl a „Hírös várost.” Másrészt agrárpolitikai jelentősége is van a nagygyűlés páratlan látogatottságának, mit agrárius körökben a Magyar Gazdaszövetség népszerű birtokpolitikájának tulajdonítanak, mely a gyűlés napirendjét uralja. Jelentősnek tartják azonban még az argentinai husbehotal ügyében is, mert a gyűlés a gazdák tiltakozását energikus formában fogja kifejezésre juttatni. A nagygyűlésre a vonatok Budapesten a nyugati pályaudvarról indulnak a következő sorrendben: Személyvonat reggel 5 óra 40 perczkor, rendkívüli vonat 7 óra 20 perczkor, rendes gyorsvonat 8 óra 15 perczkor.

Az új szolnoki Tisza-híd felavatása. Két évvel ezelőtt, mint emlékeztetes, a tavaszi jégzajlás elpusztította a híres szolnoki fa-Tiszahidat. A kormány akkor elrendelte egy új vashid fölállítását, mely gyors tempóban el is készült, úgy, hogy június 24-én már át is adják a forgalomnak. A híd-avatáson a kormányt Kálmán Gusztáv kereskedelmi államtitkár fogja képviselni, aki a kereskedelmi minisztérium néhány főtisztviselője kíséretében érkezik Szolnokra. A fogadtatásra és a megnyitó ünnepélyre a vármegye és a város egyaránt nagyban készül.

Helyreigazítás. E nő 10-iki számunkban közölt „Osztrák-magyar bank zálogleveleinek sorsolási jegyzékében” következő sajtóhibák fordultak elő: A szövegben tévesen azt említjük, hogy „nem” hiányzó szelvényekért azoknak értéke a tőkéből levonásban hozatik, holott e közlésnek éppen ellenkezőleg úgy kellene szólnia, hogy *netán* hiányzó szelvények értéke kerül levonásba a tőkéből. Továbbá igen homályosak a korábbi sorsolásokból hátralékos, még be nem váltott 100 frtos czimletek számai és pedig különösen 4373 és 4791.

Két új gyár Losoncban. Czukorgyár és szövőgyár alakult most egyszerre Losoncban. A vidéki városok részéről az új iparvállalatok kedvezményekben részesülnek s ez az oka, hogy újabban gyakrabban alakítanak gyárat. A losonci cukorgyár alapításáról már tettünk említést s most egy amerikai szövögyári tröszt állít fel szövögyárat. Az alapítók ajánlatával Losonc város jogügyi és pénzügyi bizottsága is foglalkozott és elvben hozzá is járult az ajánlathoz. Az ajánlat szerint a szövögyár 12 millió korona beruházással alakulna, még pedig 500 szövöszéssel. A város a vállalkozóknak 30 hold ingyen telket, községi pótdó- és vámentességet és építési anyagokat ad. És hajlandó az alaptőkéből is 200.000 korona névértékű részvényt jegyezni.

Gyümölcsértékesítő vállalat alakulóban. Egyik kisebb fővárosi pénzintézet, a Törlesztési Bank R. T. — mint értesülünk — Országos gyümölcsértékesítő és közvetítő részvénytársaság cég alatt új vállalatot létesít a fővárosban. Az új vállalkozás a hazai gyümölcsnek akár megfelelő piacot teremteni s különösen az export kérdését kívánja feloldani.

Értekezlet a tojástőzde tárgyában. Közélemezési piacunk egyik legfontosabb export-cikkje a tojás. Milliókra rugó érték kerül forgalomba, de itt is, mint minden nagyobb hazai üzletnél, nagyon közel jár a piac ahhoz, hogy hitelét veszítse. A tojáskereskedelem szervezetlen, amiből sok baj származik. T. bajok megszüntetését célozza a tojástőzde. A kereskedelmi miniszter tegnapi értekezletet hívott egybe a terv megvitatására céljával. Az értekezleten a fővárosi *Folkusházy* Lajos tanácsos, mint a közgazdasági és közlemezési VIII. üzvosztály vezetője, Ziegler Nándor vásárosarnoki igazgató és P. Szabó Ferenc vásárigazgató képviselte. Végleges megállapodás csak az összes szakérdekeltek meghallgatása után várható.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, június 17.

A készáru-piaczon ma lanyha volt az irányzat. Csekély kivétellel szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak, keveset vásároltak és rossz árakat ígértek. Mivel másrészt az árubirtokosok sem forszírozták a dolgot, csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán minit-össze alig 6000 q buza kelt el 5-10 fillérrel a tegnapiaknál olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 13.30 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért; a legolcsóbb pedig 12.65 korona 75.6 kilós marosmenti, üszkös buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 5 fillérrel olcsóbb, a tengeri csendes, a zab szilárd. Forgalomba került: 300 q zab 9.15 koronás áron és 100 q tengeri 7.10 koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet még a tegnapi nagy áresés lenyomása alatt lanyhán és a tegnapi zárlatnál alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. Kezdetben igen sűrű és nagyarányú kínálat mutatkozott, minek folytán még tovább csökkentek az árfolyamok; később javult ugyan a vételkészség és ennek folytán a jegyzések meglehetősen emelkedtek is, zárlat felé azonban újra a kínálat jutott túlsúlyra és ismét erősen visszamentek az árfolyamok. Az októberi buza 3 fillérrel a tegnapi zárlaton alul 11.74 koronán indult, nyomban 11.67-ig tovább gyöngült, aztán 11.79-ig emelkedett, majd ismét 11.67-ig lanyhatott és zárlatkor így is maradt. Igen élénk mozgalom támadt ma az októberi zab körül, mert híre járt, hogy a miniszteri jelentés a zabvetésekre kedvezőtlen véleményt fog tartalmazni; erre vezethető vissza, hogy az októberi zab mai 8.02 koronás jegyzése 8.20-ig szökött fel. A tegnapi

zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza tíz fillérrel, az októberi rozs hat fillérrel, a júliusi tengeri négy fillérrel, az uttengeri négy fillérrel csökkent, ellenben az októberi zab öt fillérrel emelkedett.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	26.10—26.40
"	76	25.55—25.80	80	26.30—26.0
"	77	25.60—26.10	81	—
"	78	26.—26.25	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	—
"	76	25.35—25.60	80	—
"	77	25.5—25.90	81	—
"	78	25.70—26.—	82	—
Festvidéki	75	—	79	26.—26.30
"	76	25.40—25.70	80	26.1—6.40
"	77	25.55—25.95	81	—
"	78	5.90—26.15	82	—
Bánsági	75	25.—25.50	79	—
"	76	25.0—25.60	80	—
"	77	25.5—25.95	81	—
"	78	26.—26.25	82	—
Bácskai	75	2.40—25.70	79	—
"	76	25.55—25.80	70	—
"	77	25.60—26.05	81	—
"	78	25.95—26.25	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	18.4—18.0
középmínőségű új	—	—	—	18.10—18.20
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	17.60—18.—
II-rendű	—	—	—	17.20—17.40
Zab I-rendű	—	—	—	19.—19.40
II-rendű	—	—	—	18.60—19.—
Tengeri belföldi új	—	—	—	10.9—14.—

Köttetett:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 79 k 26.80 K, 100 q 79 k 26.55 K, 1200 q 78.5 k 25.80 K felső, 170 q 78 k 25.80 K, 800 q 78.5 k 26.25 K, 300 q 77.5 k 25.90 K, 100 q 77 k 26.— K, 100 q 76.5 k 26.15 K, 500 q 76.4 k 26.40 K, 250 q 76 k 25.40 K
 Fejérmegyei: 100 q 76.7 k 25.50 K, 200 q 76 k 25.60 K.
 Marosmenti: 100 q 75.6 k 23.30 K üszkös.
 Raktár: 1000 q 76.5 k 25.70 K
 Zab: 300 q 18.30 K kpf
 Tengeri: 100 q 14.20 K kocsiira.
 Az árak 100 kilogrammként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacra köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
 Buza 1912 áprilisra 11.99—1204—1197
 Buza októberre 11.74—67—79—67
 Rozs októberre 9.24—27—21—30—1—23—27
 Zab októberre 8.10—12—14—4—26
 Tengeri 19 2 májusra 6.45—41—47—45
 Tengeri júliusra 7.01—100—104—02

1 óra 30 perccor zárulnak:

Buza októberre 11.67—11.68
 Rozs októberre 9.22—9.23
 Zab októberre 8.13—8.14
 Tengeri júliusra 7.2—7.03
 Tengeri 1912 májusra 6.45—6.46

Budapesti gabonaforgalom.

1911. június 15 től 1911. június 16-ig.

Erkezett Elszállított

méter mázsá

Buza	17090	—
Rozs	870	4047
Arpa	112	1070
Zab	619	207
Tengeri	23675	0 20
Liszt	2652	1 884
Korpa	—	2635

Gallér és kezelők

tisztítását legkifogástalanabbul eszközi

BRADOVKA GYULA

gőzmosó-, vegytisztító- és rubatestő gyára

KASSÁN.

Képviseletek kedvező feltételek mellett az ország minden részében kerestetnek.

Értéktőzsde.

Ma is igen szilárd és élénk volt az előtőzsde iránya, mert a spekuláció újabb vásárlásokat eszközölt. Az érnívó az egész vonalon emelkedett, a közúti vasúti r. kivételével, amelyet 3-4 koroná-

Magyar-Cseh Iparbank Részv.-T.

a Böhmische Industrial-Bank Prag alapítása

Budapest, V. ker., Sas-utcza 27. sz.

Elfogad betéteket
 takarékkönyv-cskekre

4 1 0
 4 4 0

nettó kamatozás mellett
 csekk- és folyószámlára.

A bank és takarékpénztár üzletkörébe tartozó ügyleteket legjutányosabb feltételek mellett eszközöl. Leszámítol váltókat és utalványokat.
 Elfogad értékpapírokat kezezésre és megőrzésre.
 Elvállalja a sorolás alá eső értékpapírok biztosítását árfolyamveszteség ellen.
 Kifizetéseket és beváltásokat eszközöl, kiállít bel- és külföldre szóló hiteleveléket és utalványokat.
 Vesz és elad mindenféle értékpapírokat és sorsjegyeket a legjutányosabb feltételek mellett.
 Előleget nyújt értékpapírokra.
 Kiállít igérvényeket az összes huzásokhoz.
 Jelzalogkölcsonöket folyósít és közvetít.

val olcsóbban kocsátottak áruba. Délben folytatódott a szilárdítás a javult berlini jelentés nyomán. A nemzetközi, ugyisintén a helyi értékek ára 1-2 koronával javult, a zárlat szilárd maradt. A készáru piacban a Ganz, kereskedelmi bank 40-50, a többi sorban 5-10 koronával drágábban volt keresett. A járadékpiac gyöngült.

Előfordult az előfordult kötések: Osztrák hitelrészvény 649-650.50, Magyar hitelrészvény 872.50-829.50, Osztrák magyar államvasut 754-754.50, Déli vasut 126-180.25, Rimamurányi vasut 677.50-678.25, Magyar leszámítóbanc 569-569.50, Jelzálogbank 484.50-485.25, Közuti vaspálya 771-775.25, Városi villamosvasut 410.50-415, Hazai bank 302.75-303.25, Magyar bank és kereskedelmi részvénytársulat 748-749.50, Kereskedelmi bank 3990-4020, Budapesti bank 494-498, Czemert I. 304-306, Magyar általános közszénbánya 731, Salgótarjáni közszénbánya részvénytársulat 655, Drasche-féle téglagyár részvénytársulat 680-688, Parcellázó-bank 460, Budapesti takarékpénztár országos zálogkölcsön 444, Franklin-részvénytársulat 630-636, Ganz-féle gyár 4135-4195, Gummi-részvénytársulat 576-578, Magyar villamos 507.50-510, Általános légszusz 1435-1446, Izzólámpa 880.50, Schlick-féle gyár 482-483.

Déli tőzsdén előfordult kötések: Osztrák hitelrészvény 648-649, Magyar hitelrészvény 828.50-831, Déli vasut 128.50-129.25, Osztrák-magyar államvasut 753.25-752.75, Magyar leszámítóbanc 569.50-569.76, Jelzálogbank 486-487.50, Közuti vaspálya 70.75-772, Városi villamosvasut 414.50-416.50, Magyar korona-járadék 91.15-91.20.

Forgalomba került továbbá: Magyar bank és kereskedelmi részvénytársulat 747.25-749, Agrár-bank 514.50, Kereskedelmi bank 4020-4031, Budapesti bank 496, Merkur-részvénytársulat 288, Budapesti takarékpénztár országos zálogkölcsön 443-445, Hermes 413-415, Első magyar általános biztosító 166.50, Franklin 628-642, Drasche r.-t. 681, Magyar általános közszénbánya 732-733, Salgótarjáni közszénbánya r.-t. 655-656, Ganz-féle gyár 4180-4200, Magyar villamosági r.-t. 503-509.50, Czukoripar 2565-2570, Fiumei rizshántoló 3890, Egyesült izzólámpa 379-382.

A prémiumbiztosítás díjbiztosításokért fizette: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 2-4 K, 8 napra 6-8 K, június hó végére 10-12 K.

Az utóézsde ma negyed 3 óráig tartott. Az üzlet végén a földművelésügyi miniszter kedvező kimutatása nyomán szilárd volt. A két hitelrészvény élénk kereslet mellett 1-2 koronával javult. Kötött: Osztrák 649.25, Magyar hitel 830.50-832. Végül maradt: Magyar hitelrészvény 831.50.

Bécsi gabonátözsde.

Bécs, június 17. (Saját tudósítónktól.) A mai héti tőzsdén a forgalom ismét csekély volt, a kínálat gyöngye, de az irányzat a magyar termésbeeslés hatása alatt kedvező. Buza 15 fillér heti árfelváltást ért el és érdekes, hogy a mostani magas árfolyamok közepette újabb orosz buza került piacra és 12.65 koronán kelt el Kattovicból elvámolva, új buza pedig 77 kg-os 11.30 koronán kötött Szerdahelyről. Rozsban az üzlet gyöngye, az árak változatlanok, zab pedig helyi gyöngye kereslet mellett megtartotta árait, tengeri viszont 5 fillérrel drágult.

Jegyzetelt buza: tiszavideki 13.55-14, bánati 13-13.50, székesfehérvári 13.05-13.50, mosoni és győri 13-13.50, felsőmagyarorsági 13-13.40, déli vasuti 12.90-13.30, alsóausztriai 12.40-12.80.

Rozs: felsőmagyarorsági 9.50-9.85, csepeli 9.45-9.60, pestmegyei 9.55-9.85, déli vasuti 9.45-9.70, külföldi magyarországi 9.40-9.70, ausztriai 9.40-9.75.

Árpa: morvaországi 9.30-9.70, takarmány 8-9, Magyar tengeri 7.35-7.60, Cinquantin 8.85-9.25.

Zab: Magyar 10.40-10.75, elsőrendű 10.05-10.35, romániai 9.45-10.10.

Buzaliskában nagyobb kereslet jelentkezett és úgy prompt-szállításra, mint közlebbi határidőkre jól tartottak az árak. Csehországi buza készáruban és nem spekulációkra szilárd irányzat mellett keresett. Kézipes és fekete minőségek gyéren voltak, rozslisz irányzata lanya és ősi határidőre érdeklődött volt, noha a konzum némileg tartózkodott, hogy kedvezőbb árakat érjen el. Takarmányliszt és korpa áruhiány miatt szilárd volt.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, június 17. Az előézsde hangulata nyugodt, mert a külföldi piacok árjegyzései változatlanok. Az alapirányzat határozottan szilárd. Kulisszokban osztr. államv. és déli v. értékek emelkedtek. Hitelrészvény megtartotta tegnapi árnívóját. Korlátok közt még Union villamosági r. iránt mutatkozott érdeklődés. Általában nyugodt irányzat érvényesült a déli tőzsde megnyitáskor és az árfolyamok tartottak. Később 3 százalékos déli vasut els. helyi vásárlásokra jelentékenyen javult, egyébként a piac nyugodt maradt. Berlin szilárd irányzatot követett.

10 óra 45 perckor: Osztrák hitel 649.50, Magyar hitel 827, Laenderbank 530.50, Unionbank 616.50, Államvasut 754.50, Déli vasut 129.50, Alpési 812.50, Skoda 653, Galicziák Kárpát 795, Török sorsjegy 253, Union villamos 507, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 275.25.

1 óra 30 perckor: Osztrák hitel 648.25, Magyar hitel 830, Anglobank 321.75, Bankverein 541.50, Osztrák földhitel 1298, Laenderbank 530.50, Unionbank 615.50, Osztrák államvasut 754.25, Déli vasut 128.75, Dunagőzhajózási 1164, Alpési 812, Prágai vasmű 2722, Rimamurányi 677.50, Orosz járadék 104, Török sorsjegy 253, Skoda 653, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 276.50, Union vill. 506.50.

Bécs, június 17. (Magyar értékek zárata), 4 százalékos arany-járadék 111.80, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 829.—, Magyar leszámítóbanc és váltó részvény —, Rimamurányi 678.50, Magyar cukoripar 25.65, Adria hajózási részvénytársulat —, Magyar korona-járadék 91.25, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyerem.-kölcs. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasutrézv. —, Magyar jelzálogbank 486.—, Magy. kereskedelmi bank 4015.—

Bécs, június 17. (Osztrák értékek zárata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.30, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.75, 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 321.45, Bécsi Bankverein 540.40 Osztrák-magyar bank 1928.—, Déli vasut 128.50, Dunagőzhajózási r.-t. 1161, Dohány részv. 335.75, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német bankv. 117.53, Osztr. Lloyd 583.— 4.2 száz. ezüst jár. 92.30 96.30, Osztr. korona-járadék 92.20, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 649.25, Union-Band 617.75 Osztrák Laenderbank 530.25, Osztrák magyar államvasut 753.90, Elbavölgyi vasut —, Alpési részvény 812.25 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 240.12, Lipótkohó 610.— Török sorsjegy 252.75

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 17. (Értéktőzsde.) Az angol és amerikai bányapiacról érkezett kedvező jelentések és a düsseldorf-i tőzsdén a különböző vasfajok árának emelkedése a mai üzletnek szilárd támpontot nyújtott, anélkül, hogy az üzleti tevékenység általában nagyobb terjedelmű lett volna, miért is az árfolyamok ingadozása többnyire csekély volt. Ellenben keresték a harpenikeket az állami szürendelések állítólagos visszavonására, a nagy berlini közuti vasut részvényeit, mely új szerződésekről tárgyal állítólag Berlin városával és gyarmat-értékek, melyek közül különösen a délnyugat-afrikai részvényt emelkedő árfolyamokban nagy térlben vásárolták. Osztrák értékek közül hitelrészvények kissé engedtek. A záróforgalomban Ottavibányák is élénkebb kereslet tárgyai voltak. A tőzsde szilárd irányzatban zárult, különösen a bányapiacban. A készáru piac ipari értékei közül Linoleumértékek favorizálva voltak. Napi pénz 3 és fél-3 százalékos, magánkamatláb 3 és fél százalékos.

Berlin, június 17. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyzetelt: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 99.0 osztrák hitelrészvény 203.60 Déli vasut 25.50 orosz bankjegyek 216.4, 4 százalékos új orosz kölcsön 93.90, Discount Commandit 188.20, Dinamitruszt 180.—, Harpeni 188.20 Unifikált török járadék 93.90, 4.2 százalékos ezüst jár. —, 4 százalékos magyar arany-járadék 94.—, Magyar korona-járadék 91.20, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 846.75, Olasz járadék 103.10 Alt. villamosági Edison 245.—, Gelsenkircheneri 199.10, Laurakohó 176.10

Frankfurt, június 17. Zárlat. 4.2 száz.-os papír-járadék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 99.30 Magy. ar.-jár. 94.— Osztr. hitelint. részv. 203.75 Osztrák-magyar államvasut 159.25, Északnyugati vasut —, Buntieh radi vasut —, Londoni váltóár —, Bécsi Bank verein 136.50 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 72.25, 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.60, Osztrák korona-járadék 92.50, Magyar korona-járadék 91.20 Osztrák-magyar bank 138.10, Déli vasut részvény 25.75, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.50, Párisi váltóár 801.35, Union bankrészv. 150.50.

Hamburg, június 17. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 99.—, 1860. sorsjegy 179.—, Déli vasut 25.50 4 százalékos arany-járadék 99.—, Osztrák hitelrészvény 203.5, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 10 —, 4 százalékos Magyar arany-járadék 99.25.

London, június 17. Angol consol 80 —

Páris, június 17. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 95.37, Osztr. arany-járadék 100.— Magyar arany járadék 98.2, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről —, 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 297.—, 5 százalékos marokkói járadék 526.— 4 százalékos 1890. román köles 94.90, 4 százalékos amort. románjár. 190. 96.—, 5 százalékos orosz járadék 105.10 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 104.27 4 százalékos spanyol jár. 96.92 4 százalékos unifikált török jár. 93.67 Török sorsjegy 218.25 Török dohányrészvény 56.—, Osztrák földhitelintézet 1386, Osztrák Laenderbank 67, Magyarjelzálogbank 514.—, Banque de Paris 1845 Banque Ottomane 718.—, Osztrák-magyar államvasut 815.—, Déli vasut 135.—, Meridionalvasut 651.—, Hartman gépgyár 731.—, Rio Tinto 17.87, Suererie d'Égypte 79.—, Tula 51.—, Uriányi köszén 84.—, Chartered 42.—, De Beers 482, East Rand 119.—, Jagersfontein 207.—, Trans. Land Comp. 55.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.87, Váltó Bécsre (rövid) 105.31, Váltó Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz arany-váltó rövid 2/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csekk Londonra 253.10, Magánkamatláb 2 1/2.



Háromszor lett olcsóbb a sóborszesz az

ILLIOL
sóborszesz PASZTILLAK
ÁRAL
Darabja 12 fillér.

Bizonyítvány.

A f. hó 18-án kiadott „ILLIOL” sóborszesz pasztilla a mentholos sóborszeszek rendes alkatrészeiből áll és **szemfényes** mást — esetleg az egészségre ártalmas alkatrészeket — nem tartalmaz. Ezen pasztillával **ca** másfél-két deciliter jöminőségű sóborszesz állítható elő.

SPIEGL BÉLA s. k.
hites törvényszéki vegyész.

Az **ILLIOL** sóborszesz pasztillák feleslegessé tették a drága és törekeny üvegeket

Az **ILLIOL** sóborszesz pasztillák jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a készen vett sóborszesz s ezáltal hatásuk utolérhetetlenül gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILLIOL** sóborszesz pasztillák

ára darabonként 12 fillér
hozzáadandó 1 deci tiszta spiritusz 20
fél deci viz —

Eredmény: 1 1/2 deci-künnő sóborszesz összköltség 32 fillér,

ellenben ugyanezen mennyiség ára üvegekben eddig volt (egy 44 filléres üvegnek tartalma csak 1/2 deci), tehát 3-szor annyi a 44 fillér, összesen 1 K 32 fill., tehát a **megtakarítás 1 pasztillánál már 1 korona.**

Kapható mindenütt.

Nagybani eladás: Török József gyógyszerháza, Thallmayer és Szeitz, Kochmeister Frigyes, Stessel Nándor, Molnár és Moser, Keresmaroff Adolf

Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által elvegezhető.

ILLIOL vegyészeti labororium

Budapest, IX., Páva-utca 7.
Telefon 52-09.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés. Milyen időre? Nyers Finomított. Azonnali szállításra 53.75 58.75. Szeptember—májusra 54.— 59.—. Szeptember—augusztusra 54.25 59.25. Julius—októberre 54.50 59.50.

Kőbányai sertéspiac.

Június 17. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (párkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 152—158 fillér. Fialat közép (párkint 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 160—164 fillér. Közép (párkint 240—280 kgr.) 168—174 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi június hó 15. napján volt készlet 26934 drb., — 1911. június hó 16.4 felhajtott 293 drb., — 1911. június 16-án elszállított 343 drb., 1911. június hó 17. napjára maradt készletben 26934 drb. A hizott sertésleltározata: változatlan csendes.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától.) Június 17. Ezer nap eladatlan maradvány 719 drb sertés, 46 drb süldő. Pótfelhajtás 203 drb sertés, 56 drb süldő. Mai felhajtás 148 drb sertés, összesen 1676 drb sertés, 102 drb süldő. Eladott 546 drb sertés, 24 drb süldő. Mai maradvány 524 drb sertés, 78 drb süldő.

Arjegyzés. Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlyonál 144—148 fillér. Öreg II. rendű 280—350 klg. életsúlyonál 142 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felüli életsúlyonál 146—158 fillér. Fialat közép 220—300 klg. életsúlyonál 152—162 fillér. Fialat könnyű 120 klg. életsúlyonál 158—172 fillér. Huszterés nehéz 300 klg. felüli életsúlyban 114 fillér. Huszterés könnyű 140—300 klg. életsúlyban 114 fillér, életsúlyonál 156—172 fillér. Süldő befűdi életsúlyban 120—130 fillér. A vásár irányzata lanyha. A árak hanyatlottak.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Előnyös részletfizetési feltételek

mellett helybéli hivatalnokok, kereskedők és iparosok minden áremelés nélkül bevásárlásaikat szőnyegeken, vászon- és fehéromiékben, kész férfi és női ruha szükségletekben legjobban eszközlik. SZŐNYEGUDVAR. Budapest, VI., Király-utca 32. az udvarban. Alapítotott 1895-ben. Telefon 528.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. Az állami számvevőszék elnöke dr. Móczár Elemér állami számvevőszéki számvizsgálót a VII. fizetési osztályba állami számvevőszéki titkárrá, Szíver János és dr. Flatt Gaszton állami számvevőszéki számellenőrököt a VIII. fizetési osztályba állami számvevőszéki számvizsgálókká, végül pedig dr. Madarász Félix és dr. gróf Nyáry Boldizsár állami számvevőszéki számtisztet a IX. fizetési osztályba állami számvevőszéki számellenőrökké;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Boncz Ferencz végzett joghallgatót a vezetéke alatt álló miniszteriumba ideiglenes minőségű díjtalan miniszteri fogalmazó-gyakornokká;

a pénzügyminiszter Major Lajos adóhivatali ellenőrt a tiszfűreidi adóhivatalnál a IX. fizetési osztályban való meghagyása mellett adóhivatali pénztárnokká a topánfalvi, Peptea Jakab adóhivatali tisztet az orsovai adóhivatalnál a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett adóhivatali ellenőrré a sárkányi adóhivatalhoz és Réthi Nándor adóhivatali tisztet a tiszfűreidi adóhivatalnál jelen állomáshelyén és a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett adóhivatali ellenőrré, Máthé Gyula közhalmi, Benkő István kecskeméti, Balog Géza eszergői és Surján Gyula móri adóhivatali gyakorlókat a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztökké a sárkányi, tiszfűreidi, orsovai, illetve sárkányi adóhivatalhoz;

a földmívelésügyi miniszter báró Szentkereszt Béla külföldi gazdasági segédzaktudósítót a vezetéke alatt álló miniszteriumhoz ideiglenes minőségű fizetésellen miniszteri segédfogalmazóvá, a vízügyi műszaki tisztii személyzet létszámába Bauer Sándor napidíjas mérnököt és Varga Vilmos műegyetemi tanársegédet fizetésellen segédmérnökökké, Veréb Mihály igazgályos es. és kir. méneskari őrmestert a vezetéke alatt álló miniszteriumhoz irodaségdöntővé;

a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Egyed Mária Aranka okleveles tanítónőt a temesfői

(volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónővé, Huszár Ferencz okleveles tanítót a temesfői (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónővé, végül Allaga Ágatha okleveles tanítónőt a zsabai (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Csiba Géza hódmezővásárhelyi külterületi és Benedek Endre moesi állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen, Koós Gizella szatmárnémeti külterületi állami elemi iskolai tanítónőt a szatmárnémeti belterületi állami iskolához, végül Szűcs Ilona kiskunhalasi külterületi állami elemi iskolai tanítónőt a kiskunhalasi belterületi állami elemi iskolához helyezte át.

Magántanári megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Anka Aurél es. és kir. törzsvorosnak a kolozsvári tudomány-egyetem orvostudományi karán a „hadi sebészet” tanárból egyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezett ezen minőségében megerősítette.

Szolgálati beosztás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Polgárdy Béla, szül. Keleti Adél beosztott állami helyettes kisdöntőnök rendes állami kisdöntőnököt nevezte ki és állandó szolgálattételre a nemesztői felvidéki magyar közművelődési egyesületi óvodához osztotta be.

Véglegesítés. A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a nagykállói állami elmeorvosvezetőnek alkalmazott dr. Somogyi István helyettes intézeti orvost ebben az állásában véglegesítette.

Pályázatok. A kolozsvári m. kir. posta- és táviratigazgatóság a Keresztényfalván (Brassó vm.) betöltendő postamesteri állásra július hó 7-éig; a budapesti m. kir. központi díj- és illetékszabási hivatalhoz hivatásos állásra július hó 11-éig; a nagyváradi kir. ügyészséghez irnoki állásra négy hét alatt; a szegedi kir. főügyészhez a nagykikindai kir. ügyészségnek betöltendő irodatitzi állásra két hét alatt nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

TELKEK 120 parcella 300 □-öles a villamos közelében, □-ölenként 4 koronától 6 koronáig 5 évi részletfizetésre eladó. Ezen helyen már 3000 telek adatok el és az építkezés nagyban folyik. Bővebbet: Várady, Alsó-erdősor 12. szám. Telefon 105-33. Telefon 105-33.

Budapesti értéktőzsde. Table with columns: Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalmok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénz- és váltók, and various other financial instruments. Includes sub-headers like 'Záloglevelek, előbbségek' and 'Közlekedési vállalatok'.

KÜLÖNFÉLÉK.

Bach-fuga.

Kezdi a játszós minden
Halk borzongás fut tova,
Nyitva felejtődnek szájak,
Ahogy szól a zongora.

Valahogyan megnő minden,
Megmerevedik a láb,
Izzó varázs ült a kézbe,
Játszik csak tovább-tovább.

S hogy az örök, nagy áradatban
Dómmá vált a kis szoba,
Meggzóla a zongorából
Sejtelmes távoli hangok
Csodát zengő kórusa.

Molnár Antal.

(A lepecsételt városháza.) Angliának Wales tartományában mostanában olyan eset történt, amely ugyan a polgárokkal vajmi könnyen megessék, de arra még nem volt példa, hogy magát a községet, illetve a község vagyonát és egyetemét képviselő városházát valamely hitelező hivatalosan és nyilvánosan lepecsételtette, illetve zár alá vettette volna. Cornvay grófságnak egy, csaknem kimondhatatlan nevű városkájában, Llanrwstben, egy háztulajdonos keresetet indított a város ellen e amelyből kifolyólag a bíróság eltiltotta, hogy a város a szennyvizeket és csatornákat a közeli folyóba vezesse, mert ezáltal a folyóviz megfertőzése révén a háztulajdonos földbirtokai is helyrehozhatatlan károkat szenvednek. A bíróság azonban ezen ítélettel egyetemben kötelezte a várost az összes perköltségek viselésére is, még pedig 48.000 korona összegben, ami, tekintettel az angol polgári jogszolgáltatás drágaságára, nem is mondható valami nagy summának. Igen ám, de a városka oly szegény, mint akár egy református templom egere, a pénztár üres, az adók már beszedéssel a kerületi központba. Mit tesz ilyenkor egy jól nevelt feiperes? Szombaton reggel annak rendje és módja szerint megjelent megfelelő karhatalom kíséretében a végrehajtó a városházán, a dolgozó vagy dolgozni akaró tisztviselőket kitélepítette és minden teketória nélkül lepecsételte az egész városházát mindenestől, a tüzoltófelszereléseket és az utcai locsolókocsikat sem véve ki. A község sürgős megkeresésére most a kormány fog beavatkozni a pörös ügybe, még pedig olyképen, hogy a

bajba jutott polgárságot valamelyes amortizációs kölcsön engedélyezésével akarja a vízből kirántani.

(Egy érdekes amerikai.) Az északamerikai Egyesült-Államokat az angol koronázási ünnepségeken mr. John Hays Hammond mérnök, bányatulajdonos és többszörös milliommos fogja képviselni, aki egyike a legérdekesebb multu embereknek, sőt már halálra is volt ítélve. Hammond tanulmányainak befejezése után Dél-Afrikába ment, ahol különböző aranybánya-társaságok szakértő mérnöke gyanánt működött. 1898-ban a híres Barnato-testvérek társa lett, tőlük azután Cecil Rhodeshoz került, akire mihamar nagy befolyást gyakorolt. Jameson hírhedt betörése után őt is tartóztatták, bíróság elé állították és halálra ítélték. A halálos ítéletet utóbb 15 évi szabadságvesztésre, majd pedig a legelőkelőbb körök közbenjárására 125.000 dollár pénzbüntetésre változtatták át. Hammond nyomban kifizette a jókora összeget és visszatért hazájába, ahol rövid idő alatt olyan tekintélyre tett szert, hogy az Unio alelnöke gyanánt is emlegették. Taft nagy elismeréssel van Hammond személye iránt és ennek tulajdonítható, hogy őt szemelték ki Amerika képviselője gyanánt az angol koronázási ünnepségekre. Az amerikai lapok különben Hammondot berlini nagykövetség-jelölt gyanánt is emlegették.

(Kétszáz éves cselédszabályzat.) Lauenburg hercegségnek van egy cselédszabályzata, amely az 1732-ik évből származik és amely mindmáig megtartotta érvényét. A szabályzat szakaszai kimondják a többi közt a következőket: Ha egy cseléd daczból vagy más eféle okból a kikötött idő előtt odahagyja szolgálati helyét, börtönbe zárandó, ahol csak vizet és kenyert kap táplálékul, azonkívül, ha a gazdája megkívánja, tartozik visszatérni a helyére és szolgálni mindaddig, amíg a megállapított idő le nem telik. Aki a szolgálati idő előtt távozik a helyéről és magával viszi a gazdától kapott ruhákat is, az elveszti a munkabéretét és azonkívül, ha egyéb és még súlyosabb kihágásokat is elkövetett, eltilonzolásra is ítéendő. Azok a cselédek, akik lerészegednek és a gazdájuk lakásán felfordulást csinálnak, börtönbüntetéssel sújtandók.

(A való házastársak paradicsoma.) Nevada állam, amely eddig valóni akaró házastársak paradicsoma volt, mint Newyorkból jelentik nekünk, megszigorította a válási feltételeket. Eddig a valóni akaróknak utig elégendő volt, ha Nevada állam területén hat hónapon át lakást béreltek és ez idő alatt ott néhányszor mutatkoztak. Aki ennek a feltételnek megfelelt, azt azután „lelki különbözőségek” vagy más valamilyen czímen könnyen és gyorsan választották el hitvestársától. Most azon-

ban a nevadai törvényhozó-testület erre vonatkozólag újabb statutumokat hozott és kimondotta, hogy válópörökben nevadai bírő csak abban az esetben mondhat ítéletet, ha a valóni akaró házastársak megelőzőleg tényleg hat hónapig laktak Nevada területén. Az új törvény július elsején lép életbe.

(Stuart Mária nyakláncza.) Angliából csodálatos történeteket irtak egy francia újságnak. Egy fiatal hölgy, aki kerékpáron vándorolt Skócia hegyei között, valami faluban bement egy rövidúrkereskedésbe, hogy ott kijavíttassa a pápaszemelánczát. A kereskedő hiába kutatótt a láncz rész után és végre is gyönyörű fekete gyöngy nyaklánczot, finom veretű csattal ellátottat ajánlott a hölgynek 15 koronáért. A hölgy igen fölháborodott a zsarolás miatt, de mert nem volt más választása, mégis megvette az ócska lánczot. Otthon alaposan megvizsgálta a nyaklánczot és csak ekkor vette észre, hogy a gyöngyszemek rendkívül székpek. Rögtön antikváriushoz sietett vele, aki minden további nélkül, első pillantásra 150.000 koronát kínált a tizenöt koronán vásárolt nyaklánczért. Ez a nyakláncz eredetileg Stuart Máriaé volt, aki 300 év előtt vesztette el aközben, hogy a vesztőhelyre hurcolták. Az antikvárius 350.000 koronáért adta tovább a nyaklánczot. Hogy milyen módon derült ki a nyakláncz származása, arról hallgat a krónika.

(Bibliai természetrajzi muzeum.) Londonból írják, hogy a brit természetrajzi muzeumban a napokban több új természet nyitottak meg, amelyekben azoknak az állatoknak és növényeknek preparált példányai vagy modelljei láthatók, amelyekről a bibliában említés történik. A „nagy hal”-at, amelyik az ó-testamentum szerint elnyelte Jónást, egy pottozet modellje helyettesíti. Mellette a bibliai fauna egyéb állatai is láthatók, mint a viziló, amelyet a régiek vízi ökörnek hívtak, továbbá néhány chameleon, szarvas, viperák és több béka, amely utóbbi tudvalevőleg az ó-testamentumban kétszer, az új-testamentumban pedig egyszer szerepel. Egy nagy üvegszekrény többfajta ehető moszatot tartalmaz, amely még ma is vadon nő Észak-Afrikában és a keleti sivatagokban; ez volt a zsidók mannája és a bibliai országok lakói még mai is égből hullott tápláléknak tartják. Az egyiptomi tiz csapásra emlékeztetnek a vándorsáskák és skorpiók. Különcsúlyt alkotnak a szentírásban felemlelt fák és bokrok, a cédrusfa, az ébenfa, az olajfák és a csipkebokor. Az ásványországot több kö mellett egy gyönyörűen metszett beryll képviseli, amely a főpapok mellédiszének első kövére emlékeztet.

FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY.

Irtta: J. LIES.

77

— Csak hogy tud estünk ezen is — szóltam s melegen megszorítottam az öreg kezét.

— Most már nincs mitől félnünk. Három óra mulva Lembergben leszünk s ott aztán a gondviselésre kell biznod magadat. Érdekedben mindössze annyit tehetek, hogy elkísérlek a kórházba s megvárom, míg felépülsz. Ha aztán elhagyod a kórházat, akkor az én hivatásom befejeződött.

Megköszöntem az öreg fádadozásait s ígéretet tettem neki, hogy meg fogom háláni irántam tanusított jóindulatát. Ő elhárított magától minden hálálkodást azzal, hogy csak kötelességét teljesítette, amikor vezérét meg akarta menteni.

— Ez több volt, mint amennyit szabad lett volna tenned — mondottam. — Neked gyermekeid vannak, kik kenyeret várnak tőled.

— Az én gyermekeim elvárják atyjuktól, hogy szabadságot hozzon nekik. Az én gyermekeim szívesen éheznek, ha tudják, hogy atyjuk azért veszett el, mert szabadságot akart szerezni nekik. Aztán hogy is mondhatod azt vezér, hogy többet tettem, mint amennyit szabad lett volna tennem. Igen jól tudod, hogy bármelyik napon reám eshetik a választás s akkor én menni fogok akár a pokol fenekére. Megesküdtem, hogy be fogom tölteni hivatásomat s én be is töltöm. Nem bírnám elviselni talán a föld alatt sem azt a gondolatot, hogy elárultam az uramat.

mely egyedül hivatott a zsarnokság elpusztítására.

— Derék ember vagy testvérem. Ezt én mondom neked, a vezér utódja s teljhatalmu megbízottja. Én nemsokára vissza fogok jönni hozzátok s vissza jönnek velem azok is, kik most bujdokolnak a zsarnokság elől. Akkor pedig eljön a szabadság is velünk együtt a messze idegenből.

Az öreg fél térdre ereszkedett s úgy hallgatta szavaimat, mikor pedig befejeztem mondókámat, megcsókolta ruhám szegélyét.

— Az ég veled lesz, vezér s mi is gondolatban mindnyájan — mondotta meghatva.

— Töltsd be te is hivatásodat úgy mint a hogy esküvéd. Akkor hiába ront ránk a hatalom összes poklaival, mi-erősebbek leszünk s győzni fogunk. Remélem, hogy így lesz.

— Ugy legyen — mondottam esőndesen.

E beszélgetés után még néhány részletet beszélünk meg, hogy miként fogunk Lembergben viselkedni s aztán rövid sétát tettünk a vesztelő vonat mellett. Az égből tiszta volt s a levegő is mintha megenyhült volna. Az enyhe téli nap derüje belopózott lelkembe s a tudat, hogy szabadulásom most már bizonyos, kellemes érzéssel töltött el. Két nap óta először feledkeztem meg sebesült karomról s ezt annak tudhattam be csak, hogy minden sikerült.

Félóra mulva már robogtunk tovább a parányi állomásra s mire a nap lehanyatlott a horizontra, a távolban már felesillámlottak Lemberg tornyai.

Lelkembe nyugalom szállott. Most már nem törődtem azzal, hogy mi fog jönni, csak az foglalta el egész valómat, ami van. A vonat megérkezése után sietve osontam el a város felé s az öreggel történt megbeszélés értelmében egy meghatározott vendéglő felé tartottam. Akkor még nem értettem a német

nyelvet s csak nagy ügygyel-bajjal tudtam eligazodni a városkában, mely ugyan nem volt oly nagy, hogy eltévedjek benne, de amely ép elegendő nagy volt ahhoz, hogy ne találjam meg a kijelölt helyet. Így történt aztán, hogy miután becsavarogtam a fél várost s benéztem mindenik nyilvános helyiségre, végül mégis ráakadtam a kijelölt helyre, nem a czégtábla után ugyan, hanem mivel bent láttam ülni a hűséges öregot, aki már azóta el is végezte dolgát. Nem akarom a szót tovább szaporítani — szólt Winkow — úgy is tudom, hogy téged nem nagyon érdekel a dolog.

— Csak folytasd barátkám, mert még mindig nem jutottál el odáig, hogy miképpen kerültél közibénk — szólt Prosztow.

— Hát ezt már könnyen kitalálhatod magadtól is. Másnap a kórházba kerültem s egy hét mulva ott állottam az utcán, mindenemből kifosztva. Ekkor kezdődött el az igazi kalvária, a rendörképek felfedezték buvóhelyemet s mindent megtettek arra, hogy a zsarnokság kezére juttassanak. Menekülnöm kellett bármilyen módon. Pénzem nem volt, tehát beállottam egyik gyárba napszámossnak s az ott összekuporgatott garasokon Páris felé vettem utamat. Naneyig jutottam csak. Ott már teljesen kifogytam mindenből. A tél hideg volt, ruhám már már leszakadozott rólam, mikor egy éjjel már arra sem jutott pénzem, hogy meghuzhassam magamat valami oduban. Kimentem a város végén levő hidhoz s ott akartam nyugalomra hajtani fejemet. Reggelre minden bizonynyal megfagytam volna, ha közbe nem jön a véletlen szerencse Waldensée báró, akit akkor még nem ismertem. Azon az éjszakán igen nagy bajban volt, fegyveres rendörök szorították meg közvetlenül a hid mellett.

(Folyt köv.)

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1911. június 18-án.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZÍNHÁZ)

Délután mérsékelt belvárat.

Boccaccio.

Operette 3 felvonásban. Írták: Zell F. és Gené R. Fordította: Evva Lajos. Zenéjét szerzőtte: Suppé F.

Kezdeté 8 órakor.

Este rendez belváratkat.

Varázskorongó.

Operette 3 felvonásban. Írták: Dörmann és Jakobson. Fordította: Merai Adótt. Zenéjét szerzőtte: Straus Oszkár.

Kezdeté 1/23 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Cépszínház-utca 1-3.
Telefon 68-39.

1911. június 15-től f. hó 19-ig a teljesen új felhúzott műsor.

Pusztai leánya (műfilm). — Kigyók élete (zoológiai felvétel). Az igazmondó szemüveg (szatíra). Szóke Katalin (drámai jelenetek). Mozzafénykép Ujsár (heti aktualitások). — **Mozi hazasság** (komédia). Grönländi képek (epológiai felvétel) Lehmann ur két tűz között (kacagató műkák). A zászló (műfilm).

Legközelebbi műsorváltozás hétfőn, f. hó 19-én.

Az első előadás hétköznapokon d. u. 1/26 órakor, vasár- és ünnepnapokon 5 órakor kezdődik.

JARDIN DE PARIS

VII. KER., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT I. SZ.

Kezdeté 9 órakor.

Kezdeté 9 órakor.

Az új attrakcióikkal bővült júniusi slágerprogramm

Lucie Kónig a hírneves német kabarédíva. Mascha Dignan

előadó művészu saját zongorakísérettel.

Richard Godai a Fledermaus művésze, Solti Hermin magyar dívő, Elle van de vett angol star, Ferdinand Seiler zongorahumorista, új német bohózat, Bis daher und nicht weiter Lucie Kóniggel és Godaival. Sajó Géza, Sándor Steff, Polónyi diadala aktuális szkecs, A náttalun teljesen új szoloműsor. — Eisner Födörné, Köhény, Kovács Lili, Boros stb. — A Tabarinban éifőlől 64 új attrakció. Les 4 secours Levandovskij, Les Diez, Maud Sendemann stb. stb.

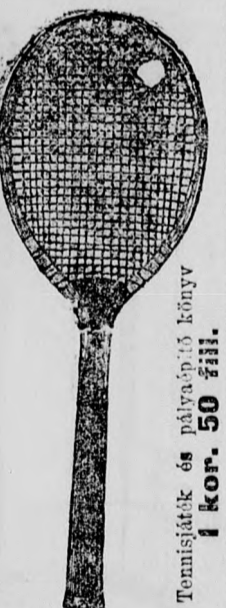
A kertét 7 órakor nyitják.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénés hévízi gyógyfürdő; moderu berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus és idegántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belélegzési kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Tennis-rakett

Kezdőknek ... 8, 9, 11 K
Haladóknak ... 12, 15, 17 K
Jó játékosoknak 15, 20, 25 K
Jó játékosoknak
kiváló minőség 25, 30, 49 K
Versenyrakettek 30, 40, 50 K

Az összes rakett-formák egy-egy példánya a verseny nélküli olcsó szabott ár feltüntetésével külön osztályba vannak kiállítva s annak megtekintésére a t. vevőközönséget meghívja



Tennisjáték és pályajelző könyv 1 kor. 50 fill.

Plökl és Haas

VI. Andrásy-ut 13.

Tennis-cikkekről, u. m. labda, prés-táska, kerti és középháló oszlop-játszma és pályajelzők, labdakosarak és Tennis öltözködésről stb. sziveskedjék Tennis-árjegyzékünket kérni. — Saját rakett javító-műhely a házbán.

Fontos tudnivaló, hogy a

szájpadlásonélküli légszívókamrás fogcsorok oly kitűnően beváltak, még oly egyéneknél is, kiknek egyetlen saját foguk sincs a szájukban, hogy azokkal mindenki kitűnően rághat. A természetes fogaktól meg nem különböztethető, hamar és könnyen megszokható minden fájdalom és nehézség nélkül.

Guttermuth János
m. f. specialista. BAROSS-TÉR 18.,
a kolostor-pályaudvar közelében. Telefon 159-63
Kitüntető.

DIANA



fogkrém

szaktekintélyek véleménye szerint a legalkalmasabb fogtisztítószer, mely a lerakodott fogkővet (fogpenész) legrövidebb időn belül eltünteti és a fogakat vakító fehérré teszi.

A DIANA-FOGKRÉM ára 50 fill. Diana - krém és Diana - szappan

használata teljesen elegendő, hogy vörös arcza, vörös orra, vörös keze hófehér, tiszta és finom legyen és a csunya bőrbántalmaktól, valamint seplejtől és pattanástól a legrövidebb idő alatt megszabaduljon.

DIANA-PUDER

teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, az arczon egyenletesen tapad és szabad szemmel teljesen láthatatlan.

Egy üvegtégely DIANA-krém (nappali és éjjeli, vagy csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.

Egy nagy darab DIANA-szappan 1 kor. 50 fill.

Egy nagy doboz DIANA-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsaszín vagy sárgaszínben) 1 kor. 50 fill.

Diana-sósorszesz

nélkülözhetetlen háziszer.

Az itt felsorolt készítmények eredeti áron mindenütt kaphatók!

Eladási központ: **Diana áruosztály.**
Budapest, VI. ker., Teréz-körut 22. szám.
Telefon 117-06.

Eredeti művészi festmények

A „MAGYAR MŰKERESKEDELMI VÁLLALAT”
szalonjában

Budapest, VI. Nagymező-utca 4.

Felkötő olcsó árak! Ingyen bemene!

FŐNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyus, automatikus sorváltós, csupa aczéllal és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúrás

Ujlaki-írógépet.

Nem irnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógéppé

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körut 28. sz.

Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre relettálnak, közölik címüket. Vidéki képviselők kerestetnek.

TYURIN!!

használata után nincs többé baromfivész.

1 nap alatt megszűntet mindenféle vést.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kitűnőseget, minden gazdaembernek szüksége van rá. Ahol ezen szert használják, ott baromfivész nincs s hosszú időre véstmentesíti a baromfikat. 1 nap alatt megszűnteti a vést. Minden üveghez külön használati utasítás. Egy litert tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárosnál:

Dr. ODOR BÉLA gyógyszerész

Sürgőnyezim: ODOR NAGYENYED. — Naponta postafizetőküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.



A hajhullás leggyakoribb oka a fejbőr korpásodása. A korpá korpásodás: kell tehát megakadályozni. Akinek pedig már korpás a fejbőre, alaposan kell azt tőle megtisztítani. Mindkét célra a legjobbnak bizonyult szer a

Petrol Egger

Aki ezen hajszert használja, annak fejbőre nem lesz es így nem is fog soha hulla a haja.

POUR LES CHEVEUX.
PHARMACIE
AU NADOR.

BUDAPEST, VI. KER. 12.

Egy üveg ára 2 K 40f.
A Dr. EGGER-tőle zomatos

EGLEO FOGPÉP

használata kellemes, hatékony jó, tartós, a fogakat rövidesen csillogó fehérré teszi.

Egy eredeti nagy tubus ára 70 fillér. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Készíti: Dr. Egger Leo és Egger J. laboratóriuma Budapest, VI., Révny-utca 12.

Finom uri fehérműek
legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat cégénél

VI., Budapest, Andrassy-ut 50. sz.

Nyomatóipar.
„Eljárás selyemhez hasonló fényes nyomtatási hatások előállítására” című

29311. számú

magyar törzsszabadalom az „Eljárás selyemhez hasonló fényes hatások előállítására szöveten, papíron vagy más efféleken” című

43714. és 43715. sz.

pótszabadalmakkal együtt eladó, ill. gyártási engedély vehető. Bővebb felvilágosítást nyújt: **Fehér Dezső** okl. gépészmérnök, hites szabadalmi ügyvivő, Budapest VI., Gróf Zichy Jenő-utca 10. szám.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bnyakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férfiul gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kiváratra gyógyszeres.

Rendelés délelőtt 9-3 ig, és este 5-7-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(Ájrároház a Pannónia szállodával szemben.)
Lépcsőházi bejárat. Külön városzobák.

Gazdasszonyok és gazdák

ha sok tojást akarnak hozassanak,

Vajda-féle tojóport.

Biztos és eredménydus hatás. Doboz 1 K. Uradalmak részére 1 kg. 10 K franco szállítással. — Szétküldi:

Főhercegei udvari gyógyszerintézet

Alesut.

TARCSA

gyógyfürdő
Vasmelegében.

(A MAGYAR FRANZENSBAD.)

SPECIALIS NŐI ÉS SZIVGYÓGYFÜRDŐ.

Hidrogénvízgyógyintézet. Világhírű vasiája a francsbadival egy értékű, sőt a marienbadit is jóval felülmúlja és hazánkban a legjobb. Természetes szén-savas fürdők. Glauborsós-vasas és liliom tartalmú alkalikus sós források. Páratlan gyógyhatásu: **vérzegénység, osz, húgysavas diathézis, idegbajok, a vesék, hólyag, emésztési és légzőszervek hurutos bántalmái** ellen. Fürdőorvosok: dr. Bartha Kornél, v. tanársegéd és dr. Gilék Gyula. Évad május 21-től szept. 15-ig esetleg végig. Vasut. posta, távírta és telefon állomás. Közvetlen vasuti kocsik közlekedés „Tarcsa-fürdő” felirattal. Villanyvilágítás, fenyvesek. Kiváratra prospektus

Korányi Márton

hordozható accumulator-gyártó, javító és töltő műhely
Budapest, IV., Ferencziek-tere 3. sz.



Telefon 86-33.

Hordozható accumulatorok, villamos gyűjtőtelepek, kézi lámpák, bányalámpák, türelőlámpák, kocsilámpák, zseb-lámpák és automobillámpák. — Accumulator gyártó javító és töltőállomás. — Szab. elektromos vezérlő-berendezések és elektrotechnikai cikkek gyári raktára. — Villany szerelés. — Valódi Korányi-féle szijvarró sodrony egyedüri gyártója.

készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Butor

EHRENTREU és FUCHS
testvéreknei

Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Telefon 88-59

Képes arjegyzék ingyen

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.
A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösközök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomáig és onnan közlekednek, ugyiszintén Veneziában és Anconában az o'asz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb. A gőzhajók modern kényelemmel, hátfűtéssel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyhivatal, Budapest (V., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi nőkirodái.

A MAGYAR TÖRVÉNYEK

(a Franklin-Társulat zsebkiadásai)

gyűjteményében legújabban megjelent:

A KERESKEDELMI TÖRVÉNY

(1875: XXXVII. törvénycikk)

és a reá vonatkozó joganyag.

(Törvények, rendeletek, az új vas-uti üzletszabályzat, joggyakorlat.)

Összeállította **NYARI JENŐ** dr.

Ara vászonkötésben 3 korona 60 fillér.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nal,
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben



Bőrbutoripar!

Kendi Antal,

Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében különös elonyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédő székek, foteuilok, férfiszobák és irodahelyiségek butorzása!

Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

25 koronáért

készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre posztóminták bérmentve, helyben szabásmunkát kívánatra házhoz küldöm. 28592

SIÓFOK FÜRDŐ

Június hónap kiválóan alkalmas pihenésre és üdülésre.

A fürdőtelepi szállókban modern kényelem. Elsőrendű ellátás, kivánságra diététikusan is. Ponzió-ár 9 korona, gyermekeknek 5 korona. Pompás fürdő, remek park: mindennemű sport. Levél- és sürgönyczim: Fürdőigazgatóság. Siófokon nincs szunyog. Telefon: 1.

Az uriosztály legkedveltebbje: **AMERIKAI**

„ROOSEVELT”

CZIPŐK egyedül nálunk kaphatók.

kényelmes havi részlettörlesztésre is.

VÁRI és TÁRSA

nagyáruháza

Bpest, VIII., József-körút 43.

Tessék kifejezetten amerikai czipő-árjegyzéket kérni.

A feneke nyílik

A nemzetközi vasipari kiállításon feltűnést keltett! Kapható minden vaskereskedésben és háztartási üzletben.

a „VULKAN” faszénvasalónak, mely a világ legideálisabb vasalója!!

Közönséges faszénnel fűtik még sincs szaga, nem pörköl, nem égeti ki a ruhát, nem kell fűtálni, lóbálni, nem kell hamurosta.



Ára o'iszólva **K 6.-**
nikkelezve **K 7.-**

A „VULKAN” kézzel do' k'eszülék külön **30 fillér**

Szabadalom tulajdonos cég

Arak és Fehér

Budapest, VII., József-körút 33.
Telefon 83-71.

Hazai likőr-, rum- és szeszgyár r.-t.

Budapest, VI., Lehel-utca 17. szám.

Valódi Brünni Szövetek

1911. évi tavaszi és nyári idény.

Egy vég 3.10 mtr	1 vég 7 korona
hosszu teljes uri	1 vég 10 korona
elégendő (k a b á g)	1 vég 12 korona
n a d r á g, mellény)	1 vég 15 korona
ára csak	1 vég 17 korona
	1 vég 18 korona
	1 vég 20 korona

1 vég, fekete szalon öltönynek K 20.- felöltőszövetek, turistaloden selyemkammarnok stb. stb. szállít gyári árban a szolidnak elismert

posztógyári raktár

Siegel-Imhof, Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

A magánvevők előnye szöveteket közvetlen Siegel-Imhof cégénél a gyártás helyén vásárolni. Felülte nagy. g. — Kolosszális áruforgalom következtében mindenkor legnagyobb választék egész friss szövetekben. Legelőbb szabott árak. A legkisebb megrendelés is teljesen minta szerint és legelőbbeknyebben lesz eszközölve.

BÉRCZI VITRAGE

(minta 28.253 sz. a. védve)



60/85 cm nagyságban fedorral borítottulre Point-Laco szalag munkával darabja

1 korona 50 fillér
sárgarézruddal és gyűrűvel együtt

Bérczi D. Sándor
BUDAPEST,

Főüzlet: VI., Dessozffy-utca 5.

Telefon: 109-08.

Fióküzlet: VIII., Üllői-ut 4. sz.

Telefon: 141-53.



Elismert kitünő minőségű fényképező készülékek

saját és idegen konstrukcióban. Mindenkinék ajánljuk, hogy **bevásárlás előtt tanácsunkat** kérje ki. Kedvelt Austria kamarák bármely jobb fényképezésben beszerezhető. Árjegyzék ingyen. Elárusított fordulatok: „Kamera-Industrie“ kiviteli házunkhoz Wien VII.

R. Lechner (Wilh. Müller)

os. és kir. udvari fényképező kellékek gyára

Wien I., Graben 30-31.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier



kerékpárokat dupla harang-csapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havi 12 és 16 koronás részletekkel adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárokhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánccsokat, komuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított **nagybani eredeti gyári árban** szállítunk vidékre is bérmentve

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrészek nagykereskedői

Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.

Fióküzlet: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérmentve.

Gummi-óvszerek

legfinomabb francia gyártmány 12 db. ként 1.80, 2.40, 4.- és 5.- korona.

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K

STERYL legfinomabb Paara gummi-hőlyag 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps“ gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 db legfinomabb 4 korona.

IRRIGATOR zománcszórt vagy üvegben teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja -.50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.

Has- és Sérvkötők Gummiharisnyák legnagyobb választékban, mérték után is készítenek.

„GLORIA-ÖV“ (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor.-ig.

Neumayer Lipót

Kétszer, gummiárak és betegápolási csikek raktára

V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM üzleteim:

VI. Váci-körút 1. (Ankerkőz), VII. Rákóczi-ut 8. szám.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!



JEGYGYÜRÜK, HÁZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A **LEGELŐNYÖSEBBEN** **POLGÁR RÁLMÁN**

ÉKSZERESZTES Műb. és

üzletében szerezhetők meg

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK. **ARJEGYZÉK 2000 RÁZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE**



AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

Amerikai cipő részvénytársaság

Budapest, V., Dorottya-utca 6. Wurm-udvar és VII., Erzsébet-körút 42.

Kizárólagos elárusítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak:

Urak részére:
Edwin Clapp & Son
Barry
Walk-Over
Commonwealth

Syermekeknek:
Piehler
Kérje képes árjegyzékünket.

Hölgyek részére:
Sorosis
Cousins
Patrician

Fiu-zephirbluz damaszt - vászonnadrággal

3. kor. **60.**



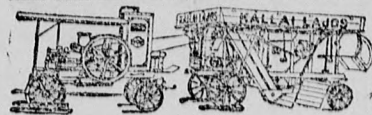
Fiu-zephirbluz és damaszt vászonnadrág, kitűnő szabás, mosható és szintartó. 3 évestől 10 évesig. Bluz és nadrág összesen ára **3 K 60.**

Képes nagy ár-egyzék az összes árucikkekről ingyen.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

LIFT!! ANDRÁSSY-ÚT 39, I. EMELET. LIFT!!

„A köztudatba ment át”, csakis KÁLLAI LAJOS motorgyára



Budapest, VI., Gyár-utca 28. szállítja teljes jótállás mellett a leghíresebb motorcéplő-készleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-főárlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár! **Fontos figyelmeztetés!** Kállai Lajos hírneves motorgyára nem tövöszte nő össze más Kállai nevű óégekkel.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének legfelső felhatalmazása folytán

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXVIII-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ez az Osztrák birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 21.135 készpénz nyereményt tartalmaz. 620.000 korona összértékben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A húzás 1911 június 22-én fog megtartatni. Egy sorsjegyek ára 4 korona. A sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zollamts-trasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtőkben, dohánytösdékben, adó-, posta-, távirárvita-joknál, vasúti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvivők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottóvédéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

MAGYARHON ELŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETZ.



Alapítva 1847.

ORAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva:
3956. sz. a.



Törv. védve.
41. sz. a.

ANTICOL.

Páratlan hatású szer a lovak kólika betegségének megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszárvezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólika gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt. Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:
„ANTICOL“-laboratórium
Mayer Ignác kir. főállatorvosnál Brassó.

Kaiserl. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1.

Elismervény.

Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólikás megbetegedései ellen feltalált és összeállított gyógyszert úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő győgeredménnyel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.

Brassó, 1896. április hó 21-én.

(P. H.)

Littke, Oberst s. k.

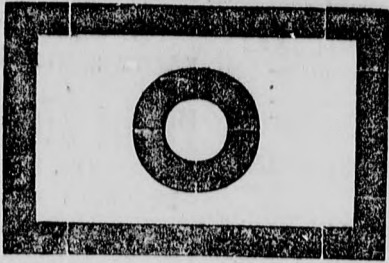
A legtekéletesebb Dieselmotorokat

készíti a monarchia legnagyobb és legrégebb Dieselmotor gyára

Fegyver és Gépgyár Részvénytársaság

Budapesten.

Kiváló magyar festők legjobb festményei láthatók és vásárolhatók a Művészi Festményeket Értékesítő Vállalatnál Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz. Kedvező fizetési feltételek is.



LABORI

fotóművészeti műterme

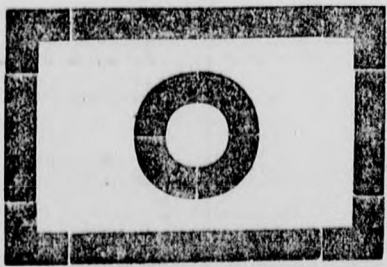
V., Erzsébet-tér 18.

Lift. Telefon: 173-20.

Modern
fényképek

Művészi
gyermek-felvételek.

KITÜNTETVE:
Budapest, London, Páris,
Liège, Bruxelles stb. stb.



MOTOR

Brünn Königsfeldi Diesel-Motorok

Kerütemű nyersolajmotorok Szívógáz-földgáz-motorok
Stabil-benzinmotorok Motorcséplőkészletek
Malomberendezési gépek Téglyagári berendezések
Famegmunkáló gépek
Egyedárusító:

Abeles Emil
Budapest, V. Váci ut 14.

SÜRGÖNYCZIM: „BARSEL”
TELEFON: 167-53 és 98-32.

„OLLA” GUMMI

különlegesség
A tudomány
mai állása
szerint bobi-
zonyított leg-
jobb létező
Gummi
óvszer

„OLLA” GUMMI

különlegesség
több mint
2000 orvos
által megbiz-
hatóknak
van ajánlva.
Két évi
jótállás.

Ára tucatanként 4, 6, 8 korona. Az „OLLA”-gummi kapható az ország minden gyógyszerárában, jobb drogueriakban és az elsőrangú szaküzletekben. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek eskis „OLLA”-t adjon. Az elárúsító helyek kimutatását árjegyzéket ingyen küld az

„OLLA” gummigyár.
Wien, II/817, Praterstrasse 57.

Kelvelt minőség 1208. sz. tucatja 6. kor. 1204. sz. 8 kor. tucatja.
Raktár Budapest: Török József Király-utca 12., Thalmany és Seitz Zrínyi-utca 3. Radányi-Testvérek Baross-utca, Orvosi műszerár, Rákóczi-ut 32. Török Emil VII. ker. Rákóczi-ut 55. sz. Utasi Ferencz, Andrássy-ut 35. Gara Géza és társa, József-körút 50. sz., Szecsi Lajos, Andrássy-ut 70. Kartschmaroff A., Rákóczi-ut 50. sz., Rogatsy Kálmán, Rákóczi-ut 10. Gullner Kuné, Szondi-ut., Pokorny Géza, Teréz-körút 10. Klein Árpád, Károly-körút 15. sz., Szabó Jenő, Baross-tér 17. Komáthy és társa, József-körút 13. Reiner J. és társa, Corvin-tér 6. Pajor testvérek, Váci-körút 19. Neumann H., József-körút 33. szám.

THE GRESHAM

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN
Alapított 1848-ban.

Magyarországi igazgatóság Budapest
V., FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZ.
(Saját palotájában)

Elfogad életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint előnyös díjak és feltételek mellett. A „Gresham” kötvényfeltételei kiválóan liberálisak. Kötvényei elévülhetlenek és megtámadhatlanok. — Fedezetül letett kövencyoinél felei kívánságára a biztosítás érvénybepelésakor azonnal kárterítési kötelezettséget vállal. — Öngyilkosság, párbaj, vagy bírói ítélet folytán előálló halálozásokban.

Vagyoniállás 1909. decz. 31-én	247,763,451/22
Érvényben levő biztosítások	610,000,000/00
Biztosított feleknek kifizetett kártérítés	615,003,137/89
A magyar üzletre tartalékba helyezett összeg	26,408,517/99
Magyar értékekben tényleg elhelyezett díjtartalék	28,354,903/88

TITROS

nemi betegséget, folyást, fertőzöttséget, gyorsan és főkéletesen „606”-sal varrógóyítja. Verbajokat E h r l i c h anyag pontos elkészítését szerződött vegyész végzi. Budapest, VII., Hársfa-utca 10/B. sz. a.

Dr. Bolgár

200 ezer darab különféle dísztárgyat parizban feláron kiárusít.



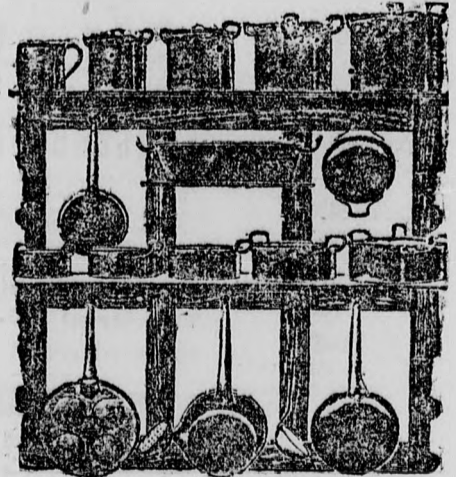
Óriási raktár, állandóan 50 wagon választék üveg, porcellánárú, vasodény, kelengye, nászajándék, konyhaberendezésből. Ingyen láda, ingyen osomagolás, nagyon szolid kiszolgálás. Teljes vendéglői és kávéházi berendezések. 30% engedmény.

- Diszes függőlámpák** ... 3 fttől 25 fttig
- 5 személyes metszett és mintázott üveg-készlet csak ... 6 ftt 50 kr.
 - 6 személyes kávé vagy tea-készlet, modern, aranyozva és festve ... 2 ftt 10 kr.
 - 6 személyes étkező-készlet aranyozva és festve ... 6 ftt 25 kr.
 - 6 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép ... 8 ftt 25 kr.
 - 12 személyes ebédlő-készlet, legfinomabb meiszeni porcelán ... 18-100 fttig
 - 12 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép, modern, aranyozva és festve, 42 tányér, mindenből 2 tál ... 20 ftt
 - Remek szép angol mosdó-készlet diszesen festve ... 4 ftt 50 kr.
 - 12 darab legprimább kék zománc fazéklábos, 1/2 literől 5 literig ... 3 ftt 50 kr.

Felülmúl mindent egészségi szempontból, tiszta atomiumium evőeszköz, 6 kés, 6 villa, 6 kanál, 6 kávé-kanál, 6 ftt. Összesen 24 drb, csak



Porcellán-Ház
Baross-tér 4. sz.



Alumínium világhírű excelsior védjegyű legjobb gyártmány főzőedény, csak egyedül nálam a legolcsóbb árban kapható, teljes konyhafelszerelés állvány nélkül 19 forint, állványval 24 forint, mely áll a következő 25 drbból:

- 5 fazék 1/2, 1, 1 1/2, 2 1/2, 3 1/2 liter
- 1 tűkörtőassító 4 szemcsés
- 1 passzirozó szita 14 cm.
- 1 merítő 8 cm.
- 1 habzókanál 8 cm.
- 1 citromprés
- 1 teaszűrő
- 25 darab



Darabonként igen kedvező ár!	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3 1/2
Fazék	48	90	110	150	190
Lábos	40	70	110	130	180
Fedők nagyság szerint.					

Nem tetszés esetén a pénzt szívesen visszadjuk.
Takács Porcellán-ház
Budapest, Baross-tér 4. szám.

E hirdetsi rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetsi rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények, ékszerszekrények, használtak és újak...

Huszonhárom éves független urhölgy 80,000 korona készpénzhez...

Sok száz vagyonos hölgy (fiatal vagyonos amerikai, bécsi pékmeester...

Főlépcsőházi külön bejárattal butorozott szoba, légszesz világitással...

Nyarálásra elfogad szépségi uri család gyermekeket német szóra...

Akar ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartassák...

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmenéseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár...

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira...

Butorhitel legújabb rendszer szerint. Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy mindenféle butorokat készpénzárak mellett, meghatározott időre, részletre eladhassunk...

Réthy-név látható a valódi pemetefü csukorka minden egyes darabkáján.

Üresedésben levő számos különféle állás jelentetett be, melyek teljes czimmal olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben.

Szép uriház 300 öles telek öt lakással, pincesz, mosókonyha, villamos megálló, 11.000 forintért eladó.

Tátrai málszörp 5 kilós postakosarakban K.S. - Barta József konzervgyára Falca (Szepes megye).

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Lánczkutakat nagy vízmennyiségek szállítására, házi és gazdasági célokra utjonnan javított szerkezettel, szilárd kivitelben legelőnyösebben szállít.

Magyar Lánckutgyár Thököly-ut 133. sz. Tessék prospektust kérni.

Halló! Egy remekhangú hangverseny gramofon 10 drb dupla nagy lemezzel 20 frt. Ne mulassza el rendelését mielőbb feladni.

30 koronaért készünek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férfiöltönyök...

Lapvállalat agilis hirdetés szerzőket keres. Ajánlkozások „Fix” jelígyével a kiadóhivatalba kéretnek.

10%-kal olcsóbb, mint bárhol, legolcsóbb, legjobb és legnagyobb butoraiház, 320 szobabutor a leggyorsirúttól a legfinomabb kivitelig választékra készen áll jótállás mellett.

INGYEN TANULHAT november 1-től két héten át kereskedelmi szaktanfolyamokat, gépirás, gyorsírást, helyesírást, szepirást, német nyelvet, Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtessel jégszekrények, foteuil és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20. 28793

Parlamentí gyorsírók által vezetett magyar német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktanfolyamok.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 lételelet. Vele, és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, magagoni és paligander butorok, uri szobák, angol börgarnitörák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarok. Telefon 82-13. 28598

Rayonképvislök ügynökök és reprezentábilis viszontelaruítóik kikérnek nagy ösmeretsegűt van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kérelmi újdonság értékesítéshez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kaucazió-képes acquisiteurók lesznek figyelembe véve.

A f. cz. gazdaközönség az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884. óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező Irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnárok, szeszízők, kertészek, kezsesség és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetnek. - Krakauer Armin, VI., Dávid-utca 4. szám. Telefon: 94-76.

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Pásmánygyár Részv. társ, Nagymező-utca 46.

Pénzt akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárookra és mindennemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tanber czégre, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. Fiókküzet: Klauzál-tér 2. Telefon 78-97. 29387

Szász királyság Technikum Meitweida. Igazgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépész-mérnök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépész-laboratóriumok. Gyári tanuló műhelyek. 3610 hallgató a 36. lekolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapított 1886-ban.

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butoradabokat részletfizetésre. Modern lakberendezési vállalat Budapest, Szerencs-utca 10. sz. Diszes butoralbum 1 kor.

MAGANTANULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felölősséggel előkészít Magyar Tanügyi Intézet Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Eladó egy remek szép bernát-hegyi herélt eb, 1 és fél éves fajtszta, sulya 55 kg. 80 centiméter magas, 140 cm hosszú. Rónai István, gőzmalomtulajd. Karczag.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platinát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Ugyanítt aranylánczok olcsón kaphatók.

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip utca 8. Telefon 54-74.



Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor-tól feljebb, fűthető kádak 60 kor-tól feljebb. Elváltak mindenféle kutszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113-46. - Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Riadó fomezek az egész országban a legkedveltebbek. Akinek még nincsen gramofona, legyen 10 darab kétoldalú Riadó lemezt darabonként rendes gyári áron 4.- koronáért és mi ingyen küldünk azonnal egy pompás drága gramofont. Ezt a rendszert sokan utánozzák már. Mások is kapni ingyen gépet, ha 10 kőrönlele lemezt vesz. Dacapo-kéző Magyar Diadal stb., melynek bárhol és így nálunk is 2 korona 40 fillér darabja. Tehát 10 lemezt 24 koronába kerül és külön 16 koronába egy ócska kis gp. Nálunk azonban nem 2.40 koronáért lemezeket.

de a legjobb tíz darab 4.- koronás lemezt adjuk 40 koronáért az ingyen géppel együtt. Tegyen egy próbarendelést. Mi kötelezőleg kijelentjük, hogy a pénzt azonnal visszaküldjük, ha nincs megelégedve a géppel vagy a lemezekkel. Kérje azonnal lemeze

árjegyzékünket, ingyen rendszert prospektussal együtt. Május hó 1-től kezdve irodahelyiségünket Erzsébet-körút 12. szám alá a félemletre helyezték át, a New-York palotával szemben. SZENT LÁSZLÓ INTÉZET, ezöltt Varass Pálné-utca 16. sz.

Nemi belegek Ferfiak, nők trippertől csak a valódi és világhírű Laricin Capsulától (dr. Klein) gyógyulhatnak meg a legbiztosabban. - Több mint 100 orvosi bizonyítvány tanuskodik e gyógyszer kiváló hatásáról. Kapható utánvét mellett kizárólag a készítőnél 2 K 50 f.-ért. Hely Antal gyógyszerüzében, ZAVADKA, Budapesti főraktáros. Nyilvansz Gusztáv gyógyszerész Bpest, Fehérvári-ut. Utánzatoktól óvakodjunk.

A legrégibb magyar gyermekkönyv FLÓRI KÖNYVE Itta BEZERÉDY AMÁLIA. Huszadik kiadás.

A Flóri Könyve 1840-ben jelent meg először, azóta nemzedékről-nemzedékre megörizte kedveltségét; nagyanyaink, anyáink, magunk, s gyermekünk egyformán szeretik okos kis versikéit, kedves játékaikat, szép képeit. A huszadik kiadás - mellözve a közben készült átdolgozást - az eredeti Flóri Könyvet állítja vissza úgy, a hogy négy nemzedék óta szerette mindenki.

Ára fűzve 1 K, kötve 2 K. Kiadja a Franklin-Társulat. Kapható LAMPEL R. könyvkereskedés (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Soványosság! Az egyedüli eredménytől kísért háziszor a dr. William Hartley tanár amerikai erótop-pora. Soványak tartós, szép telet testidomok nyernek. - Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jót állást. Vészségénység, gyongesség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nekilözhetőlen tápszer. Kijuttatva: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fűt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-út 11. II/I. Telefon 156-80.

MAGY LÁSZLÓ A GYERMEK ERDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA. Ára 3 korona. Kapható LA MPEL R. könyvkereskedés (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Készpénzért vagy hitelképes egyéneknek kedvező feltételek mellett szállítunk teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen olcsón sehol nem kap modern háló, bédő, uri és szalon szobákat stb. Gyözödjön meg, tekintse meg zsúfolt rakartalmat, itt jutányosan vehet a leggyorsirúttól a legdiszesebb kivitelig minden fajta BUTORT Nagy Imre lakberendezés vállalkozó cé BUDAPEST, Váci-körút 9. szám (Bejárát Szerencs-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

KÖZIGAZGATÁS

Fegyelmű körüli tanulságok.

Budapest, június 17.

Hunyadvármegye alispánja ellen, amint az köztudomású dolog, a m. kir. belügyminiszter 52,004—1911. számú határozatával elrendelte a fegyelmi vizsgálatot és öt egyben állását is felfüggesztette.

A m. kir. belügyminiszter 17. vádpontban indokolja a szokatlan eljárást. Szokatlanoknak kell mondanunk, mert az alispánok a legritkább esetekben kerülnek fegyelmi vizsgálat alá, az pedig igazán a legnagyobb ritkaság, hogy a fegyelmi eljárással kapcsolatban hivatalukból való felfüggesztésük is elrendeltessék.

Hogy a 17. felhozott vádpont mennyiben tette szükségessé az alispán felfüggesztését, azt még e vádpontok ismerése dacára sem tudjuk megállapítani, mert a vádpontokban csak rá van mutatva az elkövetett mulasztásokra, nem történik azonban utalás arra, hogy e mulasztások mily horderejű következményeket vontak maguk után.

A vádpontok elseje az, hogy a kezelőszemélyzet felett a kellő felügyeletet elmulasztotta s azzal senkit nem bízott meg. Negyedik az, hogy az alárendelt hatóságokat nem vizsgálta felül.

Mint hogy a köztisztviselőnek állásából való felfüggesztése csak akkor indokolt, ha hivatalban léte a közérdekre veszélyeztetőleg hat, arra nézve, hogy a vádpontok eme ketete megállapítja-e a felfüggesztésnek e feltételét: mindenesetre tudnunk kellene, hogy a kezelő személyzet feletti felügyeleti jog gyakorlásának s az alárendelt hatóságok megvizsgálásának elmulasztása mennyiben járult hozzá, vagy idézte elő ezeknek oly magatartását, amely a közigazgatás érdekeire hátrányosnak bizonyult. Abból a tényből, hogy a kezelő személyzet több tagja, valamint az alárendelt hatóságok több tisztviselője ellen ugyancsak elrendeltetett a fegyelmi eljárás és sokan közülök fel is függesztettek: csak következtetni lehet arra, hogy az alispán felügyeleti jogainak és kötelességének elmulasztása az alárendelt közegeket és hatóságokat oly züllésnek indította, amelyek további

meggátlását a közérdek tette parancsoló szükségé.

A vádak ötödik pontja azt mondja, hogy a panaszok késedelmesen intézettek el. Az, hogy egy közigazgatási panasz későn nyer elintéztést, bizonyára nagyfokú mulasztás, mert a panasz tárgya erkölcsi vagy anyagi szempontból bizonyára értéket jelent a panaszosra, mert ellenkező esetben a panaszos utra nem térne. Ha a panasz jogosult, a panaszosnak joga van követelni igazának gyors megállapítását s azoknak a memontumoknak haladéktalanul való kiküszöbölését, amelyek a panasz előterjesztésére okul szolgáltak, ha pedig alaptalan, a panaszoltnak kell megfelelő alakban elégtételt szolgáltatni.

Hunyadvármegye nemzetiségi vármegyének közé tartozik s színtere az ádáz nemzetiségi izgatásoknak, kétségtelen, hogy egy hivatalosa magaslatán álló, feladatai fontosságát kellően átható alispánnak nem lenne szabad a panaszok elintézése körül figyelembe vehető késedelmet tanúsítania, mert e panaszosok között bizonyára feles számmal voltak oláh polgártársaink is, akiket panaszuk késedelmes elintézése még elkeseredettebbé tett s még jobban kiszolgáltatott az izgatók lelketlen munkájának.

A vádpontok hatodika, hetedike és nyolcadika a fegyelmi ügyek terén elkövetett mulasztásokat hozza fel.

E vádpontok szerint a fegyelmi megtorló eljárást két ízben elmulasztotta a fegyelmi ügyeket, késedelmesen járatta le némely esetben a fegyelmi eljárást megindítását teljesen mellőzte.

A megtorló eljárás elmulasztása, a fegyelmi eljárás megindításának mellőzése szerintünk csak annyiban eshetik súlyosan a hunyadvármegyei alispán fegyelmi ügyének mérlegébe, ha beigazolást nyert, hogy az illető tisztviselők, akikkel szemben a megtorlás nem alkalmaztatott, vagy az eljárás mellőztetett: súlyosabb fegyelmi vétséget követtek el. A fegyelmi ügyek késedelmes elintézése, azonban mindenesetre jelentékeny mulasztás és semmivel sem menthető, mert az illető fegyelmi eljárás alatt álló tisztviselőnek óriási erkölcsi és anyagi érdekei fűződnek ah-

hoz, hogy fegyelmi ügye sürgősen lebonyolítottassék és az alispánnak nem áll jogában, hogy a fegyelmi eljárás torturáit még annak mesterseges huzásával is szaporítsa.

A tizenhatodik vádpont azt tartalmazza, hogy a dévai közpórház hivatala a régi gondnoktól az új gondnoknak nem lett szabályszerűen átadva. Nem tudjuk, hogy mennyiben volt az átadás szabályszerűtlen, illetve mennyiben nélkülözötte az a szabályszerűséget, mert ha az átadás szabályszerűtlensége módot nyújthat az új gondnoknak arra, hogy a kórház tulajdonát képező vagyoni értékeket — az átadás hiányos volta következtében — jogtalanul kezelje, akkor bizony az alispán mulasztása súlyos beszámítás alá esik, mert közvagyonok kezelése körül meg nem engedhető könnyelműséggel járt el.

A többi vádpont önmagában véve nem bír jelentőséggel legalább is következményei a felfüggesztést indokoltá nem tennék.

Ezek, az általunk felsorolt vádpontok bizonyos támpontot nyújtanak arra nézve, hogy az alispán felfüggesztése valószínűleg objektív mérlegelés eredménye volt.

De voltaképpen mi e cikkünk keretében nem azzal akarunk foglalkozni, hogy a felfüggesztés indokolt volt-e vagy sem, mert hiszen a felfüggesztett alispánt vármegyéje védelmébe vette, őt tehát védelmeznünk nem kell, ha vele jogtalanság történt, a belügyminiszter álláspontját pedig nincs okunk védelmezni, mert minket a belügyminiszternek és a kormánynak politikájától egy egész világ választ el.

A hunyadi alispán dolgával azért foglalkoztunk, hogy rámutassunk arra, hogy egy alispán felfüggesztése lázba hozta a megyei köröket s a nélkül, hogy a felfüggesztésre szolgált indokokkal tisztában lennének anélkül, hogy azokkal objektív alapon foglalkoztak volna; kimondták a jelszót: „üldözés!”

Mélyen tisztelt és nagyságos vármegyeyourak! egyet önk közül, talán amennyire nagyjából látszik, nem is egészen ok nélküli, a legmagasabb fegyelmi fórum felfüggesztett. Önök e tényen megriadtak s a legnagyobb indignációval tárgyalják a belügyminiszternek a hunyadi alispánnal szemben való szigorú fellépését. Önök azt mondják, hogy az alispán ártatlan s közönséges politikai boszú áldozata. Önök fedezik saját testikkel a felfüggesztett alispán testét és lelkükben a legnagyobb méltatlanság érzete tá-

Szoknyás parlament.

— Stockholmi levél. —

Stockholm, június 13.

Lateiner ember, aki még az iskolában kötelezett nyelveken fölül is tanult valamit, azt hiszi, hogy elmehet a világ bármilyen részébe, valahogyan majd csak megértik, ha másképpen nem, hát — németül.

Különösen Svédországban.

Hogyne, hiszen az germán faj; a nyelvéből amennyit hallottunk, az mind olyan németesen, angolosan hangzik, majd csak megértene, ha németül, angolul, vagy francziául szólnak hozzájuk.

No hát, csak jer ide jó magyarom Stockholmra, ha éhen akarsz pusztulni.

Dehogy értenek itt egyebet a svédnél.

Még a gondolatmenetük is más, mint a miénk. Így például azt a fogalmat, hogy „kérem”, ami nálunk az első szó, nem ismerik.

Ha eféle fölösleges frázist akarunk mondani, azt úgy kell kifejeznünk, hogy „legyen olyan szép és adja...”

De hogy mit, azt nehéz csak megtanulni.

Utóbb kínomban már elbátortam, hogy veszek valamilyen svéd-franczia vagy svéd-német társalgási könyvet, nyelvtant és abból elsajátítom a legszükségesebbet.

Az ám, de még azt sem tudtam velük svédül megértetni, hogy adjanak egy svéd

nyelvtant. Azaz, hogy „nyelvtant” adtak, olyant, aminőből a svéd gyerekek tanulják a nyelvtani szabályokat, ragozásokat, persze svédül.

Mint utóbb kisült, olyan füzet, aminőt én akartam, nem is volt a „Bukafaer”-ben, ami könyvkereskedést jelent, mert hogy itt minden üzlet „affaer.” (Nálunk is az, de mi nem nevezzük így.)

Németországból jöve, a Sasmitznál megtapasztalható tengeri dereglyén — amelyhez hasonló nálunk Magyarországon a gonbosi komp. — szerencsésen áthaladtunk, ahol tíz vasuti kocsi hozt át egy nagy tengeri gőzös a gyomrában, amíg az utasok már sokkal kevesebbet hoznak át a gyomrukban, mert a Keleti-tenger bizony megkivánja az áldozatait.

A magyar feministák is hangosak voltak eleinte, vígan bátorították egymást, a régi szokás szerint, a félelem ellen nagyon ajánlatos hangos dalolással. De bizony a „Ritka buza, ritka ápa” nótá után csakhamar az andalgóbb „Hullámzó Balaton...” következett, míg végül az egészen csendes „Rácsos kapu, rácsos abiak...” rokonszenves hangjai mellett lassankint egészen elhallgattak: miután már előbb egy-egy gyarlóbb delegata, no meg delegátus is, eloldalgott, hogy visszavonuljon a magánéletbe.

Jó magyar ember nem is tart magánál semmit, amit a németektől kapott — enni. Csak az a baj, hogy a svédek, bár nagyon vendégszeretőek, nem képesek a táplálkozásunkról gondoskodni, mivel hogy itt is az a

szabály, hogy néma gyerekek az anyja szeméért a szavát.

A finomabb helyiségekben, úgy ahogy, megvagyunk az angol nyelvvel, mert a személyzet ezt érti, és a társaság előkelőbb tagjai is.

És magának az Asszonyok Parlamentjének, a nők választójoga nemzetközi kongresszusának is a hivatalos nyelve itt Stockholm-ban az angol. De ugy tudom, hogy ugyanez volt más országokban is a hivatalos nyelv.

Van ugyan hivatalos tolmács, de ezek — az egyiknek németre, a másiknak francziára kellene fordítania az elmondottakat, — ritkán vétetnek igénybe, és ha már fordítanak is, akkor meg többnyire mást mondanak, mint a szónok. Különösen Krauer kisasszony, a hollandusok agilis Schwimmer Rózsája szereti sikerült humoros ötleteivel fűszerezni olyik angol unalmas diktatóját.

Az olvasót talán kevésbé érdekelné magának a parlamentnek a tárgya, de a mód, ahogyan tárgyalnak olyan rendkívül érdekes, szép és okos, hogy az bennünket, magyarokat, a parlamentáris játékoknak, egyesülteknek, bizottságoknak, választásoknak és korteskedéseknek a hazáját, kell, hogy nagyon érdekeljen.

Az első: a templomi esend, amely uralodik. Az ember nem hinné, hogy az asszony állítólag fecsegő természetét, hogyan fegyelmelte a nőmozgalom. Vagy hogy ide csak a legkiválóbbjai jöttek az asszonyi táboroknak? De az bizonyos, hogy csodás a rend és a csend.

mad fel, pedig hát az alispán felfüggesztését vizsgálat előzte meg, s a törvényhatósági tisztviselő ellen az 1886:XXIII. t.-cz. értelmében fegyelmi eljárást elrendelni s ezzel kapcsolatban őt felfüggeszteni, csak fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat lefolytatása után lehet. Most, amikor önök, vármegyei urak, a hunyadi alispán felfüggesztésének hatása alatt állanak, gondoljanak arra, hogy hány és hány jegyzőexisztenciát tettek már önök tönkre, hány és hány jegyzőt függesztettek fel, minden tárgyi ok nélkül, sokszor szeszélyből, személyi ellenszenvből, politikai boszúból, gyakran csak egy vadászczimbora kívánságára, vagy egy szép asszony mosolyáért!

Most, amidőn az önök meggyőződése szerint fegyelmi jogtalanság történt egy alispánnal, s a vélt jogtalanság érzete háborgással tölti el lelküket, mert az áldozat — ha ugyan ennek lehet nevezni — egy önök közül; gondoljanak arra, hogy könnyű lelkiismerettel hány jegyzővel éreztették önök brutális fegyelmi hatalmuk súlyos ostromapúsait, anélkül, hogy szívükben a megbánás legesekélvebb érzése is kifakadt volna.

A becsületes, dolgozó jegyzői kar, amelynek vállán, mint Atlasz a világ, nyugszik az egész magyar közigazgatás, mely fegyelmi atrocitásoknak volt kitéve évtizedek óta az önök részéről. Az 1886:XXII. t.-cz. fegyelmi szempontból annyi biztosítékot sem nyújt a jegyzőnek, mint az 1886:XXIII. t.-cz. a vármegyék tisztviselőinek, mert az 1886:XXII. t.-cz. nem ismeri a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot, hanem a fegyelmi hatóság, saját észlelése, vagy fejlesztése alapján egyszerre magát a fegyelmi eljárást rendeli el s ezzel kapcsolatban, minden vizsgálati eljárás nélkül intézkedhetik a fegyelmi eljárás alá vett jegyző felfüggesztése iránt s hányszor, óh hányszor éltek és visszaéltek önök vármegyei uraink a törvényben biztosított jogokkal!

Gondoljanak most azokra a fegyelmi atrocitásokra, amiket önök nap-nap után elkövettek s amelyek nyomában égő könyvek fakadtak, hogy lehulljanak azokra a lelki, fájó sebekre, amelyeket az önök brutalitása könnyelmű kezekkel ejtett. Gondoljanak most arra, hogy hány és hány jegyzőt, családjával együtt üztek ki önök nyugalmas hajlékából, évtizedes becsületes munkásságának e néma tanujából, a bizonytalan jövő háborgó oceán járó, hány és hány jegyző lett

erkölcsei halottja az önök kegyetlenségének, mennyi tenger vér és köny okozója volt az önök hatalmi túltengésből eredő visszaélésük s ma is hány jegyző járja szívében a fájdalom hegyes törével, fején a töviskoszorúval, a Golgothák szenvedéssel telt utjait. Csak azért, mert önök fegyelmi jogaik gyakorlásában minden egyébtől vezéreltettek, csak az igazságtól, az objektivitástól nem.

Most, amidőn önök is úgy érzik, hogy igazságtalanság történt önök közül egygyel, szálljanak magukba és amidőn egy jegyző elleni fegyelmi ügyben egy tollvonásuktól függ egész család existenciája és becsülete: ne legyen elhatározásuknak más irányítója, mint az eszmei igazság; rázzák le magukról a jogtalan befolyásokat, akár saját lelkükben keletkeznek azok, akár kívülről akarnak hatni.

Most, amidőn az önök Achilles-sarkára is rátapodott egy magasabb fórum, fogadják meg, hogy azt a sokat üldözött jegyzői kart a saját vagy mások önző cézljainak nem szolgáltatják ki s addig is, amíg az új fegyelmi törvények kellő jogvédelmet nyújtanak: az önök eddig nélkülözött igazságossága lesz a jegyzői kar palládiuma, mert hiszen „Mindnyájunkat érhet baleset.”

Elvi jelentőségű döntvények és rendeletek.

Zárgondnok bérfizetési kötelezettsége. Az 1907 évi XLV. t.-cz. 37. szakasza alapján a zárgondnok csakis azoknak a cselédbéreknek a megfizetésére kötelezhető, amelyek a zárgondnoki kezelés tartama alatt merültek föl. (A m. kir. földmiv. ügyi miniszter 1911. évi 4985. sz. hat.)

Az adó levonható a cselédbérből. A gazdasági cseléd terhére kivetett állami és községi adóknak a gazda által történt kifizetése a cseléd részére nyújtott költségen jellegével bír, melyet — ellenkező megállapodás hiányában — az 1907. XLV. t.-cz. 35. szakaszának második bekezdése értelmében a gazda jogosult a cseléd béérébe beszámítani. (A m. kir. földmiv. ügyi miniszter 1910. évi 69.962. sz. hat.)

Szolgálati viszony felbontása. Ha a gazdasági cseléd eltávozását követő nyolcz nap alatt a szerződés megszűnté miatt egyik fél sem terjeszt elő panaszt a hatóságnál, a szolgálati viszony közmegegyezéssel felbontottnak tekintendő s a cselédnek csak a tényleg megszolgált bérré lehet jogos igénye. (A m. kir. földmiv. ügyi miniszter 1910. évi 58.952. sz. hat.)

Szolgálati szerződés és hatóságok. A gazda és a gazdasági cseléd közti szolgálati szerződést a hatóság nem bonthatja fel, hanem a határozatban csak azt mondhatja ki, hogy a szerződésnek

valamelyik fél részéről történt felbontása jogeset volt-e vagy sem? (A m. kir. földmiv. ügyi miniszter 1910. évi 24.133. sz. hat.)

Gazdasági cseléd felelős a feleségeért. A gazdasági cseléd, ha a felesége a gazdával szemben sértő módon viselkedik, a szolgálatból felmondás nélkül elbocsátható s a cseléd ily esetben az 1907. évi XLV. t.-cz. 45. szakaszának b) pontja alapján a jogos védelemre nem hivatkozhatik. (A m. kir. földmiv. ügyi miniszter 1910. évi 69.320. sz. hat.)

Cselédügyben nincs eskü. Gazdasági cseléd-ügyekben a fél esküje, mint bizonyító eszköz, nem alkalmazható. (A m. kir. földmiv. ügyi miniszter 1910. évi 68.891. sz. hat.)

Az árvaszók ellenállási joga. Ha a biztosítási összeg kedvezményezett kiskoru tulajdona, akkor annak a tőkének a kamata is a kiskoru szükségleteinek fedezésére szolgál és ha a bíróság a kiskoru anyja elleni követelés fejében a kiskort illető tőkének kamataira rendelte el a végrehajtást, még ha a végrehajtási eljárás jogerőre emelkedett is, a kamatok az árvaszók a végrehajtató részére nem utóvándozhatják ki, mert az ily bírői határozat az anyagi jog szempontjából joghatálytalan nem bír. (A m. kir. belügyminiszter 1911. évi 42.546. sz. határozata.)

A helypénzszedési jog adómentessége. A községek vásártartási és helypénzszedési joga sem járadékadóval, sem III. oszt. kereseti adóval meg nem róható. (A m. kir. közigazgatási bíróság 1910. évi 21.247. számú hat.)

A „vajol“-tőszabad árulni. A „vajol“-nak, mint sárgára festett kókusz-zsírnak forgalomba hozatala mesterséges ételszír név alatt meg van engedve. (A m. kir. belügyminiszter 1910. évi 4064. sz. hat.)

Az árvtári előlegalap blyegkötelezettsége. A vármegyei árvtári előlegalap a kiskorúaknak adott kölcsönre és ezek betáblázására vonatkozólag blyegmentességben nem részesül. (A m. kir. közigazgatási bíróságnak 1910. évi 17.457. sz. hat.)

Községi közigazgatás.

A csermői jegyző jubileuma. Az aradmegyei Csermő községben tegnapelőtt ünnepelték *Suhajda Béla* jegyzőt abból az alkalomból, hogy most töltötte be jegyzői működésének *ötvenedik* évét. A megyei jegyzői kar nevében *Povászy Soma*, a járási jegyzői kar nevében pedig *Kocsó Károly* köszöntötte föl a jubilánst. A járásbeli kartársak értékes emléktárgyval lepték meg, míg a somoskeszi-i görög-keleti román hitközség nevében *Bulk Simon* lelkes gyönyörű beszéd kíséretében aranyórát és láncot nyújtott át *Suhajdának*. Este színterítéki bankett volt, amelyen sok köszöntő hangzott el az ünnepeltre.

Elmarad a jegyzői kongresszus. Az országos jegyzői egyesület elnöksége úgy határozott, hogy a jegyzői kongresszust ez idő szerint nem hívja egybe, amennyiben azonban az ősz folyamán ennek

A nagygyűlés egy hétre van kitűzve, 12—17-ig. És minden napra kaptunk egy meghívót, kit egy uri kastélyba, kit egy városi villába hívtak meg, hol kirándulás egy szép szigetre, hétfőn Upsalába, stb.

Tegnap, a megnyitás napján fényes recepczió volt este a Grand Hotel Royal téli kertjében, ahol egy a vígadókhöz hasonló nagyszánu terem a harmadik emeleten üveggel fedve, a földszinten élő virággal, pázsittal van beültetve, ahová nem szabad rálépni, hanem csak a körülötte vezető széles folyosón — tánczterem, — hemzsegni és teázni. Ezt meg is tettük hűsögesen, annyira, hogy bizony a nagy recepcziós díkeziókból mit sem értettünk meg.

Chapman Catt asszony angolul, francziául, németül és svédül beszélt, utána minden nemzet képviselőjének jutott szó, még a magyaroknak is.

Tegnapelőtt *Hersbyholm*ban voltunk ebéden, egy *Helen Berg* nevű uriaszónynál. A legritkább műtárgyak és festmények valóságos kincsesháza a szép nyári lak, ahova megint olyan vilámsón kellett utaznunk, amelyet a vízen át gözdereglye vitt.

Az ebéd után, amelyen a háziasszony mondta az első fölőszöntőt („Skol“-t), persze angolul, és amelyre egy hollandus kollégám úgy válaszolt, hogy „hölgyeim és urai!“ lévén kivüle még csak én férfi a harminez terítékű asztalnál, — svéd dalokat adtak elő svéd nemzeti viseletbe öltözött hölgyek, köztük a háziasszony két bájos lánya, akiknek remekbe festett arcképeit *Ferraris* esetjének művét a szalonban láthattuk.

Mint egyetlen legény a társaságban, bosztonozni vittem a házikisasszonyokat, de már azon általános óhajtatnak, hogy mutassam be nekik a csárdást, nem tehettem eleget, mert nem volt, aki játszassa, de még kortánk sem volt hozzá.

A ház urnőjének leányai azután bemutatták az eredeti svéd tánczaikat, amelynek egyike azzal végződik, hogy a nő „gyócsát visz“ és kiviszi a férfit a tánczteremből.

— Ez dalekarliai táncz, — magyarázták nekem, és ott a nők erősebbek, mint a férfiak.

— Ezért is oly erős a nőmozgalom Svédországban, mert hogy erős kezekben van...

Hogy valami érdemlegesről is referáljak, közlöm a mai nap eseményét:

A közgyűlésen a női választójog kivására alakult férfiligák is képviselve vannak nyolcz delegátussal. Ezek ma: 1 magyar, 1 német, 2 hollandus, 2 angol, 1 északamerikai és 1 franczia, megalakították a férfiligák nemzetközi szövetségét, amit persze az asszonyok parlamentje nagy lelkesedéssel vett tudomásul.

A másik fontos határozat, és ez önt érdekli, kedves szerkesztő ur, hogy éppen egy magyar delegátának, *Schwimmer Rózsának* az indítványára elhatározták, hogy amely lapok nem közlik a nőmozgalomra vonatkozó híreket, — no már akár helyeselve, akár elenezve, az mindegy, — az olyan lapok előfizetését az asszonyok beszüntetik.

Isten óvja nagy esapástól jó magyar hazánkat!

Pataj Sándor.

Az elnök *Carrie Chapman Catt*, a Budapesten is ismert szép, okos fejű, higgadt és tanintatos modoru asszony, akinek a kis falalapítás utására egyszerre elhallgat a zümmögés is.

Bejelent, indítványoz, minden egyes dolog felett szavaztat „I“ az igen, „No“, az nem. Persze mindig „I“ hangzik fel. Ilyen jól szervezett mameluk hadsereget nem talál magának a világ egy miniszterelnöke sem.

Pártok nincsenek.

Nemzetek szerint ülnek a delegáták (köztük 6 delegátus ir), minden nemzet padsora élén kis nemzeti lobogó van kötve egy székre. A magyaroké az első sorban áll, mellettük az első sorban 2 ausztráliai, a második sorban egy svájcezi. A magyarok pedig kilenczen.

A szónokok egymásután mennek föl az emelvényre, elmondják a beszédüket, amíg mögöttük egy táblára fölírja a szónok nevét egy hollandus kisasszony *Magnus Rosa*, („Sie hat es wirklich nicht notwendig“, — mondanák rá nálunk a Lipótvárosiak, ha hallanák, hogy több millió hollandus forint a hozománya.)

Általában következtethető abból a hatalmas apparátusból, amelylyel működnek, és amelyhez az anyagi eszközöket bizony nem mindig hozhatja össze a közadakezés, (bár a svédek ennek a kongresszusnak a költségeire 34.000 svéd koronát adtak), hogy a világ gazdag asszonyai vannak itt együtt. Igaz, hogy a legszegényebb egyesületek is képviselést kaptak, és ilyeneknek az utazást az egyesület, az itteni költségeit pedig a svédek fedezik.

ontása jog-
ügyi minisz-

geért. A gaz-
lával szemben
ól felmondás
tben az 1907.
ontja alapján
k. (A m. kir.
i 69.320 sz.

lasági eseléd-
ó eszköz. nem
ügyi minisz-

a biztosítási
jdona, akkor
oru szükség-
óság a kiskoru
rut illető tö-
ajtást, még ha
edett is, a ka-
határozat az
al nem bír.
42.546. sz. ha-

ssége. A köz-
joga sem já-
óság meg nem
óság 1910. évi

„vajol“-nak,
orgalomba ho-
meg van em-
1910. évi 4064.

telezettség.
kiskoruaknak
ra vonatkozó-
(A m. kir.
457. sz. hat.)

3.
z aradmegyei
elték *Suhajda*
gy most tél-
edik évét. A
say Soma, a
czó Károly
beli kartársak
nig a somo-
mevében *Bulk*
etében arany-
ak. Este szá-
szöntő hang-

Az országos
ozott, hogy a
em hívja egy-
yamán ennek

ársaságban,
onyokat, de
mogy mutas-
phettem ele-
de még kot-

után bemu-
t, amelynek
nő „gyócsát
remből.

nagyarázták
nt a férfiak.
galom Svéd-
ben van ...

is referál-
t:
jog kivívá-
lve vannak

magyar, 1
akamerikai
férfiligák
sze az asz-
edéssel vett

ez önt ér-
ppen egy
Rózsának
mely la-
vonatkozó
ve, akár el-
lapok elő-

magyar ha-
Sándor.

összehívásához a jegyzői kar ragaszkodik, az őszszel nem fogja megátolni a kongresszus összehívását. Mi ugyan jobban szeretnénk volna, hogy ha a kongresszus már most tartatuk meg, mégis hozzájárulunk annak az őszi hónapok valamelyikére leendő meghívásához, mert az ősztől már csak néhány nap választ el s mert főként — amint ezt ma egy heti cikkünkben kifejtettük — nagy súlyt helyezünk arra, hogy a jegyzői kar egysége tisztán taktikai okok miatt meg ne bolygattassék, mert ha valamikor szükség volt arra, hogy az ország jegyzői kara teljesen egységes legyen, úgy ma e szükségesség a legindokoltabb.

Megüresedett községi orvosi állások. Körösladány, orvosi állás 1400 korona fiz., 500 K lakp. és megáll. díjak, június 20-ig. Főszolgab. *Szeghalom*.

Facsád és Igazfalva, körorv. á. Mindkettőben fizetés 1600 K fiz., 5 évenként 200 K lakp. és 600 K utiát. Június 23. d. u. 4 óráig. Főszolgab. *Facsád*.

Gilőd, közs. orv. á. 1600 K fiz., korpótlék, 5 szobás lakás, melléképületekkel, fürdővel, latog. díjak, husszemle, halottkémli. díjak, kézi gyógyszer-tár, jun. 20-ig. Főszolgab. *Csák*.

Németboksán *Abokánybánya* és *Furlak*, 2 körorv. á. Mindegyik 1600 K fiz., 5 évenkénti 200 K korpótlék, 400 K lakáspénz. Németboksánban 400 K, Furlakon 500 K utiát, július 10-ig. Főszolgab. *Boksánybánya*.

Majsa, közs. orv. á. 1600 K fiz., 1000 K személyi pótlék, 600 K lakpénz, kézigyógyásztári jog és kötelezettség, kül. díjak. Főszolgab. *Topolya*.

Kornyaréva, körorv. á. 1600 K fiz., 400 K lakp. 400 K utiát, június 27-ig d. u. 4-ig. Főszolgabíró *Tercova*.

Bolkács, közs. orv. á. 1600 K fiz., 4-szer ötöd-éves 200 K korpótlék, 500 K szem. pótlék, 6 öl tűzifa beszállítva, június 26-ig. Főszolgab. *Hosszaszó*.

Megüresedett községi jegyzői állások. Szatmárköriút, körj. á. 1600 K fiz., szabad lakás és díjak július 1-ig. Főszolgab. *Csenger*.

Noszlop, körj. á. 1600 K fiz., 294 K irodaát., 330 K fuvar- és napidíjat, 600 K segédart., szabad lakás, jun. 24. délután 2-ig. Főszolgab. *Deveser*.

Avasujváros, körj. á. 1600 K fiz., jun. 25-ig. Főszolgab. *Avasfősfalu*.

Vaskőh és Rézbánya, 2 körjegyzői és 2 segédj. á. 1. *vaskőhi* körj. 1750 K fiz., 108 K irodaát., szabad lakás; 2. *rézbányai* körj. á. 1600 K fiz., 70 K irodaát., 280 K utazási át., 28 K külön át., szabad lakás. A két segédj. á. 1000—1000 K fiz. Főszolgab. *Vaskőh*.

A rovatvezető üzenetei.

Kérdés: X. eladta szeszgyárát a hozzátartozó szeszkontingenssel együtt, kérdés, hogy miképen szabadó ki az illeték? A szeszkontingens a szeszgyárnak tartozékaként tekintendő-e az egész vétel-ár összeg az illeték kivétel alapjául ugy veendő-e, mintha ingatlan vételről lenne szó?

Válasz: A szeszkontingens után akkor is, mint ingó vétele után, szabadó ki az illeték, ha az a szeszgyárral együtt adatik el. (M. kir. közig. bíróság 1906. évi 5273. sz. határozata.)

Kérdés: A községi elüljáróság tagjának állásáról való lemondását ki hivatott elfogadni, a főszolgabíró vagy a képviselőtestület?

Válasz: A községi elüljáróság tagjának lemondási kérvénye felett — amennyiben az illető ellen fegyelmi eljárás nincs folyamatban — a képviselőtestület hivatott dönteni. Előfordult eset alkalmából — amidőn a lemondást a főszolgabíró fogadta el egy bírónak lemondását — az új bíróválasztás megsemmisítettett azzal az indoklással, hogy a lemondás kérdésében az illetékes hatóság nem határozván, az állás végleg megüresedettnek nem tekinthető és így a választás megcélható sem lett volna. (M. kir. közig. bír. 1906. évi 4371. sz.)

Kérdés: A községi bíró folytathat-e mérsáros ipart?

Válasz: Nem, mert a bíróra az 1876. évi XIV. t.cz. 141. szakasza s az 1888. VII. t.cz. 126. szakasza értelmében a mérsárosokat illetőleg ellenőrzési teendők háramlanak. (M. kir. belügyminiszter 93.076—896. sz.)

Kérdés: Joga van-e a főszolgabírónak jegyzői állásra kitűzött pályázati határidő után érkezett kérvényeket elfogadni?

Válasz: Ha a jegyzőválasztásnál a pályázati hirdetményben nem volt kijelentve az, hogy a pályázati határidő után érkező kérvények nem fogadtnak el, főszolgabírónak a pályázati határidőn túl beérkező kérvényeket egyaránt jogában van akár figyelembe venni, akár pedig mellőzni, ha azonban a pályázati hirdetményben ki van jelölve, hogy a pályázati határidőn túl érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak; akkor a későn érkező kérvényeket a főszolgabíró nem jogosult elfogadni.

JOGÉLET

Játék közben adott kölcsön.

Budapest, június 17.

A játék, akár kártyával, akár más eszközzel játszunk, egészben vagy részben a véletlentől függ. Innen van, hogy a játékot a jogászok szerencseszerződések közé sorozzák. A játéknak büntetőjogi szempontból kétféle faja van, ugymint: megengedett és tiltott, vagy szerencsejáték. Az utóbbinak oly játékot nevezünk, melyben a nyereség vagy veszteség kizárólag a véletlentől függ. Aki ilyen játékban részt vesz, aki ily játék céljából nyilvános, vagy a közönségnek nyitva álló helyen szerencsejáték-vállalatot tart, vagy a vállalkozót vállalata üzésében segíti, kihágást követ el. Minden nem szerencsejáték, vagyis olyan játék, melynél a nyereség vagy veszteség nem kizárólag a véletlentől, hanem a játékos ügyességétől is függ, nem tiltott játék, vagyis üzése nem esik büntetés alá.

Magánjogi szempontból azonban a tiltott és a nem tiltott játék egyenlő elbánásban részesül. A magánjog a játék minden faját szerencseszerződésnek tekinti, amelyből eredő bármilyen követelésnek bírói uton való érvényesítése ki van zárva. A játékost, aki játék-tartozásával adós marad, a bíróság nem kötelezi a fizetésre; viszont azonban a magánjog a kifizetett játéktartozást sem itéli vissza. Aki pénzt elvesztette, az nem mondhatja, hogy mert a játékszerződés bíróilag érvényesíthető követelés nem létesít, ennél fogva jogem nélkül tartozatlanul fizetett a veszto fél. Nem mondhatja ezt sem a tiltott, sem a nem tiltott játék esetében. Tiltott játék esetében azért nem, mert tiltott ügyletből egyik fél sem származtathat jogilag érvényes kötelmet, nem tiltott játék esetében pedig azért nem, mert az ilyen játékból eredő kötelezettség nem érvényesíthető bírói uton, de az önként történt teljesítés meg nem támadható, mivel ez a teljesítés éppen a teljesítőnek akaratával történt, aki nem tartozatlanul fizetett, mivel tudatosan és a nem tiltott játékból eredőleg teljesítette a fizetést.

Mindezeket bevezetve azert mondottuk el, hogy a feltett kérdésre adandó feleletünk annál érthetőbb és világosabb legyen. A kérdés az, ha a játékos játék közben kölcsönt kér, ezt a kölcsönt nem fizetés esetében lehet-e bírói uton követelni? A kérdés egyszerűnek látszik; de nem az. Először különbség teendő a közt, vajjon tiltott vagy nem tiltott játék közben kért a játékos kölcsön, másodszor pedig, vajjon játéktársától vagy harmadik személytől kért kölcsön és utóbbi esetben, vajjon ez a harmadik személy a játékról tudott-e vagy sem. Tiltott játék esetében akár a játéktárs, akár a játéknál jelenlévő harmadik személy ad kölcsön a játékosnak, ez a kölcsönzés mindegyik kölcsönző részéről elősegíti a tiltott játékot. Mivel pedig valamely tiltott dolognak elősegítése, még ez az elősegítés nem is esik büntetés alá, — a jó erkölcsökbe ütköző jogügyletből bíróilag érvényesíthető kötellem nem származik, ennél fogva a tiltott játék közben a játéktárs vagy jelenlévő harmadik személy részéről adott kölcsönt bíróilag érvényesíteni nem lehet. Perelni lehet; hiszen a perlés csak a felperes cselekménye, abból alperes marasztalása csak a bíróság ítélete alapján következik be. Ezért nem szabatos az a kérdés: lehet-e peresíteni a játék közben adott kölcsönt; mert peresíteni lehet, de ezzel a perrel mégsem érvényesíthető az ilyen követelés, mert a bíróság azt nem itéli meg.

A bírói gyakorlat is azt vallja, amit itt kifejtettünk. De a bírói joggyakorlat azt a különbséget nem teszi meg, hogy tiltott vagy nem tiltott játék közben adatott-e a kölcsön. Az előttünk ismeretes esetek nagy részében erre a különbségetre szükség sem volt, mert azokban az esetekben kétségtelen volt, hogy tiltott játékot játszottak. Az esetek kisebb részében bíróságaink határozataiban csak az foglaltatik,

hogy kártyajáték közben adatott-e a kölcsön, de tényállás nincs abban a tekintetben, hogy ez a játék tiltott játék volt-e vagy sem? Pedig ez a különbség nagyon fontos dolog, mert szerintünk ahhoz lényegesen eltérő jogi következmények fűződnek abban az esetben, ha a kölcsönt nem a játékosnak társa, hanem harmadik személy adja. Ha a játékos társa adja a kölcsönt, ugy ennek megfizetését szerintünk nem követelheti, mert a kölcsön ebben az esetben a játékos társa részéről azzal a célzattal adatott, hogy a játékot tovább folytathassák. Ha azonban magából a játékból nem származik bíróilag érvényesíthető kötelezettség, akkor ezt a játékot, a kölcsönző érdekében elősegítő jogügyletet sem lehet bírói oltalomban részesíteni. Ha ellenben harmadik személy adja ezt a kölcsönt, ha mindjárt tudja is azt, hogy a kölcsönkérő a kölcsönt játékra használja fel, itt már nem lehet azt mondani, hogy ez a harmadik személy a maga érdekében akarja elősegíteni a játékot. Azt pedig szintén nem lehet mondani, hogy kölcsönzése a jó erkölcsökbe ütközik, mert a nem tiltott játék nem ütközik a jó erkölcsökbe, nem lévén e játék erkölcstelen cselekedet és így annak esetleges folytatását lehetővé tevő hitelügylet sem ütközhetik a jó erkölcsökbe. Csak tessék elképzelni, hogy a tarokknál egyik játékos a jelenlévők valamelyikétől kölcsön kér 100 koronát s ez a 100 koronát kölcsön adja. A játékos vagyonos, vagy jó keresettel bíró egyén, kinek ilyen kérését megtagadni nem is illik. Bizony az ilyen kölcsönt, ha nem fizet az adós, igazságos dolog a bírónak megítélni.

Ha a kölcsönt a játékos tiltott játék közben ugyan, de oly körülmények közt kéri harmadik személytől, hogy ez sem a játékról, sem a kölcsön céljáról nem tud, akkor természetesen a kölcsönző nem védekezhetik a bíróság előtt azzal, hogy tiltott játék folytatása végett adott kölcsönt nem szabad a bíróságnak megítélni.

Még egy esetről kell itt megemlékeznünk, arról t. i., amikor a játékos a játék befejezése után, de abból a kifejezett vagy felismerhető célból kér a vele játszott egyének valamelyikétől, vagy egy harmadik személytől kölcsönt, hogy játékadosságát kifizethesse. Ilyen esetben a kir. Kuria a kölcsönt megítélte, mert ebben az esetben a kölcsön nem a kártyajáték folytatására szolgált, mert a cél, amire a játékos a kölcsönt kérte, nem lényeges eleme a kölcsönzési jogügyletnek, mert végre a kölcsön nem a jövőben előállható veszteségi különbözet fedezetére szolgált. A kir. Kuria álláspontját magunk is helyesnek valljuk, mert a játék befejezése után felvett kölcsön még abból a szempontból sem eshetik megrovás alá, hogy vele a kölcsönvevő tiltott játékot kívánt folytatni.

Még sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult

Dr. Schöfft-féle

„ARANYCSEPPEK“

váltólag és minden gyomorba ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti és gyógyítja a hasdugulást és kölköt, továbbá vértisztításra is szolgál és megszünteti az étvágytalanságot, lejmigrént, hányásingert, aranyeret és reumatikus fájdalmakat. Aki ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségbe és a gutaütéstől is mentve van. Vesebaj és kolera ellen.

I üveg ára . . . I frt. 20 kr.
I drb. sebtapasz I frt. 50 kr.

Szétküldi minden világrészben:

Franz Dommanovics
Wien, 17. Bez. Halischgasse 19. II/30.
Magyar levelezés.

Idegenek Utmutatója.

Bankok és takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, Budapest. Alapítva 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalékalap 59.029.862 K 89 fillér. Könyvecskére és folyószámlára elhelyezett betétek álladéka 1910. december hó 31-én 369.403.378 K 18 fillér. Forgalomban levő saját kibocsátványok 333.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen címletek teljesen adómentesek, minden tekintetben kauzióképűek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá katonai házasági óvadékok czéljaira s a záloglevelek ezenfelül árvapénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyeresémgyümölcsöt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság, VI., Teréz-körút 22. szám. Alapítva 10 millió korona. Fiókok: V., Zoltán-utca 16. sz., VI., Váci-körút 15. sz. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékpénztári könyvecskére. Előleg ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások. Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete, Budapest, V., József-tér 1. szám. Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak egy az érték, mint a gabonatözsde a legelőnyösebb feltételek mellett eszközölése. Szelvények és kisorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó, magas előlegek értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztálysorsjegyek eredeti árakon. Szociális ellenőrzés költségmentesen. Katonai házasági óvadékok ügyében minden utalgatás és eljárás ingyenes.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank, V., Dorottya-utca 6. Fióktintézetek: Budapest, IV., Múzeum-körút 1., V., Nádor-utca 25., V., Lipótkörút 32., VII., Erzsébet-körút 41., VI., Andrásy-ut 30. Vidéki fiókok: Fiume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közraktárak: Budapest és Barcsan. Alapítva 40.000.000 korona.

A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktálcpe Budapest, V., Nádor-utca 4. (saját házában). **Belvárosi osztály:** IV., Koronaherceg-utca 10. **Terézvárosi osztály:** VI., Deák Ferenc-tér 6. **Központ:** Wien, I., Herrngasse 8. Teljesen befizetett részvénytőke 130 millió korona. Tartalékok 40 millió korona. A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktálcpe a folyó banküzlet összes ágaival foglalkozik.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magyar kir. szab. osztálysorsjáték főközpont helye: VI. kerület, Andrásy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18.; IV., Ferenciek-tere 4., Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., VIII., Ulloi-ut 6. sz.

"Hermes" magyar általános váltóüzlet r.-t. IV., Koronaherceg-utca 5. sz. Fiókok: V., Dorottya-utca 8., V., Nádor-utca 25. Alapítva 3 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékpénztári könyvecskére és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztálysorsjáték. Safe deposits.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság, VIII. ker., Rákóczi-ut 9. sz. „Palace pezsgőgyár.” elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyár van, ahol francia minta szerint elsőrangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkereskedelemmel, főleg fajborokat palackokban, likőr, rum, cognac és gyümölcs-pálinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borokban Tokaj-hegyalján külön pinceszéknél van a legmegbízhatóbb számozott és asszu borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzüzleteket lebonyolít és takarékbetétet elfogad. Telefon: 141-83.

Gaedicke bankház részv.-társ. A magy. Lir. szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítója. Játéktérvek ingyen és bérmentve.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Kigó-tér 1. Alapítva 16.000.000 korona. Tartalékalap 4.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, pénztári jegyre és cheque-számlára. Leszámitol váltókat. Jelzálogkölcönöket nyújt földbirtokokra. Előleg ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legmegtérülőbb feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 4½ és 4¼%-os adómentes zálogleveleit.

Budapesti Kölcönös Segélyző Egylet m. sz. V., Arany János-utca 18. Takarékbetétek gyümölcsösztételét elvállalja heti befizetések mellett. Kölcönöket folyósít olcsó kamat és előnyös visszafizetési módokat mellett.

Budapesti Iparbank részv.-társ. IV., Eskü-tér 8. Telefon: 25-65. Kölcönöket folyósít váltóra vagy kötelezvényre; leszámitol folyószámlaköveteléseket s elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett.

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r.-t. VI., Váci-körút 22. Alapítva: 1.000.000 korona. Fióktelep: Miskolc. Fuzionált a Budapest Székesfővárosi Takarékpénztár r.-t.-gal.

Magyar Fekereskedők Hitelintézete r.-t. V., Széchenyi-utca 1. Alapítva 3.000.000 korona. Alapítási és részesedései: Egyesült Fatermelők r.-t., Kisjenői Fatermelő r.-t., Központi Faértékesítő r.-t., Magyar Fekereskedelmi r.-t. Elvállal minden, a fatermelés és fekereskedelem ágáa tartozó pénzügyi műveletet, felbecslést, erdőértékesítést, vételt és eladást előnyös feltételek mellett. kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth La-

Hazai Bank Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 3. Alapítva: 32.000.000 korona, tartalékalap 9.500.000 korona. Nádor-utcai fiók: V., Nádor-utca 18., Oktogon-téri fiók: VI., Andrásy-ut 48., Rákóczi-ut fiók: VII., Rákóczi-ut 16.

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár r.-t. VI., Andrásy-ut 47. sz. Alapítva: 1.200.000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztárjegyekre, valamint cheque- és folyószámlára. Leszámitol váltókat a legelőnyösebb feltételekkel bank-uton és hitelegyletben; előleg ad értékpapírokra; elfogad megbízásokat értékpapírok bizományszerű vételére és eladására.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Koronaherceg-utca 3. szám. Alapítva 2.000.000 korona. Elfogad takarékbetéteket 4½% mellett. Köztisztviselői kölcönöket folyósít 10-30 évi törlesztésre minden előleges költség nélkül. Elvállal tisztviselő-házak építését és telepek létesítését lakbérletkötés mellett.

Általános bank részv.-társaság, VII., Erzsébet-körút 39. Alapítva 3 millió korona.

Az Algemeene Bank voor Zaleijk Onderpand németalföldi (hágai) pénzüzetet kölcönöket folyósít haszonélvezetekre, életjáradékokra, kötött tulajdonra stb., anélkül, hogy váltófedezetet kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth jós-ut. 4. az Általános Óvadékbank helyiségében.

Országos Iparbank Részvénytársaság, Budapest, V., Ferencz József-tér 6. szám. (Gresham-palota.) A Zivnostenská banka, Prága alapítása. Részvénytőke 60 millió, tartalékok 16 millió. Telefonszám: 131-65, 131-66. Sür-gönyözim: „Industriale.” Elfogad takarékbetéteket 4½% netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára megegyezés alapján kuláns tétel mellett. A bankszakma összes ágaival foglalkozik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapírokra. Külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása. Hitellevelek kibocsátása. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kuláns eszközölése. Váltók, utalványok stb. behajtása. Folyó számlaforgalom. Váltók leszámitolása. Váltóüzlet: V., Ferencz József-tér 6. (Gresham-palota.)

Szállítmányozási és Iparbank r.-t. VI., Váci-körút 37. Alapítva 400.000 K. Telefon: 21-29.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság, Budapest, V., Erzsébet-tér 12. Alapítva 8.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, folyó- (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámitol váltókat, utalványokat, kötelezvényeket és nyit számlákon alapuló könnlevőségeket. Előleg nyújt értékpapírokra és az azok vétele és eladására vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénznemek vételét és eladását. Vállal szeszadójel-biztosítékot a kincstárral szemben és letesz mindenemű óvadékokat. Elfogad letéteket megőrzés végett. (Safe deposit.) Kiallít hitelleveleket.

Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár r.-t. VII., Károly-körút 13. Befizetett alapítva 5.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére és folyószámlában. Tőzsdéi megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekket, külföldi pénznemeket vesz és elad.

Budapest III. ker. takarékpénztár, III., Lajos-utca 183. Telefon: 41-82. Alapítva 500.000 korona. Alapítva 1872.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti általános biztosító-társaság.) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap 366.829.741 korona 68 fillér. Az eddig teljesített kárfizetések összege: 1.018.074.811 korona 43 fillér, az érvényben levő életbiztosítások összege: 1.106.056.556 korona 66 fillér. Budapest, Dorottya-utca 10., az intézet saját házában. **Életbiztosítás** minden módozat szerint, valamint **finellátási és leánykiházasítási biztosítások.** — Tűz-, szállítmány-, betöréses lopás elleni és **űveg biztosítások.** — **Jégbiztosítás a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság** (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7.000.000 korona. Egyenkénti és csoportos **baletbiztosítások** (egyenkénti baletbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az **Első o. ált. balet ellen biztosító társ. által** (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Magyar Élet- és Járadekbiztosító Intézet m. sz. VI., Teréz-körút 52. Az életbiztosítás összes nemét kultiválja jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különféle neműt magánhivatalnokok részére, kiházasítási biztosítást leányok részére.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet, Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítva: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg héttmillió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

„Duna” Biztosító Társaság, VI., Andrásy-ut 30, Alapítva: 2 millió korona.

„Friedrich Wilhelm” porosz élet- és kezességi biztosító r.-t. Berlinben. Magyarországi igazgatóság: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. Alapítva 1866-ban. Telefon: 69-75. Eddig biztosítva: 1500 millió korona.

Ipari vállalatok.

Pisznanyi L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádógos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszesz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízelők, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely összeköttetéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki czélokra. Saját légszesz-készülék minden házában. Telefon 20-83.

Gyorstalpaló ipar r.-t. V., Andrásy-ut 4. Elvállal mindennemű czipőjavítást gyorsan és olcsón. Telefon: 28-33.

Hungária műtrágya, kén-sav és vegyi ipar r.-t. 7., Fürdő-utca 8. sz. Alapítva 4.000.000 korona. Gyárak: Zsolna és Budapest. Telefon: 39-57.

Continental lemosható gallér- és kézelőgyár r.-t. Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefonszám: 115-92.

Hazi likőr-, rum- és szeszgyár r.-t. (Singer és Reichsfeld.) VI., Lehel-utca 17. sz. Telefon: 15-80.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasút-Társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága, Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám Vas- és aczélművek: Resiczan és Aninán. Hidépitő- és gépgyárak: Resiczan. Gazdasági gépgyár: Román-Bogánon. Petroleumfinomító, mármok, cementgyár, erdőszet és gazdaság: Craviczan. Megrendelések a budapesti igazgatósághoz: IV., Egyetem-utca 1. szám alá intézendők.

Amerikai Czipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd. Budapest, Dorottya-utca 6. és Erzsébet-körút 42.

1066 gőzműgyári részv.-társ. Budapest, VII., telep-utca 43. sz. Telefonszám: 115-92.

Ujlaki Téglá- és Mészégető r. t. V., Akadémia-utca 9. Alapítók: 6 millió korona. Mészégető: Buda- Ujlak. Téglá- és cserépgyárak: Óbuda, Péter- hegyi dűlő, Békásmegyér. Habarcsgyár: Buda- pest. V., Vizafogó 1455.

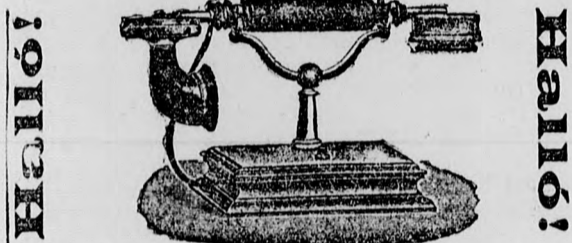
Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Rész- vénytársaság. Budapest, V., Nádor-utca 19. sz. Telefon: 38-83. Sürögyczim: Urikány Buda- pest. Bányák: Lupény (Hunyadmegye). Termel: Darabos szenet, koczkaszenet szoba-, gőzcséplő- gép- és gőzeke-fűtésre, diószenet, aknaszenet, pormentes aknaszenet kazánfűtési czélokra, ap- rószenet körkemence fűtésre, kovácszenet ko- vácsolási czélokra. Lupényi kőszénműveiben gyárt: Darabos pirszenet kohászati czélokra, koczka pirszenet, dió pirszenet szobafűtési, cze- ment- és cukorgyártási czélokra, kátrányt, kénsavas ammoniumot, magas hatásfoku mű- trágyát. Vezérbizományos: Magyar Általános Hitelbank, Budapest, VI., Nádor-utca 12. sz.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvénytársulat. V., Arany János- utca 29. sz. Alapítók 4 millió korona. Ajánlja szobafűtésre az országsterke kedvelt csibaji darabos szenet, gazdáknak és iparosoknak pedig a csibaji aknaszenet, valamint a kitűnő hagya- saljai tömör- és gyárszenet.

Magyar Aszfalt Részvénytársaság. V., Nádor-utca 4. sz. Gyártelepek: Budapest (VIII., Jrczy-ut 34.), Arad, Mezötelegd, Felső-Derna, Fataros, Versecz. Alapítók 5 millió K. Alapítatott 1878.

Beocsini Czeméngyári Unió r. t. V., Alkotmány- utca 10. sz. Alapítók 7,600,000 korona. Cze- méngyár: Beocsin; malomkőgyár: Újvidék; kőszénbánya: Ujbánya.

Magyar Magántelefon Részvény-Társaság



Még nem jutott eszébe, hogy sok pénzt takarít- hatna meg, ha házi telefonjainkat bevezetné? Ha megmondolja, hogy Önnek és alkalmazottainak mennyi idővesztése, hiábavaló ide-oda járkálása van, be-fogja látni, hogy mindentől csak szabadá- mazott házi telefonjaink bevezetése által kimélneli meg magát. Levélbeli vagy telefon felszólításra (szám 10-49) azonnal elküldjük megbizottunkat ki díjtalanul fog Önnek szabadalmazott házi- telefonjainkról költségvetéssel szolgálni. Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27.

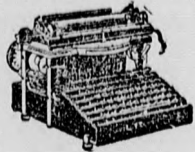
Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmied utóda Ziek és Társa r. t. IV., Károly-körut 10. Egytetemes áruház. Eláru- sit könyveket, képeket, fényképező czikkeket, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési czikkeket előnyös részletfizetésre.

Idégenforgalmi és utazási vállalat r. t. IV., Viszód- tér 1. sz. Fiókok: Brassó, Fiume, Kolczsvá., Nagyvárád, Nagyszeben, Temesvár, Zágráb. Alap- tóké 800.000 korona.

Budapesti Központi Tejcarnok-Szövetkezet. VII., Rottenbiller-utca 31. Üzletész-tőke 265.600 K (457 drb. 800 K-ás üzletész). Telefon: 58-58.

A Smith Premier látható írásu írógép az egyedüli, azonnal és állandóan látható írással és teljes billentyűzet- tel. „Grand Prix“ Páris 1900 és Brüsszel 1910. Árjegyzék és természetbeni bemutatás költségmentesen és minden vételkötelezettség nélkül. Bu- dapest, VI., Deák Ferencz-tér 6. (Anker-palota) Telefon 80-60.



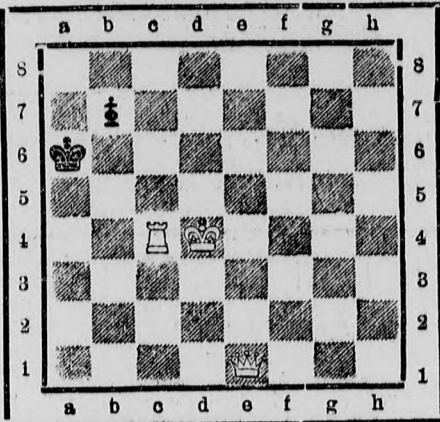
Általános Berendezési Részvénytársaság. Billiárd, labator és hűtökészülékek gyára. Budapest, VII., Gizella-ut 26. Telefon: 65-75. Sürögyczim: Berendezők Budapest. Levélbeli vagy szóbeli megkeresésre költségvetéssel, rajzokkal és tervekkel készségesen díjtalanul szolgálunk.

Budapesti Közuti Vaspálya-társaság, V., Lipót- körut 22. sz. Alapítatott 1855. Alapítóké 40.477.800 korona. Telefon: 24-52. 85-92. 73-08. 19-90. 22-35. 47-56. 8-78. 84-31. 20-99.

SAKK.

118. számú feladvány.

Dr. Keidanz H. Newyork. („Magyar Sakkvilág.”)



Matt a harmadik lépésre.

412. számú játszma.

Játszották Pétervárott 1911. május 31.

Spanyol játék.

Table with 2 columns: Világos (White) and Sötét (Black). Moves listed: 1. e2-e4, 2. Hg1-f3, 3. Ff1-b5, 4. O-O, 5. d2-d4, 6. Hb1-c3, 7. Fc1-g5.

A pétervári mesterverseny óta ez a folytatás igen divatos lett, nézetünk szerint azonban nem erősebb 7. Bf1-e1-nél, mert ezután sötétnek módjában van az e7-en amugy sem jól álló futár- ját cseréltetni. Figyelmet érdemel 7. Fb5xc6, Fd7xc6 8. Vd1-d3, e5xd4 (fenyegetett az e5- gyalog ütése) 9. Hf3xd4, 0-0 10. Fc1-g5, mely folytatásnál az állás anyagiban különbözik, hogy a d5-mezőt nem a gyalog tartja megszállva a huszár beugorhatása elől.

7. e5xd4 Rendes ez a csere történik, noha 7. 0-0 esetén sötétet most nem fenyegetné gyalogvesztés. 8. Hf3xd4 0-0 9. Fb5xc6 b7xc6 10. Bf1-e1

Dr. Lasker a pétervári versenyen azonnal 10. Vd1-d3-at vezette be, de csak ugyanez az állás iött létre.

Table with 2 columns: Világos (White) and Sötét (Black). Moves listed: 10. Vd1-d3, 11. Vd1-d3, 12. Fg5-h4, 13. Fh4xe7, 14. Vd3-g3.

Világos fenyeget 15. Hd4xc6. Fd7xc6 16. Vg3xg4-el, ami ellen azonban sötét könnyen vé- dekezhetik viszont fenyegetéssel.

Table with 2 columns: Világos (White) and Sötét (Black). Moves listed: 14. Ba8-b8, 15. h2-h3, 16. Ba1-d1, 17. Hd4-c3.

Jobbnak látszik 17. f2-f4, He5-g6 18. e4-e5 stb. támadó játékkal.

Table with 2 columns: Világos (White) and Sötét (Black). Moves listed: 17. He5-g6, 18. Be1-f1, 19. He2-d4, 20. Bf1-e1.

Ha 20. Hd4xc6, úgy 20... Bb8-b5 és fenye- get Vd3xc3 valamint Bb5-g5 is.

Table with 2 columns: Világos (White) and Sötét (Black). Moves listed: 20. Be8-e5!, 21. Hd4xc6, 22.

Világos veszélybe rohan, a fenyegető Bg5-f3 21. h2-h4 megakadályozhatta volna.

Table with 2 columns: Világos (White) and Sötét (Black). Moves listed: 21. Be5-g5, 22. Bg5-g3.

Bonyodalmas állás. Történhetik 22. ... d6xc7 is, mire következhetnék 23. He3-c4, Vf6xc6 24. He4xc5, h6xc5 25. Bd1-d8, Kg8-h7 26. Vg3xg5, Fc8-g4! stb. sötétnek előnyösebb játékkal.

Table with 2 columns: Világos (White) and Sötét (Black). Moves listed: 23. h2xc3, 24. Kf1-h1, 25. He4xc5, h6xc5, 26. Bd1-d8, Kg8-h7, 27. Bf2-f1, 27. Be1xf1, Fb7xe4, 28. Kt1-g1, Hf4-h3+ matt.

23. Hf4-h3+ 24. Kf1-h2

Valamint jobb volt 24. g2xh3, Vf6-f3 25. He6-e7+ Kg8-h7 26. Be1-e3 stb.

Table with 2 columns: Világos (White) and Sötét (Black). Moves listed: 23. Vf4-h4, 24. Kf1-h2.

Valamivel jobb volt 24. g2xh3, Vf6-f3 25. He6-e7+ Kg8-h7 26. Be1-e3 stb.

Table with 2 columns: Világos (White) and Sötét (Black). Moves listed: 24. Vf6xf2, 25. He3-e4, Vf2-b4, 26. He6xb8.

Anyagilag az állás most körülbelül kiegyen- lődött. sötétnek azonban előnyösebb játéka van.

Table with 2 columns: Világos (White) and Sötét (Black). Moves listed: 26. Hh3-f2!, 27. He4xf2, Vb6xf2, 28. Hb8-c6, Fc8-b7, 29. He6-e7+, Kg8-h7.

Jobb mint 29... Kg8-f8, mire 30. He7 g6+ s utána Hg6-f4 kielégítő védelmet nyujtana.

Table with 2 columns: Világos (White) and Sötét (Black). Moves listed: 30. Be1-g1, Vf2-e2!, 31. Bd1-d4, e7-c5, 32. Bd4-f4, Ve2-h5+ feladja.

A „Magyar Sakkvilág június 11-én megjelent ötödik számából.

Sakk-hírek.

A „Gajdos Sakk-Kör nemrég fejezte be két- fordulós nyári versenyét a következő eredmén- nyel: I. Papp Ferencz 3½, II. Blatt Ferencz 2½, III. Preisz Mihály 0.

A Budai Sakköz Társaság tavaszi versenyén 8 játékos vett részt. Első lett: Wimmerth József 7, második Juszt László 6, harmadik Huber Ágoston 5 egységgel. A társaság helyisége az Erzsébet- hid kávéházban (Döbrentei-tér 6.) van.

Az Isaszegi Gajdos Sakk Kör versenyének áll- lása az utolsóelőtti forduló után: Tóth 12½, Papp 11½, Szegedy 11, Koller 10, Kende 9, Mész 8, Mécay 7, Hegedüs 6½, Pajor 5½, Dilahi, Nagy, Raab, Singer 5, Ebner, Keller 4½, Grik 2.

Newyork. A jövő év január 8-án kezdődő nemzetközi mesterverseny rendezése, amelyre 9 európai és 3 amerikai mestert hívnak meg, az ame- rikai sakkbarátok körében nagy visszhangra talált, a verseny céljaira tervezett 8000 dollár előrelát- hatólag egybegyűl, mert mindjárt az első napokban 1700 dollárt jegyzett öt adakozó.

Pétervár. Freyman és Snosko-Borowski kö- zött match van folyamatban, melynek állása a 16. játszma után a következő: Freyman 4, Snosko- Borowski 2, remis 10.

„A jogász”

(szerkeszti dr. Erős Vilmos) minden jogásznak irántúje az egyetemi előadások és jogi vizsgák ut- vestójében, mely mindenre kimerítő felvilágosítást ad. A jogász megjelenik havonta kétszer és előfizetési ára félévre 2 korona, negyedévre 1 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Dohány- utoza 78. Telefon: 118-57.

Szerkesztői üzenetek.

— Magánlevelek írására nem vállalkozunk. — — Kéziratokat vissza nem küldünk. —

K. Antal, Budapest. „Vizkurát” nem szabad könnyelműen használni, minden orvosi beavatkozás nélkül. Nem olyan ártatlan, mint ahogy első pillan- tásra látszik s míg helyesen alkalmazva csodákat mű- vel, éppen olyan romboló hatása lehet, ha vagy túlsá- gosan, vagy helytelenül alkalmazzuk. Ahány betegség, annyiféle vizkurát igényel. A víz gyógyító hatása fő- ként az idegrendszerre és izomzatra, a vérnyomásra és vérelosztódásra, a test hőmérsékére, az elválasztásra, a légzésre és anyagcserére vonatkozik. Különböző hő- mérsékű fürdők által sikerült a túlságos idegességet csökkenteni és az elernyedt idegeket felelénkíteni. Az agyból eredő idegességnél és álmatlanságnál közömbös fürdők és nedves pakolások által az idegek lecsendes- dését és jótékony álmot érhetünk el. Mily jók a meleg és forró borogatások zsábkánál és más fájdalomkánál. Egyes idegfájdalmak éppen ellenkezőleg hideg víz alkal- mazására, vagy az úgynevezett skótzuhany (más- képpen gözzuhany), vagy mind a kettőnek váltakozva való alkalmazása által gyógyulnak. Tudvalevő, hogy a jult ember magához tér, ha hideg vízzel feekendezzük. Hosszasan tartó öntudatlanság vagy félrebeszélés alkal- mával a beteget hideg leöntések által, melegebb és hidegebb fürdőknek váltakozó használata által meg- gyógyíthatjuk. Ha a beteg bőre érzéketlen és vissza- hatási tevékenysége csökkent, alkalmazzuk a zuhanyo- kat és ledörzsöléseket. Azt tapasztaljuk, hogy a hideg víz frissít és erősít, meleg fürdő csodésít és lankaszt, mivel nemcsak az idegekre, hanem az izomzatra is bír befolyással. Ezért oly betegségeknel, hol jánkadás vagy fáradás lép előtérbe vagy az izmok hűdtek, hideg víz- zet fogunk alkalmazni, míg ellenben görcsöknél, izga- tottságnál meleg fürdőt alkalmazunk. A víz azonban arra is képes, hogy a véredényeket összehuzza és ellan- kasztja. A hideg víz, a jég, ennélfogva gyulladásoknál használtatik nagy sikerrel. A meleg vagy forró boro- gatás elősegíti a felszívódást. Forró kézfürdőt alkal- mazunk szívbántalmaknál, hideg lábfürdőt vesznek azok, kiknek vértöbbletük van a fejükben. A víz elvonólag

hat, tehát nemcsak közeli, hanem távoli szervek vér-bőségére is. Megbecsülhetetlen hatása van a fürdőnek a lázra is. Hűvös fürdők nemcsak biztosan esökkentik a test hőmérsékét, hanem erősítik a szív-működést is és azért oly rendkívül magas lázak esökkentésére használjuk, ahol lázellenes gyógyszereket éppen a szív-működés gyengesége miatt alkalmazni nem lehet. A fürdő befolyást gyakorol az elválasztásokra is, hideg víz okozza a vese elválasztását, meleg víz izzaszt. És ezért számos esetben a fürdő izzadásmányok felszívódására használható. Erdekese még, hogy a hideg víznek alkalmazása által kövér embereknél tetemes súlyfogyást lehet elérni. Ilyen fogyasztó hatással bír a meleg fürdő, gőzfürdő és a pakkolás is. De, ismétljük, orvos megkérdése nélkül ne fogjon hozzá, mert a külső tünetek félrevezethetik a baj természetét illetőleg.

Kultha. Menyasszonyát meg akarja lepni konyhabeli ismereteivel és e „svindli”-hez a mi közreműködésünket kéri. Szívesen. Ily módon mindkettőjüknek használunk. A töltött kelkáposzta receptje, amelyet tőlünk kér, a következő: Kell hozzá egy szép kelkáposztafej, 20 deka vagdalt disznóhús (lehet kolbásztöltelék is), 2 evőkanálnyi nyers rizs és 4 kanálnyi szárított gomba. A kel-leveleket egyenként megmosni, forró sósvízben megabálni és szitán lecsurgatni, a belsejét megmosni, összevagdolni és finomra vágni. A megmosott rizst le kell forrázni, a jól kiciszított gombát 20 percig főzni és összevagdolni. Ekkor a húst, a rizst, a vagdalt kelt, a gomba felét, a borsot és sötét összekaverjük és az egyes leveleket megtöltjük a vagdalelkekkel. A töltelékkel egymás mellé rakjuk lapos lábasba, erős huslevest töltünk rá és valamit a gombalevelekből, valamint egy darab írósvajtot, aztán betakarva, 1/2-1 óráig pároljuk, a lábast néha megrázva. Kis vajból és lisztből fehér rántást készítünk, adunk hozzá huslevest, gombalevet, sötét borsot és a vagdalt gomba másik felét és ha sima mártással főtt, a töltelékre töltjük és gyenge tűzön vagy langyos sütőben még fél óráig pároljuk.

B. Gy. t. k. Budapestben, illetőleg Budakeszin az Erzsébet Szanatórium és Bekésgyulán a József főherceg-szanatórium.

Katona. 1. Lehetséges. Folyamodjék a hadkiegészítő parancsnoksághoz s mellékelje az egyetemi látogatási bizonyítványát az előző felvételről. — 2. Ugyane folyamodványban kérheti az élelmezési osztályhoz való beosztását. — 3. Két jogtudományi szigorlattal nem lehet. Ha a hadbírói pályára akar menni, jogi doktorátúra van szüksége. Folyamodványát a m. kir. honvédelmi minisztériumhoz kell beadni.

T. Istváné. Dévaványa. Részvétellel olvastuk panaszos sorait. Reméljük, hogy aggodalmait túlzottak s hogy fia az orvosok által meghatározott gyógy- és életmódi szigorú betartásával ép, erős férfivá fejlődik. Ennek egyik főkélléke a bő táplálkozás, hogy a test a lapangó betegségeknek ellenállhasson. Napjában, minél többször egyék. A pályaválasztás, míg meg nem izmosodik, másodsorba sorol. Betegesen, gyöngén nem tehetne eleget feladatának, nem haladhatna s egészségét teljesen alááná. Az egyetlen pálya, amelyet fiának körülményei között ajánlhatunk — a kertészeti. Folyton jó levegőn tartózkodik s testedző munkát végez, amelyet jövedelmező. Forduljon a felvétel iránt a m. kir. kertészeti tanintézet igazgatóságához (Budapest, I., Ménesi-ut 45.).

S. Líviá. Győr. Mint már többször tudattuk, a kisebb sorshuzások eredményéről, huzási liszta hiányában, — sajnálatunkra, — nem adhatunk felvilágosítást.

Sch. J. Kispeszt. Mindenesetre megpróbálhatja. A konzulátusok tartoznak kérdésért figyelemre méltatni. Fájdalom, nem biztathatjuk azzal, hogy magyarul értő hivatalnok van az illető konzulátusnak. Tanácsosabb németül írni.

Alföldi. Czegeket nem ajánlhatunk, de azt hisszük, hogy a *vilószott* uton is eléri célját. Már is többen készülnek a kitiűnő hegyi vajból rendelni.

Siculus. Olyan magyar író, akiről *Scinnyey* nem emlékezik meg s olyan más téren nevezetes férfit, aki a Pallas Lexikonból hiányzik, mi se tudunk önnök megnevezni.

T. Garé. A kereskedelmi miniszter minden péntek délelőtt fogad. Megjegyezzük, hogy a címe nem mellőzhető, hanem nagyméltóságú.

H. Árpád. Hamakszentlőrinc. Forduljon kérdésével a statisztikai hivatalhoz.

Mama. Megszokás dolga. Ha gyermeke szivesebben használja a balkezét, még nincs oka a kétséghévesésre. A balkezé egy is nagyon elhanyagolt testrészünk és újabb a pedagógusok már erős propagandát kezdtek az érdekében. Arra törekedjék, hogy a kicsike felváltva használja, mindkét kezét. Türelemmel és gyengéd, anyai következetes figyelemmel az is éri célját.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazinkban tegnap már csak a Tátrában meg az ország keleti felében fordult elő jobbára kevés mennyiségű eső, csupán Biharból, meg Erdély keleti határából jelentettek 10 mm.-nyi esapadékot. Erdély keleti részének kivételével az idő csendesre fordult; a hőmérséklet általánosan emelkedett ugyan, de még a normálnál alacsonyabb, maximuma Fiumében 23 fok C és minimuma Sopronban 4 fok C volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Melegebb, és túlnyomóan száraz idő várható. (Sürgöny-prognózis: Melegebb, száraz.)

Állomás	Magasság m. +	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és erője	Felhőzet		Hőmérséklet	
				Csapadék mm.	max.	min.	
A. Szlatina	64.0	10.8	W	6	2	14	7
Ungvár	64.0	12.2	W	1	0	19	10
Késmárk	64.3	10.5	S	1	3	14	8
Losonc	—	—	—	—	—	—	—
Ógyalla	65.2	15.8	W	1	1	19	6
Budapest	65.8	15.8	—	0	0	18	9
Heraaj	65.3	12.7	—	0	0	23	7
Keszthely	65.4	14.0	—	0	0	19	7
Pécs	66.4	18.6	W	3	1	19	9
Zágráb	66.4	12.6	SSW	2	0	20	9
Fiume	64.3	14.5	—	0	0	23	10
Szeged	65.6	15.2	NW	1	0	18	9
Temesvár	65.1	11.3	NW	2	1	17	8
Nagyvárad	63.1	11.4	SW	1	1	18	9
Kolozsvár	64.3	12.1	SW	4	1	22	9
Nagyszomb.	64.3	12.4	NW	5	0	2	13
Szatmár	—	—	—	—	—	—	—
Eger	—	13.3	N	1	1	17	8
Arvaújvárja	—	10.2	S	2	2	15	5
Selmeczbánya	—	12.4	—	—	—	—	—
Komárom	—	14.6	N	1	0	15	7
Magyar-Ovár	—	15.5	NW	1	0	19	7
Sopron	—	13.8	W	1	1	18	7
Eszék	—	13.7	SW	0	0	15	4
Cirivenica	—	16.0	—	—	—	—	—
Debrecen	—	15.4	N	2	4	22	10
Kecskemét	—	15.3	NW	1	0	22	7
Oroszáza	—	14.2	W	2	0	17	8
Árad	—	18.9	S	2	3	23	14
Zsombolya	—	20.3	SE	2	4	24	12
Versecz	—	21.4	S	4	2	30	16
Orsova	—	17.9	NE	3	4	27	15

ÉKSZEREK
ÉZÜSTNEMŰEK, ÓRAK
Egyházi szerek, angol, francia, chinéz stb. díszes tárgyak, gyűjti siron beszereshetők.
Legújabb angol rendszerű órák és más órák.
SÁROG JÁNOS és társai
Órák, ékszerek, gyűjtemények, stb.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

VIZÁLLÁS.

Inn	június 15. junius 17.		Inn	június 16. junius 17.	
	méter	méter		méter	méter
Duna	Schärding 1.88	1.98	fijsza	M.-Sziget 0.78	0.92
	Passau 2.80	3.37		Tekchaza 0.99	1.18
	Linz 0.20	0.92		V.-Namény 0.70	0.75
	Bécs 0.41	1.92		Yokaj 1.00	0.14
	Pozsony 2.17	2.45		Tiszafüred 1.16	0.14
	Komárom 3.34	3.74		Szolnok 0.92	0.15
	Budapest 3.12	3.32		Csongrád 0.30	0.27
	Paks 2.90	0.00		Szeged 0.95	0.76
	Mohács 4.21	4.65		T.-Bece 2.49	2.15
	Gombos 5.50	5.84		Tittel 3.98	4.07
	Ujvárcs 4.57	4.67	Óndova	Hoór 0.82	1.15
	Pancsova 3.45	3.41	Tapoly	Bartfa 0.44	0.20
	Orsova 3.50	3.55	Bodrog	Ladmóza 0.60	0.34
Morva	Morvafalu 1.56	2.05	Sajo	Zsolca 1.04	1.41
Vág	Zacina 0.86	0.52	Hornád	H.-Németi 0.62	0.16
	Trenésén 0.76	0.50	Beregyó	Margitva 0.30	0.28
	Szered 1.08	0.87	B.-Ujfalvi 0.23	0.26	
Rába	Szt.-Gothárd 0.16	0.78	Csucs 0.80	0.51	
	Sarvár 0.73	0.90	N.-Várd 0.16	0.10	
	Győr 3.02	3.29	Belényes 0.95	0.70	
Dráva	Várad 2.95	2.55	Tenke 0.66	0.62	
	Zákány 1.20	0.87	Gurabony 1.18	0.62	
	Bárcs 2.18	1.52	Borosjenő 0.24	0.31	
	Eszék 3.28	3.10	Békes 0.64	0.26	
Mura	M.-Szerdah. 1.51	2.00	Gyoma 0.88	0.13	
Száva	Zágráb 2.46	2.20	Gy.-Fehérvár 0.00	0.26	
	Szilcsk 4.83	1.35	Branyszka 0.50	0.46	
	Mitrovicza 3.89	2.78	Árad 0.82	0.00	
Szamos	Deés 0.72	0.26	Makó 0.22	0.24	
	Szatmár 0.48	0.14	Lugos 1.00	0.70	
	Kraszna N.-Majtény 0.00	0.34	K.-Kostály 1.06	0.90	
	LatorczalMánádes 0.12	0.10	Kiszető 0.88	0.72	
	Laborcz Homonna 0.18	0.07	Temesvár 0.18	0.28	
Vagy	Peresény 0.10	0.00	Becskeves 1.09	1.12	

„EGYETERTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

MOLNÁROK ÉRDEKE.

Malomipari és műszaki melléklet. — A Magyarországi Molnárok Országos Szövetségének hivatalos közlése.

Magyar korpa Németországban. Megemlékeztünk már arról az öntudatos gazdasági politikáról, amelyet a német kormány folytat s amelynek eredménye az, hogy a hatalmas német ipar mellett rohamosan fejlődik a német agrikultúra is. Ujabbán Németország különösen állattenyésztésének fejlesztésére helyez nagy súlyt s ennek a célnak áll szolgálatában az az intézkedés is, hogy a korpavánját — nunt már megirtuk — eltörölje, ha a korpa 40 százalékosnál nem nagyobb sötétszürke vagy vörösesbarna hulladékot tartalmaz, vagy ha ennél többet, ha a szintén maradó részben 5 százaléknál több kiőrölt rész nem tapasztalható; ha ellenben a fehér liszt tartalom eléri a 8 százaléket, akkor a korpa vám alá esik. Megint az is, hogy a német kormány nagy pályadíjat tűzött ki egy olyan eljárás (eszköz) megszerkesztésére, mely lehetővé teszi a korpának a fenti szempontok szerint való mechanikai vizsgálatát. Miután pedig exportmalmainkra nézve is nagyfontossággal bír az, hogy a német piacot korpatermelésünk számára biztosítsuk, a Magyar Fővárosi Malom-Egyesület felkérte dr. Kossutány Tamást, a világhírű magyar termény-kémikust, hogy vizsgálja meg a magyar lisztek korpataralmát, illetve a magyar korpák liszttartalmát és tegyen összehasonlításokat a német szabványokkal és jellegmintákkal. Tapasztalatairól Kossutány most számol be. E vizsgálatok a magyar malomiparra nézve igen kedvezően ütöttek ki, mert a protein-tartalmat véve alapul, a magyar liszt és korpa messze felülmúlja még azokat a német élelményeket is, amelyek nem a silány német, hanem az annál jobb minőségű orosz vagy amerikai búzából készültek. Kossutány ugyanis a színre való összehasonlításhoz azt tapasztalta, hogy a német I. Ausbeuteklasse 0—30-as jellegmintája megfelel a budapesti tőzsde 1-es számú szokványának, a II. Ausbeuteklasse 30—70-es jellegmintája megfelel a budapesti tőzsde 4-esének, a III. Ausbeuteklasse 70—75-ös jellegmintája megfelel a budapesti tőzsde 7%-esének, a IV. Ausbeuteklasse 0—79-es jellegmintája megfelel a budapesti tőzsde 3-as lisztjének, de annál valamivel mégis sötétebb, végül a német V-ös minta megfelel a mi ötös lisztünknek. De nincs okunk aggódni a hamis tartalom miatt sem, mert a mi lisztjeink (korpánk) erősen a megengedett határon alul maradnak e tekintetben. Ami pedig a liszt-tartalmat illeti, talán ott domborodik ki leginkább a magyar malomipar magasabb színvonala. Megállította ugyanis a tudós tanár, hogy a magyar gromba korpák liszttartalma olyan alacsony, hogy még egy mintánál az 1.4 százalékra száll le, a maximális liszttartalom is csak egy mintánál éri el az 5 százalékot; természetesen a finom korpák liszttartalma már nagyobb s 5.4—23.8 százalék között váltakozik, amin azonban könnyű segíteni az erőteljesebb szállítás által. Végeredményében tehát Kossutány úgy véli, hogy a magyar korpa el fogja kerülni a német vámhivatalok zaklatását, ami liszt-kiviteli esélyeinket is emelni fogja.

A lisztpiacról. A nemzetközi gabonapiacokon, különösen pedig hazánkban rendkívül szilárd volt az irányzat. Az elmúlt hét esős, hideg, sokszor pedig viharos időjárása országosra nagy riadalmat okozott s — miként azt naponkénti tőzsdetudósításainkból olvasóink tudják — a tőzsdére is igen erős kihatással volt, úgy hogy tetemes árhányatlások következtek be. Ezzel szemben a *lisztárnyalag* csendes. Promptáruban volt ugyan némi forgalom, sőt még a malmok is olcsón adták el, de különösen nulláslisztet igen nehezen lehet elhelyezni. Egyik első malom még a hét elején 18.20 K-ás nullás alapon adott el, míg a második két ára 17.70 K. Őzre történtek ugyan valami eladások 17.— K-ás alapon, de általában véve a vevők várakozó álláspontra helyezkednek és vételüket a vetések további fejlődésétől teszik függővé. Főkébb volt a korpázlet, különösen a dőlvidéken hiányzik a korpa és ott a malmok szívesen vesznek árut. A prompt finomért 5 és fél K-át kérnek még mindig. Őzre 4.70 a jegyzés. A héten meglehetősen nagy volt a forgalom. Németország részéről is érdeklődés mutatkozik. A nagyobb fővárosi malmok

Matteine vállalat
Király-u. 16.
Poloskairtó
Poloska és molyirtásért egy évi jóállás (Fertőtlenítés)
Telefon 161—38.

Keményy Manó malomipari gépkereskedő és műszaki üzlete
BUDAPEST, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

mult heti lisztárai, 50 kg.-ként koronákban zsák-
kú gyűjt a következők voltak:

Örlemény száma	Concordia malom	Első breszt gőzmalom	Gizella- malom	Pesti Hon- germalom	Lajza- gőzmalom	Hungária- gőzmalom	Vilkóvár- gőzmalom
0	19.—	19.60	19.40	19.30	19.30	18.40	18.90
1	18.50	19.20	18.90	18.90	18.90	18.—	18.50
2	18.—	18.80	18.50	18.60	18.0	17.60	18.10
3	17.50	18.40	18.—	18.10	18.10	17.10	17.70
4	17.—	18.—	17.50	17.70	17.70	16.70	17.30
5	16.50	17.20	17.—	17.10	16.90	16.—	16.70
6	15.70	16.40	16.20	16.30	16.10	15.40	15.90
7	14.00	15.60	15.60	15.30	15.30	14.40	14.80
7 1/2	13.50	14.90	13.80	13.70	14.80	13.20	13.90
7 3/4	12.10	12.70	12.—	12.10	12.60	10.90	11.20
8	8.10	8.40	8.70	8.40	8.20	8.—	8.40
8 1/2	5.90	6.20	6.—	6.—	6.—	5.70	5.80
8 3/4	6.20	6.30	6.10	6.—	6.—	5.80	6.—

Rossz az osztrák liszt. Az ausztriai pékek kö-
rében egyre hangosabban panaszkodnak amiatt,
hogy az osztrák malmok igen silány minőségű roz-
sliszttel látják el őket s egyre hangosabban fenye-
getőznek, hogy áttérnek a magyar rozsliszttel fogyas-
tására. Ez a tünet, amelynek egyébként szükség-
szerűen be kellett következnie, igen jellemző és
különösen kellemetlen az osztrák malmokra nézve,
mert rozslisztről lévén szó, ismert osztrák per-
fidijával nem kürtölhetik világgá, hogy a kifogásokat
liszt — magyar liszt. Mert hát azt mindenki tudja,
hogy mi rozsliszttel nem viszünk Ausztriába. Át-
engedtük a teret az osztrák malmoknak s imo ma-
guk a fogyasztók bánják meg.

Lendkeretek és nagy szijdobok kiegyensúlyo-
zása. A lendkereteket, vagy szijdobot kiegyensúlyo-
zottnak mondjuk, ha anyaga mértani tengelye kör-
ül egyenletesen van elosztva és egyenlő sűrűségű.
Ezen ideális állapot rendszerint el nem érhető,
főképp mert az öntésnél a mag többé-kevésbé elto-
dik központos helyzetéből és mert a vas anyaga
a lehűlés sebességéhez mérten változó. A központon
kívül elhelyezett tömegtöbbletnek, ha a fordulati
szám nagy, igen nagy hatása van a transzmissió
nyugodt járására és fél kg.-nál kisebb tulsuly az
egész gépet vagy transzmissiót széjjelrúzni képes. A
művep alkalmunk volt egy csekély tulsulyal járó
lendkerék hatását szemlélni. A transzmissió tengely
szelőd hatására szolgált és oly erős vasoszlopokon
és merevített tulerős I vasgerendákon nyugodott,

hogy még négyszer akkora igénybevételnek is meg-
felelt. A megindításnál az egész szerkezet annyira
mozgott és rázkódott, hogy sűrűsége le kellett ál-
lítani a szelődöt, hogy baj ne támadjon. Arról volt
szó, hogy a gerendákat a szijhuzás ellenében még
jobb meg kell merevíteni, de előbb a szijkorong
kiegyensúlyozásával próbálkozunk. Kikerestük a
tulsuly irányát és helyét s ellenkező irányban
0 mm. vastag lemezt szögcselünk a korong per-
emének belső felületén alig 0.5 kg. sulyban és az
újra szerelés után már szó sem volt a gerenda me-
revitéséről. Oly simán ment minden, hogy még kö-
zünkkel sem éreztünk rezgést az oszlopon vagy a
gerendákon! De nem mindig oly egyszerű a tulsuly
helyének és nagyságának meghatározása, főképp ak-
kor nem, ha egyenlő, de az átmérő két végébe eső
tulsulyal van dolgunk. Ilyenkor a korong vagy
kerék tengelye körül bármely helyzetben megáll,
de gyors forgásban rugós ágyazásában borzasztóan
ver, a tulsulyos átmérőt a kilengés méretéből tud-
juk meg és abból, hogy az egyik ponton a tulsuly
cökkenése a nyugtalan járást még jobban előmoz-
dítja és csak a szemben levő oldalon való azonos
mennyiség eltávolításával javítunk a helyzeten.

Miért hanyatlak az osztrák malomipar? Egy
elkecsereedett bécsi malmos egy ottani lapban az osz-
trák malomipar hanyatlásának okait a következők-
ben látja: A hanyatlás oka az, hogy a malomipar
képviselői kevésbé ismerték a malomipar fájó sebeit
és sohasem tudták, mit kell cselekedniök. Sokat ki-
sérleteztek jobbra is, balra is és határozatlanságuk-
kal fölkeltették az illetékes körök bizalmatlanságát.
Az osztrák molnár-szövetségnek az lett volna az
igazi feladata, hogy együtt működjék a magyar
malomokkal és az őrlési forgalom és a határidőzlet
teljes eltörlésének követelése helyett azoknak olyan
reformját követelje, amely lehetővé tette volna a
magyar malomok külföldi exportját. Az osztrákok
akkor a behozott liszt után 1 korona forgalom-
adót (Transportsteuer) szedhettek volna, ami biz-
tosította volna nekik a helyi piacot. Aztán a föl-
csigázott gabonaárak ellen is erélyes intézkedések
kellettek volna... Szóval — eső után késő kö-
pönyeg. A Lajtán tul kezdenek kijózanodni, mert
a magyar gyűlölet már a jó osztrák zsebek rovására
megy. Most már szövetkezzenek velünk a jó szom-
szédok, mikor már kiszorultunk a vámkülföldről s
egyetlen piacunk Ausztria. Hanem most már mi
szabjuk a feltételeket. Odaát pedig nem árt a lecko.
Debuisset pridem!

Uj malomipari csoport Győrött. A Vidéki
Malomiparosok Országos Egyesülete legutóbb tar-
tott közgyűlésén elhatározta, hogy Győrött egy új
vidéki csoportot alakít. Az új csoport elnöke
Richard, a győri Back-malom igazga-
tója lett.

Egy régi molnárcsalád jubileuma. A temes-
vári Rieger család, amelynek egyik tagja Rieger
Károly, az Első Temesvári Múmalom Társaság
alapítója, a napokban ünnepelte százéves fordulóját
annak, hogy a család éppen 100 évvel ezelőtt Sta-
jerországból Temesvárra költözött. A család, amely
az egész városban nagy tekintélynek örvend, az
emlékünnepről alkalmából jótékony célokra 2000 ko-
ronát adományozott.

A zsákok tisztítása. Különösen a vidéki kö-
zép- és kismalmok panaszkodtak sokat amiatt, hogy
a zsákköleszövő-üzletek rendkívül piszkos és poros
zsákokat küldenek széjjel, úgy, hogy azok tisztí-
tása nagy gondot ad a malomtulajdonosnak, nem
is szólván arról, hogy közegészségügyi szempontból
is rendkívül aggályos volt ez az állapot. Legutóbb
végre a kereskedelemügyi miniszter véget vetett
az e téren uralkodó ázsiai állapotoknak s elrendelte,
hogy a zsákok minden egyes kiadás előtt tisztitan-
dók és portalanítandók, mely műveletnek a rendes
munkateremtől teljesen elkülönített külön helyisé-
gben kell történnie, hogy így az összes munkások
— többnyire nők — esetleges fertőzése elkerültes-
sék. A humánus rendelet minél szigorubb végrehaj-
tása lenne kívánatos.

Hírek a malomok köréből. A Szászai testvérek
tolnai malma 300.000 korona alaptőkével részvénytársasággá alakul át *Első Tolnai Gőzmalom Rt.*
cimmal. Üzemét is kibővíti napi 400 mm. őrlésre.
— A híres *Kolozsvári* hatkeres Szamos-malmot
lebontják, illetve a posta számára átalakítják. —
A Papp és Domonics cég Kisteleken 100 mm. napi
termelésre magasörlő malmot épített. — Grossinger
Dávid gőzmalma *Ottományban* leégett. A kár
körülbelül 40.000 korona. — *Fürst Antal* temesvári
lakos gőzmalma *Temesszécsényben* leégett. A kár
körülbelül 24.000 korona. — A *karcagi* gazdasági
egylet választmányának június hó 5-én tartott ülésén
Steinfeld Ferenc gőzmalomtulajdonos előter-
jezést tett és kidolgozott kész tervet mutatott be
a tulajdonában levő gőzmalomnak a gazdaközönség
által részvénytársasággá való átalakítása, illetve
a gazdák által létesítendő részvénytársaságnak való
átengedése iránt.

MALOM

Klári községben (Torontálmege) mult évben ujonnan
épült ötven lóerejű nyersolajmotoros, két kövel, két
hengerrel és Werner-féle silkszítával bíró jóforgalmu

GŐZMALOM

szép amerikai szőlővel

— haláleset folytán — hatvanötezer koronáért
eladó. Vasuti állomás helyben. Közlebbi feltételek
Szabados Károly jegyzőnél tudhatók meg.

A Trieszti Jutaipar R.-T. Triesztben
ajánlja közismert kitűnő készítményeit mindennemű

zsákokban

a legjutányosabb árak mellett.

Felvilágosításokkal szolgál a magyarországi képviselőség:

NOBEL SÁNDOR, Budapest
VI., Aradi-utca 31. 30180 Telefon 161-07.

FILIZOFIAI IROK TARA
— XII. kötete. —

PLATON
válogatott művei.

III. kötet.
Symposion. Phaidros.
Görögül fordította, bevezetéssel
és jegyzetekkel ellátta
Dr. Dercsényi Mór.

Kiadja a
Franklin-Társulat.

A nagy görög művész-filozofus
legnagyobb és legtöbb problémát
kelető két dialogusa e gondos for-
dításban is oly elevenen hat, mint
Plato idejében; a jegyzetek és
magyarázatok felvilágosítást ad-
nak minden kérdésre, mely olvasás
közben felvetődhet.

Kapható:
LAMPEL R. könyv-
kereskedésében (Wodianer
F. és Fiai) részvénytársaság,
Budapest, VI. Andrásy-út 21.
és minden könyvkereske-
désben.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ ÉS GÉPÉYAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, X., Kőbányai-ut 31.

**Motorok, benzín-,
gáz-, szivógáz- és
kohógázüzemre.**

Hengerszékek. !!

Malomgépek.

**Egész malom be-
rendezése és föl-
szerelése. Transz-
missziók. Turbinák**

**Emelődaruk. Köz-
uti hengerlőgépek**

**Gőzekék. Minden-
féle vasuti kocsik.**

**Gyári berendezé-
sek. Téglagyári
gépek. Betonke-
verőgépek.**

**Vasuti fölszerelé-
sek. Kéregöntésű
kerekek (Griffin
rendszere).**

▲ rendszere. ▲

Arjegyzekekkel és költségvetéssel szivesen szolgálunk.

Viznyomásu sajtók szőlő- és gyümölcsnedv nyeresőre,
nagybani üzemre, 1, 2 vagy 3
kitalható gyűjtő medencével.

„HERCULES“ szőlő- és gyümölcsprés

kettős sajtoló készülékkel, kézi hajtásra. Gyártják mint
különlegességet, különféle nagyságban és szerkezetben,
kitűnő kivitelben

Ph. Mayfarth & Co.
WIEN III

Gépgyár és vasöntöde.
Különleges gyár szőlő- és
gyümölcserítőkészítő gépekre
Kitalatva több mint 600 első díjjal
A most megjelent 358. sz. képes
katalógus arjegyzekek ingyen és
bármitre megküldetnek.

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan ezélszorúságú kieserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támogatók, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.



„A köztudatba ment át“
 hogy csakis
Kállai Lajos
 motorgyára
 Budapest, VI., Gyár-utca 28.

szállítja a teljes jótállás mellett a leg-
 hírnevesebb motorcséplő készleteket. Dísz főúrlap ingyen
 és bérmentve. — Figyelmeztetés! Kállai Lajos
 hírneves motorgyára nem tévesztendő össze
 más Kállai nevű cégekkel.

Mindennemű férfi és női

NEMI BETEGSÉGEK

! ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok, bujakór
 (síphilis) és férfinyugosság (impotencia)
 alapos gyógyítására legjobban ajánljuk !

Dr. KAJDACSY

rendelő intézetét

BUDAPEST, VIII., József-körút 2. sz.

Rendel 10 órától 4-ig és este 7-8-ig. Levél útján is biz-
 tos gyógyítást tudunk adni, kik személyesen
 meg nem jelenhetnek vagy távol a fővárostól.
 Inkább Gyógyszerek utasítással kívánatra küldetnek.

Bad Hall

(Felső-Ausztria.)

Legrégibb elsőrangú jótúró. Idény: május 1-től
 október 1-ig. Fenyőzsepi fürdők a legmodernebb
 gyógyhatányok masszage, hidegvíz-kurák, elektro-
 mos fény- és kézzelállás fürdők, inhalatók a leg-
 újabb rendszer szerint. Nagyszerű teljes az Alpini
 előhegyek közt terjedelmes parkokkal. Színház,
 győzzen, koncertek, balok. — Elegáns szállodák
 és magánlakások. Fenyők felmők és gyermekek részére.
 A kromstáli vasút és steyeri vasút állomása.
 Bécsből via Steyr vagy Linz (közvetlen kocsik) 2/2 óra alatt
 Passau és Salzburgból via Wels köbr 3/2 óra alatt elérhető.
 Felvilágosítást és prospektust készséggel küld.

az orsz. gyógyintézetek igazgatósága BAD HALL
 Dr. Gerstl-szanasatórium télen is nyitva.

Az országban előnyösen ismert

„Kállai Lajos“

motor- és gépgyára (Budapest, VI. ker.,
 Gyár-utca 28.) nem tévesztendő össze
 más „KALLAI“ nevű cégekkel.

Többféle „Kállai“ czégek csakis

„Kállai Lajos“

motorgyára jó hírnevének felhasználása
 végett keletkeztek.

ARCZ-MASSAGE FŐLŐSLEGES!

ORIZOL

:: vagy Rizsvaj törv. védve. ::

Az éretlen rizs **TEJNEMŰ** ned-
 véből készített csodás és gyors-
 hatású arcz-szépítő. ::

Teljesen kisimítja a ránczo-
 kat! Egy adag ára 3 K 50 f.
 Egy drb szappan ára 1 K 50 f.

Főraktár Magyarország részére:
 Bpest: Török gyógytár Király-u.
 Kolozsvart: Dr. Biró gyógytára.

Rézágy 32 frt



Az itt bemutatott vaságy **sodronnyal és
 rézdiszítéssel bármely
 színre emállirozva 16 frt.**

Mindennemű vas- és rézbutort legolesőbban szállít

NÉMETH fémbutorgyára,
 V., Kohary-u. 19a

Sajnos de való,

hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, aki-
 nek vére és testnedve meg vannak fertőzve és aki
 fiatalok könnyelműség és rossz szokások által ideg-
 rendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen ször-
 nyű állapoton csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha
 az illetők olyan lelkiismeretes speciálta orvoshoz
 fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemi életre
 vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is
 tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos beteg-
 ségek létezése is.

Ilyen magaslatos hivatású Dr. Palócz v. kórházi
 orvos speciálta országos híri intézete (Budapest,
 IV., Muzeum-körút 13), ahol a legnagyobb titoktartás
 mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül
 alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még
 a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket,
 húgyeső-, hólyag-, ideg- és hátgerinczabajokat, az önfertő-
 zés és szifilis utóbajait, magömlést, elgyengült férf-
 erőt, (impotenciától) kezdődő elmezavart, aranyeret,
 sérvket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi
 szervek minden betegségeit. Nők részére külön váró-
 terem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál
 fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen
 adnak levelére kimerítő választ (a levélben csak vá-
 laszbélyeget kell mellékelni). A gyógykezelés befeje-
 zése után a leveleket elégetik vagy kívánatra min-
 denki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speci-
 ális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés na-
 ponta: d. e. 10-12-ig, d. u. 3-5 óráig, vasárnap déli
 12 óráig. Ehrlich 606 kurát is végzünk.

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos speciálta,
 Budapest, IV., Muzeum-körút 13.



Réz- és vaságyak minden
kivitelben.



Betegtolókoszlik.



Sodronyos kocsiklás minden
méretben 20.- kor.

Legszebb Legjobb Legolesőbb

Pap Pap Pap

Kárpitosárú-, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és
 korbutor, ernyő és sátor, minden méreikben megrendelés
 szerint is. Gyógykezelő fehérrés és szűrkepokróczok, gyapju- és
 flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, sző-
 vet- és cipkeitűgöngyök, ágylertők, butorszövetek és min-
 denféle kellekek nagy választékban. Gyermekekékek és ke-
 resztelőkészleteket a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivittelig

Szálloda-, intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
 Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Árjegyzék bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küldetik



Gyermekekocsik nagy
választékban.



Roletták, Jalousinok és
nádroletták minden mé-
reikben készíttetnek.

SCHAUMBURG LIPPE herceg beremendi portland cement- és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:
Pécs, Indóház-u. 42.

Evi termelés: 500.000
 q. portland cement.
 120.000 q. fehér mész,
 800.000 q. kavics.

Kitünő minőségű és páratlanul szép színű

portland cement

és

fehér mész gyártása

valamint géppel zuzott kavics és nyers mészko előállítás

Művek:
Beremenden.

Portland cementünk kiváló
 minősége mindenütt a legna-
 gyobb elismerést vívta ki.
 A hivatalos szabványokat
 messzo felülmúló minőségőrt
 szavatolunk.
 Gyors és pontos kiszolgálás!